

การบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่
อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานโยบายและการบริหารสาธารณะ
มหาวิทยาลัยแม่โจ้
พ.ศ. 2561

การบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่
อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานโยบายและการบริหารสาธารณะ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้

พ.ศ. 2561

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

การบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่
อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

นฤมล ถาวร

การค้นคว้าอิสระนี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานโยบายและการบริหารสาธารณะ

พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

(อาจารย์ ดร.ธรรมพร ตันตรา)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(อาจารย์ ดร.สมคิด แก้วทิพย์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สถาพร แสงสุโพธิ์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

ประธานอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุริยจรัส เตชะตันมินสกุล)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ เม่งอำพัน)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

ชื่อเรื่อง	การบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
ชื่อผู้เขียน	นางสาวนฤมล ถาวร
ชื่อปริญญา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายและการบริหาร สาธารณะ
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	อาจารย์ ดร.ธรรมพร ต้นตรา

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยสนับสนุนการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ และ 3) เพื่อศึกษาหาแนวทางการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุที่เหมาะสมในเขตเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญประกอบด้วยผู้บริหาร สมาชิกสภาเทศบาล ปลัดเทศบาล ผู้แทนผู้สูงอายุในเขตความรับผิดชอบของเทศบาลตำบลป่าไผ่ โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

ผลการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่จังหวัดเชียงใหม่พบว่า มีการบริหารจัดการด้านบุคลากรที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมโครงการให้กับผู้สูงอายุตามความจำเป็นโดยมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง มีการจัดวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ให้กับการจัดกิจกรรมโครงการสำหรับผู้สูงอายุ โดยเฉพาะการจัดอาคารสถานที่ที่ใช้เป็นโรงเรียนผู้สูงอายุคุณธรรมในขณะเดียวกันก็มีการจัดกิจกรรมโครงการที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ให้กับผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่องทั้งนี้เพื่อเพิ่มศักยภาพให้กับผู้สูงอายุในการทำคุณประโยชน์ให้กับสังคมโดยรวม รวมถึงการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพทั้งกายใจที่สมบูรณ์แข็งแรงและสร้างคุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ให้กับผู้สูงอายุตลอดจนมีการจัดบริการให้กับผู้สูงอายุเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพสภาพทั้งสุขภาพกายจิตอย่างต่อเนื่อง

ผลการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่จังหวัดเชียงใหม่ประกอบด้วยนโยบายของรัฐที่เอื้อและสนับสนุนต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุรวมถึงนโยบายของเทศบาลที่มีความสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่มีส่วนสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความสำคัญกับการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง ส่วน

วิสัยทัศน์ของผู้บริหารถือว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการสนับสนุนการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุเพราะมีส่วนสนับสนุนให้เทศบาลมีการจัดสรรงบประมาณในจำนวนที่เพียงพอต่อการดำเนินกิจกรรมโครงการให้กับผู้สูงอายุให้มีคุณภาพกายใจที่สมบูรณ์แข็งแรงและเพิ่มศักยภาพและคุณค่าให้กับผู้สูงอายุ จนนำมาสู่การได้รับความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมโครงการต่างๆ ที่เทศบาลดำเนินการจากผู้สูงอายุทั้งชายและหญิง ทำให้ชุมชน หมู่บ้าน ตำบล มีความเข้มแข็งในด้านต่างๆ นอกจากนั้นกิจกรรมโครงการพิเศษต่างๆ ที่ดำเนินการให้กับผู้สูงอายุที่เทศบาลตำบลป่าไผ่จังหวัดเชียงใหม่ดำเนินการนั้นสร้างความพึงพอใจให้กับผู้สูงอายุและประชาชนกลุ่มองค์กร ชุมชน หน่วยงาน และองค์กรภาครัฐและเอกชน ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุ

ผลการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการจัดสวัสดิการที่เหมาะสมให้กับผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่ที่ควรมีการเพิ่มบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และอาคารสถานที่ให้เพียงพอกับจำนวนผู้สูงอายุที่เพิ่มมากขึ้นทุกปี ควรมีแนวทางที่ชัดเจนในการบริหารจัดการด้านสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุในเชิงบูรณาการโดยให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม ในขณะเดียวกันเทศบาลตำบลป่าไผ่จังหวัดเชียงใหม่ควรมีการจัดอาคารสถานที่และสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ให้กับผู้สูงอายุภายในโรงเรียนผู้สูงอายุป่าไผ่คุณธรรม รวมถึงควรมีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุให้ชัดเจนโดยมีทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมพิจารณา ร่วมวางแผน ร่วมรับผิดชอบทั้งในส่วนของผู้บริหาร ฝ่ายสมาชิกสภาท้องถิ่น ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ผู้แทนหน่วยงานองค์กรผู้แทนประชาชนและผู้แทนผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลป่าไผ่ จังหวัดเชียงใหม่ ควรมีการจัดกิจกรรมโครงการด้านจิตปัญญาให้กับผู้สูงอายุและมีการดำเนินกิจกรรมโครงการที่เป็นนวัตกรรมใหม่ๆ ให้กับผู้สูงอายุ

Title	WELFARE MANAGERIAL ADMISTRATION OF THE ELDERLY IN PAPAİ MUNICIPALITY, SANSAI DISTRICT, CHIANG MAI PROVINCE
Author	Miss Narumol Tavon
Degree	Master of Public Administration in Public Policy and Public Management
Advisory Committee Chairperson	Dr. Thammaporn Tantar

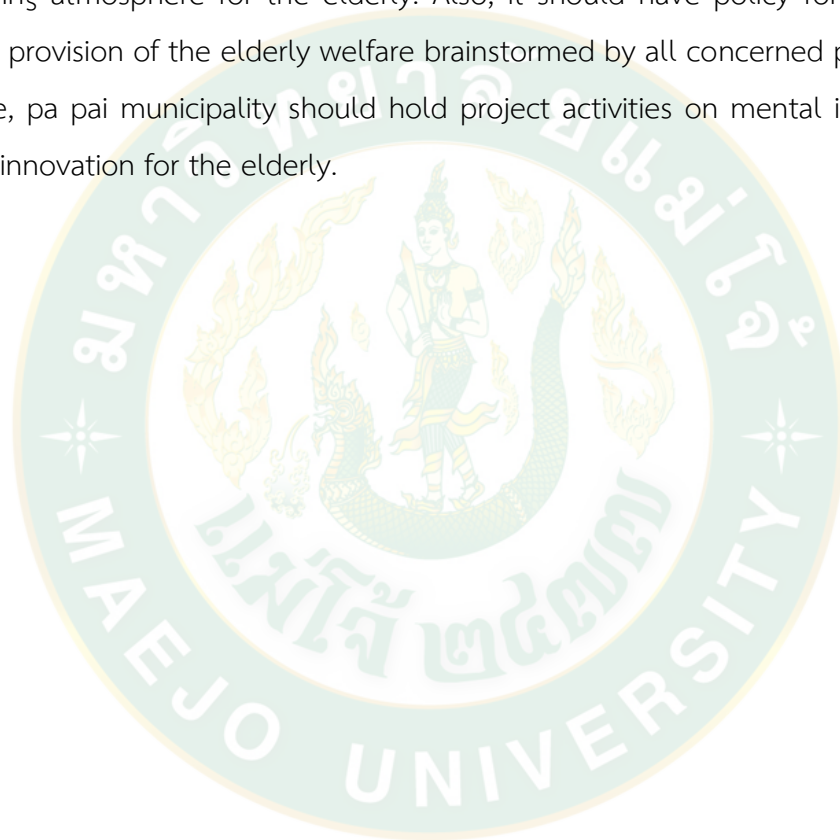
ABSTRACT

This study was conduct to investigate: 1) the elderly welfare management; 2) factors supporting the elderly welfare management; and 3) a guideline for appropriate management of the elderly welfare of Pa Pai municipality, sansei district, Chiang Mai province. Key informants comprised administrators, municipal council members, chief municipal officer, and representatives of the elderly in Pa Pai municipal area. Semi-structured interview schedule was used for data collection.

Results of the study revealed that there was human resource management who carried out project activities for the elderly. There was continual budget allocation for the elderly welfare management. There was the provision of materials, equipment, and place for activities of the elderly; particularly on a school for the elderly at Pa Pai khunnatham temple. Meanwhile, there was project activities related to learning of the elderly to be healthy with dignity of human being. The following were factors supporting the elderly welfare management of Pa Pai municipality: the government policy supporting quality of life of the elderly; the municipality policy was consistent with the government policy; local administrative organization was supported to put the importance on the provision of the elderly welfare; and vision of administrators supported the elderly welfare management and adequate budget allocation for activities of the elderly. All of these led to coordination in various project activities offered by Pa Pai municipality for strengthening the community. Besides, various special projects for the elderly

satisfied the elderly, the community, and public/private organizations.

Regarding a guideline for appropriate management of the elderly welfare, Pa Pai municipality should add personnel, budget, material/equipment, and structure due to an increase in a number of the elderly. It should have a clear guideline for the elderly welfare management based on participation of all concerned parties. Meanwhile, Pa Pai municipality should provide place and structure enhancing learning atmosphere for the elderly. Also, it should have policy formulation about clear provision of the elderly welfare brainstormed by all concerned parts. Not only these, pa pai municipality should hold project activities on mental intelligence and new innovation for the elderly.

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้เป็นผลจากการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับกรุณาเป็นอย่างสูงจากอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.ธรรมพร ตันตรา อาจารย์ ดร.สมคิด แก้วทิพย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สถาพร แสงสุโพธิ์ ที่ได้ให้คำปรึกษาชี้แนะการค้นคว้าอิสระฉบับนี้มาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายและการบริหารสาธารณะ วิทยาลัยบริหารศาสตร์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาความรู้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ดร.ประกิจ เสาร์แก้ว นายกเทศมนตรีตำบลป่าไผ่ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลป่าไผ่ทุกท่านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์และให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำคัญในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ในการนี้ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณทุกท่านที่มีส่วนช่วยเหลือให้การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบิดา มารดา และผู้มีพระคุณทุกท่านซึ่งเป็นผู้อยู่เบื้องหลังของความสำเร็จในครั้งนี้

นฤมล ถาวร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ซ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ฉ
สารบัญภาพผนวก.....	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามงานวิจัย.....	3
วัตถุประสงค์งานวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจและความคาดหวัง.....	16
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ.....	21
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับสังคมผู้สูงอายุ.....	24
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคม.....	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	38
ข้อสรุปเชิงทฤษฎี.....	42
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	44

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	45
รูปแบบการวิจัย	45
พื้นที่ดำเนินการวิจัย.....	45
ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการวิจัย	46
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย.....	46
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47
การวิเคราะห์ข้อมูลและการประมวลผลข้อมูล.....	48
บทที่ 4 ผลการศึกษา.....	49
ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่	50
ตอนที่ 2 การบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่.....	56
ตอนที่ 3 ปัจจัยสนับสนุนการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่	67
ตอนที่ 4 ปัญหาพร้อมแนวทางแก้ไข	73
ตอนที่ 5 แนวทางการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุที่เหมาะสม ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่.....	76
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	80
สรุป80	
อภิปรายผล.....	89
ข้อเสนอแนะ	92
บรรณานุกรม.....	96
ภาคผนวก.....	102
ภาคผนวก ก แบบสัมภาษณ์.....	103
ภาคผนวก ข ภาพประกอบการวิจัย.....	140

ภาคผนวก ค ประวัติผู้วิจัย.....	143
บรรณานุกรม.....	144
ประวัติผู้วิจัย.....	145

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

1 จำนวนประชากรผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

46

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย	44
2 การดำเนินกิจการโครงการสำหรับผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่	54
3 สำนักงานเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่	55
4 โครงการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุตำบลป่าไผ่	61
5 เทศบาลตำบลป่าไผ่ได้จัดกิจกรรมโครงการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุตำบลป่าไผ่ (โรงเรียนผู้สูงวัยป่าไผ่คุณธรรม)	64
6 การดำเนินกิจการโครงการสำหรับผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่	72

สารบัญภาพผนวก

ภาพผนวกที่		หน้า
1	การสัมภาษณ์ผู้บริหาร	141
2	การสัมภาษณ์ผู้สูงอายุ	142

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

เมื่อกล่าวถึงสถานการณ์ของผู้สูงอายุในปัจจุบันพบว่าผู้สูงอายุของประเทศไทยมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นผลมาจากการให้ความสำคัญกับการเอาใจใส่ดูแลรักษาสุขภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจของผู้สูงอายุเอง การดูแลด้านอาหารการกินการออกกำลังกาย การसनนาการ การดูแลทางด้านจิตใจ ด้วยการเข้าวัดฟังธรรม และการได้รับการเอาใจใส่ดูแลจากคนในครอบครัว คือ ลูกหลานและญาติพี่น้องเพิ่มมากขึ้น รวมถึงการได้รับโอกาสในการเข้าถึงการรักษาพยาบาลที่มีคุณภาพ ตลอดจนการได้รับการดูแลเอาใจใส่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จากข้อมูลขององค์การสหประชาชาติที่ได้จัดการประชุมสมัชชาโลกเกี่ยวกับเรื่องผู้สูงอายุ ที่กรุงเวียนนาในประเทศออสเตรีย ซึ่งให้ความหมายของคำว่า “ผู้สูงอายุ” คือ บุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป โดยพิจารณาประเด็นสำคัญไว้ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนา ด้านมนุษยธรรม และด้านการศึกษา รวมถึงองค์การอนามัยโลกยังได้กำหนดให้ปี พ.ศ. 2525 เป็นปีรณรงค์เพื่อส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุซึ่งในแต่ละประเทศได้ให้ความสำคัญแก่ผู้สูงอายุมากขึ้นโดยมีการกำหนดนโยบายการจัดสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุแตกต่างกันไป (จอห์น โนเดล และนภาพร สไยวรรณ, 2552: 11)

สำหรับประเทศไทยได้เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุตั้งแต่ปี 2550 โดยมีประชากรสูงอายุมากกว่าร้อยละ 10 ซึ่งการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอายุในสังคมไทยนั้นมาจากการลดลงของภาวะเจริญพันธุ์อย่างรวดเร็วทำให้เกิดการเพิ่มจำนวนและสัดส่วนของประชากรผู้สูงอายุส่งผลกระทบต่อสังคมรวมถึงระบบเศรษฐกิจ ตลอดจนการจัดสรรทรัพยากรของประเทศ ซึ่งวัยสูงอายุเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม ซึ่งด้านจิตใจอาจเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย การสูญเสียคู่ชีวิตหรือเพื่อนฝูงที่ใกล้ชิด การขาดความอบอุ่น ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมด้านอารมณ์เกิดการเปลี่ยนแปลงได้ เช่น เป็นโรคซึมเศร้า การแยกตัวออกจากสังคมอีกทั้งการเกษียณอายุราชการยังส่งผลให้ผู้สูงอายุมีบทบาทและเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ทางสังคมน้อยลง ดังนั้นการช่วยเหลือผู้สูงอายุให้มีสวัสดิการและคุณภาพชีวิตที่ดี มีความพึงพอใจและมีความสุขสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างสมดุลและเหมาะสม ไม่เป็นภาระให้แก่ผู้อื่นและสังคม ดำรงไว้ซึ่งการมีคุณค่าในตนเองนโยบายเกี่ยวกับผู้สูงอายุเกิดขึ้นครั้งแรกในสมัย จอมพล ป.พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี ได้เริ่มมีการกำหนดนโยบายให้กรมประชาสงเคราะห์จัดตั้งสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางแค เป็นแห่งแรกในปี พ.ศ. 2496 เพื่อให้การสงเคราะห์ผู้สูงอายุที่มีความทุพพลภาพ ประสบปัญหาไม่สามารถแก้ไขด้วยตนเองได้ โดยมีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อให้การสงเคราะห์คนชราที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ไม่มีที่อยู่อาศัย หรือไม่สามารถอยู่กับครอบครัวได้บริการสงเคราะห์ด้าน

การรักษาพยาบาล ภาวะสุขภาพบำบัด และนันทนาการรวมทั้งแบ่งเบาภาระของครอบครัวผู้มีรายได้น้อยไม่สามารถอุปการะเลี้ยงดูคนชราไว้ในครอบครัวได้ป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคมเกี่ยวกับคนชราไม่ให้เร่ร่อนและสามารถอยู่ในสังคมได้อีกทั้งเป็นการตอบแทนคุณความดีคนชราที่ได้ทำประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติ เมื่อถึงวัยชราภาพก็ไม่สามารถประกอบอาชีพได้ต่อไป ทางรัฐบาลจะเป็นผู้อุปการะคุณเลี้ยงดูต่อไป มาในยุคสมัยรัฐบาลของ พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้มีนโยบายสำคัญเกี่ยวกับผู้สูงอายุโดยตระหนักถึงเรื่องการจัดสวัสดิการสังคมโดยกำหนดเป้าหมายไว้ 4 องค์กรประกอบหลักคือ การให้บริการสังคม ระบบการช่วยเหลือสังคม ระบบการส่งเสริมสนับสนุนหุ้นส่วนทางสังคม และระบบประกันสังคม โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง รวมถึงภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมความอยู่ดีมีสุขของประชากรทุกวัยตลอดจนเสริมสร้างศักยภาพของครอบครัวและชุมชนในการรองรับสังคมผู้สูงอายุ การจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุในประเทศไทย (ณิชาณี ฉุนฉลาด, 2557: 45)

ประเทศไทยประชากรผู้สูงอายุจะเพิ่มมากกว่า 3 เท่าจาก 4.02 ล้านคนในปี พ.ศ. 2533 เป็น 17.4 ล้านคน ในปี พ.ศ.2573 เมื่อคิดเป็นสัดส่วนจะเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 7.36 เป็นร้อยละ 25.12 ซึ่งมีสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมดในประเทศจึงถือว่าเป็นสังคมผู้สูงอายุ (Aging society) ปัจจุบันประเทศไทยมีประชากรทั้งหมด 65.9 ล้านคน มีประชากรผู้สูงอายุประมาณ 8.5 ล้านคนซึ่งมีผู้สูงอายุมากถึงร้อยละ 13 และอีกสิบสองปีข้างหน้าคาดว่าจะมีตัวเลขผู้สูงอายุถึง 14.4 ล้านคน จากการคาดการณ์ประชากรของประเทศไทย พ.ศ.2543-พ.ศ. 2573 คาดว่าจะเพิ่มถึงร้อยละ 15.7 ทำให้องค์กรหน่วยงานภาครัฐ รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องมีการเตรียมมาตรการออกมารองรับอย่างทันท่วงที พร้อมทั้งจะก้าวทันสถานการณ์ของผู้สูงอายุ ซึ่งจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย (สมพร แสนเหวิม, 2559: 60) การเตรียมความพร้อมทั้งสังคมผู้สูงอายุใน 5 ปีข้างหน้า)

ปัจจุบันเทศบาลตำบลป่าไผ่มีจำนวนประชากรแบ่งเป็นชาย 5,495 คน หญิง 5,997 คน รวมทั้งสิ้น 11,492 คน มีผู้สูงอายุจำนวน 1,517 คน คิดเป็น 13.20% เมื่อเทียบกับปี 2558 มีจำนวนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว (สถิติประชากรจากทะเบียนบ้านระดับตำบลเทศบาลตำบลป่าไผ่ เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2560) จากสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงในด้านโครงสร้างประชากรและสังคมในตำบลป่าไผ่มีส่วนทำให้นโยบายด้านการบริหารจัดการเกี่ยวกับสวัสดิการของผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่มีการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้เกิดความถูกต้องเหมาะสมและสอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐบาลในยุคปัจจุบัน เทศบาลตำบลป่าไผ่จึงได้มีนโยบายในการบริหารจัดการเกี่ยวกับผู้สูงอายุโดยมีการดำเนินกิจกรรมโครงการต่างๆ เช่น โรงเรียนผู้สูงวัยป่าไผ่คุณธรรม โครงการคุณธรรมจริยธรรมสู่ชุมชนแห่งสันติสุข เพื่อเป็นศูนย์รวมให้ผู้สูงอายุและประชาชนในตำบลป่าไผ่ทำกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งนโยบายและการบริหารมีหลายกิจกรรมโครงการจัดการโดยผ่านกิจกรรมโครงการดังกล่าวนี้ ทาง

เทศบาลตำบลป่าไผ่เห็นว่าบรรล่วัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ทางเทศบาลได้วางไว้ แต่ในขณะเดียวกัน การบริหารจัดการการดำเนินการ การดำเนินกิจกรรมโครงการและการปฏิบัติงานบางอย่างก็ยังพบ ปัญหาอุปสรรคที่จะต้องได้รับการแก้ไขปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น รวมถึงการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติและ การบริหารจัดการและการปฏิบัติดังกล่าวก็ยังมีกลุ่มประชาชนบางส่วนและผู้สูงอายุบางคนบางกลุ่มที่ ไม่มีความเข้าใจในแนวนโยบายการบริหารจัดการดังกล่าว เพื่อศึกษาปัจจัยที่สนับสนุนการบริหาร จัดการด้านการจัดสวัสดิการของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ จึงได้ตั้งขอ เสนอให้เทศบาลตำบลป่าไผ่มีการแก้ไขปรับปรุงการบริหารจัดการการดำเนินงานและการดำเนิน กิจกรรมโครงการเกี่ยวกับผู้สูงอายุให้ดีขึ้นกว่าเดิม จากเหตุผลดังกล่าวจึงนำเสนอไปยังที่ผู้วิจัย จะได้ทำการศึกษาวิจัยเพื่อให้ได้คำตอบที่เป็นข้อค้นพบเกี่ยวกับ การบริหารจัดการด้านการจัด สวัสดิการให้กับผู้สูงอายุในเขตความรับผิดชอบของเทศบาลตำบลป่าไผ่ ปัจจัยที่สนับสนุนการบริหาร จัดการด้านการจัดสวัสดิการของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ และแนวทาง การบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลป่าไผ่ เพื่อนำเอาองค์ ความรู้ต่างๆ ที่ใช้ให้ก่อเกิดประโยชน์ต่อผู้สูงอายุเทศบาลตำบลป่าไผ่ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นใน รูปแบบอื่นๆ รวมถึงหน่วยงาน องค์การทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ และการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ

คำถามงานวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการศึกษาวิจัยผู้วิจัยได้ตั้งประเด็นคำถามการ วิจัยหรือโจทย์การวิจัยไว้ดังนี้

1. ปัจจุบันเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ มีการบริหารจัดการด้าน การจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุเป็นอย่างไร
2. มีปัจจัยใดบ้างที่สนับสนุนการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาล ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
3. แนวทางการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการที่มีเหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุในเขตความ รับผิดชอบของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ควรเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์งานวิจัย

เพื่อให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีกรอบแนวทางที่ชัดเจนและได้ข้อค้นพบและหน้าเชื่อถือ ผู้ศึกษาวิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาปัจจัยสนับสนุนการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อศึกษาหาแนวทางการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุที่เหมาะสมในเขตเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลการวิจัยจะเกิดประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการบริหารจัดการด้านสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลป่าไผ่ รวมถึงหน่วยงาน องค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง จึงได้กำหนดประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับไว้ดังนี้

1. ได้งานวิจัยเชิงคุณภาพที่มีข้อค้นพบด้านการบริหารจัดการด้านสวัสดิการของผู้สูงอายุ ปัจจัยสนับสนุนการบริหารจัดการการดำเนินงาน การดำเนินกิจกรรมและการปฏิบัติงาน รวมถึงแนวทางการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
2. ผลของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการด้านสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตความรับผิดชอบของเทศบาลตำบลป่าไผ่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบอื่นๆ รวมถึงหน่วยงาน องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง โดยสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ตามความสอดคล้องของสถานการณ์ของแต่ละองค์กร
3. องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้สามารถนำไปต่อยอดในเชิงวิชาการทั้งด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน และการทำวิจัยต่อยอดการทำวิจัยที่สอดคล้องและครอบคลุมในมิติอื่นๆ ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตการศึกษาวิจัยเพื่อความชัดเจนในการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้พื้นที่ในเขตความรับผิดชอบของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

2. ขอบเขตด้านประชากร

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารเทศบาลตำบลป่าไผ่ประกอบด้วย นายกเทศมนตรี 1 คน รองนายกเทศมนตรี 2 คน ประธานสภา 1 คน รองประธานสภา 1 คน สมาชิกสภาเทศบาล 4 คน ปลัดเทศบาล 1 คน และผู้แทนผู้สูงอายุในเขตตำบลป่าไผ่ที่ประกอบด้วย 13 ชุมชน รวมผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้งหมดจำนวน 52 คน โดยการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเจาะจงคือ บุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตความรับผิดชอบของเทศบาลตำบลป่าไผ่

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุปัจจุบัน สนับสนุนการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุและหาแนวทางการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการที่เหมาะสมของเทศบาลตำบลป่าไผ่ให้กับผู้สูงอายุในเขตตำบลป่าไผ่เพื่อให้ได้องค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านสวัสดิการของผู้สูงอายุปัจจุบัน สนับสนุนการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุและแนวทางการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุที่เหมาะสม รวมการนำเอาองค์ความรู้ที่ตีรับไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป โดยมีแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับบริหารจัดการแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจและความคาดหวังแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับผู้สูงอายุ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาใช้เป็นกรอบในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

4. ขอบเขตด้านเวลา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลาประมาณ 1 ปี เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2560 ไปจนถึงวันที่ 30 กันยายน 2561

ข้อจำกัดของงานวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีข้อจำกัดอยู่ 2 ประการ คือ

1. ข้อจำกัดด้านพื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเจาะจงใช้พื้นที่ในเขตความรับผิดชอบของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ เท่านั้นไม่ครอบคลุมพื้นที่ในเขตองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นอื่นๆ

2. ข้อจำกัดทางด้านเนื้อหาและตัวแปร เพราะการศึกษาวิจัยครั้งนี้ครอบคลุมเนื้อหาเฉพาะการบริหารจัดการด้านสวัสดิการของผู้สูงอายุ ความพึงพอใจของผู้สูงอายุและแนวทางการบริหารจัดการด้านสวัสดิการของผู้สูงอายุเท่านั้น รวมถึงตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ก็ใช้เฉพาะตัวแปรบางประการเท่านั้นไม่ครอบคลุมตัวแปรในมิติอื่นๆ ซึ่งอาจมีความเกี่ยวข้อง

จากข้อจำกัดดังกล่าวอาจทำให้การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ไม่ครบถ้วนสมบูรณ์และลึกซึ้งเท่าที่ควร ซึ่งอาจส่งผลต่อการนำไปประยุกต์ใช้ที่ไม่ครอบคลุมทุกมิติ อย่างไรก็ตามในฐานะผู้ศึกษาวิจัยก็พยายามทำการศึกษาค้นคว้าวิจัยให้ได้ข้อค้นพบที่เป็นประโยชน์ให้มากที่สุด

นิยามศัพท์

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในความหมายของบางคำที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ผู้วิจัยจึงได้นิยามและให้ความหมายของคำบางคำดังนี้

การบริหารจัดการ หมายถึง การบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ที่ครอบคลุมในเรื่องของนโยบายการจัดทำแผนงบประมาณ บุคลากร โครงการ กิจกรรม โดยที่การจัดสวัสดิการมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายให้ผู้สูงอายุในเขตความรับผิดชอบของเทศบาลตำบลป่าไผ่มีคุณภาพชีวิตทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจที่ดีและสมบูรณ์

การจัดสวัสดิการ หมายถึง การจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ที่ครอบคลุมสวัสดิการทางด้านเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพอนามัยทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย และด้านการสร้างคุณค่าในการดำเนินคุณภาพชีวิตซึ่งเป็นการบริหารจัดการดำเนินงาน และการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของเทศบาลตำบลป่าไผ่

ผู้สูงอายุ หมายถึง ผู้สูงอายุที่อยู่ในเขตความรับผิดชอบของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ทั้ง 13 หมู่บ้านที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ซึ่งปัจจุบันมีผู้สูงอายุทั้งชายและหญิงทั้งหมดจำนวน 1,763 คน

ความพึงพอใจ หมายถึง ความพึงพอใจของผู้สูงอายุทั้งชายและหญิงในเขตความรับผิดชอบของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีต่อการบริหารจัดการ การดำเนินงาน การปฏิบัติการด้านการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุที่ครอบคลุมทางด้านเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพอนามัยทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย และด้านการสร้างคุณค่าในการดำเนินคุณภาพชีวิตของเทศบาลตำบลป่าไผ่

แนวทาง หมายถึง แนวทางการบริหารจัดการที่เหมาะสมในการการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุในเขตความรับผิดชอบของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ที่ได้จากการศึกษาวิจัยเพื่อนำแนวทางและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและครอบคลุม รวมถึงเป็นที่น่าพึงพอใจแก่ผู้สูงอายุ

การสร้างคุณค่าในการดำเนินชีวิต หมายถึง การสร้างคุณค่าทางด้านจิตใจในการเป็นผู้สูงอายุที่มีคุณภาพในการคิด สร้าง ทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติบ้านเมือง ในลักษณะของการดำเนินโครงการ กิจกรรม ที่ให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมคิด วางแผน ปฏิบัติ และร่วมรับผิดชอบโดยมีผลในการสร้างความภาคภูมิใจให้เกิดขึ้นกับตัวผู้สูงอายุ

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุ ผู้ศึกษาได้ทำการสำรวจและศึกษาทฤษฎี รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาประกอบในการศึกษาวิจัยซึ่งประกอบด้วยแนวคิดทฤษฎีดังต่อไปนี้

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการ
2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจและความคาดหวัง
3. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ
4. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับสังคมผู้สูงอายุ
5. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคม
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
7. ข้อเสนอแนะเชิงทฤษฎี
8. กรอบแนวคิดการวิจัย

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

1. ความหมายเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

ในยุคปัจจุบันการบริหารจัดการถือว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารงานภายในองค์กรให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนล้วนแล้วแต่ต้องใช้ในการบริหารจัดการในการขับเคลื่อนองค์กรของตนเอง โดยมีผู้บริหารหรือผู้นำเป็นผู้ตัดสินใจในการที่จะนำเครื่องมือมาบริหารจัดการมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบันเพื่อให้เกิดการพัฒนาภายในองค์กร ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของการบริหารจัดการไว้ดังนี้

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2545: 18-19) ได้กล่าวว่า ในการบริหารระดับสูงต้องเน้นการกำหนดนโยบายและแผนเพื่อใช้ในการบริหารรัฐกิจ (Public Administration) ผู้บริหารที่ทำงานอยู่ในองค์กรของรัฐหรือองค์กรที่ไม่มุ่งหวังกำไร (Schermerhorn, 1999: 2) ซึ่งประกอบด้วยการจัดองค์กร (Organizing) การสั่งการ (Leading) การวางแผน (Planning) และการควบคุม (Controlling) ซึ่งจะมีความสำคัญและเชื่อมโยงกันเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่วนวิโรจน์ สารรัตน์ (2545: 3-5) ให้ความหมายว่า การบริหารเป็นการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยมีหลักการบริหารสำคัญคือ การวางแผน (Planning) เป็นหน้าที่สำคัญที่สุด

เป็นการเริ่มต้นของกระบวนการบริหารเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการขององค์กร การจัดองค์การ (Organizing) เป็นการดำเนินการต่อเนื่องจากการวางแผนองค์การต้องออกแบบโครงสร้างขององค์กร และแผนยุทธศาสตร์เพื่อให้บรรลุจุดหมายขององค์กรนั้น การออกแบบโครงสร้างขององค์กรเป็น ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบโครงสร้างองค์กรเกิดขึ้นผู้บริหารควรมีการปรับเปลี่ยน เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับองค์การการนำ (Leading) ผู้นำจะเป็นคนที่มีอิทธิพลต่อคนในองค์กร เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพประสิทธิผลผู้นำต้องมีศักยภาพต้องพึงทำความเข้าใจทฤษฎีการ จูงใจ (Motivation) ภาวะผู้นำ (Leadership) การติดต่อสื่อสาร (Communication) และการบริหาร กลุ่ม (Group) เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม (4) การควบคุม (Controlling) เป็นกระบวนการวาง ระเบียบกฎเกณฑ์เพื่อให้การปฏิบัติงานขององค์กรบรรลุผลตามจุดหมายที่กำหนดไว้มุ่งให้เกิดความ มั่นใจว่าสมาชิกในองค์กรได้ประพฤติปฏิบัติไปในทิศทางที่จะทำให้บรรลุผลตามมาตรฐานการทำงาน ที่กำหนดไว้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งขององค์การการเสริมสร้างพฤติกรรมที่พึง ประสงค์และพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของสมาชิกในองค์กร ในขณะที่จักรกริช หมอประกอบ (2547: 17-18) สรุปว่าความสำคัญต่อทำงานที่มีประสิทธิภาพหากขาดการบริหาร 4M ที่ดีในข้อหนึ่งข้อใดใน การปฏิบัติงานก็จะส่งผลกระทบต่อการทำงานในด้านอื่นๆ และไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ของ หน่วยงานนั้นๆ การเกิดประสิทธิภาพย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชาใน หน่วยงานที่มีกระบวนการบริหารหรือการจัดการที่ดีในกระบวนการของกิจกรรมที่ต่อเนื่องและ ประสานงานกัน ซึ่งผู้บริหารต้องเข้ามาช่วยเพื่อให้บรรลุจุดหมายขององค์กรประเด็นสำคัญของ การบริหารจัดการจะเกี่ยวข้องกับการเพิ่มผลผลิตโดยมุ่งสู่ประสิทธิภาพและประสิทธิผลการนำ กระบวนการบริหารมาใช้ในโลกยุคโลกาภิวัตน์สำหรับผู้บริหารไม่จำเป็นจะต้องกำหนดตายตัวว่าจะใช้ เทคนิคใดใช้กระบวนการใดเพราะขึ้นอยู่กับสถานการณ์และเป้าหมายของงานเป็นสำคัญสถานภาพ ของผู้บริหารเองก็จะเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์และโอกาสเช่นกัน ดิน ปรัชญพฤทธิ (2535: 8) มองการบริหารในลักษณะที่เป็นกระบวนการโดยหมายถึงกระบวนการนำเอาการตัดสินใจและ นโยบายไปปฏิบัติส่วนการบริหารรัฐกิจหมายถึงเกี่ยวข้องกับการนำเอานโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ

บุญทัน ดอกไธสง (2537: 1) ให้ความหมายว่าการบริหารคือการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อ ตอบสนองความต้องการของบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ ฟรีแมน (Freeman, 1992: 3) ได้ให้ ความหมายว่า การบริหารเป็นการวางแผนการจัดการองค์การ การควบคุมรวมถึงภาวะการเป็นผู้นำภาวะ ผู้นำของสมาชิกภายในองค์กรโดยการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร ในขณะที่ พยอม วงศ์สารศรี (2542: 3) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารองค์การหรือภาครัฐบาลหรือภาค ธุรกิจเอกชนย่อมมีจุดหมายสำคัญที่ต้องการให้งานบรรลุวัตถุประสงค์อย่างประหยัต์มีประสิทธิภาพและ พัฒนาอยู่เสมอ “คน” เป็นปัจจัยที่สำคัญและมีค่าในแต่ละองค์การดังนั้นในแต่ละองค์การจึงต้องมี “บุคคล” ซึ่งเรียกว่า ข้าราชการเจ้าหน้าที่หรือพนักงานเป็นผู้ปฏิบัติงานการเลือกสรรบุคคลเข้ามาทำงานก็

จะมีการกำหนดพื้นฐานความรู้มีการสอบแข่งขันสอบคัดเลือกเมื่อผ่านการทดสอบแข่งขันต้องมีการทดลองปฏิบัติงานระยะหนึ่งก่อนเมื่อปรากฏว่าเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่แล้วจะบรรจุแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประจำ แม้จะมีการกำหนดคุณสมบัติและกฎเกณฑ์ไว้อย่างดีแต่ก็ไม่ได้เป็นเครื่องประกันในการคัดเลือกบุคลากรได้เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่เสมอไปเพราะปัจจุบันนี้วิทยาการต่างๆได้เจริญรุดหน้าไปมากได้มีการค้นพบหลักการและกฎเกณฑ์ใหม่ๆ ซึ่งนำมาใช้แทนของเก่าได้อย่างดี ดังนั้นคนที่เคยเหมาะสมอยู่ในระยะแรกเข้าทำงานอาจกลายเป็นคนที่ไม่เหมาะสมไปได้โดยง่ายในระยะเวลาต่อมาประกอบกับบุคลากรเมื่อปฏิบัติงานไปนานๆ อาจจะทำให้เกิดความเบื่อหน่ายความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานน้อยลง ดังนั้นหากได้มีการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถความชำนาญและให้ประสบการณ์ใหม่ๆ ย่อมทำให้บุคคลเกิดความกระตือรือร้นอันเป็นผลให้การทางานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

โดยพื้นฐานของการบริหาร (ฟาร์โวล, 1949: 222) เกี่ยวข้องกับความสำเร็จของงาน และรวมถึงหลักการจัดการ แนวคิดสายงาย และผู้บริหารที่ทำหน้าที่ในการบริหารจัดการ มีแนวทางในการปฏิบัติคือ (1) การแบ่งงานหรือกำหนดขอบเขตของงานซึ่งจะช่วยเพิ่มการผลิตในทั้งด้านเทคนิคและการทำงานด้านการจัดการ (2) อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับสมาชิกขององค์การเพื่อบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์การ (3) ระเบียบวินัยขององค์การ สมาชิกขององค์การควรจะต้องยอมให้เกียรติแก่วัตถุประสงค์ขององค์การ โดยต้องปฏิบัติตามกฎกติกาและข้อบังคับขององค์การ (4) ความเป็นเอกภาพในการบังคับบัญชา หมายถึง การรับคำสั่งและตอบสนองกับผู้ที่อยู่เหนือกว่าหรือผู้บังคับบัญชาเพียงคนเดียว (5) ความเป็นเอกภาพในการอำนวยการ สมาชิกขององค์การควรประสานการทำงานโดยมุ่งสู่เป้าหมายขององค์การเดียวกัน (6) ผลประโยชน์ส่วนตัวเป็นรองผลประโยชน์ขององค์การ (7) ความยุติธรรมของบุคลากรซึ่งอยู่บนพื้นฐานขององค์ประกอบที่หลากหลาย เช่น เวลา งาน โบนัส การแบ่งปันผลกำไรหรือการให้รางวัลที่ไม่ใช่เงิน (8) การรวมอำนาจ การจัดการควรใช้การผสมผสานอย่างเหมาะสมทั้งการรวมอำนาจและการกระจายอำนาจหน้าที่และการตัดสินใจ (9) องค์การมีการสั่งการตามลำดับขั้นของการบังคับบัญชาโดยไม่ควรมีการสั่งการข้ามระดับขั้นของการบังคับบัญชา (10) ความเที่ยงธรรม ความโปร่งใส และความเที่ยงธรรมควรมีจริงอยู่ทั่วไปในองค์การ (11) ความมั่นคงของฐานะในตำแหน่งหน้าที่ของพนักงาน ซึ่งต้องมีความมั่นคงและได้รับการยอมรับการปรับปรุงประสิทธิภาพ (12) ความคิดริเริ่มควรได้รับการส่งเสริมและกระตุ้นอยู่เสมอ (13) หลักความสามัคคี ความภาคภูมิใจ ความจงรักภักดี และความรู้สึกเป็นเจ้าของเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการปฏิบัติงานที่ดี การรวมเป็นสหภาพถือว่าเป็นจุดแข็งขององค์การ หลักการบริหารของฟาร์โวล สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับองค์กรได้ ทั้งนี้องค์กรแบบใดก็ตามที่มีหลักการในการบริหารที่ดีเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยมีส่วนประกอบสำคัญ 5 ปัจจัย คือ การวางแผน (Planning) การคาดการณ์ล่วงหน้าถึงเหตุการณ์ต่างๆ ที่จะมีผลกระทบต่อธุรกิจ การจัดองค์การ (Organizing) การจัดให้มีโครงสร้างของหน่วยงานต่างๆ การบังคับบัญชาสั่งการ (Commanding) การส่งงานต่างๆ ให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา การประสานงาน (Coordinating)

การเชื่อมโยงงานของทุกคนให้เข้ากันได้และนำไปสู่เป้าหมายเดียวกัน และการควบคุม (Controlling) การที่จะต้องกำกับให้สามารถประกันได้ว่ากิจกรรมต่างๆ ที่สามารถเข้ากันได้กับที่วางแผนไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

1. การบริหารเชิงสถานการณ์

การบริหารเชิงสถานการณ์ (The contingency approach) ในปี 1967 Fred E. Fiedler (1967: 21) กล่าวว่า สถานการณ์จะเป็นตัวกำหนดการตัดสินใจ และรูปแบบการบริหารที่เหมาะสม และผู้บริหารจะต้องพยายามวิเคราะห์สถานการณ์ให้ดีที่สุด โดยเป็นการผสมผสานแนวคิดระหว่างระบบปิดและระบบเปิด ยอมรับหลักการของทฤษฎีระบบว่าทุกส่วนของระบบจะต้องสัมพันธ์ และมีผลกระทบซึ่งกันและกันคือ มุ่งเน้นความสัมพันธ์ระหว่างองค์การกับสภาพแวดล้อมขององค์การ สถานการณ์บางครั้งจะต้อง ใช้การตัดสินใจอย่างเฉียบขาด บางสถานการณ์ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ บางครั้งก็ต้องคำนึงถึงหลักมนุษย์และแรงจูงใจ บางครั้งก็ต้องคำนึงถึงเป้าหมายหรือผลผลิตขององค์การเป็นหลัก การบริหารจึงต้องอาศัยสถานการณ์เป็นตัวกำหนดในการตัดสินใจ

หลักการของการบริหารโดยสถานการณ์ในการบริหารจะดีหรือไม่ผู้บริหารจะต้องพยายามวิเคราะห์สถานการณ์ที่เกิดขึ้น และควรเป็นการผสมผสานแนวคิดระหว่างระบบปิดและระบบเปิดและยอมรับหลักการของทฤษฎีระบบว่าทุกส่วนของระบบจะต้องสัมพันธ์และมีผลกระทบซึ่งกันและกัน สถานการณ์จะเป็นตัวกำหนดการตัดสินใจ และรูปแบบการบริหารที่เหมาะสมคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมและความต้องการของบุคคลในหน่วยงานเป็นหลักมากกว่าที่จะแสวงหาวิธีการอันดีเลิศมาใช้ในการทำงาน โดยใช้ปัจจัยทางด้านจิตวิทยาในการพิจารณาด้วยผู้บริหารควรใช้การพิจารณาความแตกต่างที่มีอยู่ในหน่วยงาน เช่น ความแตกต่างระหว่างบุคคลระเบียบกฎเกณฑ์ วิธีการ กระบวนการ และการควบคุมงานบุคคลในองค์การเป้าหมายการดำเนินงานขององค์การ

การบริหารเชิงสถานการณ์จะคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมและความต้องการของบุคคลในหน่วยงานเป็นหลักมากกว่าที่จะแสวงหาวิธีการอันดีเลิศมาใช้ในการทำงานโดยใช้ปัจจัยทางด้านจิตวิทยาในการพิจารณาด้วย โดยเน้นให้ผู้บริหารรู้จักใช้การพิจารณาความแตกต่างที่มีอยู่ในหน่วยงาน เช่น ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความแตกต่างระหว่างระเบียบกฎเกณฑ์ วิธีการ กระบวนการ และการควบคุมงาน ความแตกต่างระหว่างความสัมพันธ์ของบุคคลในองค์การหรือความแตกต่างระหว่างเป้าหมายการดำเนินงานขององค์การ

2. การบริหารจัดการแบบระบบราชการ

Max Weber (1864-1920: 29) การบริหารจัดการโดยกำหนดโครงสร้างขององค์การ ซึ่งตำแหน่งและอำนาจหน้าที่ได้มีการกำหนดไว้ตามกฎหมายอย่างชัดเจน และมีหลักเกณฑ์สำหรับนำไปปฏิบัติและถูกจัดขึ้นอยู่กับตำแหน่งในองค์การมากกว่าตัวบุคคลในตำแหน่งนั้นซึ่งกำหนดโดย (1)

ขั้นตอนและกฎเกณฑ์ที่มีรายละเอียด (2) ลำดับชั้นสายการบังคับบัญชาภายในองค์การที่ชัดเจน (3) มีความสัมพันธ์อย่างไม่เป็นทางการระหว่างสมาชิกในองค์การ (Certo. 2000: 550) โดยมีลักษณะคือ การแบ่งงานกันทำ (Clear division of labor) งานทั้งหลายจะถูกแบ่งออกให้ง่ายขึ้น มีความเฉพาะเจาะจงมากขึ้น ทำให้องค์การสามารถใช้บุคลากรและทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ การมีสายการบังคับบัญชาชัดเจนตามอำนาจหน้าที่ (Clear hierarchy of authority) องค์การจะมีโครงสร้างแบบสามเหลี่ยมปิรามิด ซึ่งจัดลำดับของตำแหน่งงานตามอำนาจที่มีอยู่ในแต่ละตำแหน่ง โดยตำแหน่งที่สูงกว่าจะมีอำนาจมากกว่า การมีกฎระเบียบและวิธีการปฏิบัติงานอย่างเป็นทางการ (Formal rules and procedures) มีการออกแบบกฎระเบียบเพื่อเป็นแนวทางสำหรับการปฏิบัติงานขององค์การทั้งหมดที่ชัดเจนและเป็นทางการ โดยปฏิบัติงานต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ความเป็นส่วนตัว (Impersonality) บุคคลชอบหรือพึงพอใจจะถูกเพิกเฉยในการปฏิบัติงานขององค์การ แต่ผลงานของผู้ปฏิบัติงานจะเป็นเครื่องชี้วัดความก้าวหน้าของตนเอง และมีการนำมาใช้กับเท่าคนแบบเท่าเทียมกัน และความก้าวหน้าในงานอาชีพยึดหลักคุณธรรม (Careers based on merit) ผู้ปฏิบัติงานจะได้รับการคัดเลือกโดยยึดความรู้ความสามารถเป็นหลักและได้รับการเลื่อนขั้นตำแหน่งโดยพิจารณาจากความสัมพันธ์ระหว่างผลการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายว่ามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด

3. ปัจจัยหรือทรัพยากรการบริหารจัดการ

การบริหารจัดการจำเป็นมีปัจจัยหรือทรัพยากรทางการบริหารจัดการที่สำคัญ ได้แก่ บุคลากร (Man) งบประมาณ (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Material) และการจัดการ (Management) หรือที่เรียกย่อๆ ว่า 4M's ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยพื้นฐานที่ใช้ในการบริหารให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายต้องอาศัยบุคลากรที่มีคุณภาพมีปริมาณเพียงพอต้องได้รับงบประมาณสนับสนุนการดำเนินการเพียงพอ ต้องมีวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับความต้องการของแผนงานและโครงการและต้องมีระบบการจัดการที่ดีมีประสิทธิภาพเพื่อให้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2545: 18) ซึ่ง ธงชัย สันติวงษ์ (2543: 7-8) และสมคิด บางโม (2545: 61-62) ได้กล่าวถึงปัจจัยในการจัดการที่เป็นมูลเหตุที่สำคัญและผู้บริหารทุกคนต้องสนใจในงานด้านการบริหารจัดการ คือ 1) คน (Man) ทรัพยากรบุคคลที่ถือได้ว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งที่จะก่อผลสำเร็จให้กับกิจการได้อย่างมาก ทั้งนี้ในแง่ของปริมาณและคุณภาพ 2) เครื่องจักร (Machine) คือ เครื่องจักร อุปกรณ์ที่จัดหาและซื้ออย่างพิถีพิถัน เพื่อใช้ปฏิบัติงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดและคุ้มค่า 3) เงินทุน (Money) นับเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้การสนับสนุนในการจัดหาทรัพยากรเพื่อหล่อเลี้ยงและเอื้ออำนวยให้กิจกรรมขององค์การดำเนินไปโดยไม่ติดขัด และ 4) วัสดุสิ่งของ (Material) ถือว่าเป็นปัจจัยที่มีปริมาณและมูลค่าสูงไม่ต่างไปจากปัจจัยตัวอื่นๆ เพราะวัตถุดิบและสิ่งของเหล่านี้จะต้องมีการจัดหามาใช้ดำเนินการผลิต ส่วน DuBrin & Ireland (1993: 245) กล่าวว่า

ทรัพยากรองค์การ ได้แก่ ทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรทางการเงิน ทรัพยากรที่เป็นวัสดุสิ่งของและ ทรัพยากรสารสนเทศ และมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2545: 6-7) ได้สรุปว่า การจัดการเป็นเรื่อง ของการผสมผสานหรือบูรณาการทรัพยากรการจัดการ ประกอบด้วย คน (Man) เงิน (Money) วัสดุ อุปกรณ์ (Material) วิธีการ (Method) ตลาด (Market) ข้อมูลข่าวสาร (Information) และเวลา (Time) นอกจากนี้ ไตรรัตน์ จงจิตร (2546: 127-135) และเสกสิฐ เล่ากิจเจริญ (2550: 7-8) มีความเห็นสอดคล้อง กันว่า หลักการ 4M's ได้แก่ 1) ด้านบุคลากร หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการ ศึกษา ซึ่งเป็นผู้ทำหน้าที่ให้บริการหรือปฏิบัติงานเกี่ยวเนื่องกับการจัดกระบวนการเรียนการสอน การ นิเทศ การบริหารการศึกษาในสถานศึกษาเป็นผู้จัดหาและใช้ทรัพยากรการบริหารอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นเงิน วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการเพื่อนำสถานศึกษาไปสู่ความเจริญก้าวหน้า บุคลากรจะต้องมีความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เพื่อให้การดำเนินงานและการจัดการ เรียนการสอนของสถานศึกษามีคุณภาพสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ 2) ด้านงบประมาณ หมายถึง แผนการเงินของโรงเรียนที่จัดทำขึ้นโดยการกำหนดรายรับ รายจ่ายของงาน โครงการต่างๆ ที่จะดำเนินการ เพื่อให้การจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในการบริหารจัดการเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอนของสถานศึกษา จะต้องมีการจัดสรร ทรัพยากรและบริหารงานงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อจัดหา พัฒนา ปรับปรุง ซ่อมแซม และใช้ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์อย่างประหยัดสุดเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนสูงสุด 3) ด้านวัสดุอุปกรณ์ หมายถึง การจัดซื้อการเรียนการสอน และนวัตกรรมที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการ เรียนการสอน โดยมีระบบการจัดหาและบำรุงรักษาที่มีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งมีการบริการและส่งเสริม การใช้อย่างทั่วถึงและเป็นระบบการบริหารงานวัสดุอุปกรณ์ที่ดี จะนำไปสู่การบริหารจัดการเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์เพื่อการดำเนินงานและการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพทำให้การใช้วัสดุอุปกรณ์เป็นไป อย่างเหมาะสมและเกิดคุณค่าตรงกับความต้องการของผู้บริหารครูและนักเรียน และ 4) ด้านการจัดการ หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่กลุ่มบุคคลร่วมกันดำเนินการเพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุกๆ ด้าน นับตั้งแต่ บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรมและคุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกับความต้องการของ สังคมโดยกระบวนการต่างๆ ที่อาศัยการควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อบุคคล และอาศัยทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่างๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำเนินชีวิต อยู่ การจัดการที่เหมาะสมและคำนึงถึงบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์จะทำให้เกิดการจัดสรร ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและนำไปสู่การพัฒนา รูปแบบการบริหารจัดการเทคโนโลยีและการสื่อสารตาม เป้าหมายที่วางไว้ ดังนั้น ปรีชา คัมภีร์ปรกรณ์ (2541: 10) จึงได้เสนอความเห็นเห็นว่า ในทางบริหารการศึกษา 4M เป็นทรัพยากรที่เป็นปัจจัยพื้นฐานเช่นเดียวกัน กล่าวคือ การบริหารการศึกษาจะประสบความสำเร็จ ตามเป้าหมาย ต้องอาศัยบุคลากรที่มีคุณภาพและปริมาณเพียงพอ ต้องได้รับงบประมาณสนับสนุน

ดำเนินงานมากพอ ต้องมีวัสดุสิ่งของตามความต้องการของโครงการและแผนงานและต้องมีระบบบริหารที่ดีและมีประสิทธิภาพเพื่อใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด

4. กระบวนการบริหารจัดการ

กระบวนการบริหารจัดการอาจจำแนกในรูปแบบที่แตกต่างจากกัน เช่น Henri Fayol (1949: 34) จำแนกกระบวนการบริหารจัดการเป็น 5 หน้าที่ คือ 1) การวางแผนงาน (Planning) 2) การจัดองค์การ (Organizing) 3) การบังคับบัญชา (Commanding) 4) การประสานงาน (Coordinating) และ 5) การควบคุม (Controlling) ส่วน Gulick & Luther & Urwick (1939: 13) จำแนกกระบวนการบริหารจัดการเป็น 7 หน้าที่ ประกอบด้วยขั้นตอนที่เรียกกันย่อๆ ว่า POSDCORB คือ 1) การวางแผน (Planning) หมายถึง การวางแผนหรือวางโครงการอย่างกว้างๆ ว่ามีงานอะไรบ้างที่จะต้องปฏิบัติตามลำดับ พร้อมด้วยวางแผนวิธีปฏิบัติ ระบุวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงานนั้นๆ ก่อนลงมือปฏิบัติการ 2) การจัดองค์การ (Organizing) หมายถึง การจัดรูปโครงสร้างหรือเค้าโครงของการบริหาร โดยกำหนดอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานย่อยหรือของตำแหน่งต่างๆ ของหน่วยงานให้ชัดเจน พร้อมทั้งกำหนดลักษณะและวิธีการติดต่อประสานสัมพันธ์กันตามลำดับชั้นแห่งอำนาจหน้าที่สูงต่ำลดหลั่นกันไป 3) การจัดบุคลากร (Staffing) หมายถึง การบริหารงานบุคคลของหน่วยงาน ตั้งแต่การแสวงหา การบรรจุ แต่งตั้ง การฝึกอบรมและพัฒนา การบำรุงขวัญ การเลื่อนขั้น ลดขั้น ตลอดจนการพิจารณาให้พ้นจากตำแหน่งงาน รวมทั้งการบำรุงรักษาสภาพของการทำงานที่ดีให้มีอยู่ตลอดไป 4) การสั่งการ (Directing) หมายถึง การวินิจฉัยสั่งการหลังจากที่ได้วิเคราะห์และพิจารณาโดยรอบคอบแล้วรวมทั้งการติดตามและให้มีการปฏิบัติงานตามคำสั่งนั้น ๆ ในฐานะที่ผู้บริหารเป็นผู้นำหรือผู้บังคับบัญชาของหน่วยงาน 5) การประสานงาน (Coordinating) หมายถึง การประสานงานหรือสื่อสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานย่อยหรือตำแหน่งต่างๆ ภายในองค์การให้เข้ากันได้ เพื่อให้งานเดินและเกิดประสิทธิภาพ ไม่มีการทำงานซ้ำซ้อนหรือขัดแย้งกัน ทำให้ทุกหน่วยงานประสานกลมกลืนกันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หลักขององค์การร่วมกัน 6) การรายงาน (Reporting) หมายถึง การเสนอรายงานให้ผู้บริหารที่รับผิดชอบต่าง ๆ ทราบความเคลื่อนไหว ความเป็นไปเป็นระยะๆ ทั้งผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาได้ทราบความก้าวหน้าของงานของตนอยู่เสมอ การเสนอรายงานจำเป็นต้องมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานมีการวิจัย การประเมินผลและมีการตรวจสอบเป็นระยะๆ เพื่อการปรับปรุงได้ทันทีหรือการปรับปรุงในอนาคต 7) การงบประมาณ (Budgeting) หมายถึง การจัดทำงบประมาณการเงิน การวางแผนหรือโครงการใช้จ่ายเงิน การทำบัญชี และการควบคุมดูแลการใช้จ่ายเงินโดยรอบคอบและรัดกุม ซึ่ง Sears (1950: 35) ได้พยายามประยุกต์เอาทฤษฎีการบริหารด้านธุรกิจและรัฐศาสตร์มาใช้ในการบริหารการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้ การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การวินิจฉัยสั่งการ (Directing) การประสานงาน (Coordinating) และการควบคุม (Controlling) และ Tead (1951: 105) ได้มุ่งความสำคัญที่หน่วยงาน

ย่อยในองค์การเป็นหลัก มีกระบวนการบริหารงานโดยสรุปสาระสำคัญของกิจกรรมเป็น 10 ประการ คือ

- 1) กำหนดความมุ่งประสงค์และจุดประสงค์ให้กระจ่างชัด
- 2) จัดทำโครงสร้างการบริหารงาน
- 3) กำหนดบทบาท หน้าที่ความรับผิดชอบและอำนาจให้บุคลากร
- 4) มอบหมายอำนาจ โดยอาศัยหลักการกระจายอำนาจ
- 5) ควบคุมการปฏิบัติงาน
- 6) รักษาปริมาณและคุณภาพของงานอย่างเสมอต้นเสมอปลาย
- 7) จัดให้มีคณะกรรมการต่างๆ เป็นตัวประสานงานในหน่วยงาน
- 8) บำรุงขวัญและกำลังใจ
- 9) ประเมินผลการปฏิบัติงาน และ
- 10) เตรียมวางแผนงานในอนาคตนอกจากนี้ สมาคมผู้บริหารโรงเรียนแห่งสหรัฐอเมริกา (The American Association of School Administration 1955: 17) ได้กำหนดรูปแบบการบริหารงานไว้ดังนี้ คือ

- 1) การวางแผน (Planning) เป็นความพยายามที่จะให้การปฏิบัติงานตรงกับเป้าหมายที่ต้องการ จึงได้กำหนดงานที่จะต้องทำวิธีที่จะทำและจุดมุ่งหมายของการทำงานแต่ละอย่างไว้ล่วงหน้า เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์การ
- 2) การแบ่งสรร (Allocation) มีการจัดแบ่งทรัพยากรมนุษย์และทรัพยากรที่มีใช้มนุษย์ให้เป็นสัดส่วนพอที่จะดำเนินงานไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิภาพ
- 3) การเร้าใจ (Stimulation) เป็นการกระตุ้นเร้าใจและส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติงานให้ได้ผลดีทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ
- 4) การประสานงาน (Coordinating) เป็นการจัดให้มีการประสานงานระหว่างหัวหน้างานของหน่วยย่อยให้เกิดความเข้าใจกัน ประสานงานกันและจัดข้อขัดแย้งให้ลดลงหรือหมดไป และ
- 5) การประเมินผลงาน (Evaluation) เป็นการตรวจสอบการปฏิบัติงาน ตลอดจนการดำเนินการเพื่อการแก้ไขปัญหา และการวางแผนในช่วงระยะเวลาข้างหน้า โดยมุ่งประเมินสัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

ส่วน Litchfield (1956: 3-29) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการบริหารว่าเป็นวัฏจักรการบริหาร (Cyclical Nature) กล่าวคือ กระบวนการบริหารจะเป็นวงจรใหญ่ทั้งองค์การ ภายในวงจรใหญ่มีวงจรย่อยๆ ที่เป็นการปฏิบัติงานตามหน้าที่เฉพาะอย่างและหน้าที่อื่นๆ กระบวนการบริหารดังกล่าวประกอบด้วย การตัดสินใจ การจัดโปรแกรม การติดต่อ การควบคุมและการประเมินค่าโดย Simon (1957: 9) ได้ขยายแนวคิดการบริหารออกไปอีกโดยเน้นที่หน้าที่ของผู้บริหารว่า กระบวนการบริหารเป็นเรื่องของการตัดสินใจ (Decision-making) ที่จะมามีผลเกื้อกูลต่อการปฏิบัติงานของคนในองค์การเพื่อบรรลุผลความสำเร็จ โดยผู้บริหารต้องตัดสินใจในเรื่องต่อไปนี้ คือ

- 1) การระบุหน้าที่ของบุคคลให้ชัดเจนว่าขอบข่ายหน้าที่งานของบุคคลคืออะไร
- 2) การแบ่งอำนาจเพื่อกำหนดว่าบุคคลใดในองค์การหรือหน่วยงานนั้นๆ ที่มีอำนาจตัดสินใจให้แก่ปัจเจกบุคคล
- 3) การวางขอบเขตจำกัดในการให้บุคลากรจะเลือกทำอะไรตามความต้องการของตนและให้มีการประสานงานด้านกิจกรรมของบุคคลในองค์การหรือหน่วยงานและ

Gregg (1957: 274-316) ได้ให้รูปแบบการบริหารที่เน้นการกระตุ้นและจูงใจผู้ปฏิบัติงานได้แก่

- 1) การวางแผน
- 2) การกำหนดอำนาจหน้าที่
- 3) การตัดสินใจสั่งการ
- 4) การเสนอรายงาน
- 5) การใช้อิทธิพล
- 6) การประสานงาน และ
- 7) การประเมินผลงาน

ส่วน Mackenzie (1969: 87) ได้เสนอกระบวนการจัดการ (The Management in 3-D) เป็นลักษณะ 3 มิติ กล่าวคือ ในองค์การหนึ่งๆ จะเริ่มต้นด้วยองค์ประกอบพื้นฐานสามประการ คือ

- 1) ความคิด (Ideas)
- 2) สิ่งของ (Things) และ
- 3)

คน (People) ดังนั้นการจัดการองค์ประกอบพื้นฐานเหล่านี้ โดยประการแรก ผู้บริหารต้องมีโน้ตทัศน์ (Concept) หรือวิสัยทัศน์คือ การวางแผนองค์การให้เจริญก้าวหน้า ประการที่ 2 ผู้บริหารจะต้องบริหาร (Administration) งานที่เป็นสิ่งของ (Things) วัสดุครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ องค์การ และประการที่ 3 ผู้บริหารต้องใช้ภาวะผู้นำ (Leadership) สร้างแรงจูงใจให้คน (People) ใน องค์การร่วมแรงร่วมใจกันทำงาน

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจและความคาดหวัง

ในการบริการความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญในการวัดผลสำเร็จของการทำงานกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้ บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป้าหมายของความพึงพอใจคือการตอบสนอง ความต้องการของแต่ละบุคคลในสิ่งที่ปรารถนา โดยมีผู้ให้ความหมายของคำว่าพึงพอใจไว้หลากหลายดังนี้

อุทัย พรรณสุดใจ (2545: 7) ความพึงพอใจหมายถึงความรู้สึกหรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใด สิ่งหนึ่งโดยอาจจะเป็นไปในเชิงประเมินค่าความรู้สึกหรือทัศนคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดนั้นเป็นไปในทางบวกหรือ ทางลบ สอดคล้องกับ อภิภูธร มาขำ (2543: 29) ได้ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจหมายถึงทัศนคติหรือ ระดับความพึงพอใจของบุคคลต่อกิจกรรมต่างๆ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพของกิจกรรมนั้นๆ โดย เกิดจากพื้นฐานของการรับรู้ค่านิยมและประสบการณ์ที่แต่ละบุคคลได้รับระดับของความพึงพอใจจะ เกิดขึ้นเมื่อกิจกรรมนั้นๆสามารถตอบสนองความต้องการแก่บุคคลนั้นได้ ขณะที่ Tiffin & McCormick (1965 อ้างใน ลดาวัลย์ ทรัพย์อยู่, 2543: 9) กล่าวว่าความพึงพอใจเป็นแรงจูงใจของมนุษย์ที่ตั้งอยู่บน ความต้องการขั้นพื้นฐาน (basic needs) ที่มีความหมายเกี่ยวข้องกันอย่างใกล้ชิดกับผลสัมฤทธิ์และ แรงจูงใจ (incentive) และพยายามหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ต้องการขณะที่ Kotler & Armstrong (2002) กล่าวว่า พฤติกรรมของมนุษย์เกิดขึ้นต้องมีสิ่งจูงใจ (motive) หรือแรงขับเคลื่อน (drive) เป็นความต้องการที่กดดัน จนมากพอที่จะจูงใจให้บุคคลเกิดพฤติกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง ซึ่งความต้องการของ แต่ละคนไม่เหมือนกัน ความต้องการบางอย่างเป็นความต้องการทางชีววิทยา (biological) เกิดขึ้นจาก สภาวะตึงเครียด เช่น ความหิวกระหายหรือความลำบากบางอย่าง เป็นความต้องการทางจิตวิทยา (psychological) เกิดจากความต้องการการยอมรับ (recognition) การยกย่อง (esteem) หรือการเป็น เจ้าของทรัพย์สิน (belonging) ความต้องการส่วนใหญ่อาจไม่มากพอที่จะจูงใจให้บุคคลกระทำในช่วงเวลา นั้น ความต้องการกลายเป็นสิ่งจูงใจ เมื่อได้รับการกระตุ้นอย่างเพียงพอจนเกิดความตึงเครียด ส่วนอับรา ฮัม มาสโลว์ อธิบายว่าโดยความต้องการบางอย่าง ณ เวลาหนึ่ง เพื่อให้ได้มาซึ่งความปลอดภัยของตนเอง แต่อีกคนหนึ่งกลับทำสิ่งเหล่านั้น เพื่อให้ได้รับการยกย่องนับถือจากผู้อื่น คำตอบของมาสโลว์ คือ ความ ต้องการของมนุษย์จะถูกเรียงตามลำดับจากสิ่งที่กดดันมากที่สุดไปถึ้น้อยที่สุด ทฤษฎีของมาสโลว์ได้ จัดลำดับความต้องการตามความสำคัญ คือ (1) ความต้องการทางกาย (physiological needs) เป็น

สูงกว่าความคาดหวังก็จะทำให้เกิดความพึงพอใจแต่ถ้าผลที่ได้รับจากบริการสูงกว่าความคาดหวังผู้ใช้ก็จะเกิดความประทับใจก็จะส่งผลให้ผู้ใช้กลับไปใช้บริการซ้ำอีกจึงกล่าวได้ว่าความพึงพอใจในบริการหมายถึงความถึงภาวะการณแสดงออกถึงความรู้สึกในทางบวกของบุคคลอื่นเป็นผลมาจากการรับรู้สิ่งที่ได้รับจากการบริการหรือการรับและการให้บริการในระดับที่ตรงกับการรับรู้ในสิ่งที่คาดหวังในการบริการนั้น ซึ่งเกี่ยวข้องกับความพึงพอใจของผู้รับบริการและของผู้ให้บริการ โดยที่ระดับความพึงพอใจสามารถแบ่งออกเป็น 2 ระดับคือ ระดับที่ 1 ความพึงพอใจตรงกับความคาดหวังเป็นการแสดงความรู้สึกมีความสุขมีความยินดีปรีดาของผู้รับบริการเมื่อการสิ่งของหรืออะไรก็ตามที่ตรงกับความคาดหวังที่คาดหวังไว้ เช่น ผู้ซื้อได้จองรถยนต์ไว้แล้วได้รับรถยนต์ตามรุ่นที่จอง ตามวันเวลาที่กำหนดพร้อมการได้รับบริการเป็นอย่างดีรวดเร็ว ส่วนระดับที่ 2 ความพึงพอใจเกินความคาดหวัง เป็นการแสดงความรู้สึกที่ได้รับสิ่งของหรืออะไรก็ตามเกินความคาดหวังเช่น ของแถมหรือบริการหลังการขายต่างๆ ส่วนสมศักดิ์ คงเที่ยง และอัญชลี โพธิ์ทอง (2542: 161-162) กล่าวว่า ความพึงพอใจในงานออกเป็น 2 กลุ่มคือ 1. ทฤษฎีความต้องการ ความต้องการส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์ต่อผลที่ได้รับจากงานกับการประสบความสำเร็จตามเป้าหมายส่วนบุคคล 2. ทฤษฎีการอ้างอิงกลุ่มความพึงพอใจในงานสัมพันธ์ในทางบวกและคุณลักษณะ ตามปรารถนาของกลุ่ม สมาชิกให้กลุ่มเป็นแนวทางในการประเมินผลการทำงาน การวัด ความพึงพอใจที่มีต่อบริการความพึงพอใจที่มีการบริการและเกิดผลได้หรือไม่จำเป็นต้อง พิจารณาถึงลักษณะของการให้บริการขององค์การ ประกอบด้วยระดับความรู้สึกของผู้ใช้บริการในด้านต่างๆ ของแต่ละบุคคลการวัดความพึงพอใจอาจกระทำได้หลายวิธีคือ การใช้แบบสอบถามเป็นที่นิยมกันอย่างแพร่หลาย โดยการขอความร่วมมือจากกลุ่มบุคคลที่ต้องการวัดแสดงความคิดเห็นลงในแบบฟอร์มที่กำหนดคำตอบไว้ให้เลือกตอบ หรือเป็นคำตอบอิสระโดยคำถามที่ถามถึงความพึงพอใจในด้านต่างๆ ที่หน่วยงานกำลังให้บริการอยู่เช่น ลักษณะการให้บริการ สถานที่ระยะเวลาที่ให้บริการบุคคลที่ให้บริการเป็นต้นและการสัมภาษณ์เป็นอีกวิธีหนึ่งที่วัดถึงระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต้องอาศัยเทคนิคและความชำนาญพิเศษของผู้สัมภาษณ์ที่จะจูงใจผู้ตอบคำถามให้ตรงกับข้อเท็จจริงวิธีนี้ประหยัดและมีประสิทธิภาพอีกวิธีหนึ่งรวมถึงการสังเกตทำให้ทราบถึงระดับความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการ โดยวิธีการสังเกตดูพฤติกรรมก่อนมารับบริการขณะรับบริการและหลังจากรับบริการแล้ว เช่น สังเกตสีหน้า ท่าทาง การพูด การวัดความพึงพอใจวิธีนี้จึงสามารถประเมินถึงความพึงพอใจของผู้มารับบริการได้อย่างถูกต้อง จะเห็นได้ว่าการวัดความพึงพอใจต่อการบริการนั้นสามารถทำได้หลายวิธีขึ้นอยู่กับความสะดวกความเหมาะสมตลอดจนจุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายของการวัดด้วยจะส่งผลให้การวัดนั้นมีประสิทธิภาพ หรือน่าเชื่อถือได้

ดังนั้นความพึงพอใจความรู้สึกที่ดีหรือมีทัศนคติที่ดีของบุคคลในด้านบวกซึ่งจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อสิ่งนั้นสามารถตอบสนองความต้องการแก่บุคคลนั้น เมื่อได้รับการตอบสนองตามความคาดหวังและความต้องการของตนเองจึงทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งนั้นๆ หรือสิ่งที่จะควรจะเป็นไปตามความ

ต้องการความพึงพอใจจึงเป็นผลของการแสดงออกของทัศนคติของบุคคลอีกรูปแบบหนึ่งซึ่งเป็นการรู้สึกเอนเอียงของจิตใจที่มีประสบการณ์ที่มนุษย์เราได้รับอาจจะมากหรือน้อยก็ได้และเป็นความรู้สึกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งเป็นไปได้ทั้งทางบวกและทางลบ แต่ถ้าเมื่อใดสิ่งนั้นสามารถตอบสนองความต้องการหรือทำให้ บรรลุจุดมุ่งหมายได้ก็จะเกิดความรู้สึกทางบวกเป็นความรู้สึกที่พึงพอใจแต่ในทางตรงกันข้าม ถ้าสิ่งนั้นสร้างความรู้สึกผิดหวังไม่บรรลุตามจุดมุ่งหมายก็จะทำให้เกิดความรู้สึกทางลบ เป็นความรู้สึกไม่พึงพอใจ

สรุปได้ว่าความพึงพอใจคือ การตอบสนองตามความต้องการของแต่ละบุคคล ถ้าได้รับสิ่งที่ตอบสนองความต้องการของตนก็จะเกิดความพึงพอใจ แต่ถ้าสิ่งที่ได้มาไม่ได้ตอบสนองความต้องการของตนเองก็จะไม่มีความพึงพอใจ โดยสามารถสังเกตได้จากสีหน้า ท่าทาง หรือการกระทำต่างๆ ที่แสดงออกมาจากตัวบุคคล

2. ทฤษฎีความคาดหวัง

ทฤษฎีความคาดหวัง (Expectancy theory) โดยธรรมชาติทุกคนย่อมมีความคาดหวังในการดำรงชีวิต ไม่ว่าจะเป็นความต้องการด้านปัจจัย 4 ด้านครบครัน ด้านการงาน และด้านอื่นๆ เพื่อบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งมีนักคิดและนักวิชาการให้ความหมายไว้มากมายดังนี้

เอ็ดวิน (Edwin Locke) ที่เห็นว่าจิตใจของมนุษย์เรานั้นโดยธรรมชาติจะถูกกระตุ้นโดยเป้าหมายให้ต้องแสดงพฤติกรรมตามเป้าหมายและความตั้งใจของตนเพื่อนำสู่การบรรลุเป้าหมายให้สำเร็จทั้งนี้เพื่อนำสู่การบรรลุเป้าหมายให้สำเร็จทั้งนี้เนื่องจาก (1) มีความรู้สึกผูกพันตนเองกับเป้าหมายของการปฏิบัติงานที่ตั้งเอาไว้และตนเองมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าด้วยจึงยินดีที่จะกระทำจนบรรลุผลสำเร็จ (2) เป้าหมายที่มีความยากจะจูงใจให้คนทำงานได้ผลงานดีกว่าเป้าหมายง่าย (3) เป้าหมายที่มีความเฉพาะเจาะจงย่อมจูงใจให้ทำมากกว่าเป้าหมายที่ไม่ชัดเจน (4) สิ่งจูงใจให้ทำงานจะไม่มี ความหมายต่อเป้าหมายหากไม่ได้ผูกพันสิ่งจูงใจไว้กับเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้อง วิกเตอร์ เอช วรูม (Victor H. Vroom) ได้กล่าวถึงองค์ของความคาดหวังว่ามีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการคือ (1) Valance หมายถึงความพึงพอใจของบุคคลที่มีต่อผลลัพธ์ของการกระทำที่เกิดจากการทำงานระดับความพอใจที่บุคคลคาดหวังจะมาจากการให้คุณค่าต่อการทำงานถ้าเป็นงานที่มีคุณค่าสูง ก็จะมี ความพึงพอใจสูงมากตามด้วย (2) Instrumentality หมายถึง สื่อเครื่องอุปกรณ์วิถีทางที่นำไปสู่ผลลัพธ์ที่น่าพอใจ (3) Expectancy หมายถึงความคาดหวังภายในตัวบุคคลนั้นๆ บุคคลหรืออินทรีย์มีความต้องการหลายสิ่งหลายอย่างทุกชีวิตพยายามดิ้นรนแสวงหาอย่างน้อยที่สุดก็คือ ความต้องการอาหาร เสื้อผ้าที่อยู่อาศัยและยารักษาโรค เมื่อซึ่งปัจจัยเหล่านั้นได้รับการตอบสนองแล้วก็มีความต้องการระดับสูงขึ้นไปเรื่อยๆ จากความต้องการหลายสิ่งหลายอย่างนี้เองทำให้เกิดความพยายามกระทำ ดำเนินการด้วยวิธีหนึ่งวิธีใดด้วยสื่อหรือเครื่องมืออย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อให้บรรลุความพอใจหรือเพื่อให้

ได้รับผลของการดำเนินการนั้นตามที่ได้แสดงความพยายามนั้นเองเรียกว่าความคาดหวังและความพอใจสิ่งต่างๆ ส่วนพจนานุกรมออกซ์ฟอร์ด (Oxford Advanced Learner's Dictionary: 2000: 111) ได้ให้ความหมายของความคาดหวัง เป็นความเชื่อ เป็นความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่คาดการณ์ล่วงหน้าต่อบางสิ่งบางอย่างว่าควรจะเป็นหรือควรเกิดขึ้น มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2540: 18) ได้กล่าวถึง ความคาดหวังของผู้รับบริการว่า เมื่อผู้รับบริการมาติดต่อกับองค์กรหรือธุรกิจบริการใดๆ ก็มักจะคาดหวังว่า จะได้รับการบริการอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งผู้ให้บริการจำเป็นต้องรับรู้ และเรียนรู้เกี่ยวกับ ความคาดหวังพื้นฐาน และรู้จักสำรวจ ความคาดหวังเฉพาะของผู้รับบริการ เพื่อสนองบริการที่ตรงกับ ความคาดหวัง ซึ่งจะทำให้ผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจหรืออาจเกิดความประทับใจขึ้นได้หากการบริการนั้นเกินความในขณะ ที่ สิริวรรณ อัครกุล (2528: 1) อธิบายว่า ความคาดหวัง หมายถึง ความคาดหวังของมนุษย์เป็นการคิดล่วงหน้าไว้ก่อน ซึ่งอาจจะไม่เป็นไปตามที่คิดไว้ แต่มีบทบาทสำคัญต่อพฤติกรรมของบุคคล ส่วนเคลย์ (Clay, 1988: 252) ได้กล่าวถึง ความคาดหวังต่อการกระทำหรือสถานการณ์ว่าเป็นการคาดการณ์ล่วงหน้าถึงอนาคตที่ดีเป็นความมุ่งหวังที่ตั้งใจเป็นระดับหรือค่าความน่าจะเป็นของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่หวังไว้ความคาดหวังเป็นตัวบ่งชี้แห่งความสำเร็จซึ่งจะช่วยให้การตัดสินใจของแต่ละคนในการเลือกการกระทำไว้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะและความแตกต่างของแต่ละบุคคลและสภาพแวดล้อมซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญ ที่จะทำให้ความคาดหวังนั้นเป็นจริงขึ้นมาได้ ขณะที่ศรีนิตย์ (2521: 10) ได้กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมทางสังคมของบุคคลจึงแตกต่างกัน ตามที่บุคคลได้กำหนดต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่ง ความรู้สึกนึกคิดหรือคาดการณ์นั้นๆ ประเมินโดยมาตรฐานของ ตนเองเป็น เครื่องวัด ความ คาด การณ์ ของ แต่ละ บุ คคล ส่วน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2540: 18) กล่าวว่า ความคาดหวังของผู้รับบริการว่า เมื่อผู้รับบริการมาติดต่อกับองค์กรหรือธุรกิจบริการใดๆ ก็มักจะคาดหวังว่า จะได้รับการบริการอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งผู้ให้บริการจำเป็นต้องรับรู้และเรียนรู้เกี่ยวกับ ความคาดหวังพื้นฐานและรู้จักสำรวจ ความคาดหวังเฉพาะของผู้รับบริการ เพื่อสนองบริการที่ตรงกับ ความคาดหวัง ซึ่งจะทำให้ผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจหรืออาจเกิดความประทับใจขึ้นได้หากการบริการนั้นเกินความและ Finn (1921: 15-16) กล่าวว่า ความคาดหวัง หมายถึง การประเมินค่าบุคคลหรือตนเองด้านจิตวิญญาณและใช้ความคาดหวังนั้นมาเป็นแนวทางในการกำหนดพฤติกรรมที่จะมีต่อบุคคลที่ตนคาดหวังหรือตนเองในลักษณะที่ตนคิดว่าถูกต้องสอดคล้องกับ Getzels และคณะ (1968: 45-47) กล่าวว่าความคาดหวังของบุคคลย่อมแตกต่างกันไปเพราะคนเราต่างมีความคิดและความต้องการแตกต่างกันพฤติกรรมทางสังคมของบุคคลจึงแตกต่างกันออกไปด้วย ขณะที่ De Cecco (1967: 80-82) กล่าวว่า การกำหนดความคาดหวังของบุคคลขึ้นอยู่กับประสบการณ์เพราะความคาดหวังเป็นเรื่องของความรู้สึกนึกคิดและการคาดการณ์ของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดโดยสิ่งนั้นๆ อาจจะเป็นรูปธรรมหรือนามธรรมก็ได้และเป็นการประเมินค่าโดยใช้มาตรฐานของตนเองเป็นเครื่องวัดการคาดการณ์หรือคาดหวังของแต่ละ

บุคคลจึงแตกต่างกันออกไปทั้งนี้ขึ้นอยู่กับภูมิหลังประสบการณ์ความเข้าใจและการเห็นค่าของความสำเร็จ ส่วน Son (1988: 21) กล่าวว่า ความคาดหวังเป็นเป็นการคาดการณ์ล่วงหน้าและเชื่อว่าบางสิ่งบางอย่างจะเกิดขึ้นหรือเป็นความเชื่อว่าเป็นสิ่งบางอย่างควรจะเกิดขึ้นหรืออาจจะเกิดขึ้นและ Clay (1988: 252) กล่าวถึงความคาดหวังต่อการกระทำหรือสถานการณ์ว่าเป็นการคาดการณ์ล่วงหน้าถึงอนาคตที่ดีหรือเป็นความมุ่งหวังที่ตีงามเป็นระดับหรือค่าความน่าจะเป็นของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่มุ่งหวังไว้

จากทฤษฎีการคาดหวังก็คือแรงจูงใจที่เกิดจากบุคคลที่มีความต้องการหลายอย่างและเชื่อว่าถ้าดำเนินการวิธีนี้จะได้รับผลตอบแทนเช่นนั้นเมื่อเชื่อแล้วก็ตัดสินใจกระทำส่วนผลที่ได้รับนั้นเป็นอีกเรื่องหนึ่งซึ่งอาจจะทำให้เกิดความพอใจหรือไม่พอใจได้แต่มีแรงจูงใจให้ทำงานตามความเชื่อว่าจะเป็นอย่างที่คาดหวังไว้

สรุปความพึงพอใจและความคาดหวังคือ เป็นการคาดหวังของบุคคลต่อสิ่งต่างๆไม่ว่าจะเป็นความรู้สึกรู้สึกนึกคิดและการแสดงออกของบุคคลสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งเป็นไปได้ทั้งทางบวกและทางลบแต่ถ้าสิ่งนั้นสามารถตอบสนองความต้องการก็จะพึงพอใจแต่ในทางตรงกันข้ามถ้าสิ่งนั้นสร้างความรู้สึกผิดหวังก็จะไม่พึงพอใจสรุปได้ว่า ความคาดหวัง คือความรู้สึกความต้องการที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เป็นอยู่ในปัจจุบันไปจนถึงอนาคตข้างหน้า เป็นการคาดคะเนถึงสิ่งที่จะมากระทบต่อการรับรู้ของเรา โดยใช้ประสบการณ์การเรียนรู้เป็นตัวบ่งบอก

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ

ปัจจุบันคนเราพยายามทำงานก็เพื่อจะสนองความต้องการของตนเอง เพื่อหาเงินเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนสิ่งต่างๆ โดยธรรมชาติแล้วมนุษย์มีความต้องการไม่มีที่สิ้นสุด ซึ่งเกิดจากความต้องการทั้งทางด้านร่างกายและทางจิตใจ แต่ความต้องการของแต่ละบุคคลนั้นไม่เหมือนกันซึ่งยากต่อการสนองตอบจนพึงพอใจเพราะเป็นความแตกต่างคนโดยมีนักวิจัยหลายท่านได้ให้ความหมายของความต้องการดังนี้

1. ความหมายของความต้องการ

Samuelson (1917 อ้างใน กฤษณา ศักดิ์ศรี, 2534: 159) ได้ให้ความหมายว่า คนเราทุกคนมีความต้องการไม่เหมือนกันจึงทำให้คนกระทำทุกทางที่จะทำให้ตอบสนองความต้องการที่ละขั้น เมื่อขั้นที่หนึ่งตอบสนองความต้องการแล้วก็จะเกิดความต้องการและความสนใจในสิ่งใหม่ๆ ขึ้นมาอีก หากความต้องการขั้นแรกๆ ได้รับการสนองแล้วก็จะอาจกลับมาเป็นความต้องการครั้งใหม่อีกได้ สอดคล้องกับ Gilmer ที่ให้ความหมายว่า ความต้องการของมนุษย์นั้นมีหลากหลาย เช่น อากาศ น้ำ อาหาร

การยอมรับนับถือ การเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย ฯลฯ ซึ่งยากที่จะตอบสนองจนอิ่มและพอใจทั้งๆ ที่ได้รับ อยู่แล้ว ส่วนพจนานุกรมในไทยราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525: 323) กล่าวว่า ความต้องการ คือ ความอยากได้ ใครได้หรือประสงค์จะได้ และเมื่อเกิดความรู้สึกดังกล่าวร่างกายเกิดการสมดุล เนื่องมาจากสิ่งเร้ามากระตุ้น มีแรงขับภายในเกิดขึ้น ทำให้ร่างกายไม่เอาอยู่จึงต้องพยายามดิ้นรน และแสวงหาเพื่อตอบสนองความต้องการนั้น เมื่อร่างกายได้รับการตอบสนองแล้วก็กลับสู่ภาวะสมดุล อีกครั้งหนึ่งและมักเกิดความต้องการใหม่ๆ เกิดขึ้นมาทดแทนวนเวียนอยู่ไม่มีสิ้นสุดขณะที่จรัส สุวรรณ มาลา (2539 อ้างถึงใน สุนันทา ทวีผล, 2550: 14-15) กล่าวว่า การให้บริการที่มีคุณลักษณะที่ดีมี คุณภาพต้องมีตัวแปรในการกำหนดคุณภาพของบริการดังนี้ (1) บริการที่จัดต้องถูกต้องและให้มีขึ้น ตามกฎหมายโดยเฉพาะการบริการในเชิงบังคับให้ประชาชนต้องมา เช่น การรับชำระค่าประกันสังคม (2) การบริการที่มีความเพียงพอคือ การบริการที่มีพอกับความต้องการต่อผู้มารับบริการโดยที่มีการ ต่อคิวหรือต่อแถวเพื่อขอรับบริการอย่างรวดเร็ว (3) การทั่วถึงและเท่าเทียม กล่าวคือ การบริการควร เปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนได้ใช้บริการที่มีคุณภาพเท่าเทียมกันโดยไม่มีกรวยกเว้นและมีการบริการ อย่างทั่วถึงไม่มีข้อยกเว้น (4) รวดเร็วและสะดวกและเชื่อถือได้ในการบริการ หมายถึง การให้บริการที่มีคุณภาพจะต้องมีลักษณะที่สำคัญดังนี้ (4.1) ผู้ใช้บริการได้รับความสะดวกสบาย สามารถให้บริการ ได้ ณ ที่ต่างๆ และหาวิธีการได้หลายแบบเพื่อสามารถเลือกใช้ตามสภาพของผู้ใช้บริการและอาจ พิจารณาถึงความสะดวกจากกระบวนการให้บริการ เช่น การจัดให้มีจุดรับส่งบริการเพียงจุดเดียว (One Stop Service) (4.2) ความรวดเร็วหมายถึงประชาชนต้องได้รับการบริการทันทีโดยไม่ต้องรอ คิวคอยรับบริการนานเกินสมควร (4.3) ความน่าเชื่อถือได้ของระบบบริการ หมายถึง บริการที่มี คุณภาพจะต้องมีความต่อเนื่องสม่ำเสมอมีระเบียบแบบแผนการให้บริการที่แน่นอนสามารถให้ คำแนะนำแก่ผู้รับบริการได้และเกิดความผิดพลาดน้อยที่สุด (5) การได้มาตรฐานทางวิชาการหรือ มาตรฐานทางเทคนิค หมายถึง ประเภทการให้บริการที่อาศัยความรู้ทางวิชาการหรือความชำนาญ ทางเทคนิค เช่น การแพทย์ การบัญชี การเงิน กฎหมาย เศรษฐกิจ ฯลฯ บริการจะมีคุณภาพดีต่อเมื่อ มีกระบวนการและบุคลากรที่ให้บริการทางวิชาการและทางเทคนิคที่ได้มาตรฐาน (6) ความเหมาะสม ในการเก็บค่าบริการให้สมดุลกับต้นทุนการให้บริการ หมายถึง การเรียกเก็บค่าบริการจากผู้รับบริการ ของรัฐที่มีการจัดระบบบริการและค่าบริการที่เหมาะสมเป็นไปตามประสิทธิภาพและมีต้นทุนการ ดำเนินงานที่ต่ำ เพื่อให้ประชาชนได้รับการบริการที่มีคุณภาพและมีค่าบริการที่ไม่ต่ำหรือสูงเกินไป ส่วน ปรัชญา เวสารัชช์ (2523: 20-21 อ้างถึงใน สุนันทา ทวีผล, 2550: 15) ให้ความหมายไว้ดังนี้ (1) ไม่ทำให้ผู้รับบริการไม่เกิดความเครียด มีความเต็มใจที่จะมารับบริการ โดยทำประชาชนเกิดความ พอใจและรู้สึกดีเมื่อมารับบริการ (2) ไม่ควรให้ผู้รับบริการอยู่ในสถานที่ให้บริการนานเกินควรเมื่อมี ผู้รับบริการมาติดต่อควรให้บริการเร็วที่สุดและควรจัดบริการให้แล้วเสร็จภายในครั้งเดียวเพื่อไม่ต้อง เสียเวลากลับมาติดต่ออีกครั้งในเรื่องเดิม (3) พยายามลดความผิดพลาดและสร้างความพึงพอใจให้กับ

ผู้มารับบริการพร้อมการอำนวยความสะดวกเป็นพิเศษให้เท่าที่สามารถทำได้ (4) ควรจัดสถานที่หรือหน่วยบริการให้สะอาด เช่น มีการจัดสวนย่อเล็กๆ มีต้นไม้ประดับประดาเพื่อความร่มรื่น (5) เพื่อสะดวกต่อผู้ที่มารับการบริการ ควรจัดป้ายประชาสัมพันธ์แนะนำขั้นตอนการทำรายการต่างๆ และมีเจ้าหน้าที่เพื่อไว้ตอบข้อคำถามจากผู้มาใช้บริการ (6) เตรียมความสะดวกให้พร้อมจัดสิ่งอำนวยความสะดวกมีคำแนะนำ

สรุปได้ว่า การให้บริการเป็นกิจกรรมที่มีวัตถุประสงค์ในการสนองความต้องการส่วนรวมของประชาชนโดยคำนึงถึงความสอดคล้องความต้องการของบุคคลส่วนใหญ่ ความสม่ำเสมอ ความเหมาะสม ภาควิชาการ ประหยัดความสะดวกและตรงเวลาอย่างต่อเนื่อง

Maslow ได้ลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ (The Need-Hierarchy Conception of Human Motivation) โดยระบุว่าบุคคลจะมีความต้องการที่เรียงลำดับจากระดับพื้นฐานมากที่สุดไปยังระดับสูงสุด (อนิซวัง แก้วจำนงค์, 2552: 66-68) (1) ความต้องการทางร่างกาย (Physiological needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานที่จะช่วยในการดำรงชีวิต เช่น อาหาร น้ำดื่ม ออกซิเจน การพักผ่อนนอนหลับ ความต้องการทางเพศ ความต้องการความอบอุ่น ตลอดจนความต้องการที่จะถูกระตุ้นอวัยวะรับสัมผัสของร่างกาย แต่ถ้าหากเกิดความล้มเหลวต่อการสนองความต้องการพื้นฐานนี้ ก็จะไม่มีการกระตุ้นให้เกิดความต้องการในลำดับต่อไป (2) ความต้องการด้านความปลอดภัย (Safety needs) เมื่อร่างกายได้รับความต้องการจนพึงพอใจแล้วก็จะมองหาความต้องการขั้นต่อไป ซึ่งเรียกว่า ความต้องการความปลอดภัยหรือความรู้สึกมั่นคง (safety or security) ความต้องการความปลอดภัยมีอิทธิพลต่อบุคคลแม้ในบุคคลที่ทำงานในฐานะเป็นผู้คุ้มครอง เช่น ผู้รักษาเงิน นักบัญชี หรือทำงานเกี่ยวกับการประกันต่างๆ แม้กระทั่งคนชรา (3) ความต้องการความเป็นเจ้าของและความต้องการความรัก (Belongingness and Love needs) เมื่อความต้องการทางด้านความปลอดภัยและความต้องการทางด้านร่างกายได้รับการตอบสนองแล้วการได้รับความต้องการด้านความเป็นเจ้าของ ความรัก และการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น เช่น ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นหรือคนในครอบครัว แต่ถ้าเมื่อใดโดนละเลยและไม่มีใครยอมรับก็จะรู้สึกเจ็บปวด เช่น จำนวนญาติพี่น้องรวมไปถึงเพื่อนหรือลูกๆ ได้ลดน้อยลงไป (Maslow, 1970: 170) (4) ความต้องการที่ได้รับความนับถือยกย่อง (Self-Esteem needs) คือมนุษย์ต้องการได้รับความนับถือยกย่องออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ ความต้องการนับถือตนเอง (self-respect) คือ การมีอำนาจรวมทั้งมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีคุณค่าและมีความสามารถที่จะประสบความสำเร็จในกิจกรรมต่างๆ คนอื่นสามารถพึ่งพาอาศัยได้ มีความแข็งแรง ลักษณะที่ 2 เป็นความต้องการได้รับการนับถือยกย่องจากผู้อื่น (esteem from others) คือ การมีชื่อเสียงเกียรติยศ การได้รับความชื่นชมยินดี การได้รับความยกย่องในสิ่งที่เขากระทำ และการยอมรับด้านชื่อเสียงทำให้รู้สึกว่าคุณค่าและได้รับการยอมรับจากผู้อื่น Maslow กล่าวไว้ว่า บุคคลจะย้อนกลับจากระดับขั้นในความต้องการขั้นที่ 4 กลับไปสู่ระดับขั้นที่ 3

อีกครั้งหากความต้องการในระดับขั้นที่ 3 ถูกกระทบกระเทือนและสูญเสียไปความพึงพอใจและความต้องการที่จะได้รับการยกย่องเป็นความรู้สึกในตนเองให้เกิดความเชื่อมั่น มีความรู้สึกว่าตนเองมีความสามารถ มีพลังกำลัง มีชีวิตอยู่อย่างมีประโยชน์ และมีความจำเป็นต่อโลก ในทางกลับกันความรู้สึกดังกล่าวนี้อาจนำไปสู่ความรู้สึกไปในทางลบและความรู้สึกไม่พอเพียง สิ่งเหล่านี้เป็นการรับรู้ตนเองในทางนิเสธ (negative) ทำให้เกิดความระแวง หวาดกลัว สิ้นหวัง คิดว่าตนไร้ค่าต่อประโยชน์ในสิ่งที่สัมพันธ์กับความต้องการของชีวิตและประเมินชีวิตของตนเองตกต่ำ (5) ความต้องการเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง (Self-Actualization needs) เป็นความปรารถนาในทุกสิ่งอย่าง ซึ่งได้รับความต้องการเข้าใจตนเองอย่างแท้จริงอย่างเหมาะสม บุคคลที่ประสบผลสำเร็จในขั้นนี้ใช้พลังในสิ่งที่ทำหาความสามารถรวมทั้งศักยภาพของเขาและมีความปรารถนาที่จะปรับปรุงตนเอง พลังแรงขับของเขาจะกระทำพฤติกรรมตรงกับความสามารถของตน ในขณะอัลเดอร์เฟอร์ (Alderfer, 1969: 142-175) อ้างถึงใน สิรินาตย์ กฤษณาธาร, 2552: 18) ความต้องการของมนุษย์แบ่งเป็น 3 ระดับคือ การดำรงชีวิตหรือความต้องการที่จะคงอยู่ (Existence: E) คือ ความต้องการอยากมีชีวิตอยู่ในสังคมด้วยดี มีความต้องการทางด้านปัจจัยสี่ต่อการดำรงชีวิตความต้องการ เงินเดือน วัตถุ และผลประโยชน์ตอบแทนในการทำงานรวมถึงปัจจัยอำนวยความสะดวกในการทำงานความต้องการความสัมพันธ์ (Relatedness: R) คือความต้องการผูกพันกับบุคคลอื่นในการทำงานต้องการเป็นพวกได้รับความยอมรับร่วมรับรู้และแบ่งปันความรู้สึกระหว่างกันต้องการมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นต้องการเป็นเพื่อนและความต้องการด้านความเจริญเติบโต (Growth: G) เป็นความต้องการที่จะเจริญก้าวหน้าในการทำงานสามารถทุ่มเทความรู้ความสามารถของตนในการทำงานอย่างเต็มที่และสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเพิ่มขึ้นด้วย

จากแนวคิดทฤษฎีความต้องการข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าลำดับขั้นความต้องการทั้ง 5 ระดับของมนุษย์สามารถตอบคำถามเรื่องความมุ่งหมายของชีวิตได้ครบถ้วนในระดับหนึ่งเพราะตามปกติแล้วมนุษย์เราจะมีความต้องการหลายระดับ และเมื่อความต้องการระดับต้นได้รับการตอบสนองที่จะเกิดความต้องการในระดับสูงเพิ่มขึ้นไปตามลำดับจนถึงระดับสูงสุดแต่ความต้องการของคนเราแต่ละคนไม่เหมือนกันดังนั้นลำดับความต้องการพื้นฐานใช้ไม่ได้กับทุกคน

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับสังคมผู้สูงอายุ

ข้อมูลประชากรไทยปี 2556 มีจำนวน 64.6 ล้านคน เป็นผู้สูงอายุมากถึง 9.6 ล้านคน คาดว่าในปี 2573 จะมีจำนวนผู้สูงอายุ 17.6 ล้านคน (ร้อยละ 26.3) และปี 2583 จะมีจำนวนถึง 20.5 ล้านคน (ร้อยละ 32.1) ผลจากการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ทำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น มีความเป็นอยู่ที่ดี มีโภชนาการทางอาหารที่ถูกหลักอนามัย ประชากรมีมาตรฐานชีวิตที่ดี มีการศึกษา มีความก้าวหน้า

ทางเทคโนโลยีและการแพทย์ ซึ่งจะส่งผลให้ทำให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดีขึ้น อัตราการตายลดลง ทำให้ประชากรมีอายุยืนยาวจนทำให้โลกเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุซึ่งหน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชน ได้ร่วมกันดำเนินงานเพื่อคุ้มครอง ส่งเสริม และสนับสนุนสถานภาพ บทบาท และกิจกรรมของผู้สูงอายุ (มูลนิธิพัฒนางานผู้สูงอายุจังหวัดเชียงใหม่, 2556: ระบบออนไลน์)

1. ความหมายของผู้สูงอายุ

“กระบวนการสูงอายุ” เป็นกระบวนการที่ความเป็นพลวัตภายใต้เงื่อนไขเชิงโครงสร้างของแต่ละสังคมซึ่งเป็นผู้ให้ความหมายหรือตีความการรับรู้เกี่ยวกับการสูงอายุ (Gorman, 2000: 123) ทำให้ “อายุเริ่มต้น” ที่ใช้ในการนิยามผู้สูงอายุหรือระบุถึงการเข้าสู่ความสูงอายุของบุคคลที่ใช้อยู่ปัจจุบันไม่สามารถอธิบายถึงหลักการและเหตุผลที่ชัดเจนหรือเกณฑ์ข้อตกลงที่เป็นสากลโดยทั่วไปพิจารณาจากองค์ประกอบในด้านต่างๆ เช่น การสูงอายุตามวัยหรือตามปีปฏิทินที่ผ่านไปการเปลี่ยนแปลงทางชีววิทยาของสภาพร่างกายและความสามารถในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตหรือการเปลี่ยนแปลงของสภาพและบทบาททางสังคมของบุคคลมาตรฐานที่ใช้ในการกำหนดได้ ส่วนใหญ่เป็นการกำหนดโดยใช้อายุตามปีปฏิทินของบุคคลที่เชื่อว่าสามารถแสดงถึงช่วงวัยของบุคคลที่มีลักษณะของความสูงอายุซึ่งแตกต่างกันไป (Glascock & Feinman, 1918 อ้างใน สุขาดา ทวีสิทธิ์, 2553; Uotinen, 2005; Orimo et, al., 2006; Anthony, 2010: 111) โดย ประพนอม โอทกานนท์ และจิราพร เกศพิชญวัฒนา (2537: 36 อ้างถึงใน มัลลี อุตตมางกูร, 2539: 4) กล่าวว่า ผู้สูงอายุ หมายถึง บุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป คำว่าสูงอายุ คือ Age หรือ Aging หรือ Aged หรือ Ageing หรือ Elderly เป็นคำที่ใช้ได้เหมือนกันหมด ซึ่งฮอลล์ (Hall, 1976: 3-4 อ้างถึงใน มัลลี อุตตมางกูร, 2539: 4) ได้แบ่งการสูงอายุไว้ 3 ลักษณะคือ ลักษณะที่ 1 สูงอายุตามสภาพร่างกาย (biological aging) จะมีการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านสภาพและกระบวนการหน้าที่ที่ปรากฏขณะที่มีอายุเพิ่มขึ้น ส่วนลักษณะที่ 2 สูงอายุตามปีปฏิทิน (chronological aging) โดยการนับจากวัน เดือน ปีเกิด และบอกได้ทันทีว่าใครอายุมากน้อยเพียงใด และลักษณะที่ 3 สูงอายุตามสภาพสังคม (sociological aging) หมายถึง การสูงอายุนับจากสภาพที่จิตใจ แนวคิด ความจำ การเรียนรู้ เชาวปัญญา และลักษณะของบุคลิกภาพที่ปรากฏในระยะต่างๆ ของชีวิตแต่ละคนที่มีอายุเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ Smeltzer & Bare (1992 อ้างถึงใน ฐิติมาน แก้วขาว, 2539: 1) ได้ให้ความหมายของการสูงอายุว่า การสูงอายุเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงตั้งแต่เกิดและดำเนินต่อเนื่องไปจนสิ้นอายุขัยของสิ่งมีชีวิต ซึ่งกระบวนการเปลี่ยนแปลงนี้ จะมีอยู่ 2 ระยะ คือ ระยะแรกเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เริ่มตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 40 ปี การเปลี่ยนแปลงนี้จะมีลักษณะไปในทางเจริญงอกงามและสร้างเสริม แต่การเปลี่ยนแปลงในระยะที่ 2 เกิดขึ้นหลังอายุ 40 ปี ไปแล้วจะเป็นไปในทางตรงกันข้าม โดยจะเป็นการลดอัตราความเจริญงอกงามไปสู่ความเสื่อม ซึ่งกระบวนการเปลี่ยนแปลงในระยะที่ 2 นี้ จะมีการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านร่างกาย จิตใจและสังคม

ดังนั้นสรุปได้ว่า ผู้สูงอายุคือ บุคคลทั้งหญิงและชายที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป มีการเปลี่ยนแปลงที่ลดอัตราความเจริญลงไปสู่ความเสื่อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจและสังคม

2. การเปลี่ยนแปลงและผลกระทบในวัยสูงอายุ

ผม เป็นสิ่งแรกของร่างกายที่เปลี่ยนแปลงให้เห็นได้ชัดภายนอกจากสีเดิมเป็นสีขาวแห้งและร่วงง่าย เนื่องมาจากเนื้อเยื่อหนังศีรษะเหี่ยวลง การไหลเวียนของโลหิตลดลง และภาวะเครียดทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเส้นผมได้ง่าย การเปลี่ยนสีผมเป็นข้อบ่งชี้หนึ่งเท่านั้นที่จะบอกถึงความเสื่อมของร่างกาย

ผิวหนัง เมื่ออายุมากขึ้นเนื้อเยื่อต่างๆ จะขาดความตึงตัว เนื่องจากการลดจำนวนน้ำในเซลล์ต่อมเริ่มเหี่ยว น้ำมันใต้ผิวหนังมีน้อย เลือดมาเลี้ยงบริเวณผิวหนังก็น้อยลงทำให้ผิวหนังเริ่มเหี่ยวแห้งหยาบ การลดจำนวนไขมันใต้ผิวหนังทำให้ผิวหนังหย่อนยาน ปรากฏรอยย่นชัดเจน ฉะนั้นคนวัยนี้จึงรู้สึกหนาวง่าย เพราะไขมันใต้ผิวหนังน้อยลง

กระดูก วัยสูงอายุเป็นวัยที่กระดูกเปราะง่าย ทั้งนี้เนื่องมาจากมีการสลายตัวของแคลเซียมออกจากกระดูกมากขึ้น และการกินอาหารไม่เพียงพอเพราะมีปัญหาเรื่องการเคี้ยว โอกาสขาดวิตามินดีจึงมีสูง เมื่ออายุ 60 ปีขึ้นไป ฮอร์โมนของกระดูกสันหลังมักจะกร่อนและแบนลงมาก ทำให้หลังโก่งได้

เล็บ เล็บจะหนาแข็งและเปราะ เนื่องจากการไหลเวียนของโลหิตส่วนปลายน้อยลงทำให้การจับตัวของแคลเซียมบริเวณเล็บลดลงด้วย

กล้ามเนื้อ ร่างกายประกอบด้วยกล้ามเนื้อที่สำคัญ คือกล้ามเนื้อลาย ซึ่งเป็นกล้ามเนื้อค้ำจุนโครงสร้างของร่างกาย เช่น กล้ามเนื้อแขน ขา เมื่อกกล้ามเนื้อไม่แข็งแรง มีความเสื่อมสมรรถภาพเกิดขึ้นจะมีผลให้ความคล่องตัวในการทำกิจกรรมต่างๆ ที่ต้องใช้กล้ามเนื้อลดลงไปด้วย กล้ามเนื้ออีกชนิดหนึ่งคือกล้ามเนื้อเรียบ

หู การได้ยินจะเริ่มเสียเมื่ออายุ 40 ปีขึ้นไป เนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของประสาทรับเสียงในหูชั้นใน ทำให้การส่งกระแสประสาทของเสียงไปยังอวัยวะรับการได้ยินซึ่งอยู่ในหูเสียไป อาการหูตึงในผู้สูงอายุ

ตา ลักษณะตาจะเล็กลงเนื่องจากไขมันหลังลูกตาลดลง หน้ตาบนจะหย่อนต่ำลงเพราะหนังตามีการยืดหยุ่นลดลง ตาจะมีความไวต่อแสงลดลงทำให้มองภาพไม่ชัด การยืดหยุ่นของเลนส์ตาที่เสียไป ทำให้ผู้สูงอายุมีสายตายาว

ระบบทางเดินหายใจ มีปริมาตรของอากาศค้างในปอดขึ้น ความยืดหยุ่นของเนื้อปอดและหลอดลมลดลง เยื่อหุ้มปอดแห้ง ซึ่งนำไปสู่การขยายและหดตัวของปอด ซึ่งให้เกิดการคั่งของน้ำในปอดของคนสูงอายุได้ง่าย นอกจากนี้จะมีการเกาะจับของแคลเซียมในกระดูกอ่อนของกระดูกซี่โครง

และกระดูกสันหลัง ประกอบการทำงานของกล้ามเนื้อเสื่อมสภาพด้วย การเคลื่อนไหวของทรวงอกจึงถูกจำกัด การหายใจส่วนใหญ่จะต้องใช้กะบังลมช่วย ฉะนั้น ผู้สูงอายุมักจะเหนื่อยหอบได้ง่าย

ระบบทางเดินอาหาร ผู้สูงอายุมักจะมีปัญหา มาก นับตั้งแต่ปากซึ่งจะมีฟันที่โยกคลอน หักง่าย จึงมีปัญหาต่อการเคี้ยวมากและการรับรสจะไม่ดีเท่าที่ควร ผู้สูงอายุมักเลือกอาหารประเภทแป้ง เพราะเคี้ยวง่าย ทำให้ขาดสารอาหารที่จำเป็น เช่น โปรตีน วิตามิน เกลือแร่ นอกจากนี้การหลั่งน้ำย่อยของกระเพาะอาหารลดลง ทำให้การย่อยและการดูดซึมอาหารลดลงไปด้วย เกิดภาวะการขาดอาหาร การเคลื่อนไหวของกระเพาะอาหาร และลำไส้ฝ่อลง ทำให้รู้สึกหิวน้อยลง และมีปัญหาท้องผูก

ระบบการไหลเวียนของเลือด ความยืดหยุ่นของเส้นเลือดมีน้อยลงเนื่องจากการจับของแคลเซียมตามผนังเส้นเลือดมากขึ้น ทำให้เส้นเลือดแข็งตัว ความแรงของชีพจรจะลดลง รูของเส้นเลือดก็แคบลงด้วย ทำให้มีแรงต้านทานการไหลเวียนของเลือดมากขึ้น ผู้สูงอายุจึงมักมีความดันเลือดสูงขึ้นกว่าปกติได้ ปริมาณเลือดไปเลี้ยงอวัยวะต่างๆ ลดลงเป็นผลให้เกิดการตายและการเสื่อมของอวัยวะต่างๆ ได้ เช่น กล้ามเนื้อหัวใจตาย เป็นต้น

ระบบทางเดินปัสสาวะ ขนาดของไตจะเล็กลงและอัตราการกรองของไตจะลดลงด้วย นอกจากนี้กล้ามเนื้อของกระเพาะปัสสาวะจะอ่อนกำลังลง ขนาดก็เล็กลงด้วย เป็นผลให้มีการขับถ่ายปัสสาวะบ่อยขึ้น ปัสสาวะมากขึ้น ในผู้ชายมักมีต่อมลูกหมากโตทำให้ถ่ายปัสสาวะลำบากและถ่ายบ่อยขึ้น

ระบบต่อมไร้ท่อ ต่อมต่างๆ เช่น ต่อมใต้สมอง ต่อมไทรอยด์ และต่อมเพศ ตับอ่อน ฯลฯ จะทำงานน้อยลง เป็นผลให้มีการผลิตฮอร์โมนน้อยลงด้วย เช่น ตับอ่อนผลิตอินซูลินน้อยลงจะทำให้ระดับน้ำตาลในเลือดสูงขึ้น ผู้สูงอายุจึงเป็นเบาหวานได้มาก

ต่อมเพศทำงานลดลง ในผู้หญิงรังไข่จะหยุดทำงาน ทำให้ไม่มีประจำเดือน มดลูก เต้านมจะเหี่ยวแฟบ บางคนจะอารมณ์หงุดหงิด โมโหง่าย ในผู้ชายก็มีการเปลี่ยนแปลงเช่นกัน แต่มักน้อยและช้ากว่าผู้หญิง

ระบบประสาทและสมอง เซลล์ของประสาทและสมองจะลดลง ความรู้สึกความคิดจะช้าสติปัญญาจะเสื่อมถอยลง ความจำเสื่อม จำเรื่องในอดีตมากกว่าเรื่องปัจจุบัน ประสิทธิภาพการสั่งงานของสมองต่ำ นอกจากนี้ยังมีการตายและแฟบของระบบเซลล์ประสาทเป็นอย่างมาก เป็นผลให้เส้นประสาทเสื่อมเสียความสามารถทางกิจกรรมและความรู้สึกได้ ฉะนั้นการสำลัอาหารจึงพบได้มากในผู้สูงอายุ

การเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจและสังคม การเปลี่ยนแปลงในวัยสูงอายุไม่เพียงแต่สภาพร่างกายเท่านั้น ยังมีการเปลี่ยนแปลงทางความรู้สึก การรับรู้ บุคลิกภาพ ความจำ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้มีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมด้วย

การเปลี่ยนแปลงทางสังคม เช่น การเปลี่ยนตำแหน่งในครอบครัว ก็เป็นสิ่งที่ผู้สูงอายุจะต้องยอมรับ จากที่เคยเป็นหัวหน้าครอบครัว ก็จะกลายเป็นสมาชิกคนหนึ่งในครอบครัว เป็นที่ปรึกษา หรือผู้คอยดูแลบ้าน หรืออาจเป็นผู้อาศัยไปการเชื่อมความเคารพและการถูกทอดทิ้ง จะเป็นปัญหาต่อสุขภาพจิตมาก มีความวิตกกังวล บางรายอาจแยกตัวเองเป็นบุคคลไร้ความสามารถ สูญเสียความรู้สึกมีค่า ความเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ซึ่งทำให้เกิดข้อขัดแย้งในตัวเอง และจะเพิ่มมากขึ้นตามระดับอายุการปรับตัวของผู้สูงอายุ จะสำเร็จมากน้อยเพียงไรก็ขึ้นอยู่กับพื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคม ครอบครัว และปกตินิสัยดั้งเดิมของแต่ละคนไปจากการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจในผู้สูงอายุเป็นผลให้ผู้สูงอายุจะต้องปรับตัวและยอมรับต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงนั้นๆ ฉะนั้นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดควรจะเข้าใจและยอมรับต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงนั้นๆ ด้วย เพื่อที่จะได้ปฏิบัติต่อผู้สูงอายุได้อย่างถูกต้อง เพื่อให้ผู้สูงอายุมีความสุข

3. ความหมายสังคมผู้สูงอายุ

องค์การสหประชาชาติ (United Nations: UN) ได้ให้นิยาม ผู้สูงอายุ (Older person) หมายถึงประชากรทั้งเพศชายและหญิงที่มีอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป และได้แบ่งระดับการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ เป็น 3 ระดับ ได้แก่

3.1 ระดับการก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging society) หมายถึง สังคมหรือประเทศที่มีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป มากกว่าร้อยละ 10 ของประชากรทั้งประเทศหรือมีประชากรอายุตั้งแต่ 65 ปีมากกว่าร้อยละ 7 ของประชากรทั้งประเทศ แสดงว่าประเทศนั้นกำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ

3.2 ระดับสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged society) หมายถึง สังคมหรือประเทศที่มีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป มากกว่าร้อยละ 20 ของประชากรทั้งประเทศหรือมีประชากรอายุตั้งแต่ 65 ปี มากกว่าร้อยละ 14 ของประชากรทั้งประเทศ แสดงว่าประเทศนั้นเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์

3.3 ระดับสังคมผู้สูงอายุอย่างเต็มที่ (Super-aged society) หมายถึง สังคมหรือประเทศที่มีประชากรอายุ 65 ปีขึ้นไป มากกว่า ร้อยละ 20 ของประชากรทั้งประเทศ แสดงว่าประเทศนั้นเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างเต็มที่

4. บทบาททางสังคมและกิจกรรมทางสังคมของผู้สูงอายุ

บทบาททางสังคม (Role Theory) อธิบายว่า อายุเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่ง ในการที่จะกำหนดบทบาทของแต่ละบุคคล บุคคลจะปรับตัวต่อการเป็นผู้สูงอายุได้ดีเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับ การยอมรับบทบาทของตนเอง ในแต่ละช่วงอายุ ซึ่งบทบาทดังกล่าว จะส่งผลไปถึงการยอมรับบทบาททางสังคม ที่จะเปลี่ยนแปลงไปในอนาคตด้วย นอกจากนี้การสร้างบทบาททางสังคมของตนขึ้นมาใหม่ เพื่อทดแทนบทบาทหน้าที่ที่สูญเสียไป ขึ้นกับบทบาททางสังคม และการมองเห็น

คุณค่าของตนเองเป็นสิ่งสำคัญ สถาบันครอบครัวควรส่งเสริมผู้สูงอายุ ในบทบาทอื่นๆ เช่น การเป็นบิดา มารดา ปู่ย่า ตายาย เพื่อเป็นร่มโพธิ์ร่มไทรให้ลูกหลานและลูกหลานควรจะเห็นความสำคัญของผู้สูงอายุ ส่วนด้านสังคม จะสามารถช่วยเหลือผู้สูงอายุได้มาก โดยการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุขึ้นในทุกหมู่บ้าน เพื่อให้ผู้สูงอายุวัยเดียวกันได้พบปะสังสรรค์กัน ปกปักรักษาหรือในการที่จะช่วยเหลือสังคมได้ด้วย สิ่งเหล่านี้จะทำให้ผู้สูงอายุอยู่อย่างมีความสุข อยู่ในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรี และเหมาะสม กล่าวคือ เป็นทั้งผู้ใหญ่และผู้รับประโยชน์จากสังคมเสมอเหมือนสมาชิกอื่นๆ ในสังคม ผู้สูงอายุแต่ละคน จะมีความสามารถแตกต่างกันไป จึงสามารถเลือกทำงานอาสาสมัครได้ตามความถนัดและความสนใจของแต่ละคน ซึ่งจะช่วยให้บทบาททางสังคมของผู้สูงอายุมีต่อเนื่อง

กิจกรรมทางสังคม (Activity Theory) อธิบายว่า ถ้าบุคคลใดมีกิจกรรมมากอย่าง จะสามารถปรับตัวได้มากขึ้นเท่านั้น และมีความพึงพอใจในชีวิตสูงที่ทำให้เกิดความสุขในการดำเนินชีวิตต่อไป แนวคิดนี้จะเห็นว่ากิจกรรมเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้สูงอายุมากกว่าการลดบทบาท (Role Loss) ทางสังคมลง และจะพบว่าผู้สูงอายุมีทัศนคติเกี่ยวกับตนเองในทางบวกและมองโลกในแง่ดี จะมีความกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมและบทบาทใหม่ๆ ให้กับผู้สูงอายุพอสมควร กิจกรรมเหล่านี้ จะช่วยให้ผู้สูงอายุได้พัฒนาในส่วนต่างๆ ของร่างกายให้สมวัย กิจกรรมที่น่าจะจัดให้กับผู้สูงอายุได้แก่ งานอดิเรกต่างๆ งานอาสาสมัคร เป็นที่ปรึกษาให้กับหน่วยงานต่างๆ เป็นต้น

เมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุหรือเกษียณอายุงานแล้ว เวลาว่างหาได้ง่ายและมีมาก กิจกรรมยามว่างไม่ว่าเพื่อนันทนาการ หรือการเรียนรู้สิ่งใหม่ หรือให้บริการผู้อื่น จึงเป็นเรื่องสำคัญ ซึ่งนำความพึงพอใจมาให้ ทำให้มีชีวิตชีวา และมีความหมาย การที่เกษียณอายุการทำงานอย่างไม่มีจุดหมาย จะนำไปสู่ความเซ็ง เบื่อหน่าย และแยกตัวออกจากสังคม ความจริงนั้นกาย และจิตใจเจริญงอกงาม ขึ้นตามแรงกระตุ้นของกิจกรรมต่างๆ จึงเป็นการดี ที่เราควรมีกิจกรรมมากกระตุ้นชีวิตของเราให้เจริญงอกงามการทำกิจกรรมต่างๆ สามารถพิจารณากิจกรรมหลักใหญ่ๆ ไว้ 3 ประการคือ กิจกรรมนันทนาการ ผู้สูงอายุสามารถทำได้ทุกช่วงอายุทำให้ร่างกายสดชื่นทำหาย กระตุ้นเตือนเปลี่ยนแนวคิด และได้สัมผัสกับคนอื่น รวมทั้งทำให้จิตใจของเราตื่นตัวอยู่เสมอ และมีชีวิตชีวา ผู้สูงอายุควรทำในสิ่งที่ตนเองชอบ และตนเองมีทักษะ หรือความถนัดเป็นพิเศษ ทักษะในงานวิชาชีพ อาจนำมาใช้ในกิจกรรมนันทนาการได้ ควรเลือกหลายๆ กิจกรรม และต้องมีเวลาพอด้วย เช่น วาดรูป ทำอาหารหมากจุก ปริศนาอักษรไขว้เดิน วายน้ำ ขี่จักรยาน เล่นดนตรี การขับร้องเพลงการเข้าชมรมต่างๆ เช่น ชมรมกีฬา ศาสนา การเมือง ชมรมผู้สูงอายุเป็นผู้สอนหรือเป็นผู้บรรยายพิเศษได้ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อตนเอง ชุมชน ครอบครัวและสังคมกิจกรรมการเรียนรู้เมื่อผู้อยู่ในวัยสูงอายุ การเรียนรู้ยังมีอย่างต่อเนื่อง เพื่อสนองความอยากรู้ อยากเห็นความพึงพอใจหรือเพื่อการดำเนินกิจกรรมบางอย่าง ให้ได้รับความสำเร็จ ในแง่สุขภาพจิต การเรียนรู้จะเป็นการกระตุ้นจิตใจและเป็นการแลกเปลี่ยนความสนใจกับผู้อื่น เช่นการเรียนรู้ในระบบการศึกษาผู้ใหญ่หรือการศึกษานอกระบบ การเรียนในมหาวิทยาลัยเปิดและการอบรมระยะสั้นๆ และกิจกรรมบริการผู้อื่นเนื้อแท้ของชีวิตอย่าง

หนึ่งคือ การเสียสละและทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ให้แก่สังคม นอกเหนือไปจากทำให้แก่ตนเอง ครอบครัว โดยผ่านงานอาสาสมัคร ผู้สูงอายุอาจลงงานอาสาสมัครหลาย ๆ อย่างแล้วพิจารณาด้วยตนเอง ว่ากิจกรรมแบบไหนที่เหมาะสมกับตนเองที่สุด บริการอาสาสมัครมีหลายแนวทางเช่น บริการทางสุขภาพอนามัย องค์กรการกุศล หรือองค์กรทางศาสนา องค์กรเหล่านี้ต้องการอาสาสมัครทำงานหลายด้าน เช่น งานหาทุน งานประสานงาน ผู้สูงอายุอาจเข้าร่วมชมรมหรือสมาคมได้ในหลายฐานะ เช่นเป็นผู้จัดการหรือประธาน ผู้สอน ผู้บริการหรือสมาชิก ในบรรดาสมาคม ชมรมหรือองค์กรต่างๆ ที่ดีที่สุดคือ สมาคมหรือองค์กรที่ทำงานเกี่ยวกับเด็กและวัยรุ่นเพราะจะทำให้ผู้สูงอายุได้สัมผัสกับคนหนุ่มสาว ทำให้ช่องว่างระหว่างวัยหายไปกลุ่มเฉพาะทาง เช่น กลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม กลุ่มผู้บริโภค กลุ่มสิทธิมนุษยชนบทบาทตามวิชาชีพ เช่น เคยเป็นตำรวจ อาจเป็นหน่วยรักษาความปลอดภัยของหมู่บ้าน เคยเป็นครู อาจสอน หรือบรรยายพิเศษและเคยเป็นช่าง อาจเปิดอบรมความรู้ด้านแก้ไขเครื่องยนต์

สังคมไทยเป็นสังคมใหญ่มีความผูกพันกันมากในครอบครัว ลักษณะครอบครัวของคนไทยจึงมีการแสดงความเคารพยกย่องผู้อาวุโสและถือเป็นมงคลอันดีที่จะได้เลี้ยงดูตอบแทนบุญคุณเมื่อยามท่านแก่เฒ่าหรือเจ็บป่วยซึ่งจะเป็นไปตามธรรมชาติอันแท้จริงของทุกคนและเป็นหน้าที่ของลูกหลานจะต้องให้การดูแลรักษาพยาบาลอย่างดีที่สุดเพราะผู้สูงอายุจะมีการเปลี่ยนแปลงของร่างกายไปในทางเสื่อมมากกว่าการเจริญเติบโต การเปลี่ยนแปลงของอวัยวะต่างๆในร่างกายของแต่ละคนจะเกิดขึ้นไม่พร้อมกันและไม่เท่ากันสภาพความเสื่อมถอยทางร่างกายและจิตใจจะมีมากในระยะนี้ ขาดความคล่องแคล่ว ว่องไว ความจำเสื่อม ความคิดความอ่านช้าลง สภาพทางร่างกายเสื่อมถอย หูตึง ตาฝ้า ผมหงอกเป็นต้นซึ่งผู้เข้าสู่วัยสูงอายุจะต้องยอมรับและรับรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงเสียแต่เนิ่นๆ เพื่อสร้างความพร้อมในการปรับตัวที่จะเป็นผู้สูงอายุอย่างมีความสุขการดูแลผู้สูงอายุให้มีความสุขตลอดไป (จินตนาธรณ ฤทธิวิชัย, 2530: 10)

จากทฤษฎีที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าการสร้างความสุขในผู้สูงอายุไม่ใช่เป็นสิ่งที่ยากเพียงแต่ผู้สูงอายุเริ่มที่จะทำตนเองให้มีความสุข ลูกหลาน ญาติพี่น้อง และผู้ดูแลผู้สูงอายุหันกลับมาสร้างความสุขให้ผู้สูงอายุและการจัดกิจกรรมให้ผู้สูงอายุเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อมีกิจกรรมที่เหมาะสมได้ทำในแต่ละวัน เท่านั้นจะเป็นสิ่งที่ทำให้ทุกคนในครอบครัวมีความสุข ซึ่งเป็นสิ่งที่ทุกคนปรารถนา โดยเฉพาะผู้สูงอายุ

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคม

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคม (Social Welfare Theory) เป็นการจัดระบบบริการสังคมที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การส่งเสริมความมั่นคง การแก้ไขปัญหา การป้องกัน และการพัฒนา เพื่อให้ประชาชนมีตอบสนองของต้องการด้านพื้นฐานที่มีคุณภาพอย่างเป็นธรรมและเหมาะสมตามมาตรฐาน ทั้งทางด้านที่อยู่อาศัย สุขภาพอนามัย การศึกษา และการมีรายได้จากการทำงาน กระบวนการยุติธรรม และบริการสวัสดิการสังคมอื่นๆ โดยคำนึงถึงสิทธิความเป็นที่ประชาชนจะต้องได้รับและการมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการสังคมทุกระดับ (มาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ.2546)

1. ความหมายของสวัสดิการสังคม

สวัสดิการสังคม (Social Welfare) หมายถึง เป้าหมายสูงสุดทางสังคมซึ่งรัฐต้องการให้ประชาชนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมด้วยความอุดมสมบูรณ์และมีความสุข โดยเป็นการบำบัดทุกข์ บำรุงสุขของรัฐที่มีต่อประชาชนเพื่อให้ประชาชนมีความเป็นอยู่มีดีและมีความสุขในด้านต่างๆ คือ ความสุขทางกายทางวัตถุ ทางจิตวิญญาณ ทางสังคมแวดล้อมซึ่งองค์ประกอบของระบบสวัสดิการสังคมโดยทั่วไปประกอบด้วย การให้บริการสังคม (social service) หมายถึง การที่รัฐให้บริการขั้นพื้นฐานกับประชาชนทุกคนเช่น การให้การศึกษาฟรี 15 ปี การให้ประกันสุขภาพกับทุกคน การให้บริการฝึกฝีมือแรงงาน เป็นต้น ระบบประกันสังคม (social security หรือ safety net) หมายถึง ระบบที่ช่วยดูแลประชาชนในกรณีที่ประสบปัญหาเป็นครั้งคราวเช่น ตกงาน พิษผลเสียหายราคาพืชผล ตกต่ำ สิทธิประโยชน์จากองค์ประกอบนี้มีลักษณะชั่วคราวแต่อาจมีบางโครงการที่มีลักษณะถาวรเช่น สิทธิได้รับประโยชน์จากการว่างงานในระบบประกันสังคมการได้ประโยชน์จะเกิดก็ต่อเมื่อผู้ประกันตนว่างงานลง แต่สิทธิในการได้รับการประกันมีลักษณะถาวรเท่าที่ผู้ประกันตนยังอยู่ในระบบ

ระบบการช่วยเหลือทางสังคม (social assistance) หมายถึง ระบบที่มุ่งดูแลผู้ด้อยโอกาส เช่น คนพิการ ผู้ป่วยเรื้อรังที่ทำงานไม่ได้ เป็นต้น สิทธิประโยชน์ในระบบนี้มีลักษณะกึ่งชั่วคราวกึ่งถาวร เนื่องจากผู้มีสิทธิมีลักษณะถาวรเช่น พิการถาวรป่วยถาวร เป็นต้น และระบบการส่งเสริมสนับสนุน หนุนส่วนทางสังคมเป็นการบริหารจัดการเพิ่มเติมเพื่อให้ระบบสวัสดิการสังคมทางานได้ดียิ่งขึ้น เช่น การส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมส่งเสริมความเท่าเทียมกันในการมีชีวิตในสังคม เป็นต้น

จอห์น เทอร์เนอร์ (Turner, 1974: 19 อ้างถึงใน วันทนี วาสิกะสิน, สุรางค์รัตน์ วศินารมณ และกิติพัฒน์ นนทปัทมะดุลย์, 2547: 1) ได้กล่าวว่า “สวัสดิการสังคม” คือการส่งเสริมให้ประชาชนมีปัจจัยขั้นพื้นฐานที่เป็นมาตรฐานมีความมั่นคง ซึ่งครอบคลุมไปถึงการพัฒนา การเสริมสร้าง การ

บริการกับชุมชนและบุคคลเพื่อให้บุคคลสามารถพึ่งตนเองและเผชิญกับปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคม ร่างกายและจิตใจ ตลอดจนกำจัดปัญหาของประชาชนให้หมดไป ส่วน วิจิตร ระวิวงศ์ (2532: 1) กล่าวว่าสวัสดิการสังคม คือ กิจกรรมของรัฐบาลและภาคเอกชนจัดให้มีขึ้นทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการเพื่อความกินดีอยู่ดีของประชาชน โดยอาศัยผู้ดำเนินงานที่มีความรู้ความสามารถจากหลายสาขา ทั้งนี้ ศูนย์กลางงานสวัสดิการสังคมคือประชาชนซึ่งมีเป้าหมายเพื่อการมีหลักประกันและความเป็นอยู่ที่ดี งานสวัสดิการสังคมมีมาตรการป้องกันและส่งเสริมสวัสดิการสังคมให้ดีขึ้น รวมทั้งการช่วยเหลือและแก้ไข ปัญหาให้กับประชาชนที่เกิดความเดือดร้อนเท่านั้น ในขณะที่ วิจิตร ระวิวงศ์ (2532: 3-4) ให้ความเห็นว่าสวัสดิการสังคมกับการพัฒนาสังคมมีความสัมพันธ์กัน เนื่องจากมีเป้าหมายในการพัฒนาสังคมเช่นเดียวกัน ดังนั้นสวัสดิการสังคมยังอาจหมายถึงการกำหนดนโยบายสังคมโดยรัฐที่จะมีผลต่อความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 บริการ ได้แก่ 1) บริการประกันสังคม (Social Insurance) 2) บริการสงเคราะห์ประชาชน/การประชาสงเคราะห์/สาธารณูปโภค (Public Assistance) 3) บริการสังคม (Social Services) ส่วนกรมประชาสงเคราะห์ (2536: 53) อธิบายว่า องค์ประกอบของงานสวัสดิการสังคมประกอบด้วย ปัจจัยต่างๆ 7 ประการ คือ 1. การศึกษา 2. สุขภาพอนามัย 3. ที่อยู่อาศัย 4. การทำงานและการมีรายได้ 5. ความมั่นคงทางสังคม 6. บริการสังคม 7. นันทนาการ ส่วน มาริสสา ภูเพ็ชร (2535; อ้างถึงใน ระพีพรรณ คำหอม, 2542: 6) “นักวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศได้นิยามไว้ใน พ.ศ. 2501-2535 องค์ประกอบที่สำคัญของสวัสดิการสังคมคือการดำเนินงานที่มุ่งเน้นช่วยเหลือประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีทั้งในยามประสบปัญหาต่างๆ และในยามสงบ การให้ความช่วยเหลือมีหลายรูปแบบทั้งที่เป็นเงิน สิ่งของการดูแลและการให้บริการ (Cashes, Kinds, Care and Services) ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมด้านสาธารณสุข ที่อยู่อาศัย การศึกษา การจ้างงานประกันรายได้และบริการสังคม” ส่วนคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนางานสังคมสงเคราะห์แห่งชาติ (2535-2539 อ้างถึงใน ระพีพรรณ คำหอม, 2542: 7) กล่าวว่า “สวัสดิการสังคม” คือ ระบบที่แก้ไขปัญหาทางสังคมที่ประชาชนไม่อาจดำรงชีวิตในสังคมได้ ทั้งนี้บริการจะต้องได้รับการตอบสนองต่อความต้องการพื้นฐานของประชาชน รวมทั้งความมั่นคงทางสังคมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ในพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546 ได้ให้ความหมาย ระบบการจัดบริการสังคมว่าเป็นการป้องกันและการแก้ไข้ปัญหา รวมไปถึงการพัฒนาและการส่งเสริมความมั่นคงทางสังคมเพื่อตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างเหมาะสมและทั่วถึงและเป็นไปตามมาตรฐานกระบวนการยุติธรรม อีกทั้งยังสามารถพึ่งตนเองได้ทุกระดับ ส่วนสุวรรณ รื่นยศ (2512; อ้างถึงใน ระพีพรรณ คำหอม, 2542: 6) กล่าวไว้ว่า งานสวัสดิการสังคมเป็นงานที่ครอบคลุมการดำเนินงานทั้งหมดรัฐและเอกชน เพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลประชาชนที่รวมกันอยู่เป็นสังคมเป็นชาติ รวมไปถึงผู้ที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองให้มีความสุขทั้งทางร่างกายและจิตใจโดยมีปัจจัยที่ใช้ในการดำรงชีพ เช่น ปัจจัย 4 ตลอดจนการศึกษาและความรู้ที่สามารถเลี้ยงชีพด้วยความสุจริต เพื่อความเรียบร้อยและความเป็นปึกแผ่นของสังคม การจัดสวัสดิการสังคมอันประกอบด้วย

กลุ่มแนวคิดหลากหลาย เช่น สตรีนิยม สังคมนิยม สังคมประชาธิปไตย สังคมนิยม เสรีนิยม ฯลฯ แนวคิดด้านต่างๆ นี้มีความต้องการร่วมกัน โดยเน้นการเกิดความเป็นธรรมทางสังคมอันเป็นการกำหนดบทบาทให้แก่รัฐในการดำเนินการและเป็นศูนย์กลาง ซึ่งอาจจะมีรูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมที่แตกต่างซึ่งขึ้นอยู่กับความสามารถในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศในแต่ละประเทศและโอกาสที่จะให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการจัดระบบสวัสดิการสังคมด้วย

ปัจจุบันการจัดสวัสดิการสังคมของไทยได้คำนึงถึงหลักการที่สอดคล้องกับความเป็นสากลโลก โดยระพีพรรณคำหอม (2549: 25) กล่าวไว้ว่า หลักการของสวัสดิการสังคมไทยที่สำคัญดังนี้ (1) สิทธิมนุษยชน (Human Rights) สาระสำคัญของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้กำหนดสิทธิต่างๆ ของบุคคล เด็ก สตรี คนชราและผู้พิการทุพพลภาพให้มีการปกป้องคุ้มครองสิทธิดังกล่าว โดยเฉพาะบริการพื้นฐาน เช่น การศึกษา การประกันสุขภาพในโครงการ 30 บาท รักษาทุกโรค (2) ความต้องการในขั้นพื้นฐาน (Basic Needs) ประชาชนควรที่จะได้รับบริการสวัสดิการสังคมขั้นพื้นฐานจากรัฐเพื่อตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาของประชาชน ขั้นพื้นฐานในการบริการ (Minimum Needs) ในสังคมรัฐต้องมีการกำหนดให้มีเครื่องชี้วัดความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) เพื่อตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาของคนในสังคมได้ (3) ความเป็นธรรมในสังคม (Social Justice) การบริการในขั้นนี้มีหลักการที่สำคัญคือการบริการที่มีความถูกต้องของความยุติธรรมโดยยึดกฎหมายเป็นหลักไม่ว่าผู้รับบริการจะอยู่ในฐานะใดควรมีการจัดสวัสดิการอย่างยุติธรรมเสมอภาคเพื่อไม่เกิดความเหลื่อมล้ำ และเป็นการลดการแบ่งพรรคแบ่งพวกของประชาชนซึ่งยากต่อการควบคุมของรัฐ และนำไปสู่การแตกแยกในหมู่คณะด้วยกัน เช่น การจัดสร้างบ้านในราคาถูกเพื่อขายให้ประชาชนแต่ประชาชนนั้นมีจำนวนมากจึงใช้วิธีจับสลากเพื่อความเสมอภาคและยุติธรรม (4) ความสม่ำเสมอในการบริการที่จัดให้แก่ประชาชน รัฐควรจัดให้อย่างต่อเนื่องไม่ใช่จัดตามความพอใจของรัฐบาลหรือผู้ให้บริการจัดสวัสดิการและ (5) การไม่เป็นภาระแก่ประชาชน การจัดสวัสดิการมีจุดประสงค์เพื่อบรรเทาความเดือดร้อน เสริมสร้างความสุขให้แก่ประชาชนดังนั้นการจัดสวัสดิการไม่ควรเป็นภาระหรือสร้างความเดือดร้อนให้แก่ประชาชน

แผนยุทธศาสตร์สวัสดิการสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2550-2554) มีแผนแม่บทการดำเนินงานด้านสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์โดยให้ความสำคัญกับวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์การพัฒนาการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติและการจัดการประเมินผลเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้นำไปจัดทำแผนปฏิบัติการรองรับให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนสถานการณ์ของการพัฒนาสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์ในประเทศไทยในปี พ.ศ. 2540 เกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจส่งผลกระทบต่อสังคมอย่างรุนแรงก่อให้เกิดปัญหาสังคมในด้านต่างๆ ตามมาพบว่า ปัญหาสังคมเร่งด่วนที่ต้องแก้ไขได้แก่ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดปัญหาความยากจนและการว่างงานปัญหาโรคเอดส์ปัญหาความ

ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินปัญหาด้านการศึกษาปัญหาครอบครัวปัญหาความเสื่อมโทรมทางด้านจิตใจและศีลธรรมปัญหาด้านสุขภาพอนามัยและปัญหากลุ่มผู้ด้อยโอกาส ได้แก่ ปัญหาคนเร่ร่อนขอทานการทอดทิ้งเด็กผู้สูงอายุและคนพิการยุทธศาสตร์การพัฒนา เพื่อให้การส่งเสริมและพัฒนา ระบบความมั่นคงทางสังคมการปฏิรูปการบริหารจัดการและพัฒนาวิธีการและมาตรฐานการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์พร้อมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนเข้าถึงและตรวจสอบระบบบริการทางสังคมได้โดยการสร้างความเข้มแข็งให้แก่ภาคประชาสังคมองค์กรเอกชนองค์กรธุรกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถาบันสังคมให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการสังคมทั้งในระดับครอบครัวชุมชนและประเทศตลอดจนพัฒนาบุคลากรและอาสาสมัครในการปฏิบัติงานด้านสวัสดิการสังคมรวมทั้งพัฒนาวิธีการทางสังคมสงเคราะห์เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมโดยคำนึงถึงหลักการมีส่วนร่วมและให้ครอบคลุมงานสวัสดิการสังคมด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ ผู้สูงอายุ ดังนี้ (1) สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัยให้ความสำคัญแก่การสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าโดยสนับสนุนทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการพัฒนาสุขภาพและสภาพแวดล้อมทางสังคม ให้เอื้อต่อการเสริมสร้างให้คนมีสุขภาพดี รวมทั้งปรับปรุงพัฒนาระบบประกันสุขภาพให้มี ประสิทธิภาพเป็นธรรมและครอบคลุมผู้ด้อยโอกาสและประชาชนทุกคนควบคู่กับการสร้างแรงจูงใจ ทั้งในระดับบุคคลและองค์กรที่นำไปสู่การส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในระบบประกันสุขภาพและ ส่งเสริมพัฒนามาตรฐานการดำเนินงานสังคมสงเคราะห์ทางการแพทย์ฝ่ายกายฝ่ายจิตสร้างกลไกใน การประเมินผลระบบสุขภาพทั้งในด้านคุณภาพโดยมีตัวชี้วัดที่ชัดเจนโดยเฉพาะการจัดระบบสุขภาพ ในการดูแลผู้ยากจนและผู้ด้อยโอกาส (2) สวัสดิการด้านการศึกษา การเพิ่มโอกาสการและเข้าถึงการ เรียนรู้ของทุกคนให้มีการศึกษาฝึกอบรมแก่ผู้ว่างงานผู้สูงอายุโดยการสนับสนุนให้สถานศึกษา มีความพร้อมในการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย การใช้สื่อเพื่อการศึกษาทุกรูปแบบเพื่อให้กระจายสู่ประชาชนทุกกลุ่ม การศึกษาควรมีการส่งเสริม พิเศษแก่ผู้พิการรวมทั้งกระจายโอกาสการศึกษาแก่ผู้ด้อยโอกาสและผู้ยากจน (3) ด้านการสนับสนุน กิจกรรมนันทนาการ เช่น การท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจในเชิงอนุรักษ์เชิงวัฒนธรรมและเชิง นิเวศน์ สวนสาธารณะสวนสุขภาพ สนามกีฬา ส่งเสริมให้ออกกำลังกายและเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพที่ดี รวมทั้งการจัดสถานที่ให้เพียงพอด้วย (4) สวัสดิการด้านการจัดหาที่อยู่อาศัยตามความต้องการของ ประชาชน มุ่งเน้นผู้ที่มีรายได้น้อยโดยเฉพาะผู้ใช้แรงงานและผู้สูงอายุรวมถึงการปรับปรุงชุมชนให้น่า อยู่มีสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ดีมีระบบสาธารณสุขปลอดภัยและคุณภาพชีวิตที่เหมาะสมโดยส่งเสริมให้ องค์กรชุมชนเข้ามามีการบูรณาการในการพัฒนาชุมชนของตนเองและการจัดหาที่อยู่อาศัยชั่วคราว ให้แก่ประชาชนที่ประสบปัญหาความทุกข์ยากเดือดร้อนได้อย่างทั่วถึง (5) สวัสดิการด้านความ ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินการพิทักษ์สิทธิและคุ้มครองสวัสดิภาพแก่เด็กเยาวชนสตรีผู้สูงอายุ ส่งเสริมให้หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนดำเนินการในกิจกรรมที่มุ่งเสริมสร้างสังคม

สมานฉันท์มีชั้นดีธรรมเคารพต่อความหลากหลายของบุคคลกลุ่มต่างๆ บนพื้นฐานของศาสนาชาติพันธุ์เพศและวัยเพื่อขจัดความขัดแย้งและการเลือกปฏิบัติพัฒนาระบบและวิธีการในการป้องกันการเฝ้าระวังเกี่ยวกับสาธารณสุขรวมทั้งการมอบความช่วยเหลืออย่างครบถ้วนและ (6) สวัสดิการด้านการแก้ไขปัญหาการด้อยโอกาสและความยากจนโดยได้มีการปรับปรุงกฎหมายที่มีอยู่ให้มีการบังคับใช้มากขึ้นและเอื้อให้กับผู้ด้อยโอกาสและผู้ยากไร้ได้รับโอกาสพร้อมสิทธิในด้านต่างๆ ด้วยความเสมอภาคโครงการสวัสดิการผู้สูงอายุที่ไร้ที่อยู่อาศัยขาดผู้อุปการะและมีฐานะยากจน ในรูปของศูนย์บริการผู้สูงอายุการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพเป็นรายเดือนสนับสนุนให้มีโครงการลงทุนเพื่อสังคมได้มีโครงการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสโดยใช้กระบวนการชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

สรุปแล้วสวัสดิการสังคมเป็นงานที่มีขอบข่ายกว้างขวางช่วยเสริมสร้างการพัฒนาทางด้านทรัพยากรมนุษย์อย่างดียิ่งและยังถือว่าเป็นหลักคุณภาพชีวิตที่ดีที่ทำให้การดำเนินชีวิตเป็นไปอย่างราบเรียบถือว่าเป็นสิ่งสำคัญต่อมนุษย์

2. สิทธิของผู้สูงอายุตามกฎหมาย

พระราชบัญญัติผู้สูงอายุปี พ.ศ. 2546 ในพระราชบัญญัติมีสาระสำคัญอยู่ 2 ประการคือ กำหนดให้มีคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติโดยมีหน้าที่กำหนดนโยบายและแผนงานที่เกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริมการสนับสนุนสถานภาพบทบาทและกิจกรรมของผู้สูงอายุ โดยมีกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นหลักที่จะรับผิดชอบในการหาแนวทางปฏิบัติตามแผนผู้สูงอายุแห่งชาติโดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานและประการที่สอง คือ การให้สิทธิกับผู้สูงอายุในเรื่องของการคุ้มครอง การส่งเสริมและการสนับสนุนในด้านการบริการทางการแพทย์ การสาธารณสุข และด้านอื่นๆ ที่จัดทำขึ้นในกรณีพิเศษให้กับผู้สูงอายุได้รับความสะดวกสบายและรวดเร็วการบริการ รวมทั้งการศึกษา การศาสนาและการให้ข้อมูลข่าวสารถือว่าเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตเพราะสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพหรือฝึกอาชีพที่เหมาะสมประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุซึ่งในอนาคตผู้สูงอายุในแต่ละครัวเรือนจะมีมากกว่าคนวัยทำงานจึงจำเป็นต้องพัฒนาผู้สูงอายุให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ไม่เป็นภาระให้กับสังคมและครอบครัว ดังนั้นจึงจำเป็นที่ทุกภาคส่วนต้องเข้ามามีบทบาทในด้านการสร้างรายได้โดยการจ้างงานเพราะการสร้างรายได้มีใช้หน้าที่ของรัฐบาลเพียงอย่างเดียว รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มีบทบัญญัติตามมาตรา 53 บุคคลที่มีอายุเกิน 60 ปีบริบูรณ์ ซึ่งมีรายได้ไม่เพียงพอแก่การดำรงชีพมีสิทธิที่จะได้รับสวัสดิการที่เป็นสาธารณะจากรัฐในมาตรา 80 รัฐต้องดำเนินการตามนโยบายด้านสังคม ด้านสาธารณสุข การศึกษา วัฒนธรรม การคุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชน รวมไปถึงให้การสนับสนุนอบรมเลี้ยงดูพร้อมทั้งมอบการศึกษาปฐมวัยเพื่อส่งเสริมความเสมอภาคทั้งชายและหญิง รวมถึงการเสริมสร้างพัฒนาความเหนียวแน่นของชุมชนและสถาบันครอบครัวอีกทั้งยัง

ต้องสงเคราะห์จัดสวัสดิการให้ผู้สูงอายุที่ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพและผู้อยู่ในสภาวะตกต่ำเพื่อให้คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและสามารถที่จะพึ่งพาตนเองได้ (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2547: 15)

สิทธิที่ผู้สูงอายุจะได้รับการคุ้มครองส่งเสริมและสนับสนุนในด้านต่างๆ มีดังนี้ (พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 มาตรา 11)

1. การบริการสาธารณสุขสุขและทางการแพทย์ที่ได้จัดไว้ด้วยความรวดเร็วและสะดวกสบายกรณีพิเศษสำหรับผู้สูงอายุ
2. การได้รับข้อมูลข่าวสารมีเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาการศาสนาต่อการดำเนินชีวิต
3. การฝึกอาชีพเพื่อนำไปประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม
4. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมเพื่อพัฒนาตนเองจากการรวมกลุ่มในลักษณะชุมชนหรือเครือข่าย
5. การสร้างความปลอดภัยและอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุในสถานที่ อาคาร ยานพาหนะและบริการสาธารณะอื่น
6. การโดยสารยานพาหนะมีการช่วยค่าโดยสารตามความเหมาะสมการยกเว้นค่าเข้าชมสถานที่ต่างๆของรัฐ
7. การช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ได้รับอันตรายจากการถูกทอดทิ้ง ทารุณกรรม รวมทั้งการถูกแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมาย
8. การให้คำปรึกษาและแนะนำในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องในทางคดีหรือการแก้ไขปัญหาครอบครัว
9. การจัดอาหาร เครื่องนุ่งห่มและที่พักอาศัยอย่างทั่วถึงตามความจำเป็นและความเหมาะสม
10. การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพด้วยความเป็นธรรมอย่างทั่วถึงตามความจำเป็น
11. การสงเคราะห์ตามประเพณีในการจัดการศพ
12. การอื่นจากคณะกรรมการตามที่ประกาศกำหนด

ปฏิญญาผู้สูงอายุไทยเป็นพันธกรณีเพื่อให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้รับการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิสาระสำคัญ (สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็กเยาวชนผู้ด้อยโอกาสคนพิการและผู้สูงอายุ, 2543: 55) มีดังนี้

- (1) ผู้สูงอายุจะได้รับปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรี ได้รับการพิทักษ์ การคุ้มครองให้พ้นจากการถูกทอดทิ้ง และการละเมิดสิทธิโดยไม่มีการเลือกปฏิบัติโดยเฉพาะผู้สูงอายุที่ไม่สามารถพึ่งตนเองหรือครอบครัวได้และผู้พิการที่สูงอายุ

(2) ผู้สูงอายุควรได้รับความเคารพ ความเข้าใจ ความเอื้ออาทร การดูแลเอาใจใส่ การได้อยู่กับครอบครัวและการยอมรับบทบาทซึ่งกันและกันเพื่อให้เกิดความสุขและความสัมพันธ์อันดีระหว่างสมาชิกภายในครอบครัว

(3) ผู้สูงอายุควรได้รับการศึกษาเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่อง การได้รับรู้ถึงข้อมูลข่าวสารและบริการทางสังคมที่จะเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต รวมทั้งเข้าใจถึงความเปลี่ยนแปลงในสังคมเพื่อที่จะสามารถปรับตนเองให้สมกับวัย

(4) ผู้สูงอายุควรได้รับการถ่ายทอดประสบการณ์และความรู้ เพื่อให้มีโอกาสได้ทำงานตามความเหมาะสมและความสมัครใจตามวัย เพื่อให้เกิดความภูมิใจเห็นชีวิตมีคุณค่าและได้รับค่าตอบแทนที่เป็นธรรม

(5) ผู้สูงอายุควรได้เรียนรู้ในการดูแลสุขภาพอนามัยของตนเองการมีหลักประกันและสามารถเข้าถึงบริการด้านสุขภาพอนามัยอย่างเท่าเทียมกัน รวมทั้งได้รับการดูแลจนถึงวาระสุดท้ายของชีวิตอย่างสงบ

(6) ผู้สูงอายุควรมีส่วนร่วมและบทบาทในการทำกิจกรรมของชุมชนและครอบครัว เพื่อเรียนรู้และแลกเปลี่ยนเชื่อมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคลทุกวัยและผู้สูงอายุด้วยกัน

(7) สถาบันสังคม รัฐ และองค์กรเอกชน มีส่วนร่วมในการกำหนดแผนและนโยบายด้านผู้สูงอายุเพื่อประสานหน่วยงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพร้อมทั้งส่งเสริมให้การดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและเป็นไปตามวัตถุประสงค์

(8) สถาบันสังคม รัฐ และองค์กรเอกชนมีการร่วมมือในการกำหนดกฎหมาย เพื่อบังคับและหลักประกันเพื่อใช้ในคุ้มครองสิทธิสวัสดิภาพและจัดสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุ

(9) รัฐโดยการมีส่วนร่วมขององค์การภาคเอกชนประชาชนสถาบันสังคมต้องรณรงค์ปลูกฝังค่านิยมให้สังคมตระหนักถึงคุณค่าของผู้สูงอายุตามวัฒนธรรมที่เน้นความกตัญญูกตเวทีและความเอื้ออาทรต่อกัน

สรุปได้ว่าการจัดสวัสดิการในสังคมไทยจะเป็นลักษณะผสมผสานใน 3 รูปแบบคือ มีการช่วยเหลือประชาชน (Public Assistance) บริการสังคม (Social Service) และประกันสังคม (Social Insurance) โดยมีวิธีช่วยเหลือโดยการให้บริการ (Service) ให้การดูแล (Care) ให้สิ่งของ (Kinds) เงิน (Cash) โดยมีทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน เข้ามาดูแลช่วยเหลือแบ่งเบาในเรื่องของการประกันสังคมไปบ้าง แต่ก็ยังไม่สามารถจัดสวัสดิการได้อย่างพอเพียงและทั่วถึงโดยเฉพาะในกลุ่มผู้ด้อยโอกาสในสังคม ผู้สูงอายุได้โดยสนับสนุนและให้สิทธิกับผู้สูงอายุให้ได้รับการช่วยเหลือจากรัฐเช่นการจ่ายเงินเป็นค่ายังชีพการทานให้ทำหรือกิจกรรมที่เหมาะสมการจัดที่พักอาศัยอาหารเครื่องนุ่งห่มให้ตามความจำเป็น และให้ได้รับสวัสดิการจากรัฐที่เพียงพอเพื่อไม่เป็นภาระแก่สังคม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศิริวรรณ ถาวร (2557) การศึกษาวิจัยการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนแบบบูรณาการ ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์การศึกษาเพื่อศึกษา สภาพการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชน และเพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการกองทุน สวัสดิการชุมชนแบบบูรณาการในพื้นที่เทศบาลตำบลป่าไผ่ ทำให้ได้ผลการศึกษาคือ 1) การเข้าถึง ปัญหาความต้องการของประชาชน โดยช่องทางการจัดเวทีประชาคม การจัดเก็บข้อมูลครัวเรือน กลุ่มเป้าหมายการจัดการสวัสดิการ การวิเคราะห์ปัญหาและออกเทศบัญญัติสมทบเงิน 2) การประสาน เชื่อมโยงทุกภาคส่วน ได้แก่ ภาคประชาชนภาคราชการ และเทศบาล 3) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่าน กิจกรรมและกลไกของภาคีเครือข่ายในพื้นที่ เช่น ศูนย์บริการทางสังคมแบบมีส่วนร่วม 4) การนำใช้ทุน ทางสังคม ได้แก่ เครือข่ายในพื้นที่ เช่น กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มเยาวชน และกลุ่มอาชีพร่วมกันสร้างสวัสดิการ

อำพร ปินตาแก้ว (2558) ศึกษาการวิจัยการจัดการความรู้ของกองทุนสวัสดิการชุมชนในตำบล สารภี อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์การศึกษาเพื่อศึกษาการจัดการความรู้ การ ดำเนินงานด้านบริหารจัดการ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการจัดการความรู้ของกองทุนสวัสดิการ ชุมชนตำบลสารภี ผลการศึกษาในภาพรวมพบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการความรู้ในภาพรวม อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ด้านการวัดและประเมินความรู้ขององค์กร ด้านการนำความรู้ไปใช้ ด้านการ จัดหาความรู้ ด้านการพัฒนาความรู้แก่องค์กร ด้านการจัดเก็บความรู้และด้านการเผยแพร่ความรู้ความ คิดเห็นอยู่ในระดับมากตามลำดับ สำหรับปัญหาที่พบคือ งบประมาณและผู้ปฏิบัติงานในกองทุน มีอายุ ค่อนข้างมากส่งผลต่อความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ รวมถึงการเข้าถึงการใช้อินเทอร์เน็ต รวมถึงการขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนสวัสดิการชุมชน ระเบียบและการจัดสวัสดิการของ กองทุนสวัสดิการชุมชน

นิตยา วงศ์วรบุตร (2552) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุใน เขตรับผิดชอบของเทศบาลตำบลบ้านปลวกแดง อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง ผลการศึกษาในส่วนขอ ความต้องการของผู้สูงอายุในการจัดสวัสดิการสังคม คือความต้องการให้เพิ่มเบี้ยยังชีพจากเดือนละ 500-600 บาท เป็น 1,000-2,500 บาท รองลงมาคือความต้องการให้จัดหาอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ การบริการ สุขภาพและการรักษาพยาบาล ต้องการเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถด้านสุขภาพมาให้คำแนะนำ บริक्षा และต้องการให้มีการส่งเสริมการรวมกลุ่มของผู้สูงอายุในวันสำคัญต่างๆ

ช.ชยินทร์ เพ็ชฌุไพศิษฐ์ (2554) ศึกษาเรื่อง “แนวทางและมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับ สวัสดิการผู้สูงอายุในประเทศไทย” ผลการศึกษาพบว่า องค์การสหประชาชาติประกาศให้ปี ค.ศ.1999 เป็นปีที่ผู้สูงอายุสากล เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ จึงได้กำหนดสิทธิแนวทางในการรองรับสิทธิ ผู้สูงอายุ โดยยึดหลักความเท่าเทียมกัน ทั้งนี้แนวคิดและความเป็นมาเกี่ยวกับสิทธิผู้สูงอายุในประเทศ

ไทยที่อิงอยู่กับวัฒนธรรมและจารีตประเพณีเป็นสิ่งสำคัญ มีบัญญัติในกฎหมายบางส่วนและเริ่มชัดเจนในแนวนโยบายของรัฐ แต่ยังไม่มียกกฎหมายผู้สูงอายุที่บัญญัติสิทธิโดยเฉพาะแต่รูปแบบการออกกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิของผู้สูงอายุ รัฐควรเน้นเรื่องการแก้ไขปัญหการจัดสรรและการใช้งบประมาณให้เพียงพอ กำหนดนโยบายจัดสรรสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุในทิศทางที่ชัดเจน เพื่อให้เกิดความหลากหลายและเหมาะสมเพราะผู้สูงอายุในแต่ละกลุ่มมาจากพื้นฐานที่แตกต่างกัน

สมพร แสนเหวิม (2559) ศึกษาเรื่อง “การเตรียมความพร้อมกับผู้สูงอายุในอีก 5 ปีข้างหน้าของเทศบาลตำบลสำราญ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น” ผลการศึกษาพบว่า ด้านสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ในเทศบาลตำบลสำราญได้สร้างหลักประกันทางด้านรายได้คือ การจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุทั่วถึง มีการส่งเสริมการออมด้วยการสมทบงบประมาณจากกองทุนสวัสดิการชุมชน ทั้งนี้เนื่องจากรายได้ของผู้สูงอายุไม่เพียงพอค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุและขาดเงินออมไว้ใช้จ่ายยามชราภาพจึงจำเป็นที่ผู้สูงอายุควรจะได้รับบริการด้านสวัสดิการตามมาตรฐานด้านรายได้ สอดคล้องกับ ลภัสรดา วลัยกมลลาต (2556) ที่ศึกษาเรื่อง การเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลปากบาง อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา ที่ผลการศึกษาพบว่า ด้านรายได้ก็เป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้สูงอายุได้ดำเนินการตามมาตรฐานด้านรายได้ให้กับผู้สูงอายุ โดยจ่ายเป็นเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุในตำบลได้อย่างทั่วถึงและมีการส่งเสริมวินัยในการออม

วิจิตรา วิเชียรชม ได้สรุปปัญหาอุปสรรคต่อการดำรงชีพที่ดีสำหรับผู้สูงอายุได้ 3 ประการคือ

1) การบริหารจัดการด้านการให้บริการจัดสวัสดิการสังคม สืบเนื่องจากคณะกรรมการหลักมีองค์ประกอบซึ่งเป็นบุคคลที่ยังไม่สามารถทุ่มเวลาและความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง ไม่สามารถประสานกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชน รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีความใกล้ชิดกับผู้สูงอายุในชุมชนมากที่สุดได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนั้นยังขาดการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ 2) สิทธิผู้สูงอายุ โดยหน่วยงานของรัฐได้ดำเนินการให้บริการสังคมบางด้านสำหรับผู้สูงอายุแต่ยังไม่สอดคล้องกับความจำเป็นและความต้องการของผู้สูงอายุที่เหมาะสมในสังคมไทย 3) กองทุนสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุการให้บริการเกี่ยวกับการออมสำหรับผู้สูงอายุบางประเภทและปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนยังไม่สามารถเกิดการดำเนินการได้จริง

นอกจากนี้ยังมีผลการวิจัยเรื่องความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดงพญา อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลดงพญายังมีปัญหาในการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ 6 ด้าน ได้แก่ 1) สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย 2) สวัสดิการด้านการศึกษา 3) สวัสดิการด้านนันทนาการ 4) สวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย 5) สวัสดิการด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน 6) สวัสดิการด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนและด้อยโอกาส

เกรียงศักดิ์ หอนงาม (2551) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการด้านสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ กรณีศึกษา: องค์การบริหารส่วนตำบลเพ็ญ อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี โดยใช้วิธีการศึกษาคือใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการศึกษาพบว่าผู้สูงอายุส่วนใหญ่ต้องการได้รับการจัดสวัสดิการทางสังคมอยู่ในระดับสูง เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ความต้องการสูงสุดใน 3 อันดับแรก ได้แก่ ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุด้านนันทนาการ ด้านสุขภาพอนามัย และด้านความมั่นคง โดยมีความต้องการมากกว่าร้อยละ 90 ขึ้นไป จากข้อมูลที่ต้องการการบริหารส่วนตำบลเพ็ญได้นำมาใช้เป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อมของประชาชนก่อนเข้าวัยสูงอายุได้แก่ ปลุกฝังให้ประชาชนผู้จักการออมทั้งในรูปของการออมเงินและทรัพยากรในท้องถิ่น การทำบัญชีลดค่าใช้จ่ายการรวมกลุ่มผู้สูงอายุที่มีความรู้ในภูมิปัญญาท้องถิ่นทำกิจกรรมเพื่อหารายได้เสริมโดยสนับสนุนด้านงบประมาณวิชาการและจัดหาตลาด การจัดกิจกรรมนันทนาการ เช่น การจัดงานวันผู้สูงอายุ การมอบเบี้ยยังชีพและสิ่งของและการนำผู้สูงอายุที่ประสบผลสำเร็จมาเป็นต้นแบบในการเรียนรู้ประสบการณ์ เป็นต้น

อาคม ปฐมสีมากุล (2551) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ : กรณีศึกษาผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลด่านช้าง อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยใช้วิธีการศึกษาคือใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการศึกษาพบว่าระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลด่านช้าง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางมีเฉพาะด้านที่อยู่อาศัยด้านเดียวเท่านั้นที่มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับสูง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัวและปัจจัยด้านสังคม ผลจากการวิจัยครั้งนี้จะได้นำไปเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลด่านช้างตลอดจนเทศบาลอื่นๆ ที่มีปัญหาและปัจจัยสภาพแวดล้อมที่คล้ายกันสามารถนำไปเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในพื้นที่ของตนได้เช่นกัน

เจนิตตา เข้มแข็งเจริญ (2553) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนานโยบายคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสะเกษ อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา โดยใช้วิธีการศึกษา 29 ศึกษาคือ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการศึกษาพบว่าสถานการณ์คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุลักษณะทั่วไปผู้สูงอายุในตำบลศรีสะเกษ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 50.67 และเพศชาย ร้อยละ 49.33 ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 83.00 นับถือศาสนาพุทธและมีอาชีพเกษตรกร รองลงมาคือ ไม่ได้ทำงานการใช้จ่ายในการครองชีพร้อยละ 67.67 ไม่เพียงพอแก่การยังชีพเพราะใช้จ่ายส่วนตัวสูง เนื่องจากจ่ายเป็นค่ายาและค่าใช้จ่ายในการไปรักษาการเลี้ยงดูบุตรหลาน ค่าทำบุญ ส่วนภาระในบ้าน ได้แก่ ทำอาหารทำความสะอาดบ้าน ความต้องการรับเบี้ยยังชีพส่วนใหญ่มีความต้องการรับเป็นเงินสดและต้องการให้รัฐบาลเพิ่ม จากเดือนละ 500 บาท เป็นเดือนละ 1,000 บาท

วีรชาติ พูลเหลือ (2553) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการบริโภคของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลเสื่อโฮก จังหวัดชัยนาท โดยใช้วิธีการศึกษาคือใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการศึกษาพบว่า 1) ผู้สูงอายุมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน คือ 5,260.50 บาท การมีหลักประกันและการออมเฉลี่ย คือ 105,089.80 บาท ทรัพย์สินถาวรมีมูลค่าเฉลี่ย คือ 571,150.00 บาท ทรัพย์สินหมุนเวียนเฉลี่ย คือ 46,880.00 บาท และมีหนี้สินเฉลี่ย 96,700.00 บาท มีรายจ่ายการบริโภคส่วนใหญ่คือ ทางด้านอาหารและเครื่องดื่ม โดยคิดเป็นร้อยละ 52.83 ของการบริโภคทั้งหมด ส่วนรายจ่ายด้านการรักษาพยาบาลเป็นรายจ่ายของการบริโภคที่ต่ำที่สุด 2) การสำรวจความต้องการทางด้านสวัสดิการพบว่าผู้สูงอายุทั้งหมด (ร้อยละ 100) มีความต้องการความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกในที่สาธารณะและอาสาสมัครเพื่อดูแลผู้สูงอายุ 3) การวิเคราะห์ค่าความโน้มเอียงเฉลี่ยของการบริโภค พบว่าผู้สูงอายุมีการบริโภคเฉลี่ยใกล้เคียงกับรายได้เฉลี่ยที่ได้รับ โดยมีค่าความโน้มเอียงในการบริโภคเท่ากับ 0.9888 ค่าความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายทางด้านบริโภครวมมีค่าเท่ากับ 0.469 ซึ่งได้จากสมการการบริโภค ดังนี้ $C = 2733.421 + 0.469 Y$ 4) การเปรียบเทียบการบริโภคเฉลี่ยของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลเสื่อโฮกกับเส้นความยากจนของจังหวัดชัยนาท ปี 2550 พบว่า ส่วนใหญ่มีรายจ่ายการบริโภคสูงกว่าเส้นความยากจน ข้อเสนอแนะให้หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องควรเร่งให้ความรู้กับประชาชนในวัยต่างๆ ได้รู้จักประหยัดอดออม รายได้และทรัพย์สินเพื่ออนาคตในวันข้างหน้า

อากร จิตรมาศ (2553) ได้ศึกษาเรื่องการใช้จ่ายเบี้ยยังชีพ 500 บาท และแนวทางการจัดสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุในพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวลิม โดยใช้วิธีการศึกษาคือใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการศึกษาพบว่าผู้สูงอายุมีการใช้จ่ายเงินเบี้ยยังชีพในด้านต่างๆ จำแนกได้ 4 หมวด คือการใช้จ่ายเพื่อการบริโภค การใช้จ่ายเพื่อการอุปโภค การใช้จ่ายเกี่ยวกับด้านสุขภาพและการใช้จ่ายอื่นๆ เช่น จ่ายเป็นค่าทำบุญค่าฌาปนกิจสงเคราะห์นำไปชำระหนี้ เป็นต้น

กัมพล กล่ำสีทอง (2554) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลสิเกา อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง ซึ่งมีวิธีการศึกษาคือใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการศึกษาพบว่าความต้องการในการบริการสวัสดิการสังคม ด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ณ เขตเทศบาลตำบลสิเกา อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง พบว่า 1) ถ้ารายจ่ายการใช้บริการผู้สูงอายุมีการลดลงผู้สูงอายุก็จะมีความต้องการเพิ่มมากขึ้นในด้านการสวัสดิการสังคม 2) ผู้สูงอายุที่มีแต่งงานหรือมีคู่ครองแล้วความต้องการสวัสดิการสังคมก็จะมีเพิ่มมากขึ้น 3) รายได้ของผู้สูงอายุสูงผู้สูงอายุก็จะมีความต้องการสวัสดิการสังคมลดลง สำหรับตัวแปรอิสระอื่นๆ พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติไม่สูงเพียงพอต่อการอธิบายความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุข้อเสนอแนะของการศึกษา 1) ด้านค่าใช้จ่ายในการใช้บริการของผู้สูงอายุ ควรกำหนดมาตรการในการใช้บริการของผู้สูงอายุ เพื่อลดค่าใช้จ่าย ซึ่งอาจจะจัดศูนย์บริการผู้สูงอายุในพื้นที่หรือชุมชนเพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายในการเดินทางของผู้สูงอายุ 2) ด้านสถานภาพสมรสของ

ผู้สูงอายุ การจัดกิจกรรมเพื่อให้สวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรจัดกิจกรรมให้สอดคล้องตามความต้องการของสถานภาพสมรสเช่น การจัดกิจกรรมทางด้านสุขภาพ การตรวจสุขภาพผู้สูงอายุ การเยี่ยมบ้านผู้สูงอายุ เป็นต้น 3) ด้านรายได้ของผู้สูงอายุ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ควรตระหนักถึงปัจจัยด้านรายได้ของผู้สูงอายุมาพิจารณาในการจัดสวัสดิการ เพราะจากการศึกษาพบว่าหากผู้สูงอายุมีรายได้สูงก็จะมีความต้องการได้รับสวัสดิการสังคมลดลง ดังนั้นกิจกรรมด้านการส่งเสริมด้านอาชีพและการมีรายได้จะช่วยลดความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุลงได้

ข้อสรุปเชิงทฤษฎี

สรุปแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการการบริหารเป็นปัจจัยที่สำคัญในการดำเนินงานขององค์กร เพราะการบริหารเป็นเครื่องมือที่ชี้วัดถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการทำงานขององค์กร การบริหารเป็นการทำงานระดับกลุ่มคนตั้ง 2 คน ขึ้นไปและที่สำคัญผู้บริหารจะต้องคำนึงถึงปัจจัยและสิ่งแวดล้อมต่างๆ นำมาประยุกต์ใช้ในการบริหาร รวมถึงการนำเอาทฤษฎีทางมนุษยวิทยา จิตวิทยา สังคมวิทยา ที่สามารถนำมาประกอบใช้ควบคู่กันไป เพื่อให้เข้ากับสถานการณ์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน โดยนำเอาหลักการวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การนำ (Leading) และการควบคุม (Controlling) เป็นกระบวนการวางระเบียบกฎเกณฑ์เพื่อให้การปฏิบัติงานขององค์กร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายตามที่องค์กรกำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจและความคาดหวัง เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการทำงาน เพราะความพึงพอใจจะนำไปสู่ความกระตือรือร้นความตั้งใจและความเชื่อมั่นในหน่วยงานอันจะส่งผลให้ทำงานมีประสิทธิภาพดังนั้นองค์กรใดจะดำเนินกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายได้จะต้องมีวิธีการร่วมมือกันทำงานคือองค์กรจะต้องชักจูงใจให้มวลสมาชิกช่วยกันทำงานตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายด้วยความพึงพอใจเพื่อที่จะบรรลุเป้าหมายขององค์กรแต่ความพึงพอใจสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาตามปัจจัยแวดล้อมและสถานการณ์ที่ผันแปรไปที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังของบุคคลในแต่ละสถานการณ์ช่วงเวลาหนึ่งบุคคลอาจจะไม่พอใจต่อสิ่งหนึ่งเพราะไม่เป็นไปตามที่คาดหวังแต่เมื่อถึงช่วงระยะเวลาหนึ่งอาจพึงพอใจกับสิ่งที่คาดหวังได้รับการตอบสนองแล้วก็สามารถเปลี่ยนความรู้สึกต่อสิ่งนั้นได้อย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ความพึงพอใจยังแสดงออกในระดับมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับการประเมินของความแตกต่างในสิ่งที่ได้รับในสิ่งที่คาดหวังไว้ โดยส่วนใหญ่ประชาชนจะใช้เวลาในการเปรียบเทียบความคาดหวังของการบริการ

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ คือ ความต้องการที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติและเป็นสิ่งที่ผลักดันให้เกิดการพัฒนาเพื่อให้ได้ในสิ่งที่ตนเองต้องการและเป็นแรงจูงใจในการตอบสนองต่อสิ่งที่ต้องการ แต่ทุกคนย่อมมีความต้องการที่แตกต่างกัน ในการตอบสนองความต้องการเป็นสิ่งที่ซับซ้อนเพราะคนแต่

ละคนมีลักษณะโดยธรรมชาติที่ไม่เหมือนกัน ดังนั้นการบริหารงานตามความต้องการจำเป็นต้องเปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนมีการบูรณาการร่วมกันในการแก้ปัญหา การป้อนข้อมูลย้อนกลับตลอดจนสื่อสารที่ชัดเจน เพื่อให้ได้ข้อมูลในการตัดสินใจและนำไปถึงการบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับสังคมผู้สูงอายุ คือ การก้าวเข้าสู่วัยสูงอายุ แม้ว่าจะเป็นเรื่องที่ทำให้ใจยาก แต่ก็ต้องมาถึงจุดนี้ทุกคน เพียงแต่ได้เรียนรู้และเข้าใจการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งการเตรียมความพร้อมในการดำรงชีวิตให้มีความสุข ทั้งสุขภาพร่างกายจิตใจการวางแผนเตรียมตัวทางการเงินที่อยู่อาศัย และมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมต่างๆ นอกจากนี้จะเป็นการเตรียมความพร้อมในเชิงปัจเจกบุคคลแล้ว คนในครอบครัว ตลอดจนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับการถ่ายโอนภารกิจด้านการจัดการบริการสาธารณะแก่ชุมชน รวมถึงการจัดสวัสดิการสังคมและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็ก สตรี ผู้สูงอายุและผู้ด้อยโอกาส

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะ เพื่อประชาชนในท้องถิ่นของตนเองตามพระราชบัญญัติที่ได้กำหนดให้จัดทำแผนปฏิบัติการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้มีการถ่ายโอนภารกิจด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิตให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส การส่งเสริมกีฬา การนันทนาการ การศึกษา รวมถึงการสาธารณสุข เช่น การควบคุมและป้องกันของโรคติดต่อ การรักษาพยาบาล เป็นต้น ปัจจุบันจะเห็นได้ว่า ในด้านการจัดสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์ในการจัดบริการสาธารณะมีการดำเนินการโอนถ่ายหน้าที่อำนาจ บุคลากรบางส่วน งบประมาณจากส่วนภูมิภาคและส่วนกลางให้กับส่วนท้องถิ่นดำเนินการต่อไป

จากแนวคิดทฤษฎีดังกล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยเพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ด้านการบริหารจัดการด้านสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในองค์กรผู้วิจัยศึกษาได้นำแนวคิดทฤษฎีมาวิเคราะห์ สังเคราะห์เป็นตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยทั้งตัวแปรอิสระและตัวแปรตามในกรอบแนวคิดของการศึกษาวิจัย ซึ่งสามารถนำเสนอได้ดังรูปภาพดังนี้

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารจัดการด้านสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งงานวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยในเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิจัยโดยมีขั้นตอนดังนี้

รูปแบบการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยในเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Documentary research) การใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi structured interviews) การสัมภาษณ์ข้อมูลของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการด้านสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยจะดำเนินการศึกษา 2 วิธีคือ

1. การศึกษาจากข้อมูลเอกสาร (Documentary research) เป็นการศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการต่างๆ เช่น หนังสือ บทความ วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านสวัสดิการของผู้สูงอายุ รวมถึงแผนยุทธศาสตร์พัฒนาของเทศบาลตำบลป่าไผ่ที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านสวัสดิการของผู้สูงอายุ
2. การศึกษาวิจัยโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลในการใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi structured interviews) ซึ่งเก็บข้อมูลสำคัญจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการด้านสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่ ได้แก่ ผู้บริหารเทศบาลตำบลป่าไผ่ ผู้แทนผู้สูงอายุในเขตรับผิดชอบในเขตเทศบาลตำบลป่าไผ่

พื้นที่ดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้พื้นที่ในเขตรับผิดชอบของเทศบาลตำบลป่าไผ่ ประกอบด้วย 13 หมู่บ้าน ได้แก่ 1. เมืองซอน 2. หนองเต่าคำ 3. ป่าไผ่ 4. บ้านโป่ง 5. ศรีบุญเรือง 6. ศรีวังธาร 7. หนองเต่าคำใหม่ 8. ทุ่งยาว 9. บ้านหม้อ 10. หนองหลวงพัฒนา 11. เกษตรพัฒนา 12. หนองป่าขาว 13. แวะใต้พัฒนา โดยหน่วยวิเคราะห์ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ ผู้บริหารเทศบาลตำบลป่าไผ่ ประกอบด้วย นายกเทศมนตรี 1 คน รองนายกเทศมนตรี 2 คน ประธานสภา 1 คน รองประธานสภา 1 คน สมาชิกสภาเทศบาล 4 คน ปลัดเทศบาล 1 คน และผู้แทนผู้สูงอายุในเขตตำบลป่าไผ่ทั้ง 13 หมู่บ้านจำนวน 52 คน โดยการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจงรวมจำนวนผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้งหมด 62 คน ซึ่งนำเสนอในรูปแบบของตารางของผู้ให้ข้อมูลสำคัญดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ลำดับ	ประชากร	จำนวน (คน)
1	นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลป่าไผ่	1
2	รองนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลป่าไผ่	2
3	ประธานสภาเทศบาลตำบลป่าไผ่	1
4	รองประธานสภาเทศบาลตำบลป่าไผ่	1
5	สมาชิกสภาเทศบาลตำบลป่าไผ่	4
6	ปลัดเทศบาลตำบลป่าไผ่	1
7	ผู้แทนผู้สูงอายุจาก 13 หมู่บ้านที่อยู่ในเขตรับผิดชอบของเทศบาลตำบลป่าไผ่	52
รวม		62

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

1. ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลทางวิชาการที่เกี่ยวข้องจากเอกสารต่างๆ รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือคือแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง
2. วิเคราะห์วัตถุประสงค์การศึกษาวิจัยเพื่อใช้ในการสร้างเครื่องมือสำหรับการศึกษาวิจัย
3. สร้างเครื่องมือที่เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างโดยมี 2 ชุดคือ ชุดที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ใช้เก็บข้อมูลจากฝ่ายบริหาร ฝ่ายสภา และฝ่ายข้าราชการส่วนท้องถิ่น เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

เกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่ และรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการด้านสวัสดิการของผู้สูงอายุที่เหมาะสม ชุดที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ถามตัวแทนผู้สูงอายุในเขตความรับผิดชอบของเทศบาล เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อเทศบาลในการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุและแนวทางการบริหารจัดการด้านสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ

4. นำเครื่องมือสำหรับการวิจัยปรึกษาประธานกรรมการและกรรมการที่ปรึกษาอีก 2 ท่าน ซึ่งเป็นผู้ที่ให้คำแนะนำ เป็นที่ปรึกษาในการทำเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้

5. นำเครื่องมือที่ได้ไปทำการทดสอบกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยไปสัมภาษณ์กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในเทศบาลอื่นๆ เพื่อให้แบบสัมภาษณ์ที่ได้มีความชัดเจนและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

6. ลงพื้นที่โดยการนำเครื่องมือที่ได้เก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ โดยที่ผู้วิจัยได้มีการตกลง และนัดหมายกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญไว้ล่วงหน้าและมีการบันทึกเสียงจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพื่อป้องกันข้อมูลจากการสัมภาษณ์ที่อาจเสียหายได้

7. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปทำการทดสอบแบบสามเส้าในเชิงเวลา สถานที่ และบุคคล เพื่อให้แบบสัมภาษณ์มีความชัดเจนและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาวิจัยได้ใช้วิธีแบบสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ (Structured Interview or Formal Interview) คือ การสัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยมีการนัดหมายตกลงไว้ล่วงหน้าผู้วิจัยได้ใช้สถานที่ที่ทำการของผู้ถูกสัมภาษณ์เป็นสถานที่ในการสัมภาษณ์ และมีการบันทึกการสัมภาษณ์โดยการจดบันทึกและใช้เครื่องบันทึกเสียง และมีการบันทึกรูปภาพเพื่อเป็นหลักฐานว่ามีแหล่งข้อมูลและที่มาที่ไปในการสัมภาษณ์ข้อมูล โดยก่อนการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะขออนุญาตผู้ถูกสัมภาษณ์ก่อนการสนทนาและก่อนการบันทึกทุกครั้ง

โดยข้อมูลที่ได้จะถูกรวบรวมข้อมูลสำคัญ (Key Informant Interview) ซึ่งผู้ถูกสัมภาษณ์เป็นแบบเฉพาะเจาะจง โดยเป็นผู้ที่มีประสบการณ์มีความรู้ความสามารถ ความเข้าใจเหมาะสมกับความต้องการของผู้ศึกษาวิจัยเป็นสำคัญ และได้ลงพื้นที่เข้าสังเกตการณ์ในการปฏิบัติงานร่วมของผู้วิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและการประมวลผลข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลที่บันทึกไว้ทั้งการจดบันทึกและบันทึกในเครื่องบันทึกเสียงจากผู้ถูกสัมภาษณ์

มาเปรียบเทียบและจัดลำดับความสำคัญของข้อมูลแล้วนำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลเอกสารต่างๆ รวมทั้งแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อได้ทราบถึงลักษณะที่มีความคล้ายคลึงและแตกต่างกันอย่างไร จากการศึกษาเอกสารต่างๆ จะนำไปสู่การเชื่อมโยงข้อมูลเข้าด้วยกันแสดงความสำคัญของข้อมูล เพื่อความสะดวกต่อการวิเคราะห์และความชัดเจนในการเขียนรายงาน

ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเป็นข้อมูลในการสัมภาษณ์ที่ไม่ใช่ตัวเลขซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดที่มีการพรรณนาและมีการอ้างอิงที่มาของข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าหรือข้อมูลเอกสาร เพราะฉะนั้น ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการตอบประเด็นคำถามสัมภาษณ์ (Interview Research) และข้อมูลจากเอกสารต่างๆ (Document Research) นำมาซึ่งการประมวลผล วิเคราะห์ สังเคราะห์ โดยเชื่อมความสัมพันธ์ประเด็นต่างๆ ตามข้อเท็จจริงในเชิงเหตุและผล โดยการวิเคราะห์รูปแบบเชิงพรรณนาจะนำไปสู่คำตอบของการศึกษาและสรุปตามหลักวิชาการ ประกอบการเขียนรายงาน เพื่อให้เห็นถึงแนวทางและหลักการบริหารจัดการด้านสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ และนำเสนอในรูปแบบของการพรรณนา

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาเรื่องการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษาไว้ 3 หัวข้อ คือ เพื่อศึกษาการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อศึกษาปัจจัยสนับสนุนการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ และเพื่อศึกษาหาแนวทางการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุที่เหมาะสมในเขตเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แนวคิดทฤษฎี และรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผู้สูงอายุในเขตพื้นที่รับผิดชอบของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งได้ใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi Structure Interviews) เพื่อให้ได้ข้อค้นพบจากกรศึกษาวิจัยสามารถสรุปเป็นผลการศึกษาวิจัยที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยสามารถแบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปเกี่ยวกับผู้สูงอายุและเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
  - 1.1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
  - 1.2 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
- 2 การบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
  - 2.1 บุคลากร
  - 2.2 งบประมาณ
  - 2.3 วัสดุอุปกรณ์/อาคารสถานที่
  - 2.4 การจัดการการเรียนรู้
  - 2.5 การสร้างคุณค่า/ศักดิ์ศรี
  - 2.6 การให้บริการสุขภาพ/จิตใจ
3. ปัจจัยสนับสนุนการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบล ป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
  - 3.1 นโยบายของรัฐบาล
  - 3.2 นโยบายของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

- 3.3 วิสัยทัศน์ของผู้บริหาร
- 3.4 งบประมาณ
- 3.5 ความร่วมมือของผู้สูงอายุ
- 3.6 โครงการ/กิจกรรมพิเศษ
4. ปัญหาพร้อมแนวทางแก้ไข
  - 4.1 ปัญหาที่พบจากการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ
  - 4.2 การแก้ไขปัญหา
5. แนวทางการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุที่เหมาะสมของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่

อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

จากการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุในตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ในปัจจุบันมีจำนวน 1,845 คน แบ่งเป็นเพศชาย 831 คน เพศหญิง 1,014 คน จากการศึกษาพบว่าจำนวนผู้สูงอายุในเทศบาลตำบลป่าไผ่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทุกปี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจุบันวิทยาการทางการแพทย์ทั้งแผนไทยและแผนปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้าและทันสมัย ประชาชนเข้าถึงการรักษาได้ง่ายขึ้นจึงทำให้ผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงการรักษาพยาบาลได้อย่างรวดเร็วประกอบกับหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการดูแลด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุให้ความสำคัญต่อการทำให้คุณภาพชีวิตทางด้านร่างกายและทางด้านจิตใจของผู้สูงอายุมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ผู้สูงอายุในตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ในปัจจุบันส่วนใหญ่มาจากหลากหลายสาขาอาชีพไม่ว่าจะเป็นผู้ที่เกษียณอายุราชการ พนักงานบริษัทเอกชน และเกษตรกร การดำรงวิถีชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ในเขตความรับผิดชอบของเทศบาลตำบลป่าไผ่ ทั้งหมดมี 13 หมู่บ้านที่ประกอบด้วยบ้านเมืองขอน บ้านหนองเต่าคำ บ้านป่าไผ่ บ้านโป่ง บ้านศรีบุญเรือง บ้านศรีวังธาร บ้านหนองเต่าคำใหม่ บ้านทุ่งยาว บ้านหม้อ บ้านหนองหลวงพัฒนา บ้านเกษตรพัฒนา บ้านหนองป่าข้าว และบ้านแพะใต้พัฒนา ผู้สูงอายุมีวิถีชีวิตใน 5 ลักษณะหรือ 5 กลุ่มคือ กลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้สูงอายุที่ติดสังคม ส่วนมากจะเป็นผู้สูงอายุที่มีสุขภาพร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง จิตใจดี รักความสนุกสนาน และชอบเข้าไปมีส่วนร่วมกับกิจกรรมโครงการของสังคมในทุกระดับ กลุ่มที่ 2 ผู้สูงอายุที่ติดลูกติดหลาน ผู้สูงอายุกลุ่มนี้มักจะมีความสุขที่ได้อยู่ดูแลเลี้ยงลูกเลี้ยงหลานไม่ชอบออกจากบ้านไปไหน เพราะเป็นห่วงลูกหลานกลัวไม่มีใครดูแลลูกหลานแทนตนเอง จึงไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการทำ

กิจกรรมโครงการร่วมกับสังคมในหมู่บ้านและชุมชน กลุ่มที่ 3 คือ ผู้สูงอายุที่ติดบ้านติดทรัพย์สมบัติเป็นกลุ่มผู้สูงอายุที่ค่อนข้างมีสมบัติมาก เช่น ที่สวนที่นาและทรัพย์สมบัติที่เป็นวัตถุ ซึ่งผู้สูงอายุกลุ่มนี้มักจะไม่นิยมออกจากบ้าน ไม่ชอบเข้าไปร่วมกิจกรรมแก่สังคมและมักจะอ้างว่าไม่มีใครอยู่เฝ้าบ้าน กลุ่มที่ 4 ผู้สูงอายุที่ติดวิชาที่เป็นความรู้เดิม ผู้สูงอายุกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่เป็นปราชญ์ชาวบ้านมักจะเป็นผู้สูงอายุที่มีองค์ความรู้ตามภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านต่างๆ เช่น หมอเมือง แพทย์แผนไทย จักรสาน ซึ่งผู้สูงอายุกลุ่มนี้มักจะชอบสั่งสอนอบรมและเผยแพร่วิชาให้แก่คนในชุมชน หมู่บ้านและในสังคมและกลุ่มที่ 5 ผู้สูงอายุติดเตียง ผู้สูงอายุกลุ่มนี้จะเป็นผู้สูงอายุที่มีอายุมากและมีโรครประจำตัว ต้องนอนอยู่กับบ้านเพื่อรักษาตนเองไม่สามารถช่วยเหลือตนเองและออกไปไหนมาไหนได้

ผู้สูงอายุในตำบลป่าไผ่จะมีการรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมภายในหมู่บ้าน ชุมชน และตำบล เพื่อทำกิจกรรมต่างๆ โดยมีการเผยแพร่ข้อมูลความรู้รวมทั้งเชิญผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในด้านต่างๆ มาเป็นวิทยากรอบรมบรรยาย อภิปราย การสาธิต เพื่อสร้างความรู้และเพิ่มทักษะให้กับผู้สูงอายุรู้เท่าทันต่อสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคมปัจจุบัน เช่น โครงการกีฬาสัมพันธ์เพื่อผู้สูงอายุตำบลป่าไผ่ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพ มีโอกาสร่วมกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ การออกกำลังกาย บริการตรวจสุขภาพ บริการด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพ การนวดแผนไทย รำวง ปั่นจักรยาน และการส่งเสริมการป้องกันและการดูแลสุขภาพตนเอง โครงการถ่ายทอดภูมิปัญญาล้านนาด้วยการเสริมและสนับสนุนให้ผู้สูงอายุเข้ามาเป็นอาสาสมัครและบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชนและสังคมโดยการเผยแพร่ความรู้ภูมิปัญญาและประสบการณ์ของผู้สูงอายุให้กับชุมชน เช่น การสอนอักษรล้านนา สอนดนตรีพื้นเมือง โครงการฝึกอบรมและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุโดยมีการรวมกลุ่มจัดทำกิจกรรมเพื่อสร้างโอกาสให้ผู้สูงอายุได้รับการพัฒนาทักษะด้านอาชีพและมีรายได้และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เช่น งานเกษตรกรรม จักรสาน สบู่แชมพูสมุนไพร กระจกปูนปั้น และมีการจัดหาตลาดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ โครงการวันผู้สูงอายุแห่งชาติเพื่อให้บุตรหลานได้แสดงความกตัญญูกตเวทีต่อผู้สูงอายุในครอบครัวและชุมชน เช่น ประเพณีรดน้ำดำหัวและโครงการอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นโครงการที่ผู้สูงอายุจะมารวมตัวกันที่วัดเพื่อการร่วมกิจกรรมตามเทศกาลต่างๆ เช่น ธรรมะสัญจร ขนทรายเข้าวัด วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เป็นต้น ซึ่งแต่ละโครงการได้รับการสนับสนุนจากเทศบาลตำบลป่าไผ่ องค์กรทั้งภาครัฐและภาคเอกชนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการนำวิทยากรมาให้ความรู้ในแต่ละโครงการ ความร่วมมือของผู้สูงอายุ รวมถึงผู้นำหมู่บ้านที่มีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบข่าวสารได้อย่างทั่วถึง

จากการศึกษายังพบว่า เทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ นั้น ตั้งอยู่ในเขตชนบทประชากรส่วนใหญ่จึงเป็นชาวบ้านและพื้นฐานวิถีการดำเนินชีวิตที่เรียบง่าย เป็นคนที่มีจิตใจที่ดี มีการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ความเป็นอยู่ที่มีความเจริญทางด้านวัตถุน้อย มีการอบรมสั่งสอนเรื่องคุณธรรมให้แก่สมาชิกในครอบครัว สมาชิกของครอบครัวมีความสัมพันธ์กันอย่างแน่นแฟ้นและสมาชิกในชุมชนจะให้ความสำคัญในเรื่องความเป็นมิตรต่อเพื่อนบ้านในสังคมที่

เอื้อเพื่อเอื้อแพ่งพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน มีสถานที่สำคัญในการประกอบกิจกรรมต่างๆ เช่น วัด ศาลา รวมใจกลางหมู่บ้าน ซึ่งแตกต่างจากชุมชนเมืองซึ่งมีความหนาแน่นของประชากรที่มาจากหลายพื้นที่จึงทำให้ลักษณะความสัมพันธ์ที่มีต่อกันมักจะคำนึงถึงผลประโยชน์เป็นหลัก ความผูกพันในครอบครัวมีน้อย เพราะเป็นลักษณะของครอบครัวเดี่ยวโดยเฉพาะอย่างยิ่งความผูกพันกับเพื่อนบ้านมีน้อยลงเพราะความจำเป็นทางเศรษฐกิจและการที่ต้องแข่งขันแย่งชิงกันในการดำรงชีวิต สภาพแวดล้อมส่วนใหญ่เป็นอาคาร บ้านเรือน ถนนหนทาง ชีวิตผู้คนไม่ค่อยผูกพันกับธรรมชาติ เน้นวัตถุนิยม ไม่ค่อยเอื้อเพื่อเอื้อแก่ การช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยกันมีน้อย จากสภาพการณ์พื้นที่ที่อยู่ในชนบทและพื้นฐานจิตใจของประชากรความเป็นมิตรต่อเพื่อนบ้านในสังคมที่เอื้อเพื่อเอื้อแพ่งพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน จึงทำให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมโครงการเกี่ยวกับผู้สูงอายุได้ง่ายขึ้นเพราะประชากรให้ความร่วมมือ มีความสามัคคีในการดำเนินการจัดกิจกรรมโครงการต่างๆ ที่ทางเทศบาลตำบลป่าไผ่ จัดขึ้นให้ประสบผลสำเร็จ สังเกตได้จากการที่ผู้สูงอายุทุกคนที่มาร่วมกิจกรรมศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ (โรงเรียนผู้สูงอายุป่าไผ่คุณธรรม) เมื่อถึงวันศุกร์ได้มาร่วมกิจกรรมพอถึงเวลาพักเที่ยงมีการนำอาหารที่นำมาจากบ้านคนละอย่าง 2 อย่างนำมารับประทานร่วมกันภายในชั้นเรียนก่อนที่จะแยกย้ายกันกลับบ้าน ซึ่งทำให้เกิดความสามัคคี เอื้อเพื่อเอื้อแก่ และการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุและประชาชนโดยทั่วไป ซึ่งหากเป็นชุมชนในเมืองอาจจะยากต่อการจัดตั้งกิจกรรมโครงการต่างๆ เพราะสังคมในเมืองมีแต่ผู้คนที่ค่อนข้างจะเห็นแก่ตัวมากกว่าคนชุมชน

1. ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่

จากการศึกษาพบว่า เทศบาลตำบลป่าไผ่ตั้งอยู่เลขที่ 158 หมู่ที่ 2 ตำบลป่าไผ่ อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ ก่อตั้งขึ้นเมื่อปีพุทธศักราช 2539 จากอดีตถึงปัจจุบันเป็นเวลา 22 ปี ลักษณะทางภูมิศาสตร์ในเขตความรับผิดชอบของเทศบาลตำบลป่าไผ่มีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบบางส่วนเป็นภูเขา อาณาเขตตำบลทิศเหนือติดกับ ท.ต.หนองหาร และ ท.ต.แม่แฝกใหม่ อ.สนทราย จ.เชียงใหม่ ทต.ลวงเหนือ อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่ ทิศใต้ติดกับ ท.ต.สนทรายหลวง อ.สนทราย จ.เชียงใหม่ ทิศตะวันออกติดกับ ท.ต.เมืองเสี้ยน ท.ต.หนองแห้ง อ.สนทราย จ.เชียงใหม่ และทิศตะวันตกติดกับ ท.ต.เมืองแม่ใจ และ ท.ต.หนองจ่อม อ.สนทราย จ.เชียงใหม่ ห่างจากที่ว่าการอำเภอสนทรายระยะทางประมาณ 12 กิโลเมตร มีจำนวนประชากรในเขตความรับผิดชอบประมาณ 10,629 คน และจำนวนหลังคาเรือนประมาณ 4,218 หลังคาเรือน อาชีพหลักของประชากรในตำบลป่าไผ่คือการเกษตรกร

โครงสร้างผู้บริหารของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ มีบุคลากร 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายบริหารประกอบด้วยนายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี เลขานุการนายกเทศมนตรี ฝ่ายข้าราชการส่วนท้องถิ่นประกอบด้วย ปลัดเทศบาล หัวหน้าสำนักปลัด บริหารงานทั่วไป นักพัฒนาชุมชน นักจัดการงานทะเบียนและบัตรข้าราชการ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญ

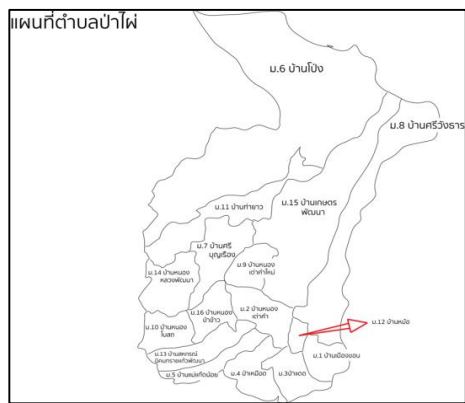
การ นิติกร นักวิชาการการศึกษา นักวิชาการการเกษตร พนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ผู้อำนวยการกองคลัง หัวหน้าฝ่ายบริหารงานคลัง นักวิชาการพัสดุ นักวิชาการเงินและบัญชี นักวิชาการพัสดุ ผู้อำนวยการกองช่าง นายช่าง ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม หัวหน้าฝ่ายบริหารงานสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม พนักงานสาธารณสุข พนักงานธุรการ และฝ่ายสภาประกอบด้วยประธานสภา รองประธานสภา เลขานุการสภา สมาชิกสภา ในปี พ.ศ. 2538 มีผู้บริหารคนแรกในรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบลป่าไผ่ คือ นายพรหมมินทร์ วิริยา ตำแหน่งประธานกรรมการบริหารฯ จนกระทั่งกำหนดให้มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนทั้งตำบลป่าไผ่และเรียกชื่อตำแหน่งว่า “นายกองค์การบริหารส่วนตำบลป่าไผ่” ผู้บริหารคนที่สองคือ นายธนวัฒน์ เคหา ดำรงตำแหน่งเป็นนายกเทศมนตรีตำบลป่าไผ่เมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2551 และผู้บริหารคนที่สามคือ ดร.ประกิจ เสาร์แก้ว ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลป่าไผ่ เมื่อวันที่ 27 มกราคม 2556 จนถึงปัจจุบัน มีแนวทางการบริหารจัดการตามแนวนโยบายของเทศบาลที่ประกอบด้วยยุทธศาสตร์ต่างๆ เช่น ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสาธารณสุข ปลอดภัย ยุทธศาสตร์การส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์บนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ยุทธศาสตร์การอนุรักษ์ฟื้นฟูและสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ยุทธศาสตร์การอนุรักษ์สืบสานศิลปวัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ยุทธศาสตร์การพัฒนาทุนชุมชนและการจัดสวัสดิการชุมชน ยุทธศาสตร์การจัดระเบียบชุมชนเพื่อสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และยุทธศาสตร์การเสริมสร้างธรรมาภิบาล และมีวิสัยทัศน์คือ “มุ่งพัฒนาทุนชุมชนให้มั่นคงสู่การเป็นท้องถิ่นที่เข้มแข็ง”

สรุปผู้สูงอายุในตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ มีจำนวนผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้นทุกปี เพราะปัจจุบันวิทยาการทางการแพทย์มีความเจริญก้าวหน้าและทันสมัย ประกอบกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุให้ความสำคัญต่อการทำให้คุณภาพชีวิตทางด้านร่างกายและทางด้านจิตใจของผู้สูงอายุมีประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้สูงอายุในตำบลป่าไผ่ส่วนใหญ่มาจากหลากหลายอาชีพ และมีวิถีชีวิตใน 5 ลักษณะคือ กลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้สูงอายุที่ติดสังคม กลุ่มที่ 2 ผู้สูงอายุที่ติดลูกติดหลาน กลุ่มที่ 3 คือ ผู้สูงอายุที่ติดบ้านติดทรัพย์สมบัติ กลุ่มที่ 4 ผู้สูงอายุที่ติดปราชญ์ความรู้เดิม และกลุ่มที่ 5 ผู้สูงอายุติดเตียง ผู้สูงอายุในตำบลป่าไผ่ มักจะมีการรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมภายในหมู่บ้าน ชุมชน และตำบล เพื่อทำกิจกรรมต่างๆ ตามเทศกาล

เทศบาลตำบลป่าไผ่ ตั้งอยู่บนพื้นที่ราบเชิงภูเขา เลขที่ 158 หมู่ที่ 2 ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ มีพื้นที่ที่อยู่ในการดูแลรับผิดชอบทั้งหมดจำนวน 13 หมู่บ้าน ประชากรในตำบลป่าไผ่ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร มี ดร.ประกิจ เสาร์แก้ว เป็นนายกเทศมนตรีตำบลป่าไผ่ในปัจจุบัน วิสัยทัศน์ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ คือ มุ่งพัฒนาทุนชุมชนให้มั่นคง สู่การเป็นท้องถิ่นที่เข้มแข็ง

ภาพที่ 2 การดำเนินกิจกรรมโครงการสำหรับผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่
อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ภาพที่ 3 สำนักงานเทศบาลตำบลป่าไฟ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 2 การบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

1. บุคลากร/เจ้าหน้าที่

จากการศึกษาพบว่า เทศบาลตำบลป่าไผ่มีโครงสร้างบุคลากร 3 ฝ่าย คือฝ่ายบริหารประกอบด้วย นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี เลขานุการนายกเทศมนตรี ฝ่ายข้าราชการ ส่วนท้องถิ่นประกอบด้วย ปลัดเทศบาล หัวหน้าสำนักปลัด บริหารงานทั่วไป นักพัฒนาชุมชน นักจัดการงานทะเบียนและบัตรข้าราชการ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ นิติกร นักวิชาการการศึกษา นักวิชาการการเกษตร พนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ผู้อำนวยการกองคลัง หัวหน้าฝ่ายบริหารงานคลัง นักวิชาการพัสดุ นักวิชาการเงินและบัญชี นักวิชาการพัสดุ ผู้อำนวยการกองช่าง นายช่าง ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม หัวหน้าฝ่ายบริหารงานสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม พนักงานสาธารณสุข พนักงานธุรการ และฝ่ายสภาประกอบด้วยประธานสภา รองประธานสภา เลขานุการสภา จ้างเหมา และจ้างตามภารกิจ รวมทั้งหมดประมาณ 110 คน ซึ่งมีภารกิจขององค์กรตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 (แก้ไขเพิ่มเติมจนฉบับที่ 11 พ.ศ. 2543) มาตรา 50 ภายใต้อำนาจแห่งกฎหมายเทศบาลตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาลคือ รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนให้มีการบำรุงทางบกและทางน้ำ รักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ป้องกันและระงับโรคติดต่อ ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิงให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ บำรุงศิลปจารีตประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น และหน้าที่อื่นตามกฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล มาตรา 51 ภายใต้อำนาจแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบลอาจจัดทำกิจการใดๆ ในเขตเทศบาลให้มีน้ำสะอาดหรือการประปาให้มีโรงฆ่าสัตว์มีตลาดท่าเทียบเรือและท่าข้าม มีสุสานและฌาปนสถาน บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎรให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์รักษาคนเจ็บไข้ มีการบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น บำรุงทางระบายน้ำ และเทศพาณิชย์

จากการศึกษาพบว่า เทศบาลตำบลป่าไผ่มีบุคลากรที่ทำงานประจำสำนักงานเทศบาลและบุคลากรที่ทำงานด้านการจัดกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ เป็นบุคลากรสายงานเดียวกันกับในสำนักงานเทศบาล โดยบุคลากรได้รับคำสั่งหรือการแต่งตั้งให้รับผิดชอบกิจกรรมหรือโครงการที่ทางเทศบาลจัดทำขึ้นและมอบหมายงานให้โดยจะแจ้งเป็นหนังสือราชการโดยการออกคำสั่งหรือประกาศแต่งตั้งบุคลากรบุคคลนั้นๆ รับผิดชอบด้านใดในโครงการดังกล่าว ซึ่งบุคลากรในสำนักงานเทศบาลตำบลป่าไผ่ได้ให้ความร่วมมือในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ด้วยความเต็มใจและรู้หน้าที่ของตนเองในการรับผิดชอบด้านต่างๆ ที่ทางเทศบาลได้มอบหมายให้โดยที่ไม่ต้องบอกซ้ำ มีการประสานงานที่ดีมีความเข้าใจตรงกัน ซึ่งแต่ละคนจะรู้หน้าที่ของตนเองที่รับผิดชอบจึงทำให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความ

เรียบร้อย แต่เนื่องจากบุคลากรมีอย่างจำกัดเมื่อถึงวันและเวลาในการจัดกิจกรรมหรือโครงการทำให้บุคลากรยังไม่เพียงพอต่อการทำงานเนื่องจากบุคลากรที่ใช้ในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ล้วนเป็นบุคลากรคนเดียวกันที่ดำเนินงานให้กับสำนักงานเทศบาลตำบลป่าไผ่ จึงทำให้เกิดข้อผิดพลาดในเรื่องการติดต่อประสานงานกับบุคคลภายนอก ด้านเอกสารในบางกิจกรรม เพราะบุคลากรต้องทำงานสองด้านในบางครั้งอาจทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพลดลงและเกิดข้อผิดพลาดได้ง่าย และผลตอบแทนของบุคลากรได้รับเฉพาะเงินเดือนที่ได้รับเป็นประจำทุกเดือนและค่าล่วงเวลาในบางกิจกรรม ซึ่งมีได้เพิ่มขึ้นแต่อย่างใดนอกจากจะจ้างพิเศษเป็นครั้งคราว

สำหรับการบริหารบุคคลของเทศบาลตำบลป่าไผ่ในส่วนของการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่ได้มอบหมายให้ฝ่ายงานพัฒนาชุมชนจำนวน 8 คน และงานสาธารณสุขจำนวน 4 คน เป็นผู้รับผิดชอบในการเบิกจ่ายเบี้ยยังชีพที่ต้องจ่ายให้กับผู้สูงอายุในทุกๆ เดือน ซึ่งจำนวนหมู่บ้านในเขตความรับผิดชอบของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ มีทั้งหมดจำนวน 13 หมู่บ้าน โดยจะมีผู้สูงอายุอยู่ 3 กลุ่ม กลุ่มแรกคือ กลุ่มที่โอนเข้าบัญชี โดยทางเทศบาลตำบลป่าไผ่จะให้ผู้สูงอายุกลุ่มนี้เปิดบัญชีเงินฝากธนาคารกรุงไทยและโอนผ่านระบบธนาคารเข้าบัญชีผู้สูงอายุในวันที่เทศบาลกำหนดในทุกๆ เดือน กลุ่มที่สองคือกลุ่มที่เดินทางมารับเบี้ยยังชีพด้วยตนเองตามจุดที่ผู้นำหมู่บ้านได้จัดสรรสถานที่ไว้ โดยจะมีเจ้าหน้าที่ฝ่ายกองคลัง ฝ่ายธุรการ ฝ่ายพัฒนาชุมชน และฝ่ายกองสาธารณสุข ร่วมกันในการจ่ายเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุ ซึ่งจะมีการกำหนดวันที่ของแต่ละเดือนเข้าไปแจกเบี้ยยังชีพ ณ สถานที่ที่ทางหมู่บ้านกำหนดโดยส่วนใหญ่จะใช้ศาลากลางหมู่บ้านของแต่ละหมู่บ้านเป็นจุดศูนย์รวมผู้สูงอายุและแจกเบี้ยยังชีพ และกลุ่มที่สามคือกลุ่มที่เป็นผู้ป่วยติดเตียงไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ กลุ่มนี้จะมอบหมายให้ผู้นำหมู่บ้านนำไปมอบให้ที่บ้านหรือให้ลูกหลานมารับแทนเพื่อนำเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ในส่วนเรื่องการจัดกิจกรรมและโครงการต่างๆ ของผู้สูงอายุได้มอบหมายให้กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมเป็นผู้รับผิดชอบ ในการดำเนินการจัดกิจกรรมและโครงการต่างๆ ของผู้สูงอายุที่จัดทำขึ้น เช่น โครงการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ (โรงเรียนผู้สูงวัยป่าไผ่พัฒนา) โครงการตรวจเยี่ยมผู้สูงอายุติดเตียงโดยได้รับความร่วมมือจากอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) โครงการวันผู้สูงอายุแห่งชาติ เป็นต้น (ซึ่งสอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของนายอำพล คำชัยลิก ปลัดเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ที่ได้กล่าวว่า บุคลากรที่ใช้ในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาลป่าไผ่เป็นบุคลากรคนเดียวกันที่ดำเนินงานให้กับสำนักงานเทศบาลตำบลป่าไผ่ บางครั้งจึงทำให้เกิดข้อผิดพลาดในเรื่องการติดต่อประสานงานกับบุคคลภายนอก ด้านเอกสารในบางกิจกรรม เพราะบุคลากรต้องทำงาน 2 ด้าน)

2. งบประมาณ

จากการศึกษาพบว่า ในปีงบประมาณการประจำปี พ.ศ. 2558 เทศบาลตำบลป่าไผ่ได้รับเงินที่รัฐบาลอุดหนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนเงิน 45,713,983.94 บาท ในปีงบประมาณการประจำปี พ.ศ.2559 เทศบาลตำบลป่าไผ่ได้รับเงินที่รัฐบาลอุดหนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนเงิน 42,077,700 บาท และในปีงบประมาณการประจำปี พ.ศ.2560 เทศบาลตำบลป่าไผ่ได้รับเงินที่รัฐบาลอุดหนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 60,010,946 บาท โดยแบ่งจ่ายไปตามแผนงาน 10 ด้าน คือ งานบริหารทั่วไปจำนวน 14,581,233 บาท งานงบกลางจำนวน 19,699,069 บาท งานเกษตรจำนวน 1,043,803 บาท งานศาสนา วัฒนธรรมและนันทนาการจำนวน 250,000 บาท งานสร้างความเข้มแข็งของชุมชนจำนวน 611,976 บาท งานเคหะและชุมชนจำนวน 5,171,485 บาท งานสังคมสงเคราะห์จำนวน 280,000 บาท งานสาธารณสุขจำนวน 2,832,690 บาท งานการศึกษาจำนวน 1,969,803 บาท และงานการรักษาความปลอดภัยภายในจำนวน 1,678,324 บาท

สำหรับการจัดสรรงบประมาณการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ในส่วนของเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุนั้น จัดอยู่ในงานงบกลางซึ่งประกอบไปด้วย เงินสมทบกองทุนประกันสังคม เบี้ยผู้สูงอายุ เบี้ยยังชีพคนพิการ และเบี้ยยังชีพผู้ป่วยเอดส์ ในส่วนของเบี้ยผู้สูงอายุได้รับจัดสรรงบประมาณเป็นเงินจำนวน 11,840,400 บาท และยังได้งบประมาณที่รัฐบาลอุดหนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในหมวดเงินอุดหนุนทั่วไปสำหรับสนับสนุนอาหารเสริม (นม) สนับสนุนอาหารกลางวัน สนับสนุนการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้ป่วยเอดส์ สนับสนุนศูนย์เด็กเล็ก สนับสนุนการสร้างหลักประกันรายได้แก่ผู้สูงอายุ และสนับสนุนสวัสดิการทางสังคมให้แก่ผู้พิการหรือทุพพลภาพอีกจำนวน 2,408,900 บาท

จากการศึกษาพบว่า การจัดสรรงบประมาณการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ในส่วนของการจัดกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ ของผู้สูงอายุจัดอยู่ในงบประมาณของงานสังคมสงเคราะห์ที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจำนวน 30,000 บาท เพื่อจัดเป็นค่าใช้จ่ายในโครงการส่งเสริมอาชีพแก่ผู้สูงอายุ โดยจ่ายเป็นค่าตอบแทนและค่าสมนาคุณวิทยากร ค่ารับรอง ค่ากระดาษและเครื่องเขียน แบบพิมพ์ พิมพ์เอกสาร ค่าป้าย ค่าดอกไม้ ค่าอาหารว่าง และเครื่องดื่ม ถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วย ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมและการเข้ารับการฝึกอบรมของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น พ.ศ. 2557 ปรากฏในแผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี (พ.ศ.2561-2564) ยุทธศาสตร์ที่ 5 ยุทธศาสตร์การพัฒนาทุนชุมชนและการจัดสวัสดิการโดยชุมชน และโครงการวันผู้สูงอายุแห่งชาติได้รับเงินจัดสรรงบประมาณจำนวน 50,000 บาท โดยจ่ายเป็นค่าตอบแทน ค่าสมนาคุณวิทยากร ค่ารับรอง ค่ากระดาษและเครื่องเขียน แบบพิมพ์ พิมพ์เอกสาร ค่าป้าย ค่าดอกไม้ ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่จำเป็น ถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการจัดงาน การจัดการแข่งขันกีฬาและการส่งนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาขององค์การปกครอง

ท้องถิ่น (อปท) พ.ศ.2559 ปรากฏในแผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี (พ.ศ.2561-2564) ยุทธศาสตร์ที่ 5 ยุทธศาสตร์การพัฒนาทุนชุมชนและการจัดสวัสดิการโดยชุมชน

สำหรับงบประมาณของเทศบาลตำบลป่าไผ่ที่ได้รับจัดสรรจากรัฐบาลนั้นยังไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุในการดำเนินกิจกรรมโครงการต่างๆ ผู้บริหารจึงได้เสนอโครงการขอรับเงินสนับสนุนจากกองทุนของผู้สูงอายุของสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รวมทั้งได้ขอเงินสนับสนุนสมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์ เพื่อนำเงินที่ได้มาพัฒนาการจัดกิจกรรมโครงการให้กับผู้สูงอายุต่อไป (ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ของ ดร.ประกิจ เสาร์แก้ว นายกเทศมนตรีตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ และจากเอกสารเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ.2561 ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ กล่าวว่า งบประมาณของการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุนอกจากจะมีงบประมาณที่ทางรัฐบาลมอบให้เพื่อแจกเบี้ยยังชีพและจัดกิจกรรมโครงการแล้วส่วนหนึ่ง ผู้บริหารเทศบาลตำบล ป่าไผ่ยังได้จัดสรรงบประมาณสำหรับผู้สูงอายุเข้าในแผนยุทธศาสตร์ และขอสนับสนุนของงบประมาณจากภาครัฐและเอกชนในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปดำเนินการการจัดโครงการกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุ)

3. วัสดุอุปกรณ์/อาคารสถานที่

จากการศึกษาพบว่า สำนักงานเทศบาลตำบลป่าไผ่ ตั้งอยู่ที่ 158 หมู่ที่ 2 อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีอาคารสำนักงานจำนวน 2 หลัง หลังที่ 1 จำนวน 2 ชั้น เพื่อให้บุคลากรฝ่ายต่างๆ ได้ทำงานและให้ประชาชนทั่วไปติดต่อประสานงานราชการในเรื่องต่างๆ โดยผู้บริหารจะนั่งทำงานประจำอยู่ที่ชั้น 2 ซึ่งประกอบด้วยห้องประชุมและห้องทำงานผู้บริหารของเทศบาลตำบลป่าไผ่ ส่วนอาคารที่ 2 จำนวน 2 ชั้น ใช้เป็นสถานที่ของสำนักงานปลัดเพื่อให้ประชาชนทั่วไปติดต่อประสานงานราชการมีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับราชการทั่วไปของเทศบาล และงานราชการที่มีได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของกองหรือส่วนราชการใดในเทศบาลโดยเฉพาะ รวมทั้งกำกับและเร่งรัดการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในเทศบาลให้เป็นไปตามนโยบาย แนวทางและแผนการปฏิบัติราชการของเทศบาล โดยมีการแบ่งส่วนราชการในสำนักปลัดเทศบาล และห่างจากสำนักงานเทศบาลตำบลป่าไผ่ประมาณอีก 200 เมตร จะเป็นอาคารของงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของเทศบาลตำบลป่าไผ่ ซึ่งเป็นที่จอดรถดับเพลิงและเก็บอุปกรณ์สาธารณภัยต่างๆ ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ ซึ่งแยกออกจากพื้นที่เทศบาลตำบลป่าไผ่เนื่องจากรถดับเพลิงมีขนาดใหญ่ เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินก็จะง่ายต่อการออกมาให้ความช่วยเหลือประชาชนได้ทันถ่วงที ส่วนวัสดุอุปกรณ์ในส่วนของสำนักงาน เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องถ่ายเอกสาร กระดาษ เครื่องเขียน ฯลฯ เทศบาลตำบลป่าไผ่ มีวัสดุอุปกรณ์ที่เพียงพอต่อการดำเนินงานเนื่องจากจัดสรรเตรียมไว้ อย่างเพียงพอต่อการดำเนินงานและปฏิบัติงานต่างๆ

ในส่วนวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ที่ทางเทศบาลตำบลป่าไผ่ใช้กับการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ นั้น เนื่องจากในเขตความรับผิดชอบของเทศบาลตำบลป่าไผ่ไม่มีโรงเรียนประจำหมู่บ้านชื่อโรงเรียนศรีวังธาร ตั้งอยู่หมู่ที่ 8 ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งอยู่ห่างจากเทศบาลตำบลป่าไผ่ประมาณ 2 กิโลเมตร ได้ปิดดำเนินการทางการเรียนการสอนลงเนื่องจากปริมาณนักเรียนน้อยลงและนักเรียนได้ย้ายไปศึกษาที่โรงเรียนอื่น ซึ่งทางผู้บริหารเทศบาลตำบลป่าไผ่เห็นว่าเป็นสถานที่กว้างขวางและมีอาคารที่สามารถนำมาจัดกิจกรรมโครงการของผู้สูงอายุได้ จึงดำเนินการทำหนังสือเพื่อขออนุญาตขอใช้สถานที่และตัวอาคารของโรงเรียนศรีวังธารเก่าเพื่อเป็นศูนย์รวมของการจัดกิจกรรมโครงการของผู้สูงอายุโดยเปลี่ยนมาใช้ชื่อว่า “โครงการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุตำบลป่าไผ่” และได้มีการซ่อมแซมปรับปรุงตัวอาคารที่ชำรุด ทาสีอาคารใหม่เพื่อให้ดูสะอาดตา ติดตั้งเครื่องปรับอากาศ ปรับปรุงด้านภูมิทัศน์ให้สวยงามและน่าอยู่มากยิ่งขึ้น ซึ่งใช้งบประมาณของเทศบาลตำบลป่าไผ่เพียงบางส่วนเท่านั้นในการปรับปรุงส่วนต่างๆ

จากการศึกษาพบว่า ด้านวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในเรื่องการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในส่วนของกิจกรรมโครงการเทศบาลตำบลป่าไผ่ ได้ใช้วัสดุอุปกรณ์ทั้งหมดไม่ว่าจะเป็นทางด้านเครื่องเขียน การถ่ายเอกสาร อุปกรณ์เครื่องขยายเสียง ฯลฯ ร่วมกันกับของสำนักงานเทศบาลตำบลป่าไผ่ทั้งหมดรวมไปถึงโต๊ะ เก้าอี้ สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน แต่การดำเนินกิจกรรมโครงการของผู้สูงอายุไม่ได้ใช้วัสดุอุปกรณ์สำนักงานสิ้นเปลือง เนื่องจากกิจกรรมโครงการที่จัดขึ้นเน้นไปในการบรรยายเป็นส่วนมาก และการปฏิบัติในบางกิจกรรม ซึ่งผู้สูงอายุที่มาร่วมกิจกรรมส่วนใหญ่จะเตรียมอุปกรณ์เครื่องเขียน เช่น ปากกา ดินสอ สมุดบันทึกมาเอง (ซึ่งสอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของ นายเสาร์แก้ว แก้วโมง รองนายกเทศมนตรีตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ได้กล่าวว่าวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ที่ทางเทศบาลตำบลป่าไผ่ใช้กับการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุนั้นได้ขออนุญาตขอใช้สถานที่และตัวอาคารของโรงเรียนศรีวังธารเก่าเพื่อเป็นศูนย์รวมของการจัดกิจกรรมโครงการของผู้สูงอายุโดยมีการซ่อมแซมปรับปรุงตัวอาคารที่ชำรุดและด้านภูมิทัศน์โดยใช้งบประมาณของเทศบาลตำบลป่าไผ่เพียงบางส่วนเท่านั้น)

ภาพที่ 4 โครงการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุตำบลป่าไผ่

4. การจัดการการเรียนรู้

จากการศึกษาพบว่า เทศบาลตำบลป่าไผ่ ได้ดำเนินการจัดกิจกรรมโครงการเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ โดยใช้ชื่อ “โครงการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุตำบลป่าไผ่” เพื่อส่งเสริมการจัดกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุและให้ผู้สูงอายุได้มีสถานที่ในการจัดกิจกรรมและบริการส่งเสริมด้านอาชีพและการถ่ายทอดภูมิปัญญาของผู้สูงอายุในชุมชน ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้รับการพัฒนาด้านสุขภาพกาย จิต สังคม และภูมิปัญญา และส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของอาสาสมัครให้ผู้สูงอายุ โดยมีการสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการของผู้สูงอายุในเขตความรับผิดชอบของเทศบาลตำบลป่าไผ่ก่อน หลังจากนั้นจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการผู้สูงอายุ ผู้นำชุมชน แกนนำ เพื่อเขียนโครงการเสนอกองทุนผู้สูงอายุเพื่อเสนอแผนการดำเนินกิจกรรมโครงการขอรับการสนับสนุน และการจัดกิจกรรมโครงการของศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุตำบลป่าไผ่ต้องเป็นไปตามรูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ โดยจะมีกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพฯ ในระดับพื้นที่โดยประธานต้องเป็นผู้แทนชมรมผู้สูงอายุและจัดทำระเบียบกฎเกณฑ์ของศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพฯ มีการติดตามและประเมินผลความก้าวหน้าของกิจกรรมโครงการและสรุปรายงานเพื่อดำเนินการให้กิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

จากการศึกษายังพบว่า เทศบาลตำบลป่าไผ่ ได้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ (โรงเรียนผู้สูงวัยป่าไผ่คุณธรรม) ขึ้น เพื่อรองรับผู้สูงอายุที่มีจำนวนมากขึ้นในทุกๆ ปี และต้องการเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมโครงการโดยมีการจัดการเรียนรู้เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ มีการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และดูแลช่วยเหลือผู้สูงอายุให้เกิดการเรียนรู้ จัดเตรียมและเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม โดยเทศบาลตำบลป่าไผ่ได้มีการจัดการเรียนการสอนทุกวันศุกร์ เวลา 9.00-12.00 น. ณ ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ (โรงเรียนผู้สูงวัยป่าไผ่คุณธรรม) โดยพิจารณากำหนดนำหลักสูตรที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุมาทำการเรียนการสอน กล่าวคือ หลักสูตรที่นำมาใช้ในการเรียนการสอนนั้นจะต้องสอดคล้องกับผู้สูงอายุ เนื่องจากผู้สูงอายุไม่ใช่เด็กเรียนทั่วไปจึงต้องมีการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่เหมาะสมและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เช่น พระพุทธศาสนา วัฒนธรรม การดูแลสุขภาพ การดำรงชีวิตในช่วงผู้สูงอายุ และได้เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ด้านต่างๆ ในเชิงผ่อนคลายเพื่อให้ผู้สูงอายุเกิดรอยยิ้มเกิดเสียงหัวเราะ การแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ที่ตนเองถนัด เช่น ผู้สูงอายุบางคนเป็นครูที่เกษียณอายุราชการก็สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ที่มีอยู่ในตนเองให้กับผู้สูงอายุที่ร่วมกิจกรรมโครงการเดียวกันได้ ผู้สูงอายุที่มาร่วมกิจกรรมโครงการบางคนเป็นตำรวจที่เกษียณอายุราชการก็สามารถให้ความรู้ทางด้านกฎหมายพื้นฐาน ด้านการกฏจราจรได้หรือผู้สูงอายุบางคนมีความรู้ในเรื่องจักรสาน การแปรรู้อาหาร ดอกไม้ประดิษฐ์ แคมพูและสบู่สมุนไพร ซึ่งผู้สูงอายุสามารถนำองค์ความรู้ที่ตนเองมีมาแลกเปลี่ยนและสามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้ก่อให้เกิดรายได้โดยที่ไม่ได้รอเพียงเบี้ยยังชีพที่ได้ทุกเดือนและเงินจากลูกหลาน และที่สำคัญผู้สูงอายุที่เข้าร่วมโครงการต้องได้รับความสุข รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าต่อสังคมและประเทศชาติ (ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ของ นางศรีพร นิยม ผู้สูงอายุหมู่ที่ 13 ที่เข้าร่วมกิจกรรมโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ (โรงเรียนผู้สูงวัยป่าไผ่คุณธรรม) กล่าวว่า ได้รับความรู้ด้านสุขภาพร่างกายและจิตใจ มีการแลกเปลี่ยนความรู้ด้านอาชีพเพื่อสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตรประจำวันและสร้างรายได้ให้กับตนเองได้)

5. การสร้างคุณค่า/ศักดิ์ศรี

จากการศึกษาพบว่า เทศบาลตำบลป่าไผ่ เล็งเห็นว่าปัจจุบันผู้สูงอายุถูกทอดทิ้งให้อยู่โดดเดี่ยวเป็นจำนวนมากทั้งที่ลูกหลานก็มี เหตุเพราะต้องออกไปทำงานต่างถิ่น บางคนแยกไปมีครอบครัวบ้าง ซ้ำร้ายไปกว่านั้นหากลูกหลานไม่ส่งเงินมาด้วยแล้วคำว่าปากกัดตีนถีบเพื่อความอยู่รอดไปวันๆ จึงได้เกิดขึ้นกับวัยชราผู้นำสงสาร เทศบาลตำบลป่าไผ่จึงได้มีการสร้างคุณค่าและศักดิ์ศรีให้กับผู้สูงอายุตั้งปณิธานที่ว่า “รู้จักความแก่อย่างมีคุณค่า ชราอย่างมีศักดิ์ศรี” โดยการจัดกิจกรรมโครงการวันผู้สูงอายุแห่งชาติขึ้น โดยจะจัดขึ้นในวันที่ 13 เมษายนของทุกๆ ปี ซึ่งอยู่ในช่วงเทศกาลวันสงกรานต์โดยรัฐบาลจะประกาศให้เป็นวันหยุดยาวหลายวันติดต่อกัน เพื่อที่จะให้ประชาชนกลับบ้าน

ไปหาพ่อแม่ญาติพี่น้อง และเพื่อให้ลูกหลานได้ตระหนักถึงความสำคัญของผู้สูงอายุที่อาจจะต้องอยู่โดดเดี่ยวมานานเป็นปี การได้เห็นลูกหลานกลับมาด้วยกันในวันผู้สูงอายุถือว่าเป็นการส่งเสริมกิจกรรมดีๆ ที่จะทำให้ลูกหลานได้ร่วมประเพณีไทยกับผู้สูงอายุไปด้วยกัน โดยทางเทศบาลตำบลป่าไผ่จะมอบหมายให้ผู้นำแต่ละหมู่บ้านไปดำเนินการจัดกิจกรรมโครงการวันผู้สูงอายุแห่งชาติตามสถานที่ต่างๆ ภายในหมู่บ้านตามที่ผู้นำหมู่บ้านกำหนด ซึ่งจะมีกิจกรรม ทำบุญตักบาตร ดำหัวผู้สูงอายุ การแสดงจากผู้สูงอายุ สัมมนาและจัดนิทรรศการเกี่ยวกับผู้สูงอายุพิธีมอบใบประกาศเกียรติคุณผู้สูงอายุดีเด่นหรือผู้สูงอายุที่ทำประโยชน์ให้กับชุมชนหรือสังคมและการมอบเงินรางวัลหรือโล่พร้อมเกียรติบัตรผู้สูงอายุ ซึ่งกิจกรรมในแต่ละหมู่บ้านอาจจัดกิจกรรมแตกต่างกันไป เพื่อให้ผู้สูงอายุรู้สึกว่าคุณค่าของตัวเองไม่ได้ถูกลูกหลานทอดทิ้งหรืออยู่อย่างโดดเดี่ยวแต่ยังมีประโยชน์ คุณค่าและศักดิ์ศรีกับสังคมและประเทศชาติต่อไป อีกทั้งเพื่อสร้างแรงใจให้กับผู้สูงอายุคนอื่นๆ ได้ปฏิบัติตามหรือทำดีเพื่อประโยชน์ส่วนรวมต่อไป

จากการศึกษาพบว่า เทศบาลตำบลป่าไผ่ ได้จัดกิจกรรมโครงการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุตำบลป่าไผ่ (โรงเรียนผู้สูงวัยป่าไผ่คุณธรรม) และมีคณะกรรมการโครงการทั้งหมดจำนวน 9 คน ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ในสำนักงานเทศบาลตำบลป่าไผ่ โดยจะจัดกิจกรรมขึ้นทุกวันศุกร์ เวลา 9.00-12.00 น. ณ ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งให้ผู้สูงอายุเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมโครงการร่วมกับผู้สูงอายุในชุมชน โดยกิจกรรมโครงการดังกล่าวจะเน้นการให้ผู้สูงอายุรวมตัวเพื่อพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน ร่วมกิจกรรมการฝึกอาชีพเพื่อสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพเพื่อหารายได้ให้กับตนเองได้ มีวิทยากรมาให้ความรู้ในด้านต่างๆ มีแพทย์ พยาบาลทั้งภาครัฐและเอกชนและอาสาสมัครประจำหมู่บ้าน (อสม) ผลัดเปลี่ยนกันเข้ามาตรวจสุขภาพให้กับผู้สูงอายุและให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้ชีวิตประจำวันในวัยสูงอายุ โดยผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมในทุกๆ วันศุกร์จนครบหลักสูตรเป็นระยะเวลาจำนวน 6 เดือน ทางเทศบาลตำบลป่าไผ่จะมีพิธีมอบใบประกาศนียบัตรการจบหลักสูตรให้กับผู้สูงอายุใช้ชื่อว่า “ปริญญาชีวิต” ซึ่งได้รับเกียรติจากนายอำเภอสันทรายจังหวัดเชียงใหม่เป็นผู้มอบใบประกาศนียบัตรให้กับผู้สูงอายุ โดยผู้สูงอายุที่จะได้สวมชุดครุยชนิดโปรงในพิธีการมอบใบประกาศนียบัตร จึงทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกว่าคุณค่าเป็นบุคคลมีค่ามีประโยชน์และสามารถสร้างสรรค์คุณงามความดีอันเป็นประโยชน์ต่อลูกหลาน สังคมและประเทศชาติ ซึ่งในวันที่เทศบาลมอบใบประกาศนียบัตรบรรยากาศภายในพิธีมอบมีลูกหลานนำช่อดอกไม้มอบแสดงความยินดีให้กับผู้สูงอายุ ร่วมกันถ่ายภาพเหมือนพิธีพระราชทานปริญญาบัตรทั่วไป ทำให้ผู้สูงอายุมีความสุขเกิดความภาคภูมิใจและเห็นคุณค่าในตัวเอง (ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ของ นาง อัมพร กองพุทธ ผู้สูงอายุหมู่ที่ 5 ที่เข้าร่วมกิจกรรมโครงการของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ กล่าวว่า เมื่อได้ร่วมกิจกรรมตนเองได้ความรู้ด้านต่างๆ มากมาย เมื่อร่วมกิจกรรมโครงการเสร็จ

มีการมอบใบประกาศนียบัตรให้ทำรู้สึกตนเองมีคุณค่าและลูกหลานได้มาร่วมแสดงความยินดีกับตน ทำให้รู้สึกว่าคุณค่าตนเองยังมีความสำคัญกับลูกหลานสังคมและประเทศชาติ)

ภาพที่ 5 เทศบาลตำบลป่าไผ่ได้จัดกิจกรรมโครงการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิต และส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุตำบลป่าไผ่ (โรงเรียนผู้สูงอายุป่าไผ่คุณธรรม)

6. การบริการสุขภาพกาย/จิต

จากการศึกษาพบว่า เทศบาลตำบลป่าไผ่ไม่มอบหมายให้ฝ่ายงานสาธารณสุขเป็นผู้รับผิดชอบในการดูแลด้านสุขภาพร่างกายและจิตใจ โดยงานสาธารณสุขได้ดำเนินการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานสาธารณสุข วิทยากร ทั้งภายในและภายนอกพื้นที่ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ เช่น โรงพยาบาลสันทราย โรงพยาบาลแมคคอร์มิค อาสาสมัครประจำหมู่บ้าน (อสม) โดยอาศัยการ บูรณาการร่วมกันเพื่อเข้ามาตรวจสุขภาพพร้อมทั้งให้ความรู้แก่ผู้สูงอายุในเรื่องของสุขภาพกายและสุขภาพจิต การให้ความรู้เรื่องการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อภายในชุมชน รวมทั้งเชิญวิทยากรในการอบรม บรรยายและสาธิตเพื่อเพิ่มความรู้อะไรต่างๆ ให้กับผู้สูงอายุเพื่อให้ผู้สูงอายุรู้เท่าทันต่อสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นอย่างไม่คาดคิดและสามารถแก้ไขได้ทันถ่วงที และส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพ มีโอกาสได้

ร่วมกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ ซึ่งเทศบาลตำบลป่าไผ่ได้มีการจัดตั้งชมรมให้ผู้สูงอายุได้ร่วมกิจกรรมเพื่อสุขภาพกายและจิตใจที่ดี เช่น การร่ำวงส่งเสริมสุขภาพ การปั่นจักรยานเพื่อสุขภาพ การออกกำลังกาย และมีการบริการตรวจสุขภาพ บริการด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพ การนวดแผนไทยและการส่งเสริมป้องกันและการดูแลสุขภาพตนเอง โดยจะจัดกิจกรรมขึ้นทุกวันศุกร์เวลา 9.00-12.00 น. ณ ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุตำบลป่าไผ่ อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อส่งเสริมการศึกษาและให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้สูงอายุ เพราะถ้าสุขภาพทางจิตใจดีเชื่อว่าสุขภาพร่างกายต้องดีตามแน่นอน และสำหรับผู้สูงอายุที่เป็นผู้ป่วยติดเตียงไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ งานสาธารณสุขของเทศบาลตำบลป่าไผ่ได้มอบหมายให้อาสาสมัครประจำหมู่บ้าน (อสม) เป็นผู้ตรวจเยี่ยมผู้สูงอายุตามบ้านเรือนเพื่อให้ความรู้ในการปฏิบัติตนต่อการเป็นผู้ป่วยติดเตียง และให้ความรู้เรื่องการดูแลผู้ป่วยติดเตียงกับคนดูแลผู้สูงอายุที่ป่วยติดเตียงเพื่อป้องกันการติดเชื้อจากแผลกดทับและการดูแลเรื่องของความสะอาด ซึ่งผู้สูงอายุได้ให้ความสนใจและร่วมกิจกรรมโครงการเป็นจำนวนมาก

จากการศึกษายังพบว่า เทศบาลตำบลป่าไผ่ ได้มอบหมายให้งานศาสนาและวัฒนธรรม ท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบโดยมีการจัดกิจกรรมตามความเหมาะสมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เช่น วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันมาฆบูชาและวันเข้าพรรษา ซึ่งแต่ละวันก็จะมีการจัดกิจกรรมที่แตกต่างกันไปเพื่อให้ผู้สูงอายุได้ร่วมกิจกรรมทำบุญตักบาตร ฟังเทศน์ และการเวียนเทียน โดยจะมีการจัดกิจกรรมตามวัดที่ตั้งอยู่ประจำในหมู่บ้านของแต่ละหมู่บ้าน เพราะชีวิตของผู้สูงอายุในสังคมไทยมีความผูกพันใกล้ชิดกับพระพุทธศาสนา และในวันเข้าพรรษาทางเทศบาลตำบลป่าไผ่ได้มีการจัดโครงการประกวดขบวนแห่เทียนพรรษาเพื่อให้หมู่บ้านในเขตความรับผิดชอบของเทศบาลตำบลป่าไผ่ทั้ง 13 หมู่บ้านมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมโดยการตกแต่งรถแห่เทียนพรรษาเข้าประกวดในแต่ละหมู่บ้าน ซึ่งประชาชนทุกรุ่นทุกวัยรวมทั้งผู้สูงอายุได้ให้ความร่วมมือและมีความสุขเมื่อหมู่บ้านของตนได้รับรางวัล มีการณรงค้งดเหล่าเข้าพรรษา ตลอดจนในช่วงเข้าพรรษาเทศบาลตำบลป่าไผ่ได้จัดโครงการธรรมะสัญจรประจำวัดต่างๆ โดยมีการหมุนเวียนให้วัดต่างๆ ประจำหมู่บ้านที่อยู่ในเขตและนอกเขตความรับผิดชอบของเทศบาลตำบลป่าไผ่เป็นเจ้าภาพในการจัดกิจกรรมตลอดช่วงเข้าพรรษา เพื่อนำผู้สูงอายุ เด็กและเยาวชน พ่อบ้านแม่บ้าน ไหว้พระทำบุญถวายสังฆทาน และส่งเสริมสนับสนุนให้พุทธศาสนิกชนได้ปฏิบัติตามศีล 5 โดยจะมีบริการรถรับส่ง ตามจุดต่างๆ ในหมู่บ้านที่ทางเทศบาลกำหนดไว้ มีการกำหนดให้ผู้ร่วมกิจกรรมแต่งตัวด้วยชุดสีขาวเพราะเชื่อว่าศาสนายังเป็นการบำบัดทุกข์ทางใจให้กับผู้สูงอายุอีกทางหนึ่งด้วย

ตั้งแต่อดีตกาลจนถึงปัจจุบันเราไม่สามารถแยกผู้สูงอายุกับศาสนาออกจากกันได้เลย ผู้บริหารเทศบาลตำบลป่าไผ่ จึงได้จัดกิจกรรมโครงการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุตำบลป่าไผ่ โดยจะจัดกิจกรรมขึ้นทุกวันศุกร์เวลา 9.00 – 12.00 น. ณ ศูนย์พัฒนาคุณภาพ

ชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุตำบลป่าไผ่ อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ ให้กับผู้สูงอายุเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมโครงการร่วมกันโดยได้มีการบรรจุวิชาพระพุทธศาสนาเข้าไปในกระบวนการเรียนการสอน โดยจะมีการนมัสการพระสงฆ์ตามวัดต่างๆ เข้ามาบรรยายให้ความรู้ความสำคัญของพระพุทธศาสนา เช่น เรื่องศีล 5 เรื่องบาปบุญคุณโทษ ผลแห่งกรรม ฯลฯ ซึ่งทำให้ผู้สูงอายุมีความสุขและสุขภาวะจิตที่ดีขึ้น มีจิตใจที่บริสุทธิ์ มีคุณธรรมจริยธรรมในตัวเอง เพราะหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา การเข้าวัดทำบุญ ฟังเทศน์ สามารถเป็นที่พึ่งทางใจให้กับบุคคลทั่วไปตลอดจนผู้สูงอายุได้แม้ยามทุกข์และยามสุข เพราะเวลาเข้าร่วมกิจกรรมจะมีการได้ผู้สูงอายุด้วยกันและร่วมกิจกรรมด้วยกัน สร้างความสุขและสุขภาพจิตที่ดีให้กับตัวผู้สูงอายุด้วย (ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ของ นายพัฒนา ไชยมงคล ผู้สูงอายุหมู่ 7 ที่เข้าร่วมกิจกรรมโครงการ ของเทศบาลตำบล ป่าไผ่ อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ กล่าวว่า ได้ร่วมกิจกรรมโครงการที่ทางเทศบาลป่าไผ่จัดขึ้นเกือบทุกโครงการทั้งด้านศาสนา ออกกำลังกาย การแลกเปลี่ยนความรู้ด้านต่างๆ ซึ่งทำให้พบปะเพื่อนฝูงวัยมากมายดีกว่าการอยู่บ้านคนเดียว ทำให้จิตใจเบิกบาน รู้จักการปล่อยวาง การดำรงชีวิตในด้านบวกและกลับมาดูแลเรื่องสุขภาพในเรื่องอาหารเพื่อรักษาตนเองให้มีอายุยืนยาวเพื่อที่จะได้อยู่กับลูกหลานได้นาน)

สรุป การบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่มีโครงสร้างพนักงานเทศบาล มีบุคลากร 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายข้าราชการส่วนท้องถิ่น และฝ่ายสภามีฝ่ายงานพัฒนาชุมชนและงานสาธารณสุขเป็นผู้รับผิดชอบในการเบิกจ่ายเงินเบี้ยยังชีพที่ต้องจ่ายให้กับผู้สูงอายุในทุกๆ เดือน ทั้งหมดจำนวน 13 หมู่บ้าน โดยจะมีเจ้าหน้าที่ฝ่ายกองคลัง ฝ่ายธุรการ ฝ่ายพัฒนาชุมชนและฝ่ายกองสาธารณสุข ร่วมกันในการจ่ายเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุ ด้านการจัดกิจกรรมและโครงการของผู้สูงอายุได้มอบหมายให้กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมเป็นผู้รับผิดชอบ ในการดำเนินการจัดกิจกรรม เช่นโครงการดูแลผู้ป่วยผู้สูงอายุติดเตียงหรือผู้สูงอายุที่พิการ โครงการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุที่ยากแค้นและขาดแคลน โครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์และสืบสานขนบธรรมเนียมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น กิจกรรมโครงการการแจกผ้าห่มในฤดูหนาวให้กับผู้สูงอายุที่ยากจนไร้ญาติมิตรและบุตรหลาน โครงการโรงเรียนผู้สูงวัยป่าไผ่คุณธรรม เป็นต้น สำหรับการจัดสรรงบประมาณที่ทางเทศบาลตำบลป่าไผ่ที่ได้รับจัดสรรจากรัฐบาลในทุกๆ ปีนั้นยังไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุในการดำเนินกิจกรรมโครงการต่างๆ ผู้บริหารจึงได้เสนอโครงการขอรับเงินสนับสนุนจากกองทุนของผู้สูงอายุของสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ สังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รวมทั้งได้ขอเงินสนับสนุนสมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์ เพื่อนำเงินที่ได้มาพัฒนาการจัดกิจกรรมโครงการให้กับผู้สูงอายุ ด้านวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ผู้บริหารเทศบาลตำบลป่าไผ่ได้ดำเนินการขออนุญาตขอใช้สถานที่และตัวอาคารของโรงเรียนศรีวังธารเก่าเพื่อเป็นศูนย์รวมของการจัดกิจกรรมโครงการของผู้สูงอายุโดยเปลี่ยนมาใช้ชื่อว่า “โครงการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุตำบลป่าไผ่” ได้มีการ

ซ่อมแซมปรับปรุงตัวอาคารและด้านภูมิทัศน์ให้น่าอยู่มากยิ่งขึ้น รวมไปถึงวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในส่วนของ การจัดกิจกรรมโครงการได้ใช้วัสดุอุปกรณ์และสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนทั้งหมดรวมกันกับ ของสำนักงานเทศบาลตำบลป่าไผ่ ส่วนการจัดการการเรียนรู้เทศบาลตำบลป่าไผ่ได้ดำเนินการจัดตั้ง ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ (โรงเรียนผู้สูงวัยป่าไผ่คุณธรรม) ขึ้น เพื่อให้ ผู้สูงอายุเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมโครงการโดยมีการจัดการเรียนรู้เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้และ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ มีการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และดูแล ช่วยเหลือผู้สูงอายุให้เกิดการเรียนรู้ จัดเตรียมและเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม โดยเทศบาล ตำบลป่าไผ่ได้มีการจัดการเรียนการสอนทุกวันศุกร์ เวลา 9.00-12.00 น. ณ ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิต และส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ (โรงเรียนผู้สูงวัยป่าไผ่คุณธรรม) ส่วนการสร้างคุณค่า/ศักดิ์ศรีให้กับผู้สูงอายุที่ เข้าร่วมกิจกรรมนั้น เมื่อผู้สูงอายุเข้าร่วมกิจกรรมโครงการจนครบหลักสูตรทางเทศบาลตำบลป่าไผ่จะ มีพิธีมอบใบประกาศนียบัตรการจบหลักสูตรให้กับผู้สูงอายุใช้ชื่อว่า “ปริญญาชีวิต” จึงทำให้ผู้สูงอายุ รู้สึกว่าตนเองเป็นบุคคลมีค่ามีประโยชน์และสามารถสร้างสรรค์คุณงามความดีอันเป็นประโยชน์ต่อ ลูกหลาน สังคมและประเทศชาติ ด้านการบริการสุขภาพกาย/จิต โดยงานสาธารณสุขได้ดำเนินการ ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานสาธารณสุข วิทยากร ทั้งภายในและภายนอกพื้นที่ของเทศบาลตำบล ป่าไผ่ โดยอาศัยการ บูรณาการร่วมกันเพื่อเข้ามาตรวจสอบสุขภาพพร้อมทั้งให้ความรู้แก่ผู้สูงอายุในเรื่อง ของสุขภาพกาย อีกทั้งยังเพิ่มกิจกรรมโครงการด้านศาสนาตามความเหมาะสมในวันสำคัญทาง พระพุทธศาสนาเพื่อบำรุงสุขภาพจิตให้กับผู้สูงอายุ เพราะชีวิตของผู้สูงอายุในสังคมไทยมีความผูกพัน ใกล้ชิดกับพระพุทธศาสนา และเชื่อว่าถ้าสุขภาพทางจิตใจดีสุขภาพร่างกายต้องดีตามแน่นอน ซึ่ง ผู้สูงอายุได้ให้ความสนใจและร่วมกิจกรรมโครงการเป็นจำนวนมาก เพราะเวลาเข้าร่วมกิจกรรมจะมี การได้ผู้สูงอายุด้วยกันและร่วมกิจกรรมด้วยกัน สร้างความสุขและสุขภาพจิตที่ดีให้กับตัวผู้สูงอายุด้วย

ตอนที่ 3 ปัจจัยสนับสนุนการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ

ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

1. นโยบายของรัฐ

จากการศึกษาพบว่า รัฐบาลมีแนวนโยบายด้านการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุค่อนข้างดีและ สามารถนำสู่การปฏิบัติให้เห็นเป็นรูปธรรมได้อย่างเด่นชัดทั้งนโยบายที่เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพชีวิตทั้ง ร่างกายและจิตใจของผู้สูงอายุที่อยู่ในภายใต้นโยบายการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิจัดสวัสดิการช่วยเหลือ และพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ สตรีและเด็ก และผู้สูงอายุเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ สังคมผู้สูงอายุ โดยมีการส่งเสริมให้คุณภาพชีวิตโดยมีการจัดให้มีเงินและกิจกรรมที่เหมาะสมเพื่อ สร้างสรรค์ และไม่ก่อให้เกิดภาระต่อสังคมในอนาคตโดยจัดให้มีการเตรียมความพร้อมทางด้านระบบการ

ดูแลในบ้าน สถานพักฟื้น และโรงพยาบาล ที่ให้เกิดความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน และครอบครัว รวมทั้งการพัฒนาาระบบการเงินการคลังสำหรับการดูแลผู้สูงอายุ เตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมที่มีความหลากหลาย จากแนวนโยบายของรัฐดังกล่าวจะเห็นได้ว่าเป็นประโยชน์และให้ความสำคัญกับการมีคุณค่าของผู้สูงอายุเป็นอย่างดี และจากผลของนโยบายดังกล่าวก็ส่งผลทำให้ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ทั้งชายและหญิงในตำบลป่าไผ่มีคุณภาพชีวิตทั้งด้านร่างกายและจิตใจ รวมถึงการสร้างคุณค่าต่อสังคมได้ดีมากยิ่งขึ้น

ดังนั้นจะเห็นได้ว่านโยบายของรัฐมีส่วนสนับสนุนทางด้านการบริหารจัดการเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่ทางด้านการเปิดโอกาสให้ได้มาซึ่งงบประมาณ สนับสนุนและกระตุ้นให้เทศบาล โดยคณะผู้บริหารฝ่ายสภาท้องถิ่นและฝ่ายข้าราชการส่วนท้องถิ่นตลอดจนเจ้าหน้าที่ต้องเร่งดำเนินการตามบทบาทอำนาจหน้าที่ตามแนวนโยบายและกฎระเบียบที่ทางรัฐบาลกำหนดไว้ จึงเป็นผลให้ทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการด้านการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุในเขตความรับผิดชอบให้ดีที่สุด

2. นโยบายของเทศบาล

จากการศึกษาทั้งในเชิงเอกสารและการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับนโยบายด้านการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุในตำบลป่าไผ่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าเทศบาลตำบลป่าไผ่มีการกำหนดนโยบายด้านผู้สูงอายุได้อย่างชัดเจนและนำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดมรรคเกิดผลและเป็นประโยชน์ต่อผู้สูงอายุในตำบลป่าไผ่เป็นอย่างดี โดยนโยบายต่างๆ นำสู่การปฏิบัติได้ด้วยการดำเนินกิจกรรมโครงการทางด้านสุขภาพกายใจ กิจกรรมโครงการเกี่ยวกับการเพิ่มคุณค่าและความรู้สึกนึกคิดที่เป็นประโยชน์ทั้งของตัวผู้สูงอายุเองและการสร้างประโยชน์ต่อสังคมชุมชนโดยรวม ประการสำคัญนโยบายด้านการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่มีความสอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐบาลโดยมีเป้าหมายสุดท้ายเพื่อมุ่งหวังให้ประชาชนรวมถึงผู้สูงอายุมีความอยู่ดีกินดี มีสุขภาพร่างกายจิตใจแข็งแรง ใช้ชีวิตอยู่เย็นเป็นสุข โดยมีแนวทางการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการและศูนย์สงเคราะห์ประจำหมู่บ้าน ซึ่งที่ผ่านมาถือว่าเทศบาลตำบลป่าไผ่ได้ดำเนินการตามแนวนโยบายได้อย่างถูกต้องเหมาะสมในหลายๆ ด้าน โดยเฉพาะแนวนโยบายในการจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงวัยป่าไผ่คุณธรรมจนประสบผลสำเร็จ ทำให้ผู้สูงอายุในตำบลป่าไผ่จังหวัดเชียงใหม่มีกิจกรรมโครงการการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องโดยผ่านหลักสูตรการเรียนรู้ในลักษณะต่างๆ มากมาย และจากผลของความสำเร็จตามแนวนโยบายในการจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงวัยป่าไผ่คุณธรรมทำให้คุณภาพชีวิตทั้งด้านร่างกายจิตใจและการเพิ่มคุณค่าของความเป็นมนุษย์ที่มีเกียรติยศศักดิ์ศรีเพิ่มมากขึ้น และยังเป็นแนวนโยบายที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในหมู่บ้านและตำบล ตลอดจนก่อให้เกิดเป็นโรงเรียนผู้สูงอายุต้นแบบที่มีประชาชนและผู้สูงอายุทั่วประเทศมาศึกษาดูงานอย่างต่อเนื่อง

จากแนวนโยบายดังกล่าวอาจกล่าวได้ว่านโยบายของเทศบาลตำบลป่าไผ่ทางด้านการจัดสวัสดิการด้านต่างๆ แนวนโยบายดังกล่าวยังสอดคล้องกับแนวทางการบริหารจัดการด้านการเมืองท้องถิ่นที่เป็นบวก เพราะการทำให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตทั้งทางด้านกายใจและสติปัญญาที่ดีขึ้นก็จะส่งผลต่อการมีเกียรติยศศักดิ์ศรี และมีอำนาจโดยธรรมชาติที่จะสามารถแก้ไขปัญหาและจัดการเกี่ยวกับการเมืองท้องถิ่นให้ดียิ่งขึ้นสามารถลดความขัดแย้งและการแบ่งพรรคแบ่งพวก เพราะการแข่งขันทางการเมืองตราบใดที่ในตำบลป่าไผ่ผู้สูงอายุส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีอำนาจแฝงก็จะเป็นกลุ่มคนที่สามารถจะทำให้ นักการเมืองท้องถิ่นท้องถิ่นที่เคารพนับถือและเชื่อฟัง

3. วิสัยทัศน์ของผู้บริหาร

จากการศึกษาพบว่าวิสัยทัศน์ผู้บริหารที่มาจากการเมืองท้องถิ่นสุดท้ายก็จะกลายเป็นวิสัยทัศน์ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ ซึ่งได้ร่วมกันสร้างวิสัยทัศน์ไว้ดังนี้ “มุ่งมั่นพัฒนาชุมชนให้มั่นคงสู่การเป็นท้องถิ่นที่เข้มแข็ง ซึ่งวิสัยทัศน์ดังกล่าวสามารถตอบสนองพันธกิจหลักของเทศบาลตำบลป่าไผ่ จังหวัดเชียงใหม่ คือ ปฏิบัติหน้าที่ให้บริการแก่ประชาชนตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติแห่งเทศบาล พ.ศ. 2496 ในมาตราที่ 50 และมาตราที่ 51 ที่ใช้ร่วมกับระเบียบกฎหมายอื่นๆ นำไปพัฒนามาตรฐานการจัดการบริการสาธารณะตามที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนดไว้ และเสริมสร้างศักยภาพชุมชนให้มีความเข้มแข็งเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายด้วยกระบวนการเรียนรู้และการจัดการองค์ความรู้อย่างเป็นระบบ รวมถึงการพัฒนาเป็นแผนชุมชนเพื่อการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของชุมชนบนพื้นฐานของการพึ่งพาตนเองและการพึ่งพาซึ่งกันและกัน สามารถนำไปพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและคุณภาพชีวิตของประชาชนบนฐานความเข้มแข็งของชุมชน โดยใช้ทุนทางเศรษฐกิจ ทุนทางสังคม และทุนทางทรัพยากรธรรมชาติที่มีคุณภาพและคุณค่า เพื่อพัฒนาศักยภาพของชุมชนในการอยู่ร่วมกันกับระบบนิเวศน์ได้อย่างเกื้อกูล เสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินประชาชน หน่วยงาน องค์กร ยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล มุ่งมั่นในการเตรียมความพร้อมให้คนในชุมชนได้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก จากวิสัยทัศน์ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ดังกล่าวทำให้เกิดยุทธศาสตร์การพัฒนา หมู่บ้าน ชุมชน ทางด้านสาธารณสุข ปลอดภัย การส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์บนฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ยุทธศาสตร์การอนุรักษ์ฟื้นฟูและสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ยุทธศาสตร์การอนุรักษ์สืบสานศิลปวัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ยุทธศาสตร์การพัฒนาชุมชนและการจัดสวัสดิการโดยชุมชน ยุทธศาสตร์การจัดระเบียบชุมชนเพื่อสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน รวมถึงยุทธศาสตร์การเสริมสร้างธรรมาภิบาล

จากวิสัยทัศน์ที่มียุทธศาสตร์ที่เชื่อมโยงของเทศบาลตำบลป่าไผ่ที่มุ่งสร้างประโยชน์ให้ประชาชนมีความอยู่ดีกินดีมีความสุข ซึ่งประชาชนดังกล่าวประกอบด้วยกลุ่มผู้สูงอายุในตำบลป่าไผ่และอาจกล่าวได้ว่า การมีวิสัยทัศน์ของผู้บริหารย่อมมีส่วนสนับสนุนการบริหารจัดการด้านการจัด

สวัสดิการผู้สูงอายุในตำบลป่าไผ่เพราะถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใดคณะผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลย่อมส่งผลโดยตรงกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุด้านทำให้ความสนใจเป็นกรณีพิเศษ ซึ่งจะสอดคล้องกับการจัดงบประมาณจัดบริการสังคมกันอย่างมาก ในกรณีของเทศบาลตำบลป่าไผ่ความมีวิสัยทัศน์ของบริหารนำไปสู่การมีกิจกรรมโครงการที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุและกิจกรรมอื่นๆ ตามมามากมาย จนทำให้เทศบาลตำบลป่าไผ่มีชื่อเสียงและได้รับการยอมรับจากประชาชนทั่วไป หน่วยงาน องค์กร ภาครัฐ เอกชน รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศที่ได้นำเอากิจกรรมโครงการเกี่ยวกับผู้สูงอายุไปประยุกต์ใช้อย่างกว้างขวาง

4. งบประมาณ

จากการศึกษาพบว่า เทศบาลตำบลป่าไผ่จังหวัดเชียงใหม่ โดยคณะผู้บริหารและสภาเทศบาลได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่องโดยแต่ละปีได้มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อการดำเนินกิจกรรมโครงการให้กับผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง โดยงบประมาณนั้นได้จากรัฐบาลเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นทั้งงบประมาณที่มาจากเทศบาลโดยตรงและงบประมาณที่ผ่านจากหน่วยงานหรือองค์กรอื่นๆ ซึ่งงบประมาณส่วนใหญ่ถูกนำมาใช้เกี่ยวกับการจ่ายเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุ การดำเนินกิจกรรมโครงการทางด้านต่างๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาสุขภาพทั้งกายใจและการเรียนรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพให้กับผู้สูงอายุในการพึ่งพาตนเองและเป็นที่พึ่งของชุมชนโดยรวม รวมถึงเทศบาลได้จัดสรรงบประมาณในการบริหารจัดการและดำเนินงานเกี่ยวกับโรงเรียนผู้สูงอายุป่าไผ่คุณธรรม ซึ่งถือว่าเป็นการใช้งบประมาณที่คุ้มค่าและเหมาะสมมากที่สุดเพราะสภาพการณ์ในปัจจุบันโรงเรียนผู้สูงอายุป่าไผ่คุณธรรมของเทศบาลป่าไผ่ ได้สร้างคุณประโยชน์ให้กับผู้สูงอายุทั้งในตำบลป่าไผ่ และผู้สูงอายุทั่วประเทศที่มาศึกษาดูงานงานการบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมโครงการโรงเรียนผู้สูงอายุและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างกว้างขวาง

อาจกล่าวได้ว่า การจัดสรรงบประมาณของเทศบาลตำบลป่าไผ่ จังหวัดเชียงใหม่ มีส่วนสนับสนุนในการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะทำให้การดำเนินกิจกรรมโครงการต่างๆ ของผู้สูงอายุเป็นไปอย่างต่อเนื่องและทำให้โรงเรียนผู้สูงอายุป่าไผ่คุณธรรมสามารถดำเนินการไปได้อย่างยั่งยืนซึ่งสามารถสร้างประโยชน์ให้กับผู้สูงอายุและชุมชนท้องถิ่น รวมถึงผู้สูงอายุในระดับจังหวัดและระดับประเทศอย่างเป็นรูปธรรมจนทำให้กลุ่มองค์กร ชุมชนต่างๆ กลุ่มผู้สูงอายุ หน่วยงาน องค์กรทั้งภาครัฐ เอกชน มาศึกษาดูงานและใช้ประโยชน์จากแนวทางการจัดสวัสดิการด้านผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่จังหวัดเชียงใหม่อย่างมากมาย

5. ความร่วมมือของผู้สูงอายุ

จากการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุทั้งชายและหญิงในตำบลป่าไผ่จังหวัดเชียงใหม่ที่ประกอบด้วย ผู้สูงอายุทั้งหมด 13 หมู่บ้าน มีความพึงพอใจต่อนโยบายการบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรม โครงการของเทศบาลตำบลป่าไผ่เป็นอย่างยิ่ง เพราะรูปธรรมที่เห็นเด่นชัดคือ คุณประโยชน์ที่เกิดกับ ผู้สูงอายุทั้งทางด้านสุขภาพกายสุขภาพจิตและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่มีคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็น ผู้สูงอายุที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น และความพึงพอใจส่งผลต่อการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุจึงทำให้ ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ยินดีและเต็มใจเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการดำเนินกิจกรรมโครงการต่างๆ ของเทศบาลตำบลป่าไผ่อย่างมากมาย จึงมีส่วนทำให้ชุมชนในเขตความรับผิดชอบของเทศบาลมีความ เข้มแข็งในหลายๆ ด้านเพราะความร่วมมือของผู้สูงอายุในตำบลป่าไผ่ในการเข้าร่วมกิจกรรมโครงการ เกี่ยวกับสังคม การเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ศาสนาวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี สุขภาพอนามัย และความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า ความร่วมมือของผู้สูงอายุในตำบลป่าไผ่ จังหวัดเชียงใหม่ มีส่วนสนับสนุน ให้การบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุเป็นอย่างมาก รวมถึงเสริมสร้างความเข้มแข็งใน ด้านต่างๆ ให้เกิดขึ้นกับหมู่บ้าน ตำบล ดังปรากฏให้เห็นเป็นรูปธรรมในหลายๆ ด้าน เช่น ตำบลป่าไผ่เป็น ตำบลต้นแบบของโรงเรียนผู้สูงวัยตำบลป่าไผ่เป็นตำบลที่มีการดำเนินโครงการสัมมาชีพตามแนวทาง เศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 และทำให้ผู้นำท้องถิ่นท้องที่ที่อยู่ใน หมู่บ้านตำบลได้รับรางวัลเป็นบุคคลต้นแบบหลายบุคคล ทั้งนี้เพราะมีองค์ประกอบของความร่วมมือของ ทุกฝ่ายรวมถึงความร่วมมือของผู้สูงอายุในตำบลป่าไผ่จังหวัดเชียงใหม่

6. โครงการ/กิจกรรม

จากการศึกษาพบว่า เทศบาลตำบลป่าไผ่จังหวัดเชียงใหม่ภายใต้นโยบายการจัดสวัสดิการ ผู้สูงอายุก่อให้เกิดกิจกรรมโครงการต่างๆ มากมาย เช่น โครงการดูแลผู้สูงอายุติดเตียงหรือผู้สูงอายุ ที่พิการ โครงการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุที่ยากแค้นและขาดแคลน โครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์ และสืบสานขนบธรรมเนียมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น กิจกรรมโครงการการแจกผ้าห่มในฤดูหนาว ให้กับผู้สูงอายุที่ยากจนไร้ญาติมิตรและบุตรหลาน โครงการโรงเรียนผู้สูงวัยป่าไผ่คุณธรรม และการจ่าย เบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุทุกเดือน

ดังนั้นการดำเนินกิจกรรมโครงการเกี่ยวกับผู้สูงอายุทางด้านต่างๆ ภายใต้นโยบายและการบริหาร จัดการด้านการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่จังหวัดเชียงใหม่จึงมีส่วนสนับสนุนให้ การดำเนินกิจกรรมโครงการด้านการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล เพราะการสร้างกิจกรรมโครงการให้กับผู้สูงอายุนั้นสามารถทำให้ผู้สูงอายุเกิดการรวมตัวกัน เป็นกลุ่มก้อนเป็นหมู่คณะเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุได้ใช้เวลาให้เกิดคุณประโยชน์ทั้งต่อตัวเองและ

สังคมในระดับหมู่บ้านและตำบลอีกทั้งยังเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุได้มีการเรียนรู้ในสิ่งต่างๆ ร่วมกันในลักษณะของการพบปะพูดคุย การปรึกษาหารือและการปฏิบัติร่วมกัน จนทำให้เกิดขบวนการเรียนรู้และถ่ายทอดองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นจากคนสู่คนและยังมีการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นคือ ภูมิปัญญาที่มีอยู่ในตัวตนของผู้สูงอายุถูกถ่ายทอดไปยังสาธารณชนคนรุ่นหลังโดยผ่านกิจกรรมโครงการการเรียนรู้ร่วมกัน ประการสำคัญกิจกรรมโครงการต่างๆ ที่เทศบาลตำบลป่าไผ่จังหวัดเชียงใหม่จัดขึ้นหลายกิจกรรมโครงการเป็นการสร้างคุณค่าและเพิ่มคุณค่าทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจให้กับผู้สูงอายุเป็นอย่างดี เพราะเมื่อใดก็ตามเมื่อผู้สูงอายุได้มาอยู่รวมกันได้เรียนรู้ร่วมกันและได้มีโอกาสถ่ายทอดองค์ความรู้ และได้พบปะพูดคุยปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนและมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกันก็จะทำให้ผู้สูงอายุมีความสุขกายสุขใจ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อสุขภาพโดยรวมของผู้สูงอายุ การรวมกลุ่มในการดำเนินกิจกรรมโครงการให้กับผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่องจึงมีความจำเป็นที่เทศบาลตำบลป่าไผ่ต้องดำเนินการต่อไปโดยผ่านนโยบายและกาบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุ

ภาพที่ 6 การดำเนินกิจกรรมโครงการสำหรับผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่
อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

สรุปปัจจัยสนับสนุนการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุตำบลป่าไผ่ ประกอบด้วย นโยบายของรัฐบาลที่ให้ความสำคัญกับผู้สูงอายุโดยให้งบประมาณผ่านมายังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือว่ามีความสำคัญต่อวิถีชีวิตทั้งทางด้านกายใจและสภาพความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุเป็นอย่างดี รวมถึงนโยบายและความมีวิสัยทัศน์ของเทศบาลโดยคณะผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นรวมถึงข้าราชการส่วนท้องถิ่นที่มีบทบาทหน้าที่ในการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุที่จำเป็นต้องมีความสอดคล้องต้องกันอย่างเป็นรูปธรรม เพราะทั้งนโยบายรัฐนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและวิสัยทัศน์ของคณะผู้บริหารที่มีต่อการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุจะมีความเกี่ยวข้องกับการจัดสรรงบประมาณเพื่อทำกิจกรรมโครงการให้กับผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลป่าไผ่จังหวัดเชียงใหม่โดยคณะผู้บริหาร สมาชิกสภาท้องถิ่น และข้าราชการส่วนท้องถิ่นต่างตระหนักและเห็นความสำคัญของการจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง จากผลของนโยบายทั้งของรัฐของเทศบาลนำมาสู่การสร้างกิจกรรมโครงการต่างๆ เพื่อเพิ่มศักยภาพของผู้สูงอายุให้เป็นผู้ที่มีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน รวมถึงการมีกิจกรรมโครงการต่างๆ ที่ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุในตำบลป่าไผ่มีสุขภาพกายใจสมบูรณ์แข็งแรงและมีคุณภาพชีวิตทางด้านเศรษฐกิจสังคมที่ดีจนนำไปสู่การยอมรับเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการ เกี่ยวกับผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่จังหวัดเชียงใหม่ จนทำให้ผู้สูงอายุเต็มใจและพึงพอใจในการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการดำเนินกิจกรรมโครงการที่เทศบาลตำบลป่าไผ่จังหวัดเชียงใหม่จัดขึ้นจนทำให้ชุมชนในตำบลป่าไผ่มีความเข้มแข็งในหลายๆ ด้าน ทั้งทางด้านเศรษฐกิจสังคม การเมืองการปกครอง สุขภาพอนามัย สิ่งแวดล้อมและความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินที่เกิดขึ้นกับประชาชนโดยรวม

ตอนที่ 4 ปัญหาพร้อมแนวทางแก้ไข

1. ปัญหา

จากการศึกษาพบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นกับการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ พบปัญหาอยู่ 3 ประเด็นที่สำคัญคือ 1) ปัญหาเชิงการบริหารจัดการที่ประกอบด้วยเรื่อง บุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ และการจัดบริการ 2) ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน กลุ่มองค์กรชุมชน และหน่วยงานองค์กรภาครัฐเอกชน และ 3) ปัญหาด้านการเมืองท้องถิ่น การแบ่งพรรคแบ่งพวกเป็นกลุ่มก้อน ซึ่งปัญหาดังกล่าวทั้ง 3 ประการสามารถนำมาขยายรายละเอียดได้ดังนี้

1.1 ปัญหาเชิงการบริหารจัดการ จากการศึกษาด้านการบริหารจัดการด้านสวัสดิการผู้สูงอายุในภาพรวม พบปัญหาทางด้านบุคลากรที่มีไม่เพียงพอต่องานด้านสวัสดิการทั้งนี้เป็นเพราะว่าปัจจุบันเทศบาลตำบลป่าไผ่จังหวัดเชียงใหม่ ได้นำบุคลากรในสำนักงานพัฒนาชุมชนกับงานด้านสาธารณสุขมาทำงานในส่วนการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ทางเทศบาลยังไม่มีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถมีทักษะ

ประสบการณ์โดยตรงที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ จึงส่งผลต่อการดำเนินกิจกรรมโครงการด้านต่างๆ บางครั้งเป็นไปด้วยความล่าช้าไม่ทันต่อสภาพการณ์ในยุคปัจจุบัน ในส่วนของงบประมาณที่ทางเทศบาลตำบลป่าไผ่ จังหวัดเชียงใหม่ นำมาใช้เกี่ยวกับการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุที่ในปัจจุบันมีจำนวนเพิ่มขึ้นยังไม่มากเพียงพอต่อการทำกิจกรรมโครงการเพื่อให้คุณภาพชีวิตทั้งกายใจของผู้สูงอายุในตำบลป่าไผ่ได้อย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผลเท่าที่ควร สำหรับปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่เกิดขึ้นกับการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุก็คืออาคารสถานที่ที่ดำเนินกิจกรรมโครงการต่างๆ รวมถึงอาคารสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุป่าไผ่คุณธรรมยังมีไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมโครงการการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ เพราะในปัจจุบันยังคงใช้อาคารสถานที่ของโรงเรียนศรีสังวาลเกล้า ซึ่งก็คับแคบและทรุดโทรมจำเป็นต้องได้รับการแก้ไข ปรับปรุง ประการสำคัญคือ ปัญหาทางด้านการจัดบริการต่างๆ ให้กับผู้สูงอายุในตำบลป่าไผ่ ยังไม่ครอบคลุมทั่วถึงมากเพียงพอต่อความต้องการของผู้สูงอายุที่มีจำนวนมากขึ้นและมีความรู้สึกนึกคิดแตกต่างกัน เช่น การจัดบริการเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพกายใจ การจ่ายเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุที่ยังไม่ครอบคลุมและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพด้านต่างๆ ให้กับผู้สูงอายุยังมีไม่มากเพียงพอ ทั้งนี้จะเป็นด้วยข้อจำกัดทางด้านงบประมาณและบุคลากร รวมถึงอาคารสถานที่ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้

1.2 ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน กลุ่มองค์กรชุมชนและหน่วยงานองค์กรภาครัฐ เอกชนจากการศึกษาพบว่าถึงแม้การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่ที่เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางแต่ก็ยังพบว่าประชาชนบางคนและกลุ่มองค์กรบางกลุ่มรวมถึงหน่วยงานองค์กรภาครัฐเอกชนที่อยู่ในพื้นที่ตำบลป่าไผ่ จังหวัดเชียงใหม่ ยังไม่มีความเข้าใจและเข้าร่วมในการบริหารจัดการ การดำเนินกิจกรรมโครงการเกี่ยวกับผู้สูงอายุมากมายเท่าที่ควร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าทุกภาคส่วนยังมีความคิดเห็นว่าเป็นบทบาทหน้าที่โดยตรงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตัวเอง ไม่มีบทบาทหน้าที่โดยตรงประกอบกับทางเทศบาลมีแนวทางในการประชาสัมพันธ์ในการดำเนินการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุให้สาธารณชนได้รับทราบค่อนข้างน้อย ซึ่งโดยความเป็นจริงแล้วถ้าประชาชนกลุ่มองค์กรชุมชน หน่วยงาน องค์กรต่างๆ ได้รับรู้บทบาทหน้าที่ของตนเองเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ทางสังคมร่วมกันก็จะส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุในตำบลป่าไผ่ จังหวัดเชียงใหม่ ได้ดียิ่งขึ้นในลักษณะของการบูรณาการ

1.3 ปัญหาด้านการเมืองท้องถิ่น การแบ่งพรรคแบ่งพวกเป็นกลุ่มก้อน เป็นปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่งเพราะปัญหาเกี่ยวกับการเมืองท้องถิ่นที่มีการแข่งขันอย่างรุนแรง ย่อมส่งผลต่อการแบ่งกลุ่มเป็นพรรคเป็นพวก เช่น ถ้ากลุ่มไหนได้รับเลือกตั้งให้มาเป็นผู้นำทั้งผู้นำท้องถิ่น (ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน) ผู้นำท้องถิ่น (นายกและสมาชิกสภาท้องถิ่น) ก็ทำให้กลุ่มที่แพ้การเลือกตั้งไม่ได้รับความไว้วางใจจากประชาชนให้เข้ามาเป็นผู้นำ ทั้งผู้สมัครและประชาชนที่สนับสนุนฝ่ายของตนเองก็จะไม่เข้าร่วมในการดำเนินกิจกรรมโครงการต่างๆ ภายในชุมชนในระดับหมู่บ้านและตำบล ซึ่งก็จะส่งผลต่อการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุ

ได้เช่นกัน เพราะกลุ่มผู้สูงอายุที่อยู่ข้างฝ่ายแพ้การเลือกตั้งที่รู้เท่าไม่ถึงการณ์ตกเป็นเครื่องมือทางการเมืองก็จะไม่เข้าร่วมกิจกรรมโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุที่ฝ่ายผู้บริหารของเทศบาลเป็นผู้ดำเนินการทั้งที่เป็นประโยชน์ของตนเองและครอบครัว ปัญหาทางด้านการเมืองดังกล่าวจึงจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน ทั้งในส่วนของผู้สมัครเลือกตั้งและกลุ่มก้อนของผู้สูงอายุเอง โดยให้ความรู้ความเข้าใจและการมีคุณค่าในเชิงสังคมส่วนรวมเพื่อขจัดปัญหาความขัดแย้งและการแบ่งพรรคแบ่งพวกเพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุในตำบลป่าไผ่ให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผลและเป็นไปตามนโยบายทั้งของรัฐบาลและนโยบายของเทศบาล

2. แนวทางการแก้ไข

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นที่ประกอบด้วยปัญหาเชิงการบริหารจัดการ ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนและปัญหาทางการเมืองท้องถิ่นทางเทศบาลตำบลป่าไผ่ จังหวัดเชียงใหม่ ได้ดำเนินการแก้ไขโดยพยายามบริหารจัดการทั้งทางด้านบุคลากรโดยเพิ่มจำนวนบุคลากรและมีการพัฒนาองค์ความรู้ทางด้านการจัดสวัสดิการให้กับบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ในส่วนของงบประมาณขณะผู้บริหารได้ทำความเข้าใจต่อสมาชิกสภาเทศบาลได้เห็นชอบในการเพิ่มงบประมาณด้านการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น รวมถึงการหางบประมาณจากภายนอกมาหนุนเสริม ในส่วนของการจัดหาอาคารสถานที่ทางเทศบาลตำบลป่าไผ่จังหวัดเชียงใหม่ได้ปรับปรุงอาคารสถานที่ที่มีอยู่ในปัจจุบันให้ดีมีความสะดวกสบายและมีความปลอดภัยให้กับผู้สูงอายุอยู่ตลอดเวลา รวมถึงการวิงวอนขอการสนับสนุนหน่วยงานองค์กรรวมทั้งรัฐบาลเพื่อให้ได้มาซึ่งงบประมาณในการดำเนินการจัดสร้างอาคารสถานที่ที่ใช้สำหรับการดำเนินกิจกรรมโครงการของผู้สูงอายุโดยตรง ในขณะเดียวกันทางเทศบาลก็มีการทบทวนแนวนโยบายและการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง โดยจัดให้มีการจัดบริการที่เกี่ยวกับกิจกรรมโครงการของผู้สูงอายุให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้นโดยยึดผลประโยชน์ของผู้สูงอายุเป็นตัวตั้งมีเป้าหมายสำคัญคือ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุทั้งกายใจและคุณค่าของชีวิตของผู้สูงอายุตำบลป่าไผ่ให้ดียิ่งขึ้น

สำหรับแนวทางการแก้ไขปัญหาทางด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนกลุ่มองค์กรชุมชนหน่วยงานและองค์กรต่างๆ กระทำโดยการเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ให้สาธารณะชนในพื้นที่ตำบลป่าไผ่ได้รับรู้ข่าวสารข้อมูลในการดำเนินกิจกรรมโครงการเกี่ยวกับผู้สูงอายุให้เพิ่มมากขึ้นและเป็นไปอย่างต่อเนื่องชัดเจน ตรงไปตรงมา โดยให้สมาชิกสภาเทศบาลเป็นผู้ประสานข่าวสารข้อมูลต่างๆ ระหว่างเทศบาลและประชาชนให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น รวมถึงมีการจัดกิจกรรมโครงการในรูปแบบของการบูรณาการทุกภาคส่วนในตำบลป่าไผ่เพิ่มมากขึ้น

ส่วนแนวทางการแก้ปัญหาทางด้านการเมืองที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในตำบลป่าไผ่ดำเนินการโดยที่เทศบาล โดยคณะผู้บริหาร สมาชิกสภาเทศบาลและข้าราชการ

เจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น ได้ออกพบปะพูดคุยกับประชาชนให้รับรู้ข้อมูลต่างๆ ตามความเป็นจริงเพิ่มมากขึ้น และมีการจัดกิจกรรมโครงการเพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ให้กับประชาชนในตำบลป่าไผ่อย่างต่อเนื่อง เช่น กิจกรรมโครงการการแข่งขันกีฬาระดับหมู่บ้าน ตำบล กิจกรรมโครงการอาสาพัฒนาหมู่บ้าน ตำบล และ การจัดกิจกรรมโครงการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ทางสังคม ความเข้มแข็งของชุมชนและชุมชน แห่งการเรียนรู้ ทั้งนี้เพื่อให้กิจกรรมโครงการต่างๆ เป็นเวทีเชื่อมร้อยและสานสัมพันธ์ในการสร้างความ เข้าใจในเรื่องของการเมืองที่ถูกต้องกับประชาชน เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันในกลุ่มของประชาชน ในตำบลป่าไผ่ จังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 5 แนวทางการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุที่เหมาะสม ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

จากการศึกษาทั้งในเชิงเอกสารทางวิชาการ การสัมภาษณ์และการจัดสนทนากลุ่มย่อย โดยมี ผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้งในส่วนของคณะผู้บริหาร สมาชิกสภาท้องถิ่น ข้าราชการส่วนท้องถิ่น และตัวแทน ผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลป่าไผ่ จังหวัดเชียงใหม่ ทำให้ทราบถึงแนวทางการบริหารจัดการด้านการ จัดสวัสดิการผู้สูงอายุที่เหมาะสมดังนี้

1) การพัฒนาและสร้างความเข้มแข็ง จากผลของการศึกษาทำให้ทราบว่าผู้สูงอายุในตำบล ป่าไผ่ จังหวัดเชียงใหม่ได้มีการรวมตัวกันในการทำกิจกรรมโครงการทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มก้อน ของผู้สูงอายุและกิจกรรมโครงการที่เกี่ยวกับส่วนรวมของหมู่บ้านและตำบลโดยรวมร่วมกับผู้ใหญ่บ้าน กำนัน หน่วยงานองค์กร และเทศบาลตำบลป่าไผ่จนทำให้กลุ่มผู้สูงอายุมีความเข้มแข็งได้ในระดับหนึ่ง แต่อย่างไรก็ตามเพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มก้อนผู้สูงอายุในตำบล ป่าไผ่ จังหวัดเชียงใหม่เพิ่มมากขึ้นจนสามารถบริหารจัดการและพึ่งพาตนเองได้ในระดับหนึ่ง นอกจากทาง ผู้สูงอายุจะได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมทางด้านต่างๆ ทั้งจากของรัฐบาลโดยตรงรวมถึงเทศบาล หน่วยงานองค์กรในพื้นที่แล้ว กลุ่มผู้สูงอายุในตำบลป่าไผ่ควรมีแนวทางในการบริหารจัดการ ดำเนิน กิจกรรมโครงการที่เกิดขึ้นจากการรวมตัวระดมความคิดเห็นและดำเนินกิจกรรมโครงการด้วยกลุ่ม ก้อนของผู้สูงอายุเอง โดยจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนากลุ่มผู้สูงอายุในตำบลป่าไผ่ขึ้น แล้วมีการประชุม ในรูปแบบคล้ายกับสภาปัญญาผู้สูงอายุโดยคณะกรรมการต้องมีบทบาทหน้าที่ในการขับเคลื่อนกลุ่ม ผู้สูงอายุอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการจัดทำแผนกลยุทธ์การพัฒนามีกิจกรรมโครงการและสามารถ นำไปปฏิบัติให้เกิดเป็นรูปธรรมได้ ซึ่งคณะกรรมการพัฒนากลุ่มผู้สูงอายุในตำบลป่าไผ่ควร จะประกอบด้วยคณะกรรมการฝ่ายพัฒนาเศรษฐกิจของผู้สูงอายุ คณะกรรมการพัฒนาทางด้านสังคม ของผู้สูงอายุ คณะกรรมการด้านสุขอนามัยกาย/จิตของผู้สูงอายุ คณะกรรมการทางด้านการพัฒนา คุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุ และคณะกรรมการด้านการพัฒนาการเรียนรู้และภูมิ

ปัญหาท้องถิ่นของผู้สูงอายุ โดยเป้าหมายหลักของคณะกรรมการพัฒนาผู้สูงอายุในตำบลป่าไผ่ดังกล่าวมีเป้าหมายหลักที่สำคัญเพื่อการพัฒนาให้กลุ่มผู้สูงอายุมีความเข้มแข็งสามารถพึ่งพาตนเองและเป็นที่พึ่งของประชาชนกลุ่มอื่นๆ โดยมีฐานคิดสำคัญที่ว่า ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน (ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์นาง อัมพร กองพุทธ ผู้สูงอายุหมู่ที่ 5 ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ที่ได้กล่าวว่าพวกเราผู้สูงอายุต้องพยายามช่วยเหลือตนเองด้วย ปะควรรอฟ้ารอดินรอความช่วยเหลือจากรัฐบาลเพียงอย่างเดียว)

2) การช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ผู้สูงอายุในตำบลป่าไผ่ควรมีการจัดกิจกรรมโครงการในลักษณะช่วยเหลือและแบ่งปันซึ่งกันและกันโดยการรวมตัวของกลุ่มผู้สูงอายุที่มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง มีสติปัญญา มีภูมิรู้ภูมิธรรม ออกให้การช่วยเหลือดูแลแบ่งปันให้กับผู้สูงอายุที่เจ็บไข้ได้ป่วยทางด้านร่างกาย การขาดแคลนที่อยู่อาศัย การไร้ญาติขาดมิตรดูแล และผู้สูงอายุที่มีความบกพร่องทางด้านจิตใจและสติปัญญา โดยการออกพบปะเยี่ยมเยียนและให้การช่วยเหลือผู้สูงอายุเหล่านี้ตามความจำเป็นทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพกาย/จิต คุณภาพชีวิตที่ดี รวมถึงการมีคุณค่าในเกียรติยศศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ได้ในระดับหนึ่ง โดยอาจจัดตั้งเป็นลักษณะของกองทุนให้ผู้สูงอายุที่มีฐานะร่ำรวยลงขันบริจาคสิ่งของเงินทองเพื่อนำมาช่วยเหลือดูแลในกลุ่มก่อนผู้สูงอายุด้วยกันเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรมีการปลูกจิตสำนึกและสร้างความเข้าใจให้กับผู้สูงอายุที่มีฐานะร่ำรวยแต่มีสิทธิ์ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุประจำเดือนนำเงินที่ได้มาสมทบในกองทุนดังกล่าว ถ้าผู้สูงอายุในตำบลป่าไผ่จังหวัดเชียงใหม่ สามารถพัฒนาศักยภาพในการช่วยเหลือแบ่งปันซึ่งกันและกันในลักษณะของการเป็นกองทุนนั้นว่าจะประโยชน์อย่างสูงสุดทั้งต่อผู้สูงอายุในตำบลป่าไผ่ และผู้สูงอายุในตำบลอื่นๆ ที่จะได้นำไปเป็นรูปแบบของการพัฒนาความเข้มแข็งให้เกิดกับผู้สูงอายุต่อไป

3) การสร้างมิติใหม่ของการมีส่วนร่วม นอกจากผู้สูงอายุในตำบลป่าไผ่ จังหวัดเชียงใหม่ มีการบริหารจัดการและพัฒนาศักยภาพของตนเองให้มีความเข้มแข็งในทุกๆ ด้านควบคู่ไปกับการได้รับการช่วยเหลือสนับสนุนจากนโยบายด้านการจัดสวัสดิการของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้วโดยให้ประชาชน กลุ่มองค์กร ชุมชน หน่วยงานองค์กรต่างๆ และกลุ่มผู้สูงอายุได้รวมตัวกันจัดสร้างพื้นที่ส่วนกลางในลักษณะของการเป็นซูเปอร์มาร์เก็ตหรือตลาดทางอาหาร โดยมีการจัดสรรพื้นที่ที่กว้างว่างเปล่าหรือพื้นที่ที่เป็นสาธารณะรวมถึงพื้นที่ของผู้สูงอายุบางส่วนในหมู่บ้าน ตำบลที่นำมาบริหารจัดการเป็นพื้นที่ทางการเกษตรแบบครบวงจรที่นำทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อชุมชน แนวคิดดังกล่าวจะนำมาสู่การสร้างการมีส่วนร่วม การเกิดความรักความสามัคคี ความตระหนักรู้ต่อความรับผิดชอบที่เกิดขึ้นกับเพื่อนมนุษย์ในหมู่บ้านตำบลร่วมกันและประการสำคัญเป็นการช่วยเหลือเกื้อกูลให้ผู้สูงอายุที่เป็นผู้ด้อยโอกาสสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ภายใต้การมีปัจจัยสี่ที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตรอด

4) เทศบาลตำบลป่าไผ่ จังหวัดเชียงใหม่ ควรมีการจัดสรรบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และสถานที่ที่เหมาะสมและเพียงพอให้กับผู้สูงอายุที่มีจำนวนเพิ่มขึ้น โดยจัดให้มีโครงการ

สำหรับผู้สูงอายุไว้ในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลรวมถึงการบรรจุงบประมาณเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุไว้ในเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ในลักษณะของการเป็นงบประมาณต่อเนื่อง และเทศบาลตำบลป่าไผ่ ควรมีแนวทางการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุในเขตความรับผิดชอบในลักษณะของการบริหารจัดการเชิงบูรณาการโดยให้ทุกภาคส่วนทั้งประชาชน กลุ่มองค์กร ชุมชน หน่วยงานและองค์กรภาครัฐเอกชน รวมถึงกลุ่มผู้สูงอายุในตำบลป่าไผ่เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุให้เป็นรูปธรรม โดยให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการคิด การพิจารณา กิจกรรมโครงการต่างๆ และมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลอย่างจริงจัง และการกำหนดกิจกรรมโครงการของผู้สูงอายุควรมาจากความต้องการและปัญหาของประชาคมผู้สูงอายุในตำบลป่าไผ่ จังหวัดเชียงใหม่อย่างแท้จริง

5) เทศบาลตำบลป่าไผ่ จังหวัดเชียงใหม่ ควรมีการจัดกิจกรรมโครงการที่สอดคล้องกับความต้องการและการแก้ไขปัญหาของผู้สูงอายุ โดยกิจกรรมโครงการดังกล่าวต้องมุ่งเน้นให้เกิดประโยชน์กับผู้สูงอายุและสังคมโดยรวม โดยมีเป้าหมายสำคัญในการเพิ่มศักยภาพ คุณค่า และบทบาทต่อผู้สูงอายุและสังคมโดยรวม ในขณะเดียวกันต้องเป็นกิจกรรมโครงการที่เชื่อมโยงกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่และการเรียนรู้ของผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง และสามารถพัฒนาทางด้านจิตปัญญาให้กับผู้สูงอายุ อันจะนำไปสู่การเป็นประโยชน์ต่อการดำรงวิถีชีวิตของผู้สูงอายุได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เพื่อเพิ่มคุณค่าและมูลค่าให้กับสังคมโดยรวม

6) เทศบาลตำบลป่าไผ่ จังหวัดเชียงใหม่ ควรนำเอาแนวนโยบายด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในระดับอำเภอ จังหวัด ประเทศมาปฏิบัติและประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับแนวนโยบายของเทศบาลตำบลป่าไผ่เพื่อป้องกันปัญหาเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินงบประมาณเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุที่ไม่เหมาะสมและสุดท้ายก็ถูกสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) ให้มีการใช้เงินงบประมาณคืนรัฐ ซึ่งการดำเนินกิจกรรมโครงการบางอย่างให้กับผู้สูงอายุถ้าไม่สอดคล้องกับระเบียบกฎหมายของรัฐก็จะไม่สามารถดำเนินการได้ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่เทศบาลตำบลป่าไผ่ จังหวัดเชียงใหม่ โดยคณะผู้บริหาร สมาชิกสภาเทศบาล และข้าราชการส่วนท้องถิ่น ควรมีแนวทางในการจัดหาเงินงบประมาณจากแหล่งอื่นๆ เพื่อนำมาใช้ในการดำเนินกิจกรรมโครงการเกี่ยวกับผู้สูงอายุได้อย่างรวดเร็วเพื่อแก้ปัญหาและตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุได้อย่างตรงเป้าหมายและสร้างความพึงพอใจให้กับผู้สูงอายุ และในขณะเดียวกันเทศบาลตำบลป่าไผ่ ควรมีการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุในลักษณะของการดำเนินกิจกรรมโครงการในเชิงนวัตกรรมใหม่ๆ โดยให้ประชาชน กลุ่มองค์กร ชุมชน หน่วยงาน และองค์กรต่างๆ รวมถึงกลุ่มผู้สูงอายุได้ร่วมคิดร่วมทำและร่วมรับผิดชอบในกิจกรรมโครงการที่เป็นนวัตกรรมต่างๆ เช่น การทำกิจกรรมโครงการที่เป็นนวัตกรรมในการสร้างคุณค่าให้เกิดขึ้นกับตัวผู้สูงอายุเอง กิจกรรมโครงการเกี่ยวกับจิตปัญญาทางการก่อก่อเกิดประโยชน์แก่สังคมโดยรวม กิจกรรมโครงการเชิงบูรณาการที่มีส่วนผสมของ

ทั้งผู้สูงอายุ เยาวชน และประชาชนทั่วไปเข้ามาร่วมเพื่อสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างกัน ประการสำคัญ กิจกรรมโครงการที่เกี่ยวกับการปลูกฝังจิตสำนึกในการเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม เช่น ผู้สูงอายุที่มีรายได้และมีฐานะความเป็นอยู่ดีไม่ขอรับเบี้ยยังชีพจากเทศบาลแต่อนุญาตให้นำเงินจากเบี้ยยังชีพตามสิทธิ์ของตนเองไปช่วยเหลือแบ่งปันให้กับผู้สูงอายุที่ขาดแคลน ยากจน หรือเจ็บป่วย เป็นต้น

สรุปแนวทางการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของตำบลป่าไผ่ จังหวัดเชียงใหม่ ควรมีแนวทางให้ผู้สูงอายุมีการบริหารจัดการและพัฒนา รวมถึงการสร้างความเข้มแข็งได้ด้วยตนเองโดยดำเนินโครงการช่วยเหลือแบ่งปันซึ่งกันและกันในรูปแบบของกองทุน โดยให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดพื้นที่ที่เอื้อต่อการดำรงวิถีชีวิตของผู้สูงอายุให้อยู่รอด โดยมีพื้นที่ทางการเกษตรแบบครบวงจรในรูปแบบของการเป็นซูเปอร์มาร์เก็ตและตลาดที่เป็นแหล่งรวมของอาหาร ควรมีแนวทางในการจัดสรรบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ และการจัดบริการที่มีกิจกรรมกิจกรรมที่ครอบคลุมให้ครบทุกด้านเพื่อแก้ปัญหาและตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุ ควรมีแนวทางที่ชัดเจนในการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุในลักษณะของการบูรณาการที่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมพิจารณา ร่วมวางแผน ร่วมกำหนดกิจกรรมโครงการต่างๆ และควรมีการจัดอาคารสถานที่ที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการทำกิจกรรมโครงการต่างๆ ให้มีความเหมาะสมในทุกด้าน ประการสำคัญต้องมีความปลอดภัยสูง ในขณะเดียวกันควรมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งการแบ่งพรรคแบ่งพวก การแบ่งเป็นกลุ่มก้อนของผู้สูงอายุในตำบลป่าไผ่ ซึ่งเกิดจากปัญหาทางด้านการเมืองท้องถิ่น ในขณะเดียวกันเทศบาลตำบลป่าไผ่ จังหวัดเชียงใหม่ ควรมีการนำนโยบายของรัฐบาลมาประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับแนวนโยบายด้านการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุตลอดจนควรมีแนวทางในการตัดกิจกรรมโครงการที่เกี่ยวกับการจัดสวัสดิการด้านต่างๆ ให้กับผู้สูงอายุในรูปแบบของการเป็นกิจกรรมโครงการในเชิงนวัตกรรม โดยให้ประชาชนหน่วยงาน องค์กรและผู้สูงอายุเข้ามามีส่วนร่วมในการคิดสร้างทำกิจกรรมโครงการในเชิงนวัตกรรมร่วมกัน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่ และเพื่อศึกษาปัจจัยสนับสนุนการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่ รวมถึงเพื่อศึกษาหาแนวทางการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุที่เหมาะสมของเทศบาลตำบลป่าไผ่ ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีการศึกษาวิจัยจากการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์เอกสารเอกสาร (Documentary study) รวมถึงการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi Structured interview) โดยมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ประกอบด้วยกลุ่มผู้บริหารเทศบาลตำบลป่าไผ่จำนวน 10 คน ผู้แทนผู้สูงอายุจาก 13 หมู่บ้าน ที่อยู่ในเขตความรับผิดชอบของเทศบาลตำบลป่าไผ่ จำนวน 52 คน รวมผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้งหมด 64 คน การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าข้อค้นพบจากการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทาง การบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ หน่วยงานหรือองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกลุ่มองค์กรชุมชนต่างๆ ที่อยู่ในชุมชนท้องถิ่นสามารถนำเอาองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการ การบูรณาการการทำงานร่วมกัน การวางแผนยุทธศาสตร์ การดำเนินงาน การดำเนินกิจกรรม โครงการต่างๆ และองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปต่อยอดในเชิงวิชาการทั้งทางด้านการจัดการเรียนการสอนและการทำวิจัยต่อยอดในมิติที่สอดคล้อง และเป็นประโยชน์ต่อสังคมในภาพรวมมากยิ่งขึ้น ผลการศึกษาวิจัยสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

สรุป

1. ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปเกี่ยวกับผู้สูงอายุและเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ผู้สูงอายุในตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ มีจำนวนผู้สูงอายุ 1,845 คน ผู้สูงอายุในตำบลป่าไผ่ส่วนใหญ่มาจากหลากหลายอาชีพ และมีวิถีชีวิตใน 5 ลักษณะคือ กลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้สูงอายุที่ติดสังคม กลุ่มที่ 2 ผู้สูงอายุที่ติดลูกติดหลาน กลุ่มที่ 3 คือผู้สูงอายุที่ติดบ้านติดทรัพย์สินสมบัติ กลุ่มที่ 4 ผู้สูงอายุที่ติดประเพณีความรู้เดิม และกลุ่มที่ 5 ผู้สูงอายุติดเตียง ผู้สูงอายุในตำบลป่าไผ่ มักจะมีการรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมภายในหมู่บ้าน ชุมชน และตำบล เพื่อทำกิจกรรมต่างๆ ตามเทศกาล

สำหรับเทศบาลตำบลป่าไผ่ ตั้งอยู่บนพื้นที่ราบเชิงภูเขา เลขที่ 158 หมู่ที่ 2 ตำบลป่าไผ่ อำเภอ สันทราย จังหวัดเชียงใหม่ มีจำนวนประชากรในเขตความรับผิดชอบประมาณ 10,629 คน และจำนวน หลังคาเรือนประมาณ 4,218 หลังคาเรือน อาชีพหลักของประชากรในตำบลป่าไผ่คือการเกษตรกรรม มีพื้นที่ ที่อยู่ในเขตความรับผิดชอบทั้งหมดจำนวน 13 หมู่บ้าน ประชากรในตำบลป่าไผ่ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม มี ดร.ประกิจ เสาร์แก้ว เป็นนายกเทศมนตรีตำบลป่าไผ่ในปัจจุบัน วิสัยทัศน์ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ คือ มุ่งพัฒนาชุมชนให้มั่นคง สู่การเป็นท้องถิ่นที่เข้มแข็ง

2. การบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัด เชียงใหม่

ด้านบุคลากรที่ใช้ในการดำเนินการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาล ตำบลป่าไผ่มีโครงสร้างพนักงานเทศบาล มีบุคลากร 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายข้าราชการส่วนท้องถิ่น และฝ่ายสภา มีฝ่ายงานพัฒนาชุมชน งานสาธารณสุข ฝ่ายกองคลัง ฝ่ายธุรการ ฝ่ายพัฒนาชุมชน ร่วมกัน ในการจ่ายเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุ ส่วนด้านการจัดกิจกรรมและโครงการของผู้สูงอายุได้มอบหมายให้กอง สาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการจัดกิจกรรม เช่น โครงการดูแลผู้ป่วย ผู้สูงอายุติดเตียงหรือผู้สูงอายุที่พิการ โครงการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุที่ยากแค้นและขาดแคลน โครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์และสืบสานขนบธรรมเนียมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น กิจกรรมโครงการ การแจกผ้าห่มในฤดูหนาวให้กับผู้สูงอายุที่ยากจนไร้ญาติมิตรและบุตรหลาน โครงการโรงเรียนผู้สูงวัยป่า ไผ่คุณธรรม และการจ่ายเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุทุกเดือน สำหรับด้านงบประมาณนั้นเทศบาลตำบลป่าไผ่ ได้จากรัฐบาลเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นทั้งงบประมาณที่มาจากเทศบาลโดยตรงและงบประมาณที่ผ่านจาก หน่วยงานหรือองค์กรอื่นๆ โดยงบประมาณส่วนใหญ่ถูกนำมาใช้เกี่ยวกับการจ่ายเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุ การดำเนินกิจกรรมโครงการทางด้านต่างๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาสุขภาพทั้งกายใจและการเรียนรู้เพื่อเพิ่ม ศักยภาพให้กับผู้สูงอายุในการพึ่งพาตนเองและเป็นที่พึ่งของชุมชนโดยรวม รวมถึงเทศบาลได้จัดสรร งบประมาณในการบริหารจัดการและดำเนินงานเกี่ยวกับโรงเรียนผู้สูงวัยป่าไผ่คุณธรรม ในส่วนของด้าน วัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ผู้บริหารเทศบาลตำบลป่าไผ่ได้ดำเนินการขอใช้สถานที่และตัวอาคารของ โรงเรียนศรีวังธารเก่าเพื่อเป็นศูนย์รวมของการจัดกิจกรรมโครงการของผู้สูงอายุโดยเปลี่ยนมาใช้ชื่อว่า “โครงการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุตำบลป่าไผ่” ซึ่งได้มีการซ่อมแซมปรับปรุง ตัวอาคารและด้านภูมิทัศน์ให้น่าอยู่มากยิ่งขึ้น รวมไปถึงวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการบริหารจัดการด้านการจัด สวัสดิการรวมถึงการจัดกิจกรรมโครงการของผู้สูงอายุได้ใช้วัสดุอุปกรณ์และสื่อและอุปกรณ์การเรียนการ สอนทั้งหมดร่วมกันกับของสำนักงานเทศบาลตำบลป่าไผ่ ส่วนการจัดการการเรียนรู้เทศบาลตำบลป่าไผ่ได้ ดำเนินการจัดตั้งศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ (โรงเรียนผู้สูงวัยป่าไผ่คุณธรรม) ขึ้น เพื่อให้ผู้สูงอายุเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมโครงการโดยมีการจัดการเรียนรู้เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้

และคุณธรรม กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ มีการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และดูแลช่วยเหลือผู้สูงอายุให้เกิดการเรียนรู้ สำหรับการสร้างคุณค่าและศักดิ์ศรีให้กับผู้สูงอายุ เมื่อผู้สูงอายุเข้าร่วมกิจกรรมโครงการทางเทศบาลตำบลป่าไผ่จะมีพิธีมอบใบประกาศนียบัตรการจบหลักสูตรให้กับผู้สูงอายุใช้ชื่อว่า “ปริญญาชีวิต” จึงทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกว่าคุณค่าตนเองเป็นบุคคลที่มีประโยชน์และสามารถสร้างสรรค์คุณงามความดีอันเป็นประโยชน์ต่อลูกหลาน สังคมและประเทศชาติและด้านการบริการสุขภาพกายและจิตใจ ทางเทศบาลได้อาศัยการบูรณาการกับงานสาธารณสุขได้ดำเนินการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานองค์กรทั้งภาครัฐเอกชนเพื่อเข้ามาตรวจสอบสุขภาพพร้อมทั้งให้ความรู้แก่ผู้สูงอายุในเรื่องของสุขภาพกาย อีกทั้งยังเพิ่มกิจกรรมโครงการด้านศาสนาตามความเหมาะสมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาเพื่อบำรุงสุขภาพจิตให้กับผู้สูงอายุ เพราะชีวิตของผู้สูงอายุในสังคมไทยมีความผูกพันใกล้ชิดกับพระพุทธศาสนา และเชื่อว่าถ้าสุขภาพทางจิตใจสุขภาพร่างกายต้องดีตามแน่นอน

3. ปัจจัยสนับสนุนการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

นโยบายของรัฐบาล รัฐบาลมีแนวนโยบายด้านการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุค่อนข้างดีและสามารถนำไปสู่การปฏิบัติให้เห็นเป็นรูปธรรมได้อย่างเด่นชัด ทั้งนโยบายที่เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพชีวิตทั้งร่างกายและจิตใจของผู้สูงอายุที่อยู่ในภายใต้แนวนโยบายการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิจัดสวัสดิการช่วยเหลือและพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ สตรีและเด็ก และผู้สูงอายุเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ โดยมีการส่งเสริมให้คุณภาพชีวิตโดยมีการจัดให้มีเงินและกิจกรรมที่เหมาะสมเพื่อสร้างสรรค์ และไม่ก่อให้เกิดภาระต่อสังคมในอนาคต ดังนั้นจะเห็นได้ว่านโยบายของรัฐบาลมีส่วนสนับสนุนทางด้านการบริหารจัดการเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่ทางด้านการเปิดโอกาสให้ได้มาซึ่งงบประมาณ สนับสนุนและกระตุ้นให้เทศบาล โดยคณะผู้บริหารฝ่ายสภาท้องถิ่นและฝ่ายข้าราชการส่วนท้องถิ่นตลอดจนเจ้าหน้าที่ต้องเร่งดำเนินการตามบทบาทอำนาจหน้าที่ตามแนวนโยบายและกฎระเบียบที่ทางรัฐบาลกำหนดไว้ จึงเป็นผลให้ทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการด้านการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุในเขตความรับผิดชอบให้ดีที่สุด

นโยบายเทศบาลตำบลป่าไผ่ จังหวัดเชียงใหม่ เทศบาลตำบลป่าไผ่มีการกำหนดนโยบายด้านผู้สูงอายุได้อย่างชัดเจนและนำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดมรรคเกิดผลและเป็นประโยชน์ต่อผู้สูงอายุในตำบลป่าไผ่เป็นอย่างยิ่ง ซึ่งที่ผ่านมาถือว่าเทศบาลตำบลป่าไผ่ได้ดำเนินการตามแนวนโยบายได้อย่างถูกต้องเหมาะสมในหลายๆ ด้าน โดยเฉพาะแนวนโยบายในการจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงวัยป่าไผ่คุณธรรมจนประสบผลสำเร็จ ทำให้ผู้สูงอายุในตำบลป่าไผ่จังหวัดเชียงใหม่มีกิจกรรมโครงการการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีคุณภาพชีวิตทั้งทางด้านกายใจและสติปัญญาที่ดีขึ้นก็จะส่งผลต่อการมีเกียรติยศศักดิ์ศรี จากแนวนโยบายของเทศบาล

ตำบลป่าไผ่ทางด้านการจัดสวัสดิการด้านต่างๆ ยังมีความสอดคล้องกับแนวทางการบริหารจัดการด้านการเมืองท้องถิ่นที่เป็นบวก สามารถแก้ไขปัญหาและจัดการเกี่ยวกับการเมืองท้องถิ่นให้ดียิ่งขึ้น สามารถลดความขัดแย้งและการแบ่งพรรคแบ่งพวก เพราะการแข่งขันทางการเมือง

ด้านวิสัยทัศน์ของเทศบาลตำบลป่าไผ่คือ มุ่งมั่นพัฒนาชุมชนให้มั่นคงสู่การเป็นท้องถิ่นที่เข้มแข็ง ซึ่งวิสัยทัศน์ดังกล่าวสามารถตอบสนองพันธกิจหลักของเทศบาลตำบลป่าไผ่จังหวัดเชียงใหม่ คือ ปฏิบัติหน้าที่ให้บริการแก่ประชาชนตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติแห่งเทศบาล พ.ศ. 2496 ในมาตราที่ 50 และมาตราที่ 51 ที่ใช้ร่วมกับระเบียบกฎหมายอื่นๆ นำไปพัฒนามาตรฐานการจัดการบริการสาธารณะตามที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนดไว้ และเสริมสร้างศักยภาพชุมชนให้มีความเข้มแข็งโดยใช้ทุนทางเศรษฐกิจ ทุนทางสังคม และทุนทางทรัพยากรธรรมชาติที่มีคุณภาพและคุ้มค่า เพื่อพัฒนาศักยภาพของชุมชนในการอยู่ร่วมกันกับระบบนิเวศน์ได้อย่างเกื้อกูล เสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินประชาชน หน่วยงาน องค์กร ยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล มุ่งมั่นในการเตรียมความพร้อมให้คนในชุมชนได้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ซึ่งประชาชนดังกล่าวประกอบด้วยกลุ่มผู้สูงอายุในตำบลป่าไผ่ ในกรณีของเทศบาลตำบลป่าไผ่ความมีวิสัยทัศน์ของคณะผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลย่อมส่งผลโดยตรงกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุและนำไปสู่การมีกิจกรรมโครงการที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุและกิจกรรมอื่นๆ ตามมามากมายจนทำให้เทศบาลตำบลป่าไผ่มีชื่อเสียงและได้รับการยอมรับจากประชาชนทั่วไป หน่วยงาน องค์กร ภาคีรับเอกชน รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศที่ได้นำเอากิจกรรมโครงการเกี่ยวกับผู้สูงอายุไปประยุกต์ใช้อย่างกว้างขวาง

ส่วนงบประมาณเทศบาลตำบลป่าไผ่จังหวัดเชียงใหม่ โดยคณะผู้บริหารและสภาเทศบาลได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่องโดยแต่ละปีได้มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อการดำเนินกิจกรรมโครงการให้กับผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง โดยงบประมาณนั้นได้จากรัฐบาลเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นทั้งงบประมาณที่มาสู่เทศบาลโดยตรงและงบประมาณที่ผ่านจากหน่วยงานหรือองค์กรอื่นๆ ซึ่งงบประมาณส่วนใหญ่ถูกนำมาใช้เกี่ยวกับการจ่ายเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุ การดำเนินกิจกรรมโครงการทางด้านต่างๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาสุขภาพทั้งกายใจและการเรียนรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพให้กับผู้สูงอายุในการพึ่งพาตนเอง รวมถึงเทศบาลได้จัดสรรงบประมาณในการบริหารจัดการและดำเนินงานเกี่ยวกับโรงเรียนผู้สูงอายุป่าไผ่คุณธรรม ซึ่งถือว่าเป็นการใช้งบประมาณที่คุ้มค่าและเหมาะสมมากที่สุดเพราะโรงเรียนผู้สูงอายุป่าไผ่คุณธรรมของเทศบาลป่าไผ่ ได้สร้างคุณประโยชน์ให้กับผู้สูงอายุทั้งในตำบลป่าไผ่ และผู้สูงอายุทั่วประเทศที่มาศึกษาดูงานงานการบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมโครงการโรงเรียนผู้สูงอายุและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างกว้างขวาง

ด้านความร่วมมือของผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุทั้งชายและหญิงในตำบลป่าไผ่จังหวัดเชียงใหม่ มีความพึงพอใจต่อนโยบายการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการและการดำเนินกิจกรรมโครงการของเทศบาลตำบลป่าไผ่เป็นอย่างยิ่ง จึงทำให้ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ยินดีและเต็มใจเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ

การดำเนินกิจกรรมโครงการต่างๆ ของเทศบาลตำบลป่าไผ่อย่างมากมาย อีกทั้งยังเสริมสร้างความเข้มแข็งในด้านต่างๆ ให้เกิดขึ้นกับหมู่บ้าน ตำบล ดังปรากฏให้เห็นเป็นรูปธรรมในหลายๆ ด้าน เช่น ตำบลป่าไผ่เป็นตำบลต้นแบบของโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลป่าไผ่เป็นตำบลที่มีการดำเนินโครงการสัมมาชีพตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 และทำให้ผู้นำท้องถิ่นท้องที่ที่อยู่ในหมู่บ้านตำบลได้รับรางวัลเป็นบุคคลต้นแบบหลายบุคคล ทั้งนี้เพราะมีองค์ประกอบของความร่วมมือของทุกฝ่ายรวมถึงความร่วมมือของผู้สูงอายุในตำบลป่าไผ่จังหวัดเชียงใหม่ สำหรับโครงการ/กิจกรรมเทศบาลตำบลป่าไผ่จังหวัดเชียงใหม่ภายใต้นโยบายการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุก่อให้เกิดกิจกรรมโครงการต่าง เช่น โครงการดูแลผู้ช่วยผู้สูงอายุติดเตียงหรือผู้สูงอายุที่พิการ โครงการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุที่ยากแค้นและขาดแคลน โครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์และสืบสานขนบธรรมเนียมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น กิจกรรมโครงการการแจกผ้าห่มในฤดูหนาวให้กับผู้สูงอายุที่ยากจนไร้ญาติมิตรและบุตรหลาน โครงการโรงเรียนผู้สูงอายุป่าไผ่คุณธรรม และการจ่ายเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุทุกเดือน จากกิจกรรมโครงการเกี่ยวกับผู้สูงอายุดังกล่าวมีส่วนสนับสนุนให้การดำเนินกิจกรรมโครงการด้านการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผล เพราะการสร้างกิจกรรมโครงการให้กับผู้สูงอายุนั้นสามารถทำให้ผู้สูงอายุเกิดการรวมตัวกันเป็นกลุ่มก้อนเป็นหมู่คณะเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุได้ใช้เวลาให้เกิดคุณประโยชน์ทั้งต่อตัวเองและสังคมในระดับหมู่บ้านและตำบล อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุได้มีการเรียนรู้ในสิ่งต่างๆ ร่วมกันในลักษณะของการพบปะพูดคุย การปรึกษาหารือ และการปฏิบัติร่วมกัน จนทำให้เกิดขบวนการเรียนรู้และถ่ายทอดองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นจากคนสู่คนและยังมีการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อสุขภาพโดยรวมของผู้สูงอายุ

4. ปัญหาพร้อมแนวทางแก้ไข

4.1 ปัญหา

ปัญหาที่เกิดขึ้นกับการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ พบปัญหาที่สำคัญคือ ปัญหาเชิงการบริหารจัดการ ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนกลุ่มองค์กรชุมชน หน่วยงานและองค์กรต่างๆ และปัญหาด้านการเมืองท้องถิ่น

ปัญหาเชิงการบริหารจัดการด้านสวัสดิการผู้สูงอายุในภาพรวม พบปัญหาทางด้านบุคลากรที่มีไม่เพียงพอต่องานด้านสวัสดิการทั้งนี้เป็นเพราะว่าปัจจุบันเทศบาลตำบลป่าไผ่ได้นำบุคลากรในส่วนงานพัฒนาชุมชนกับงานด้านสาธารณสุขมาทำงานในส่วนการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ทางเทศบาลยังไม่มีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถมีทักษะประสบการณ์โดยตรงที่เกี่ยวกับงานด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ จึงส่งผลกระทบต่อภารกิจโครงการด้านต่างๆ บางครั้งเป็นไปด้วยความล่าช้าไม่ทันต่อสภาพการณ์ในยุคปัจจุบัน ในส่วนของงบประมาณที่ทางเทศบาลตำบลป่าไผ่นำมาใช้เกี่ยวกับการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุที่ในปัจจุบันมีจำนวนเพิ่มขึ้นยังไม่มากเพียงพอต่อการทำกิจกรรมโครงการ

เพื่อให้คุณภาพชีวิตทั้งกายใจของผู้สูงอายุในตำบลป่าไผ่ได้อย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผลเท่าที่ควร สำหรับปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่เกิดขึ้นกับการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุก็คืออาคารสถานที่ที่ดำเนินกิจกรรมโครงการต่างๆ รวมถึงอาคารสถานที่ที่เกี่ยวกับการจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงวัยป่าไผ่คุณธรรม ในปัจจุบันยังคงใช้อาคารสถานที่ของโรงเรียนศรีสังวาลเกล้า ซึ่งก็คับแคบและทรุดโทรมจำเป็นต้องได้รับการแก้ไข ปรับปรุง ประการสำคัญคือ ปัญหาทางด้านการจัดบริการต่างๆ ให้กับผู้สูงอายุในตำบลป่าไผ่ยังไม่ครอบคลุมทั่วถึงมากเพียงพอต่อความต้องการของผู้สูงอายุที่มีจำนวนมากขึ้นและมีความรู้สึกนึกคิดแตกต่างกัน เช่น การจัดบริการเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพกายใจ การจ่ายเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุที่ยังไม่ครอบคลุม และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพด้านต่างๆ ให้กับผู้สูงอายุยังไม่มีมากเพียงพอ ทั้งนี้จะเป็นด้วยข้อจำกัดทางด้านงบประมาณและบุคลากรรวมถึงอาคารสถานที่ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ สำหรับปัญหาด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนกลุ่มองค์กรชุมชน หน่วยงาน และองค์กรต่างๆ การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่

ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน กลุ่มองค์กรชุมชนและหน่วยงานองค์กรภาครัฐ เอกชน ถึงแม้การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่ที่เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางแต่ก็ยังพบว่าประชาชนบางคนและกลุ่มองค์กรบางกลุ่มรวมถึงหน่วยงานองค์กรภาครัฐเอกชนที่อยู่ในพื้นที่ตำบลป่าไผ่ จังหวัดเชียงใหม่ ยังไม่มีความเข้าใจและเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ การดำเนินกิจกรรมโครงการเกี่ยวกับผู้สูงอายุมากมายเท่าที่ควร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าทุกภาคส่วนยังมีความคิดเห็นว่าเป็นบทบาทหน้าที่โดยตรงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตัวเองไม่มีบทบาทหน้าที่โดยตรงประกอบกับทางเทศบาลมีแนวทางในการประชาสัมพันธ์ในการดำเนินการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุให้สาธารณะชนได้รับทราบค่อนข้างน้อย

ปัญหาด้านการเมืองท้องถิ่นเป็นปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่งเพราะปัญหาเกี่ยวกับการเมืองท้องถิ่นที่มีการแข่งขันอย่างรุนแรง ย่อมส่งผลกระทบต่อการแบ่งกลุ่มเป็นพรรคเป็นพวก เช่น ถ้ากลุ่มไหนได้รับเลือกตั้งให้มาเป็นผู้นำทั้งผู้นำท้องที่ (ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน) ผู้นำท้องถิ่น (นายกและสมาชิกสภาท้องถิ่น) ก็ทำให้กลุ่มที่แพ้การเลือกตั้งไม่ได้รับความไว้วางใจจากประชาชนให้เข้ามาเป็นผู้นำ ทั้งผู้สมัครและประชาชนที่สนับสนุนฝ่ายของตนเองก็จะไม่เข้าร่วมในการดำเนินกิจกรรมโครงการต่างๆ ภายในชุมชนในระดับหมู่บ้านและตำบล ซึ่งก็จะส่งผลกระทบต่อการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุได้เช่นกัน เพราะกลุ่มผู้สูงอายุที่อยู่ข้างฝ่ายแพ้การเลือกตั้งที่รู้เท่าไม่ถึงการณ์ตกเป็นเครื่องมือทางการเมืองก็จะไม่เข้าร่วมกิจกรรมโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุที่ฝ่ายผู้บริหารของเทศบาลเป็นผู้ดำเนินการทั้งที่เป็นประโยชน์ของตนเองและครอบครัว

4.2 แนวทางแก้ไข

สำหรับปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นที่ประกอบด้วย ปัญหาเชิงการบริหารจัดการ ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน และปัญหาด้านการเมืองท้องถิ่นทางเทศบาลตำบลป่าไผ่ จังหวัดเชียงใหม่ ได้มีแนวทางแก้ไขคือ

ด้านการบริหารจัดการดำเนินการแก้ไขโดยพยายามบริหารจัดการทั้งทางด้านบุคลากรโดยเพิ่มจำนวนบุคลากรและมีการพัฒนาองค์ความรู้ทางการจัดสวัสดิการให้กับบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ในส่วนของงบประมาณขณะผู้บริหารได้ทำความเข้าใจต่อสมาชิกสภาเทศบาลได้เห็นชอบในการเพิ่มงบประมาณด้านการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น รวมถึงการหางบประมาณจากภายนอกมาสนับสนุน ในส่วนของการจัดหาอาคารสถานที่ทางเทศบาลตำบลป่าไผ่จังหวัดเชียงใหม่ได้ปรับปรุงอาคารสถานที่ที่มีอยู่ในปัจจุบันให้ตีความสะดวกสบายและมีความปลอดภัยให้กับผู้สูงอายุอยู่ตลอดเวลา รวมถึงการวิ่งเต้นขอการสนับสนุนหน่วยงานองค์กรรวมทั้งรัฐบาลเพื่อให้ได้มาซึ่งงบประมาณในการดำเนินการจัดสร้างอาคารสถานที่ที่ใช้สำหรับการดำเนินกิจกรรมโครงการของผู้สูงอายุโดยตรง ในขณะที่เดียวกันทางเทศบาลก็มีการทบทวนแนวนโยบายและการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง โดยจัดให้มีการจัดบริการที่เกี่ยวกับกิจกรรมโครงการของผู้สูงอายุให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้นโดยยึดผลประโยชน์ของผู้สูงอายุเป็นตัวตั้งมีเป้าหมายสำคัญคือ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุทั้งกายใจและคุณค่าของชีวิตของผู้สูงอายุตำบลป่าไผ่ให้ตีมากยิ่งขึ้น

แนวทางการแก้ไขปัญหาทางด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนกลุ่มองค์กรชุมชน หน่วยงาน และองค์กรต่างๆ กระทำโดยการเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ให้สาธารณะชนในพื้นที่ตำบลป่าไผ่ให้รับรู้ข่าวสารข้อมูลในการดำเนินกิจกรรมโครงการเกี่ยวกับผู้สูงอายุให้เพิ่มมากขึ้นและเป็นไปอย่างต่อเนื่องชัดเจน ตรงไปตรงมา โดยให้สมาชิกสภาเทศบาลเป็นผู้ประสานข่าวสารข้อมูลต่างๆ ระหว่างเทศบาลและประชาชนให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น รวมถึงมีการจัดกิจกรรมโครงการในรูปแบบของการบูรณาการทุกภาคส่วนในตำบล ป่าไผ่เพิ่มมากขึ้น

แนวทางการแก้ปัญหาทางด้านการเมืองที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในตำบลป่าไผ่ โดยคณะผู้บริหาร สมาชิกสภาเทศบาลและข้าราชการ เจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น ได้ออกพบปะพูดคุยกับประชาชนให้รับรู้ข้อมูลต่างๆ ตามความเป็นจริงเพิ่มมากขึ้นและมีการจัดกิจกรรมโครงการเพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ให้กับประชาชนในตำบลป่าไผ่อย่างต่อเนื่อง เช่น กิจกรรมโครงการการแข่งขันกีฬาระดับหมู่บ้าน ตำบล กิจกรรมโครงการอาสาพัฒนาหมู่บ้าน ตำบล และการจัดกิจกรรมโครงการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ทางสังคม ความเข้มแข็งของชุมชนและชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทั้งนี้เพื่อให้กิจกรรมโครงการต่างๆ เป็นเวทีเชื่อมร้อยและสานสัมพันธ์ในการสร้างความเข้าใจในเรื่องของการเมืองที่ถูกต้องกับประชาชน เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตีระหว่างกันในกลุ่มของประชาชนในตำบลป่าไผ่จังหวัดเชียงใหม่

5. แนวทางการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุที่เหมาะสมของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

จากการศึกษาทั้งในเชิงเอกสารทางวิชาการ การสัมภาษณ์และการจัดสนทนากลุ่มย่อย โดยมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้งในส่วนของคณะผู้บริหาร สมาชิกสภาท้องถิ่น ข้าราชการส่วนท้องถิ่น และตัวแทนผู้สูงอายุ ในเขตเทศบาลตำบลป่าไผ่ จังหวัดเชียงใหม่ ทำให้ทราบถึงแนวทางการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุที่เหมาะสมดังนี้

5.1 การพัฒนาและสร้างความเข้มแข็ง จากผลของการศึกษาทำให้ทราบว่าผู้สูงอายุในตำบลป่าไผ่ จังหวัดเชียงใหม่ได้มีการรวมตัวกันในการทำกิจกรรมโครงการที่เกี่ยวข้องกับส่วนรวมของหมู่บ้านและตำบล โดยรวม ร่วมกับผู้ใหญ่บ้าน กำนัน หน่วยงานองค์กร และเทศบาลตำบลป่าไผ่จนทำให้กลุ่มผู้สูงอายุมีความเข้มแข็งได้ในระดับหนึ่ง นอกจากนี้ทางผู้สูงอายุจะได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมทางด้านต่างๆ ทั้งจากของรัฐบาลโดยตรงรวมถึงเทศบาลหน่วยงานองค์กรในพื้นที่แล้ว กลุ่มผู้สูงอายุในตำบลป่าไผ่ควรมีแนวทางในการบริหารจัดการ ดำเนินกิจกรรมโครงการ ที่เกิดขึ้นจากการรวมตัวระดมความคิดเห็นโดยจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาผู้สูงอายุในตำบลป่าไผ่ขึ้น แล้วมีการประชุมในรูปแบบคล้ายกับสภาปัญญาผู้สูงอายุโดยคณะกรรมการต้องมีบทบาทหน้าที่ในการขับเคลื่อนกลุ่มผู้สูงอายุอย่างมีเป้าหมาย ซึ่งคณะกรรมการพัฒนาผู้สูงอายุในตำบลป่าไผ่ควรประกอบด้วย คณะกรรมการฝ่ายพัฒนาเศรษฐกิจของผู้สูงอายุ คณะกรรมการพัฒนาทางด้านสังคมของผู้สูงอายุ คณะกรรมการด้านสุขอนามัยกาย/จิตของผู้สูงอายุ คณะกรรมการทางด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุ และคณะกรรมการด้านการพัฒนาการเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นของผู้สูงอายุ โดยเป้าหมายหลักที่สำคัญเพื่อการพัฒนาให้กลุ่มผู้สูงอายุมีความเข้มแข็งสามารถพึ่งพาตนเองและเป็นที่พึ่งของประชาชนกลุ่มอื่นๆ โดยมีฐานคิดสำคัญที่ว่าตนเป็นที่พึ่งแห่งตน

5.2 การช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ผู้สูงอายุในตำบลป่าไผ่ควรมีการจัดกิจกรรมโครงการในลักษณะช่วยเหลือและแบ่งปันซึ่งกันและกันโดยการรวมตัวของกลุ่มผู้สูงอายุที่มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง มีสติปัญญา มีภูมิรู้ภูมิธรรม ออกให้การช่วยเหลือดูแลแบ่งปันให้กับผู้สูงอายุที่เจ็บไข้ได้ป่วยทางด้านร่างกาย การขาดแคลนที่อยู่อาศัย การไร้ญาติขาดมิตรดูแล และผู้สูงอายุที่มีความบกพร่องทางด้านจิตใจและสติปัญญา โดยการออกพบปะเยี่ยมเยียนและให้การช่วยเหลือผู้สูงอายุเหล่านี้ตามความจำเป็นทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพกาย/จิต คุณภาพชีวิตที่ดี รวมถึงการมีคุณค่าในเกียรติยศศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ได้ในระดับหนึ่ง โดยอาจจัดตั้งเป็นลักษณะของกองทุนที่ให้ผู้สูงอายุที่มีฐานะร่ำรวยลงขันบริจาคสิ่งของเงินทองเพื่อนำมาช่วยเหลือดูแลในกลุ่มก่อนผู้สูงอายุด้วยกันเอง นับว่าจะเป็นประโยชน์อย่างสูงสุดทั้งต่อผู้สูงอายุในตำบลป่าไผ่ และผู้สูงอายุในตำบลอื่นๆ ที่จะได้นำไปเป็นรูปแบบของการพัฒนาความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นกับผู้สูงอายุต่อไป

5.3 การสร้างมิติใหม่ของการมีส่วนร่วม นอกจากผู้สูงอายุในตำบลป่าไผ่ จังหวัดเชียงใหม่ มีการบริหารจัดการและพัฒนาศักยภาพของตนเองให้มีความเข้มแข็งในทุกๆ ด้าน ควบคู่ไปกับการได้รับการช่วยเหลือสนับสนุนจากนโยบายด้านการจัดสวัสดิการของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้วโดยให้ประชาชน กลุ่มองค์กร ชุมชน หน่วยงานองค์กรต่างๆ และกลุ่มผู้สูงอายุได้รวมตัวกันจัดสร้างพื้นที่ส่วนกลางในลักษณะของการเป็นซูปเปอร์มาร์เก็ตหรือตลาดทางอาหาร โดยมีการจัดสรรพื้นที่ที่กว้างว่างเปล่าหรือพื้นที่ที่เป็นสาธารณะรวมถึงพื้นที่ของผู้สูงอายุบางส่วนในหมู่บ้าน ตำบลที่ นำมาบริจาคจัดทำเป็นพื้นที่ทางการเกษตรแบบครบวงจรที่นำทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อชุมชน แนวคิดดังกล่าวจะนำมาสู่การสร้างการมีส่วนร่วม การเกิดความรักความสามัคคี ความตระหนักรู้ต่อความรับผิดชอบที่เกิดขึ้นกับเพื่อนมนุษย์ในหมู่บ้านตำบลร่วมกันและประการสำคัญเป็นการช่วยเหลือเกื้อกูลให้ผู้สูงอายุที่เป็นผู้ด้อยโอกาสสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ภายใต้การมีปัจจัยสี่ที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตรอด

5.4 เทศบาลตำบลป่าไผ่ จังหวัดเชียงใหม่ ควรมีการจัดสรรบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และสถานที่ที่เหมาะสมและเพียงพอให้กับผู้สูงอายุที่มีจำนวนเพิ่มขึ้น โดยจัดให้มีโครงการสำหรับผู้สูงอายุไว้ในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลรวมถึงการบรรจุงบประมาณเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุไว้ในเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ในลักษณะของการเป็นงบประมาณต่อเนื่องและเทศบาลตำบลป่าไผ่ควรมีแนวทางการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุในเขตความรับผิดชอบในลักษณะของการบริหารจัดการเชิงบูรณาการโดยให้ทุกภาคส่วนทั้งประชาชน กลุ่มองค์กร ชุมชน หน่วยงานและองค์กรภาครัฐเอกชน รวมถึงกลุ่มผู้สูงอายุในตำบลป่าไผ่เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุให้เป็นรูปธรรม โดยให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการคิด การพิจารณา กิจกรรมโครงการต่างๆ และมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลอย่างจริงจัง และการกำหนดกิจกรรมโครงการของผู้สูงอายุควรมาจากความต้องการและปัญหาของประชาคมผู้สูงอายุในตำบลป่าไผ่ จังหวัดเชียงใหม่ อย่างแท้จริง

5.5 เทศบาลตำบลป่าไผ่ จังหวัดเชียงใหม่ ควรมีการจัดกิจกรรมโครงการที่สอดคล้องกับความต้องการและการแก้ไขปัญหาของผู้สูงอายุ โดยกิจกรรมโครงการดังกล่าวต้องมุ่งเน้นให้เกิดประโยชน์กับผู้สูงอายุและสังคมโดยรวม โดยมีเป้าหมายสำคัญในการเพิ่มศักยภาพ คุณค่า และบทบาทต่อผู้สูงอายุและสังคมโดยรวม ในขณะเดียวกันต้องเป็นกิจกรรมโครงการที่เชื่อมโยงกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่และการเรียนรู้ของผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง และสามารถพัฒนาทางด้านจิตปัญญาให้กับผู้สูงอายุอันจะนำไปสู่การเป็นประโยชน์ต่อการดำรงวิถีชีวิตของผู้สูงอายุได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เพื่อเพิ่มคุณค่าและมูลค่าให้กับสังคมโดยรวม

5.6 เทศบาลตำบลป่าไผ่ จังหวัดเชียงใหม่ ควรนำเอาแนวนโยบายด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในระดับอำเภอ จังหวัด ประเทศมาปฏิบัติและประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับแนวนโยบายของเทศบาลตำบลป่าไผ่เพื่อป้องกันปัญหาเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินงบประมาณเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการให้กับ

ผู้สูงอายุที่ไม่เหมาะสมและสุดท้ายก็ถูกสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) ให้มีการใช้เงินงบประมาณคืนรัฐ ซึ่งการดำเนินกิจกรรมโครงการบางอย่างให้กับผู้สูงอายุถ้าไม่สอดคล้องกับระเบียบกฎหมายของรัฐก็จะไม่สามารถดำเนินการได้ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่เทศบาลตำบลป่าไผ่ จังหวัดเชียงใหม่ โดยคณะผู้บริหาร สมาชิกสภาเทศบาล และข้าราชการส่วนท้องถิ่น ควรจะมีแนวทางในการจัดหาเงินงบประมาณจากแหล่งอื่นๆ เพื่อนำมาใช้ในการดำเนินกิจกรรมโครงการเกี่ยวกับผู้สูงอายุได้อย่างรวดเร็วเพื่อแก้ปัญหาและตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุได้อย่างตรงเป้าหมายและสร้างความพึงพอใจให้กับผู้สูงอายุ

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่ จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีผู้สูงอายุครอบคลุมทั้ง 13 หมู่บ้าน ปรากฏว่าผู้สูงอายุทั้งชายและหญิงรวมถึงประชาชน กลุ่มองค์กรชุมชน หน่วยงาน องค์กรภาครัฐเอกชนที่อยู่ภายในตำบลป่าไผ่ มีความพึงพอใจต่อการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะได้มีการดำเนินกิจกรรมโครงการต่างๆ ให้กับผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง และเทศบาลตำบลป่าไผ่มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุที่ค่อนข้างเพียงพอได้ในระดับหนึ่งทั้งที่งบประมาณเพื่อการอื่นของเทศบาลมีมากมาย ส่วนการจัดสรรด้านวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่จากการศึกษาที่พบว่ามีการจัดวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่สำหรับใช้เกี่ยวกับงานทางด้านการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุค่อนข้างดีโดยเฉพาะการจัดอาคารสถานที่ในการจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงวัยป่าไผ่คุณธรรม ที่สามารถใช้ในการจัดการเรียนรู้ผู้สูงอายุได้อย่างหลากหลายและต่อเนื่องจนสามารถทำให้สุขภาพทั้งกายใจและสติปัญญาของผู้สูงอายุในตำบลป่าไผ่เป็นไปด้วยดี ซึ่งนำไปสู่การดำเนินกิจกรรมโครงการของผู้สูงอายุที่เป็นประโยชน์ทั้งต่อตัวผู้สูงอายุเองรวมถึงหมู่บ้าน ชุมชนโดยรวม ซึ่งถือว่าการสร้างและเพิ่มคุณค่าของการเป็นผู้สูงอายุที่มีคุณภาพมีศักดิ์ศรีและสามารถสร้างคุณประโยชน์ทางด้านต่างๆ ให้เกิดขึ้นกับสังคมโดยรวม ซึ่งผลของการบริหารจัดการทั้งทางด้านบุคคล งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ อาคารและสถานที่ รวมถึงการจัดบริการต่างๆ ที่เทศบาลตำบลป่าไผ่ จังหวัดเชียงใหม่ ได้ดำเนินการเกี่ยวกับผู้สูงอายุถือว่าเป็นผลดีและสร้างความพึงพอใจให้กับผู้สูงอายุและประชาชนโดยทั่วไป ซึ่งถือว่าการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการเกี่ยวกับผู้สูงอายุได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ บัญหัน ดอกโธสง (2537: 1) ที่ได้กล่าวว่าการบริหารจัดการคือการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ในองค์กรเพื่อตอบสนองความต้องการของบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะที่ ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2550: 18-19) ได้กล่าวว่าในการบริหารจัดการผู้บริหารระดับสูงต้องเน้นการกำหนดนโยบายและแผนเพื่อใช้ในการบริหารจัดการ ซึ่งสอดคล้องกับ (Schermerhorn J, R., 1999: 88) ที่ได้กล่าวว่า การบริหารจัดการประกอบด้วยการจัดองค์กร การสั่งการ การวางแผน และการควบคุมซึ่ง

จะมีความสำคัญและเชื่อมโยงกันเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จความเป้าหมายขององค์กรในที่นี่ในส่วนขอ เทศบาลตำบลป่าไผ่จังหวัดเชียงใหม่การบริหารจัดการคือ การบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุที่บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายของเทศบาล

สำหรับปัจจัยสนับสนุนการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่ ซึ่งประกอบด้วยนโยบายของรัฐที่เอื้อต่อการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุในชุมชนท้องถิ่นที่ยากไร้และขาดแคลน ซึ่งต้องทำให้ทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนดนโยบายทางด้านการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุด้วยความสอดคล้อง โดยมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลและเห็นความสำคัญของผู้สูงอายุในเขตความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ อาจกล่าวได้ว่าผู้บริหาร สมาชิกสภาท้องถิ่น ข้าราชการส่วนท้องถิ่นของเทศบาลตำบลป่าไผ่จังหวัดเชียงใหม่ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล จึงมีการจัดสรรงบประมาณในรอบปีเพื่อดำเนินกิจกรรมโครงการต่างๆ ในกับผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่องและมากเพียงพอได้ในระดับหนึ่ง จนนำไปสู่การสร้างคามพึงพอใจให้เกิดขึ้นกับผู้สูงอายุใน 13 หมู่บ้าน ในตำบลป่าไผ่ จังหวัดเชียงใหม่ จากผลของความพึงพอใจที่มีต่อนโยบายการบริหารจัดการและการปฏิบัติทางด้านการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุทำให้ผู้สูงอายุในตำบลป่าไผ่จังหวัดเชียงใหม่เต็มใจในการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมโครงการที่ทางเทศบาลตำบลป่าไผ่จังหวัดเชียงใหม่ดำเนินการขึ้นอย่างเต็มที่ทั้งกิจกรรมโครงการที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุ และกิจกรรมโครงการที่เกี่ยวกับประชาชนโดยรวมของหมู่บ้านและตำบลจนนำมาสู่การทำให้ตำบลป่าไผ่มีความเข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้ในหลายๆ ด้าน ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของอุทัพพรณสุดใจ (2545:7) ที่ได้กล่าวว่าความพึงพอใจหมายถึงความรู้สึกหรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยอาจจะเป็นไปได้ทั้งในเชิงการประเมินค่าและความรู้สึกหรือทัศนคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดซึ่งเป็นไปได้ทั้งทางบวกและทางลบ ซึ่งสอดคล้องกับ อัญพร มาข่า (2543: 29) ที่ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า ความพึงพอใจหมายถึงทัศนคติหรือระดับความพึงพอใจของบุคคลต่อกิจกรรมต่างๆ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพของกิจกรรมนั้นโดยเกิดจากพื้นฐานของการรับรู้ ค่านิยมและประสบการณ์ที่แต่ละบุคคลได้รับและระดับความพึงพอใจ ในขณะที่ สมิต สัชฌุกร (2542: 18) ได้กล่าวถึงการพึงพอใจการบริการว่า การจะเกิดความพึงพอใจมากน้อยเพียงใดถ้าได้รับการบริการต่ำกว่าความคาดหวังทำให้เกิดความไม่พอใจ แต่ถ้าระดับผลของการบริการสูงกว่าความคาดหวังก็จะทำให้เกิดความพึงพอใจในระดับมาก โดยทั่วไปความพึงพอใจสามารถแบ่งได้อยู่ 2 ระดับคือ ความพึงพอใจตรงกับความคาดหวังเป็นการแสดงความรู้สึกที่มีความสุขมีความยินดีปรีดาของผู้รับบริการ และความพึงพอใจเกินความคาดหวังเป็นการแสดงความรู้สึกที่ได้รับสิ่งของหรืออะไรก็ตามเกินความคาดหวัง

ส่วนแนวทางการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการที่เหมาะสมของเทศบาลตำบลป่าไผ่ จังหวัดเชียงใหม่ที่ประกอบด้วย การเพิ่มบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ให้มีมากเพียงพอ และมีความปลอดภัยค่อนข้างสูงนั้น เพราะว่าผู้สูงอายุโดยสุขภาพร่างกายเป็นกลุ่มบุคคลที่มีการเคลื่อนไหวทางด้านร่างกายความคิด สติ ปัญญา ค่อนข้างเชื่องช้าไม่เหมือนกับบุคคลโดยทั่วไป ดังนั้นจึง

เห็นสมควรที่เทศบาลตำบลป่าไผ่ จังหวัดเชียงใหม่ จะมีการเพิ่มและพัฒนาด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์และอาคารสถานที่ให้เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมโครงการก่อสร้างการเรียนรู้ให้กับผู้สูงอายุ ทางด้านต่างๆ ซึ่งผลของการศึกษาก็พบว่าเทศบาลตำบลป่าไผ่ จังหวัดเชียงใหม่ โดยคณะผู้บริหารก็มีความพยายามที่จะจัดหาและพัฒนาสิ่งต่างๆ เหล่านี้อย่างต่อเนื่อง ส่วนการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุโดยให้มีทุกภาคส่วนในตำบลป่าไผ่ จังหวัดเชียงใหม่ ทั้งกลุ่มผู้สูงอายุประชาชน โดยทั่วไป กลุ่มองค์กรชุมชน หน่วยงาน องค์กร ภาครัฐและเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางนั้นถือว่าเป็นสิ่งที่เทศบาลตำบลป่าไผ่ควรมีการดำเนินการอย่างจริงจังให้เห็นเป็นรูปธรรมในลักษณะของการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในลักษณะเชิงการบูรณาการทุกภาคส่วนก็จะเป็นปัจจัยหนุนเสริมให้การจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุมีประสิทธิภาพประสิทธิผลเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นกับหมู่บ้าน ตำบล มากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ ระวังค์ (2532: 3-4) ที่ได้ให้ทัศนะคติต่อการจัดสวัสดิการสังคมไว้ว่า การจัดสวัสดิการสังคมกับการพัฒนาสังคมมีความสัมพันธ์กันเนื่องจากมีเป้าหมายในการพัฒนาสังคมเช่นเดียวกัน ดังนั้นสวัสดิการสังคมยังอาจหมายรวมถึงการกำหนดนโยบายสังคมโดยรัฐที่จะมีผลต่อความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน

อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าเทศบาลตำบลป่าไผ่ จังหวัดเชียงใหม่ จะมีการบริหารจัดการเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุได้ดีในระดับหนึ่งจนทำให้ผู้สูงอายุส่วนใหญ่และภาคส่วนที่เข้ามาเกี่ยวข้องพึงพอใจแต่จากผลของการศึกษาบางประเด็นก็สะท้อนให้เห็นว่าควรมีการเพิ่มเติมแนวทางการบริหารจัดการให้ได้ผลมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการมีกลยุทธ์หรือแนวทางในการทำให้ผู้สูงอายุสามารถให้กลุ่มผู้สูงอายุมีศักยภาพและมีความสามารถในการบริหารจัดการกลุ่มก้อนของผู้สูงอายุด้วยตนเองและให้ลดทอนการพึ่งพาหน่วยงานของรัฐให้น้อยที่สุด เฟิงฟาในสิ่งที่ขาดหายไปครอบคลุมบูรณาการในลักษณะของการเติมเต็มเท่านั้น ควรให้ประชาชน กลุ่มองค์กร ชุมชน หน่วยงานองค์กรต่างๆ ในพื้นที่ได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุ โดยผ่านกิจกรรมโครงการต่างๆ ที่มีประสิทธิภาพประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นภายใต้ฐานคิดการมีจิตสำนึกความรับผิดชอบในบ้านเกิดเมืองนอนร่วมกันในลักษณะของการบริหารจัดการเชิงบูรณาการภาคส่วนต่างๆ โดยมีการพิจารณาร่วมกันว่ามีองค์กรใดในชุมชนที่มีความเข้มแข็งและสามารถช่วยเหลือเกื้อกูลทางด้านงบประมาณให้กับกิจกรรมโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุได้ เช่น กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กลุ่มสัจจะออมทรัพย์ กลุ่มน้ำประปาหมู่บ้าน และกองทุนสวัสดิการชุมชน เข้ามามีส่วนหนุนเสริมให้การบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งในปัจจุบันภาคส่วนต่างๆ เหล่านี้ยังไม่มีเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายความร่วมมืออย่างแท้จริงทั้งที่อยู่ในหมู่บ้าน ตำบลเดียวกัน และหากเทศบาลตำบลป่าไผ่และกลุ่มผู้สูงอายุสามารถรวมตัวและสร้างเป็นเครือข่ายความร่วมมือระหว่างกันแล้วจะส่งผลต่อกลุ่มผู้สูงอายุโดยตรง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ ศิริวรรณถาวร (2557: 99) ที่ได้ทำการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนแบบบูรณาการในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ที่พบว่ากองทุนสวัสดิการ

ชุมชนสามารถบริหารจัดการและจัดสวัสดิการให้แก่สมาชิกที่ครอบคลุมสมาชิกทุกเพศวัยสามารถจัดสวัสดิการ 4 ด้าน คือ กรณีเกิด เจ็บป่วย เสียชีวิต และคนชรา ภายใต้กระบวนการบริหารที่มีการวางแผนการดำเนินงานการตรวจสอบรวมถึงการแก้ไข และการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนยังสามารถบูรณาการและเชื่อมโยงกับทุกภาคส่วนได้ เช่น ภาคประชาชน ภาคราชการ และเทศบาล ดังนั้นแนวทางการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่ จังหวัดเชียงใหม่ควรมีการบริหารจัดการในเชิงบูรณาการและมุ่งเน้นให้กลุ่มผู้สูงอายุมีความเข้มแข็งสามารถบริหารจัดการและพึ่งพาตนเองให้มากที่สุดภายใต้การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ทำให้ได้ข้อค้นพบที่เป็นองค์ความรู้ทางด้านสภาพการณ์ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ และข้อเสนอเชิงการบริหารจัดการจากข้อค้นพบดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาวิจัยสามารถนำมาขยายเป็นข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย ข้อเสนอแนะในเชิงปฏิบัติ และข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไปได้ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย

1.1 รัฐบาลภายใต้หน่วยงาน องค์กร ที่มีบทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการจัดสวัสดิการให้ผู้สูงอายุควรมีการรวบรวมจัดเก็บข้อมูลและจัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับผู้สูงอายุทั้งหมดในประเทศไทยในลักษณะของการจำแนกหมวดหมู่ของผู้สูงอายุตามลักษณะทางกายภาพและจิตภาพของผู้สูงอายุอย่างชัดเจน รวมถึงการจัดหมวดหมู่ผู้สูงอายุตามสภาพปัญหาและความต้องการที่ผู้สูงอายุมีอยู่เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการที่ถูกต้องเหมาะสมและนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละที่เป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลและจัดทำเป็นฐานข้อมูลทั้งในระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด รวมถึงรัฐควรมีแนวนโยบายในการบริหารจัดการงบประมาณเพื่อการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม โดยการจัดสรรงบประมาณมุ่งเน้นในการพัฒนาและเสริมศักยภาพให้กลุ่มผู้สูงอายุมีความเข้มแข็งสามารถบริหารจัดการและพึ่งพาตนเอง ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในหมู่มวลของผู้สูงอายุ และการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสังคม ชุมชนในภาพรวม โดยมีนโยบายสนับสนุนส่งเสริมให้กลุ่มผู้สูงอายุตระหนักในคุณค่าในการช่วยเหลือและพึ่งพาตนเองไปพร้อมๆกับการช่วยเหลือดูแลสนับสนุนจากภาครัฐ

1.2 รัฐบาลโดยหน่วยงาน องค์กรที่มีบทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุควรมีการตั้งคณะกรรมการหรือมีการพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการต่างๆ ที่ทำงานเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการให้ผู้สูงอายุให้มีการติดตามประเมินผล ตรวจสอบ ให้คำแนะนำในการบริหารจัดการการดำเนิน

กิจกรรมโครงการต่างๆ โดยมีภาคส่วนของชุมชนที่ประกอบด้วยตัวแทนประชาชน ตัวแทนกลุ่มองค์กร ชุมชน ตัวแทนกลุ่มผู้สูงอายุ ตัวแทนหน่วยงานองค์กรในพื้นที่ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลอย่างจริงจัง เพื่อการนำเอาข้อมูลต่างที่เป็นปัญหาและความต้องการไปปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเชิงการบริหารจัดการ

2.1 เทศบาลตำบลป่าไผ่ จังหวัดเชียงใหม่ควรมีการทบทวนนโยบายด้านการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุในระดับประเทศแล้วนำมาเป็นแนวทางในการจัดทำนโยบายด้านการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุของตำบลป่าไผ่ จังหวัดเชียงใหม่ ให้มีความสอดคล้องกันโดยเน้นผลของการนำเอานโยบายมาสู่การปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผล มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุที่มียุทธศาสตร์ที่ครอบคลุมในการทำให้คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุดีขึ้น และทำให้กลุ่มผู้สูงอายุมีความเข้มแข็งสามารถบริหารจัดการและพึ่งพาตนเองได้ในระดับหนึ่งควบคู่กับการดำเนินกิจกรรมโครงการตามยุทธศาสตร์ของรัฐบาลที่มีการกิจกรรมโครงการช่วยเหลือดูแลผู้สูงอายุในด้านต่างๆ โดยเน้นหนักให้กลุ่มผู้สูงอายุตระหนักและรู้ถึงคุณค่าของการช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รวมถึงการมีกิจกรรมโครงการที่จะสามารถทำให้กลุ่มผู้สูงอายุเป็นศูนย์กลางในการเชื่อมโยงการดำเนินกิจกรรมโครงการด้านอื่นๆ ให้กับประชาชนและกลุ่มองค์กรชุมชนต่างๆ ในพื้นที่โดยมีเป้าหมายให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง

2.2 เทศบาลตำบลป่าไผ่ จังหวัดเชียงใหม่ ควรมีการจัดกิจกรรมโครงการเชิงบูรณาการที่ให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมโครงการซึ่งควรประกอบด้วยฝ่ายบริหารฝ่ายสมาชิกสภาท้องถิ่น ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ผู้แทนของหน่วยงานองค์กร ผู้แทนประชาชน รวมถึงผู้แทนของกลุ่มผู้สูงอายุให้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมโครงการ ทางด้านการจัดสวัสดิการต่างๆให้กับผู้สูงอายุและควรเป็นกิจกรรมโครงการที่สร้างขบวนการเรียนรู้ร่วมกัน ความตระหนักรู้ในความรับผิดชอบที่มีร่วมกันในเรื่องต่างๆ ของชุมชนในระดับหมู่บ้านและตำบลในลักษณะของการมีสำนึกรักถิ่นฐานบ้านเกิดเมืองนอนร่วมกัน โดยให้ทุกภาคส่วนหันหน้าและลุกขึ้นมาทำกิจกรรมโครงการที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนโดยรวม

2.3 เทศบาลตำบลป่าไผ่ จังหวัดเชียงใหม่ ควรมีการจัดกิจกรรมโครงการให้กับผู้สูงอายุในลักษณะของการเป็นกิจกรรมโครงการในเชิงนวัตกรรมใหม่ๆ ที่มุ่งเน้นให้กลุ่มก่อนผู้สูงอายุได้ตระหนักถึงการพึ่งพาตนเองให้มากที่สุดและพึ่งพารัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามความจำเป็น โครงการที่เทศบาลควรจะสนับสนุนและส่งเสริมให้เกิดขึ้นมากที่สุด เช่น โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางด้านร่างกายจิตใจให้กับผู้สูงอายุ โครงการจิตปัญญา เพื่อมุ่งประโยชน์ทางด้านการมีจิตสำนึกในการมีคุณค่าเกียรติยศศักดิ์ศรีของผู้สูงอายุในการสร้างคุณประโยชน์ให้กับสังคมในระดับหมู่บ้านตำบล สร้างความรักความสามัคคีให้เกิดขึ้นในหมู่คณะ เน้นการทำคุณประโยชน์ให้กับสังคมส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน

และลดช่องว่างของการเชื่อมล้าทางด้านฐานะความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุรวมถึง การแก้ไขปัญหา การเมืองในหมู่บ้าน ตำบลที่ผู้สูงอายุบางคนบางกลุ่มตกเป็นเครื่องมือของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นบาง กลุ่ม ดังนั้นการจัดกิจกรรมโครงการทางด้านจิตปัญญาจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่ทาง เทศบาลป่าไผ่ต้องมีการบริหารจัดการและดำเนินการ

3. ข้อเสนอแนะในเชิงปฏิบัติการ

3.1 เทศบาลตำบลป่าไผ่ จังหวัดเชียงใหม่ ควรมีการก่อสร้างอาคารสถานที่ที่ใช้ในการดำเนิน กิจกรรมโครงการต่างๆ ของผู้สูงอายุเพิ่มเติม เช่น การเพิ่มอาคารสถานที่ของโรงเรียนผู้สูงวัยป่าไผ่ คุณธรรมที่เทศบาลได้ดำเนินการอยู่และประสบผลสำเร็จจนเป็นที่รู้จักและเป็นศูนย์เรียนรู้ต้นแบบ ให้กับผู้สูงอายุและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ ซึ่งปัจจุบันปรากฏว่าสถานที่ที่มีความคับแคบ อาคารชำรุดทรุดโทรม จึงสมควรจำเป็นอย่างยิ่งที่ทางเทศบาลจะได้มีการจัดสรรงบประมาณและมีการ ระดมทุนจากแหล่งภายนอกเข้ามาปรับปรุงแก้ไขให้เพียงพอต่อการดำเนินกิจกรรมโครงการให้กับ ผู้สูงอายุ ซึ่งปัจจุบันมีจำนวนผู้สูงอายุเข้ามาเรียนรู้อาจารย์ในโรงเรียนเพิ่มมากขึ้นทุกปี ด้วยเหตุผลดังกล่าว เทศบาลจึงจำเป็นต้องรีบเร่งในการจัดหาสถานที่และจัดสร้างอาคารเพิ่มเติมโดยต้องมีการออกแบบให้ เกิดความสะอาดสบายและความปลอดภัยให้กับผู้สูงอายุมากที่สุด

3.2 ผู้สูงอายุควรมีการจัดตั้งกองทุนขึ้นในระดับหมู่บ้านและตำบลดำเนินกิจกรรมใน ลักษณะของการช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างผู้สูงอายุในหมู่บ้าน ตำบลป่าไผ่ โดยมีการระดมทุนจากผู้สูงอายุ บุคคลทั่วไปทั้งภายในภายนอกหมู่บ้านตำบล รวมถึงหน่วยงานองค์กร ต่างๆ ในลักษณะของการนำเงินมาบริจาคสมทบกับกองทุนภายใต้กองทุนจะต้องมีคณะกรรมการเข้า มาบริหารจัดการดูแลทั้งในส่วนของการกำหนดกิจกรรมและการบริหารจัดการงบประมาณอย่างเป็น ระบบภายใต้กองทุนดังกล่าวจะนำมาสู่กิจกรรมเราช่วยเขาเขาช่วยเราในลักษณะของการมีผู้สูงอายุที่ มีสุขภาพกายใจสมบูรณ์แข็งแรง มีฐานะความเป็นอยู่ดีออกไปเยี่ยมเยียนช่วยเหลือเพื่อผู้สูงอายุที่ ประสบปัญหาทางการเจ็บป่วย การขาดแคลนเงินทอง และไม่มีลูกหลานดูแล กองทุนก็จะเข้าไป ช่วยดูแลจัดการให้คุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุนั้นๆ ดีขึ้นตามความเหมาะสม

3.3 ชุมชนทั้งในระดับหมู่บ้านและตำบลควรมีส่วนร่วมในการจัดหาพื้นที่และจัดสร้างให้เป็น พื้นที่ที่เป็นศูนย์รวมด้านอาหารคล้ายๆ กับการเป็นซูเปอร์มาเก็ตหรือตลาดที่สามารถทำให้คนใน ชุมชนโดยเฉพาะผู้สูงอายุที่ยากไร้ขาดแคลนเข้ามานำผลผลิตที่เกิดขึ้นในพื้นที่ไปรับประทานได้โดยไม่ต้องซื้อหา ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมจัดหา ร่วมสร้าง และร่วมผลิตสิ่ง ที่จะสามารถนำไปประกอบเป็นอาหารและยารักษาโรคได้ พื้นที่ดังกล่าวอาจตั้งชื่อร่วมกันว่าลานหรือ ช่วงอาหารชุมชน

4. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

4.1 ควรมีการศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพเกี่ยวกับแนวทางหรือรูปแบบการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุที่เหมาะสมในเขตพื้นที่ที่กว้างขวางมากยิ่งขึ้น เช่นในระดับอำเภอ จังหวัด ภาค หรือระดับประเทศ เพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่ครอบคลุมและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยมีการกำหนดตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาที่ครอบคลุมทุกมิติเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ

4.2 ควรมีการศึกษาถึงเงื่อนไขปัจจัยที่สนับสนุนและส่งเสริมการบริหารจัดการการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น โดยมีการกำหนดตัวแปรทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม อารมณ์ความรู้สึก และการมีส่วนร่วมของประชาชนรวมถึงแนวทางการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4.3 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุระหว่างประเทศไทยกับต่างประเทศว่ามีความแตกต่างกันทางด้านไหนอย่างไร และสามารถนำเอาข้อดีของการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในต่างประเทศมาประยุกต์ใช้กับการจัดสวัสดิการของประเทศไทยอย่างไร

4.4 ควรมีการศึกษาวิจัยทบทวนนโยบายด้านการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุของรัฐบาลว่ามีความถูกต้องเหมาะสมมากน้อยเพียงใดและควรมีการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นได้อย่างไร

บรรณานุกรม

- กรมประชาสงเคราะห์กองการสังคมสงเคราะห์เอกชน. 2536. **ทำเนียบองค์การแหล่งเงินทุนเพื่อการพัฒนาสังคม**. กรุงเทพฯ: กรมประชาสงเคราะห์.
- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. 2546. **พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546**. กรุงเทพฯ: เทพเพ็ญวานิชย์.
- _____. 2548. **รวมกฎหมาย/ประกาศ/ระเบียบที่ออกตามความในพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546**. กรุงเทพฯ: สำนักงานพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- กฤษณา ศักดิ์ศรี. 2534. **องค์การกับมนุษย์สัมพันธ์**. กรุงเทพฯ: อักษรวิทยา.
- กำพล กล่ำสีทอง. 2554. **การศึกษาความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลสีเทา อำเภอสีเทา จังหวัดตรัง**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- เกรียงศักดิ์ หอนงาม. 2551. **ความต้องการด้านสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุกรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลเพ็ญ อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- จอร์น โนเดล และ นภาพร สไวยวรรณ. 2552. **การสูงอายุทางประชากรศาสตร์และภาวะที่ดีของผู้สูงอายุในไทย: แนวโน้มในอดีต สถานการณ์ปัจจุบัน และความท้าทายในอนาคต**. กรุงเทพฯ: UNFPA Thailand and Asia and the Pacific Region office.
- จักรกฤษณ์ หมอประกอบ. 2547. **ความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของข้าราชการทหารในศูนย์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร**. ปัญหาพิเศษปริญญาโท. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เจนิตตา เข้มเขตรกิจ. 2553. **แนวทางการพัฒนานโยบายคุณภาพผู้สูงอายุ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสะเกษ อ.จักรราช จ.นครราชสีมา**. การศึกษาอิสระปริญญาโท. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชยินทร์ เพ็ชฌุไพศิษฐ์. 2554. **แนวทางและมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับสวัสดิการผู้สูงอายุในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.).
- ฐิติมาน แก้วขาว. 2539. **การปรับตัวของผู้สูงอายุในจังหวัดกำแพงเพชร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- ณิชาณี ฉุนฉลาด. 2557. **การจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุในประเทศไทย (Social Welfare for the Elderly in Thailand)**. กรุงเทพฯ: กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ สำนักวิชาการ.
- ติน ปรัชญาพฤกษ์. 2535. **การบริหารการพัฒนา: ความหมายเนื้อหาแนวทางและปัญหา** กรุงเทพฯ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไตรรัตน์ จงจิตร. 2546. การบริหาร-น้กบริหาร. **รัฐสภาสาร**, 127 - 135.
- ทวีพงษ์ หินคำ. 2541. **ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารสุขภาพสุขาภิบาลริมใต้ จังหวัดเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธनिया ปัญญาแก้ว. 2541. **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในงานของข้าราชการครูในจังหวัดเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- บุญทัน ดอกไธสง. 2537. **การจัดองค์การ**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรัชญา เวสารัชช. 2523. **องค์การกับลูกจ้าง**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรีชา คัมภีรปกรณ. 2541. **การบริหารทรัพยากรการศึกษา**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พยอม วงศ์สารศรี. 2542. **การบริหารทรัพยากรมนุษย์**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2540. **เอกสารประกอบการสอนวิชาพัฒนาการเด็กและการเลี้ยงดู**. พิมพ์ครั้งที่ 11. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาวิทยาการจัดการ. 2545. **เอกสารการสอนชุดวิชา การจัดการธุรกิจแหล่งท่องเที่ยว หน่วยที่ 1-7: Tourist Destination management**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- มัลลีย์ อุดตะมากร. 2539. **ภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์และนอกสถานสงเคราะห์ จังหวัดยะลา**. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- มูลนิธิพัฒนางานผู้สูงอายุ จังหวัดเชียงใหม่. 2556. **รายงานสถานการณ์ผู้สูงอายุ พ.ศ. 2556**. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://fopdev.or.th> (9 มกราคม 2560).
- ระพีพรรณ คำหอม, จิระลักษณ์ จงสถิตย์มั่น, อภิญญา เวชยชัย, ธัญญา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา และปิยะฉัตร ชื่นตระกูล. 2542. การประเมินโครงการบริการสวัสดิการสังคมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุไทย. หน้า 6-7. ใน **การประชุมวิชาการระดับชาติ**. กรุงเทพฯ: กระทรวงพัฒนาสังคม.
- ฤทธิวิชัย จันทนารุณ. 2530. การเปลี่ยนแปลงของร่างกายและจิตใจของผู้สูงอายุ. **หมอชาวบ้าน**, 101, 21.

- ลดาวัลย์ ทรัพย์อยู่. 2543. **ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อสภาพแวดล้อมของสถาบัน.**
 ภาคนิพนธ์ปริญญาโท. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ลภัสสรดา วลัยกมลลาศ และ ศุภวัฒน์นกร วงศ์ธนวิสุ. 2556. การเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับ
 สังคมผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลปากบาง อ.เทพา จ.สงขลา. ใน **การประชุม
 ชาติใหญ่วิชาการ ครั้งที่ 4 “การวิจัยเพื่อพัฒนาสังคมไทย”**. หน้า 1-20. สงขลา:
 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- วันทนีย์ วาสิกะสิน, สุรางค์รัตน์ วศินารมณ และ กิติพัฒน์ นนทปัทมะดุลย์. 2547. **ความรู้ทั่วไป
 เกี่ยวกับสวัสดิการสังคมสงเคราะห์.** พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิจิตร ระวิวงศ์. 2532. **อนาคตสวัสดิการไทยในเอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการเรื่อง
 สวัสดิการสังคมไทยในปัจจุบันและอนาคต.** กรุงเทพฯ: คณะกรรมการสถาบันวิจัยแห่งชาติ
 สาขาสังคมวิทยา
- วิจิตรา วิเชียรชม. 2556. การจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ. หน้า 185. ใน **รายงานผู้สูงอายุ
 ไทย-พุมธานี.** พุมธานี: คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิทย์ เทียงบุญธรรม. 2541. **ความพึงพอใจในการรับบริการขององค์การโทรศัพท์แห่ง
 ประเทศไทย.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
- วิรุฬ พรรณเทวี. 2542. **ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของหน่วยงาน
 กระทรวงมหาดไทยในอำเภอเมืองจังหวัดแม่ฮ่องสอน.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโท.
 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วีโรจน์ สารรัตน์. 2545. ผู้บริหารใหม่ในโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษา
 กรณีศึกษาปรากฏการณ์ภายในประเทศ. **การบริหาร หลักการ ทฤษฎี ประเด็นทางการ
 ศึกษาและบทวิเคราะห์องค์การทางการศึกษาไทย, 26(3), 87-112.**
- วีรชาติ พูลเหลือ. 2553. **พฤติกรรมการบริโภคของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลเสื่อโฮก จังหวัด
 ชัยนาท.** การศึกษาอิสระปริญญาโท. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ศรินิตย์ สุวัช. 2521. **พฤติกรรมทางสังคมคน.** [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา [http://
 www.sir.ga.ac.th](http://www.sir.ga.ac.th) (5 ธันวาคม 2560).
- ศิรินาตย์ กฤษณาธาร. 2552. **ความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานบริษัทการบินไทยจำกัด
 (มหาชน).** ภาคนิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- ศิริวรรณ ถาวร. 2557. **การบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนแบบบูรณาการในเขตพื้นที่
 เทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโท.
 มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และ สมชาย หิรัญกิตติ. 2550. **การจัดการและพฤติกรรมองค์การ.** กรุงเทพฯ:
 ซีระฟิล์มและไซเท็กซ์.

- ศิริวรรณ อัสวกุล. 2528. ความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถในการทำงานที่กำหนดของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมคิด บางโม. 2545. องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ: วิทย์พัฒนา.
- สมพร แสนเหวิม. 2559. การเตรียมความพร้อมกับผู้สูงอายุในอีก 5 ปีข้างหน้าของเทศบาลตำบลสำราญ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น. หน้า 91. ใน การประชุมวิชาการระดับชาติด้านการบริหารกิจการสาธารณะ ครั้งที่ 2 ชุมชนท้องถิ่น:พลังแห่งการปฏิรูปประเทศไทย. ขอนแก่น: วิทยาลัยปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมศักดิ์ คงเที่ยง และ อัญชลี โพธิ์ทอง. 2542. การบริหารบุคลากรและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ กรุงเทพฯภาควิชาการบริหารการศึกษาและอุดมศึกษา. การค้นคว้าอิสระปริญญาโท. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สมิต สัชฌุกร. 2542. การต้อนรับและการบริการที่เป็นเลิศ. กรุงเทพฯ: วิทยุชุมชน.
- สุชาดา ทวีสิทธิ์ และ สวรัย บุญยमानนท์. 2553. บทบรรณาธิการ: การเปลี่ยนแปลงกระบวนการทัศนเพื่อการวิจัยผู้สูงอายุในสายตาสังคมไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ประชากรและสังคม.
- สุนันทา ทวีผล. 2550. ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการด้านให้คำปรึกษาแนะนำปัญหาด้านกฎหมายของสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายช่วยเหลือทางกฎหมาย 3 (สคช.). ปัญหาพิเศษปริญญาโท. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เสกสิทธิ์ เล้ากิจเจริญ. 2550. การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอนโรงเรียนคาทอลิก สังกัดมณฑลราชบุรีเขตเหนือ กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อนิชาวีง แก้วจำนงค์. 2525. การจัดการทรัพยากรมนุษย์. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- อัญพร มาขำ. 2543. ความพึงพอใจในงานของตำรวจสายตรวจรถจักรยานยนต์ในสังกัดบังคับตำรวจภูธรจังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อากร จิตรมาศ. 2553. การใช้เบี้ย 500 บาท และแนวทางการจัดสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุในพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวลิม. การศึกษาอิสระปริญญาโท. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อาคม ปฐมสีมากุล. 2551. ปัจจัยที่มีผลต่อระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ : กรณีศึกษาผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลด่านช้าง อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- อุทัยพรรณ สุกใจ. 2545. **ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อการให้บริการของ
องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย จังหวัดชลบุรี.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโท.
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อำพร ปินตาแก้ว. 2558. **การจัดการความรู้ของกองทุนสวัสดิการชุมชนในตำบลสารภี อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่.
- Administrators, American Association of School. 1955. **Staff Relations in School
Staff Relations in School Administration.** 3rd ed. Arlington, Va:
The Association.
- Certo, C. S. 2000. **Modern management.** New Jersey: Prentice Hall.
- Clay, R. 1988. **Chambers English Dictionary.** Great Britain: Bunay Suffolk Ltd.
- De Cecco, J. P. 1967. **The Psychology of Language, Thought and Instruction.**
New York: Holt Runchart and Winston.
- Dubrin, J. A. & Ireland, R. D. 1993. **Management Organization.** Ohio: south Western
College.
- Edward, L., H. 1956. **Knots and a general theory of administration and
administrative.**
- Fayol, H. 1949. **General and Industrial Management.** New York: McGraw-Hill.
- Fiedler, F. E. 1967. **A Theory of Leadership Effectiveness.** New York: McGraw-Hill.
- Finn, D. 1921. **Corporate oligarehy.** New York: Simon and Schuster.
- Freeman, R. E. 1992. **Management.** 5th ed. New Jersey: Practice-Hall.
- Freud, S. 1921. **Group Psychology and the Analysis of the Ego.** New York:
Bantam Books.
- Getzels, J. W., Jackson, M. & Philip, W. 1968. **Educational Administration as a
Social Process.** New York: Harper & Row.
- Gregg, T. 1957. **The administration behavior.** New York: Harper and Brathers.
- Gulick, L. H., Lyndall, F. U. & Carl, H. P. 1998. **Papers on the Science of
Administration.** New York: Institute of Public Administration, Columbia
University.
- Kotle, P. 2002. **Principles of Marketing.** USA: Prentice Hall.
- Maslow, A. H. 1970. **Motivation and personnality.** 2nd ed. New York: Harper and
Row.

- Mckenzie, W. J. M. 1957. **Policy and management in local authorities.** 87. Oxford. 2000. **Oxford advanced learner's dictionary Englang.** Oxford: Oxford University press.
- Schermerhorn, J. R. 1999. **Management.** 5th ed. USA: John Wiley and Sons.
- Sears, J. B. 1950. **The nature of the administrative process.** New York: McGraw-Hill.
- Simon, H. A. 1957. **Administrative Behavior.** 2nd ed. New York: Macmillan.
- Son, W. 1988. **Essential English Dictionary.** Great Britain: GlasGow Co, Ltd. .
- Tead, O. 1951. **Art of administration.** New York: Mccraw-Hill.
- Weber & Max. 2006. **Cambridge Dictionary of Sociology.** London: Cambridge University Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์

โครงการเรื่อง

“การบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่
อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่”

โดย นางสาวณมล ถาวร นักศึกษาปริญญาโท สาขานโยบายและการบริหารสาธารณะ
หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

*****

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นการศึกษาวิจัยในหลักสูตรปริญญาโทเป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพทางสังคมศาสตร์ ผู้วิจัยเห็นว่าท่านเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์มีบทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้องโดยตรงที่จะเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อให้ได้ข้อค้นพบของการศึกษาวิจัยในการนำไปประยุกต์ใช้ ให้เกิดประโยชน์ต่อเทศบาลตำบลป่าไผ่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบอื่นๆ หน่วยงาน องค์กรภาครัฐ บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดสวัสดิการด้านผู้สูงอายุรวมทั้งผู้สูงอายุ ทั้งในส่วนของการบริหารจัดการการดำเนินงานและการปฏิบัติ ตลอดจนสถาบันทางการศึกษาต่างๆ สามารถนำเอาองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาวิจัยไปใช้ต่อยอดในเชิงวิชาการ ทั้งด้านการจัดการเรียนการสอนและการทำวิจัยในลำดับต่อไป ในการให้ข้อมูลในครั้งนี้ผู้วิจัยขอรับรองว่าจะเก็บข้อมูลส่วนตัวของท่านไว้เป็นความลับและไม่ทำให้ท่านก่อเกิดปัญหาไม่ว่ากรณีใด จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

คำชี้แจง: แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ การบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุ ปัจจัยสนับสนุนการบริหารจัดการสวัสดิการของผู้สูงอายุ และแนวทางการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งแบบสัมภาษณ์มีอยู่ 2 ส่วน คือ 1) แบบสัมภาษณ์สำหรับฝ่ายบริหาร ฝ่ายสภาท้องถิ่น ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งแบ่งแบบสัมภาษณ์ออกเป็น 4 ตอน 2) แบบสัมภาษณ์สำหรับตัวแทนผู้สูงอายุทั้ง 13 หมู่บ้าน ซึ่งประกอบด้วย 3 ตอน

ส่วนที่ 1 แบบสัมภาษณ์สำหรับนายก รองนายก ประธานสภา รองประธานสภา สมาชิกสภา
เทศบาล ปลัดเทศบาล เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับเรื่องสวัสดิการผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 4 ตอน

ตอนที่ 1 เพื่อรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ผู้สัมภาษณ์ชื่อ.....นามสกุล.....

เพศ.....อายุ.....ปี สถานภาพ.....

ระดับการศึกษา.....

ตำแหน่งหน้าที่.....ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง.....

วัน / เดือน / ปี ที่ให้สัมภาษณ์.....เริ่มสัมภาษณ์เวลา.....น.

ยุติการสัมภาษณ์เวลา.....น.

ตอนที่ 2 เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ

1. เทศบาลตำบลป่าไผ่ มีการบริหารบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุอย่างไร

.....

2. เทศบาลตำบลป่าไผ่มีการบริหารจัดการด้านงบประมาณด้านการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการ อย่างไร

.....

3. เทศบาลตำบลป่าไผ่มีการบริหารจัดการด้านวัสดุอุปกรณ์ / เทคโนโลยีที่นำมาใช้ในการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุอย่างไร

.....

4. เทศบาลตำบลป่าไผ่มีการบริหารจัดการด้านอาคารสถานที่ ที่ใช้เกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุอย่างไร

.....

5. เทศบาลตำบลป่าไผ่มีการจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้สูงอายุอย่างไร

.....

6. เทศบาลป่าไผ่มีกิจกรรม / โครงการเพื่อให้ผู้สูงอายุมีความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าต่อสังคมอย่างไร

.....

.....

7. ปัจจุบันเทศบาลตำบลป่าไผ่มีการให้บริการด้านสุขภาพทางกายต่อผู้สูงอายุอย่างไร

.....

.....

8. ปัจจุบันเทศบาลตำบลป่าไผ่มีการให้บริการด้านสุขภาพทางจิต / ปัญญาต่อผู้สูงอายุอย่างไร

.....

.....

8. ท่านคิดว่า ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการของเทศบาลตำบลป่าไผ่อย่างไร

.....

.....

10. อื่นๆ (ตามความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ)

.....

.....

ตอนที่ 3 เพื่อรวบรวมข้อมูลที่เป็นปัจจัยสนับสนุนการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่

นโยบาย

1. ปัจจุบันนโยบายด้านการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของรัฐเป็นอย่างไร

.....

.....

2. เทศบาลตำบลป่าไผ่ได้นำเอานโยบายการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของรัฐมาปฏิบัติอย่างไร

.....

.....

3. นโยบายของรัฐมีส่วนสนับสนุนการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่อย่างไร

.....

.....

4. นโยบายของรัฐเป็นปัจจัยสนับสนุนการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุในตำบล
ป่าไผ่หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

5. อื่นๆ (ตามความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ)

.....

.....

นโยบายเทศบาล

1. เทศบาลตำบลป่าไผ่มีนโยบายด้านการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุในตำบล
ป่าไผ่หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

2. นโยบายด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่มีความสอดคล้องกับนโยบายของ
รัฐบาลอย่างไร

.....

.....

3. เทศบาลป่าไผ่มีแผนนโยบายด้านการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุอย่างไร

.....

.....

4. นโยบายของผู้บริหารเทศบาลป่าไผ่มีส่วนสนับสนุนการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการ
ผู้สูงอายุ อย่างไร

.....

.....

5. นโยบายของเทศบาลตำบลป่าไผ่ด้านการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุหรือไม่
อย่างไร

.....

.....

6. อื่นๆ (ตามความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ)

.....

.....

วิสัยทัศน์ของผู้บริหาร

1. วิสัยทัศน์ของผู้บริหารเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุเป็นอย่างไร

.....

.....

2. การจัดทำวิสัยทัศน์ของเทศบาลตำบลป่าไผ่เกิดจากการมีส่วนร่วมของบุคลากรในเทศบาลตำบลป่าไผ่อย่างไร

.....

.....

3. การจัดทำวิสัยทัศน์ของเทศบาลตำบลป่าไผ่เกิดจากการมีส่วนร่วมของประชาชน / กลุ่มองค์กรชุมชน / หน่วยงาน / องค์กรในตำบลหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

4. วิสัยทัศน์ของผู้บริหารมีส่วนในการสนับสนุนการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

5. อื่นๆ (ตามความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ)

.....

.....

งบประมาณ

1. งบประมาณที่นำมาใช้ในการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุนอกจากที่ได้จากรัฐบาลเทศบาลตำบลป่าไผ่ได้งบประมาณมาจากแหล่งใด

.....

.....

2. งบประมาณที่ใช้ในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุมีเพียงพอหรือไม่อย่างไร

.....

.....

3. งบประมาณที่จ่ายให้กับผู้สูงอายุเป็นรายเดือนสร้างความพึงพอใจให้กับผู้สูงอายุมากน้อยเพียงใด

.....

.....

4. มีผู้สูงอายุที่อยู่ในเขตความรับผิดชอบของเทศบาลตำบลป่าไผ่และมีเกณฑ์การได้รับเงินสวัสดิการผู้สูงอายุไม่ประสงค์จะรับเบี้ยผู้สูงอายุหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

5. ท่านคิดว่างบประมาณเป็นปัจจัยสำคัญในการสนับสนุนด้านการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

6. อื่นๆ (ตามความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ)

.....

.....

ความร่วมมือของผู้สูงอายุ

1. การบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่มีผู้สูงอายุให้ความร่วมมือทางด้านไหน อย่างไร

.....

.....

2. เทศบาลป่าไผ่มีวิธีการที่ดีให้ผู้สูงอายุเข้ามามีส่วนร่วมทางด้านการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ

.....

.....

3. ท่านคิดว่าความร่วมมือของผู้สูงอายุมีส่วนสนับสนุนต่อการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการอย่างไร

.....

.....

4. อื่นๆ (ตามความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ)

.....

.....

โครงการ / กิจกรรม

1. เทศบาลตำบลป่าไผ่มีการจัดกิจกรรม / โครงการพิเศษด้านใดบ้างให้แก่ผู้สูงอายุในเขตความรับผิดชอบ

- โครงการเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพทางกาย

.....

.....

- โครงการด้านการพัฒนาสุขภาพทางจิต / ปัญญา

.....

.....

- โครงการดูแลผู้ป่วยและผู้สูงอายุ

.....

.....

- โครงการด้านดูแลช่วยเหลือสังคม

.....

.....

- โครงการทางด้านเศรษฐกิจ

.....

.....

- โครงการทางด้านศาสนา / วัฒนธรรม / ภูมิปัญญาท้องถิ่น

.....

.....

- อื่นๆ (ตามความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ)

.....

.....

2. ท่านคิดว่าการดำเนินกิจกรรมโครงการต่างๆ ให้กับผู้สูงอายุเป็นปัจจัยสนับสนุนการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการอย่างไร

.....

.....

3. อื่นๆ (ตามความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ)

.....

.....

ส่วนที่ 2 แบบสัมภาษณ์สำหรับตัวแทนผู้สูงอายุทั้ง 13 หมู่บ้าน ซึ่งประกอบด้วย 3 ตอน

ตอนที่ 1 เพื่อรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ชื่อ.....นามสกุล

.....เพศ.....อายุ.....ปี

สถานภาพ.....จำนวนบุตรที่มีอยู่ในปัจจุบัน.....คน ระดับ

การศึกษา.....อาศัยอยู่ในตำบลใด

.....วัน / เดือน / ปี ที่ให้สัมภาษณ์.....เริ่มสัมภาษณ์

เวลา.....น. ยุติการสัมภาษณ์เวลา.....น.

ตอนที่ 2 เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ

การบริหารจัดการ

1. ปัจจุบันการบริหารจัดการด้านการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่เป็นอย่างไร

.....

2. ท่านมีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่หรือไม่ อย่างไร

.....

3. ท่านคิดว่าการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่เป็นปัจจัยสนับสนุนการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการอย่างไร

.....

4. อื่นๆ (ตามความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ)

.....

นโยบาย

1. ท่านทราบนโยบายด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุหรือไม่ อย่างไร (ให้เหตุผลประกอบ)

.....

2. ท่านทราบนโยบายด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่หรือไม่ อย่างไร (ให้เหตุผลประกอบ)

.....

.....

3. ท่านคิดว่านโยบายของรัฐเป็นปัจจัยสนับสนุนการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการหรือไม่ อย่างไร (ให้เหตุผลประกอบ)

.....

.....

4. ท่านคิดว่านโยบายของเทศบาลตำบลป่าไผ่เป็นปัจจัยสนับสนุนการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการหรือไม่ อย่างไร (ให้เหตุผลประกอบ)

.....

.....

5. อื่นๆ (ตามความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ)

.....

.....

วิสัยทัศน์ผู้บริหาร

1. ท่านทราบถึงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุหรือไม่ อย่างไร (ให้เหตุผลประกอบ)

.....

.....

2. ท่านคิดว่าวิสัยทัศน์ของผู้บริหารเป็นปัจจัยสนับสนุนการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุหรือไม่ อย่างไร (ให้เหตุผลประกอบ)

.....

.....

3. อื่นๆ (ตามความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ)

.....

.....

ความร่วมมือ

1. ท่านมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่อย่างไร

.....

.....

2. ท่านคิดว่าความร่วมมือของผู้สูงอายุในปัจจุบันเป็นปัจจัยสนับสนุนการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุอย่างไร (ให้เหตุผลประกอบ)

.....

.....

3. อื่นๆ (ตามความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ)

.....

.....

การมีส่วนร่วมของชุมชน

1. ท่านคิดว่าประชาชน / กลุ่มองค์กร / ชุมชน / หน่วยงาน / องค์กร ในตำบลป่าไผ่มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุอย่างไร

.....

.....

2. ท่านคิดว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นปัจจัยสนับสนุนการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่หรือไม่ อย่างไร (ให้เหตุผลประกอบ)

.....

.....

3. อื่นๆ (ตามความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ)

.....

.....

ตอนที่ 3 เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาพร้อมแนวทางการแก้ไข รวมทั้งแนวทางการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุที่เหมาะสมของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

1. ปัญหาที่พบจากการบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ที่ ศธ ๐๕๒๓.๑๔.๕/๖๗

วิทยาลัยบริหารศาสตร์
มหาวิทยาลัยแม่โจ้
๖๓ หมู่ ๕ ตำบลหนองหาร
อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
๕๐๒๕๐

๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบขออนุญาตระงับข้อมูลงานวิจัย

เรียน ดร.ประทีป เสาร์แก้ว
นายกเทศมนตรีตำบลป่าไผ่

ด้วย นางสาวนฤมล ธารารักษ์ ๕๘๐๕๕๐๕๐๐๒ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายและการบริหารสาธารณะ วิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ กำลังจัดทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง "การบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่" โดยมี อาจารย์ ดร.อรรคมพร ต้นตรา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก นั้น

ในกรณี เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงขอขออนุญาตระงับจากท่านอนุญาตให้นักศึกษาดังกล่าวเข้าสัมภาษณ์ท่าน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปประกอบการจัดทำการค้นคว้าอิสระ ทั้งนี้ นักศึกษาดังกล่าวหมายเลขโทรศัพท์ ๐๘ ๕๓๗๐ ๓๙๓๕ จะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดกับท่านโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.สมคิด แก้วทิพย์)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยบริหารศาสตร์

งานบริการการศึกษาและกิจการนักศึกษา

โทรศัพท์ ๐ ๕๓๘๗ ๕๕๖๕

โทรสาร ๐ ๕๓๘๗ ๕๕๖๐

ที่ ศธ ๐๕๒๓.๑๔.๕/๖๔

วิทยาลัยบริหารศาสตร์
มหาวิทยาลัยแม่โจ้
๖๓ หมู่ ๕ ตำบลหนองหาร
อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
๕๐๒๙๐

๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบขออนุมัติคราะห์เก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน นายจำเริญ ศรีวิ
รองนายกเทศมนตรีตำบลป่าไม้

ด้วย นางสาวนฤมล ถาวร รหัส ๕๘๐๕๙๐๔๐๐๒ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายและการบริหารสาธารณะ วิทยาลัยบริหารศาสตร์
มหาวิทยาลัยแม่โจ้ กำลังจัดทำการศึกษาอิสระ เรื่อง "การบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ
ของเทศบาลตำบลป่าไม้ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่" โดยมี อาจารย์ ดร.ธรรมพร ต้นตรา
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก นั้น

ในกรณี เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงขอขออนุมัติคราะห์
จากท่านอนุญาตให้นักศึกษาดังกล่าวเข้าสัมภาษณ์ท่าน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปประกอบ
การจัดทำบทวิทยานิพนธ์ ทั้งนี้ นักศึกษาดังกล่าวหมายเลขโทรศัพท์ ๐๘ ๕๓๓๙๐ ๓๕๓๕ จะเป็นผู้
ประสานงานในรายละเอียดกับท่านโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ขออนุมัติคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.สมคิด แก้วทิพย์)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยบริหารศาสตร์

งานบริการการศึกษาและกิจการนักศึกษา

โทรศัพท์ ๐ ๕๓๘๗ ๕๕๔๕

โทรสาร ๐ ๕๓๘๗ ๕๕๔๐

ที่ ทบ ๐๕๒๓.๑๔.๕/๑๔

วิทยาลัยบริหารศาสตร์
มหาวิทยาลัยแม่โจ้
๖๓ หมู่ ๕ ตำบลหนองหาร
อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
๕๐๒๑๐

๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน นายเสาร์แก้ว แก้วโม่ง
รองนายกเทศมนตรีตำบลป่าไผ่

ด้วย นางสาวนฤมล ทาวร รหัส ๕๔๐๕๔๐๕๐๐๒ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายและการบริหารสาธารณะ วิทยาลัยบริหารศาสตร์
มหาวิทยาลัยแม่โจ้ กำลังจัดทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง "การบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ
ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่" โดยมี อาจารย์ ดร.ธรรมพร ต้นตรา
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก นั้น

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงขอความอนุเคราะห์
จากท่านอนุญาตให้นักศึกษาดังกล่าวเข้าสัมภาษณ์ท่าน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปประกอบ
การจัดทำการค้นคว้าอิสระ ทั้งนี้ นักศึกษาดังกล่าวหมายเลขโทรศัพท์ ๐๘ ๕๓๑๐ ๓๕๓๕ จะเป็นผู้
ประสานงานในรายละเอียดกับท่านโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.สมคิด แก้วทิพย์)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยบริหารศาสตร์

งานบริการการศึกษาและกิจการนักศึกษา

โทรศัพท์ ๐ ๕๓๔๗ ๕๕๔๕

โทรสาร ๐ ๕๓๔๗ ๕๕๔๐

ที่ ศธ ๐๕๒๓.๑๙.๕๖/ ๗๐

วิทยาลัยบริหารศาสตร์
มหาวิทยาลัยแม่โจ้
๖๓ หมู่ ๕ ตำบลหนองหาร
อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
๕๐๒๑๐

๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน นายสมจิตต์ แสนคำ
ประธานสภาเทศบาลตำบลป่าไผ่

ด้วย นางสาวณฤมล อารร รหัส ๕๘๐๕๗๐๕๐๐๒ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายและการบริหารสาธารณะ วิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ กำลังจัดทำการศึกษาอิสระ เรื่อง “การบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่” โดยมี อาจารย์ ดร.ชรรมพร ตันตรา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก นั้น

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้นักศึกษาดังกล่าวเข้าสัมภาษณ์ท่าน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปประกอบการจัดทำการศึกษาอิสระ ทั้งนี้ นักศึกษาดังกล่าวหมายเลขโทรศัพท์ ๐๘ ๕๓๓๐ ๓๓๓๕ จะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดกับท่านโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.สมคิด แก้วทิพย์)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยบริหารศาสตร์

งานบริการการศึกษาและกิจการนักศึกษา

โทรศัพท์ ๐ ๕๓๔๗ ๕๕๔๕

โทรสาร ๐ ๕๓๔๗ ๕๕๔๐

ที่ ศษ ๐๕๒๓.๑๔๕๗/๑

วิทยาลัยบริหารศาสตร์
มหาวิทยาลัยแม่โจ้
๖๓ หมู่ ๔ ตำบลหนองหาร
อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
๕๐๒๙๐

๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน นายเกษตร โปธิมา
รองประธานสภาเทศบาลตำบลป่าไผ่

ด้วย นางสาวนฤมล ทารว รหัส ๕๘๐๕๔๐๕๐๐๒ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายและการบริหารสาธารณะ วิทยาลัยบริหารศาสตร์
มหาวิทยาลัยแม่โจ้ กำลังจัดทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง "การบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ
ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่" โดยมี อาจารย์ ดร.ธรรมพร ดันตรา
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก นั้น

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงขอความอนุเคราะห์
จากท่านอนุญาตให้นักศึกษาดังกล่าวเข้าสัมภาษณ์ท่าน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปประกอบ
การจัดทำการค้นคว้าอิสระ ทั้งนี้ นักศึกษาดังกล่าวหมายเลขโทรศัพท์ ๐๘ ๙๓๙๖ ๓๙๓๙ จะเป็นผู้
ประสานงานในรายละเอียดกับท่านโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.สมคิด แก้วทิพย์)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยบริหารศาสตร์

งานบริการการศึกษาและกิจการนักศึกษา

โทรศัพท์ ๐ ๕๓๘๗ ๕๕๔๕

โทรสาร ๐ ๕๓๘๗ ๕๕๕๐

ที่ ศธ ๐๕๒๓.๐๔.๕๖/๗๒

วิทยาลัยบริหารศาสตร์
มหาวิทยาลัยแม่โจ้
๖๓ หมู่ ๔ ตำบลหนองหาร
อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
๕๐๒๕๐

๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน นายโสภณ บุญมาก
สมาชิกสภาเทศบาลตำบลป่าไผ่

ด้วย นางสาวณฤมล อารวิธ ๕๘๐๕๕๐๕๐๐๒ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายและการบริหารสาธารณะ วิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ กำลังจัดทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง "การบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่" โดยมี อาจารย์ ดร.ธรรมพร ต้นตรา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก นั้น

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้นักศึกษาดังกล่าวเข้าสัมภาษณ์ท่าน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปประกอบการจัดทำการค้นคว้าอิสระ ทั้งนี้ นักศึกษาดังกล่าวหมายเลขโทรศัพท์ ๐๘-๕๓๓๗๐ ๓๓๓๓ จะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดกับท่านโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร. สมคิด แก้วทิพย์)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยบริหารศาสตร์

งานบริการการศึกษาและกิจการนักศึกษา

โทรศัพท์ ๐ ๕๓๘๗ ๕๕๔๕

โทรสาร ๐ ๕๓๘๗ ๕๕๔๐

ที่ ศธ ๐๕๒๓.๑๔.๕๖/๒๕๖

วิทยาลัยบริหารศาสตร์
มหาวิทยาลัยแม่โจ้
๖๓ หมู่ ๕ ตำบลหนองหาร
อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
๕๐๒๕๐

๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน นางเชริชวัลย์ คำมูล
สมาชิกสภาเทศบาลตำบลป่าไผ่

ด้วย นางสาวนฤมล ถาวร รหัส ๕๘๐๕๔๐๕๐๐๒ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายและการบริหารสาธารณะ วิทยาลัยบริหารศาสตร์
มหาวิทยาลัยแม่โจ้ กำลังจัดทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ
ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่” โดยมี อาจารย์ ดร.ธรรมพร ดันตรา
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก นั้น

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงขอความอนุเคราะห์
จากท่านอนุญาตให้นักศึกษาดังกล่าวเข้าสัมภาษณ์ท่าน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปประกอบ
การจัดทำการค้นคว้าอิสระ ทั้งนี้ นักศึกษาดังกล่าวหมายเลขโทรศัพท์ ๐๘ ๙๓๙๖๐ ๓๙๖๓๙ จะเป็นผู้
ประสานงานในรายละเอียดกับท่านโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.สมคิด แก้วทิพย์)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยบริหารศาสตร์

งานบริการการศึกษาและกิจการนักศึกษา

โทรศัพท์ ๐ ๕๒๓๘๗ ๕๕๔๕

โทรสาร ๐ ๕๒๓๘๗ ๕๕๔๐

ที่ ศธ ๐๕๒๓.๑๙.๕๖๓๔

วิทยาลัยบริหารศาสตร์
มหาวิทยาลัยแม่โจ้
๖๓ หมู่ ๔ ตำบลหนองหาร
อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
๕๐๒๕๐

๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน นายสุนนท์ วงศ์จักร
สมาชิกสภาเทศบาลตำบลป่าไผ่

ด้วย นางสาวณฤมล ถาวร รหัส ๕๘๐๕๕๐๔๐๐๒ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายและการบริหารสาธารณะ วิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ กำลังจัดทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง "การบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่" โดยมี อาจารย์ ดร.ธรรมพร ต้นตรา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก นั้น

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้นักศึกษาดังกล่าวเข้าสัมภาษณ์ท่าน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปประกอบการจัดทำการค้นคว้าอิสระ ทั้งนี้ นักศึกษาดังกล่าวหมายเลขโทรศัพท์ ๐๘-๕๓๓๗๐ ๓๙๓๓๙ จะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดกับท่านโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.สมคิด แก้วทิพย์)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยบริหารศาสตร์

งานบริการการศึกษาและกิจการนักศึกษา

โทรศัพท์ ๐ ๕๓๘๗ ๕๕๕๕

โทรสาร ๐ ๕๓๘๗ ๕๕๕๐

ที่ ศธ ๐๕๒๓.๑๔.๕/ ๗๒

วิทยาลัยบริหารศาสตร์
มหาวิทยาลัยแม่โจ้
๖๓ หมู่ ๕ ตำบลหนองหาร
อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
๕๐๒๕๐

๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน นายอำพล คำชัยลึก
ปลัดเทศบาลตำบลป่าไผ่

ด้วย นางพวงนฤมล ถาวร รหัส ๕๘๐๕๔๐๕๐๐๒ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายและการบริหารสาธารณะ วิทยาลัยบริหารศาสตร์
มหาวิทยาลัยแม่โจ้ กำลังจัดทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง "การบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ
ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่" โดยมี อาจารย์ ดร.ธรรมพร ดันตร
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก นั้น

ในทางนี้ เพื่อให้การดำเนินงานดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงขอความอนุเคราะห์
จากท่านอนุญาตให้นักศึกษาดังกล่าวเข้าสัมภาษณ์ท่าน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปประกอบ
การจัดทำการศึกษาอิสระ ทั้งนี้ นักศึกษาดังกล่าวหมายเลขโทรศัพท์ ๐๘ ๕๓๓๗๐ ๓๙๓๓๙ จะเป็นผู้
ประสานงานในรายละเอียดกับท่านโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.สมคิด แก้วทิพย์)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยบริหารศาสตร์

งานบริการการศึกษาและกิจการนักศึกษา

โทรศัพท์ ๐ ๕๓๔๗ ๕๕๔๕

โทรสาร ๐ ๕๓๔๗ ๕๕๔๐

ที่ ศธ ๐๕๒๓.๑๔.๕/ ๗๒๗

วิทยาลัยบริหารศาสตร์
มหาวิทยาลัยแม่โจ้
๖๓ หมู่ ๔ ตำบลหนองหาร
อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
๕๐๒๑๐

ที่ กุมภพันธ์ ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน ประธานผู้สูงอายุหมู่บ้านเมืองซอน

ด้วย นางสาวณัฐ ถาวร รหัส ๕๔๐๕๕๐๕๐๐๒ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายและการบริหารสาธารณะ วิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ กำลังจัดทำการศึกษาอิสระ เรื่อง "การบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไม้ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่" โดยมี อาจารย์ ดร.ธรรมพร ดันตรา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก นั้น

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้นักศึกษาดังกล่าวเข้าสัมภาษณ์ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน จำนวน ๔ ท่าน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปประกอบการจัดทำวิทยานิพนธ์ ทั้งนี้ นักศึกษาดังกล่าวหมายเลขโทรศัพท์ ๐๘ ๙๓๓๗๐ ๓๙๓๓๙ จะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดกับท่านโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.สมคิด แก้วทิพย์)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยบริหารศาสตร์

งานบริการการศึกษาและกิจการนักศึกษา

โทรศัพท์ ๐ ๕๓๘๗ ๕๕๕๕

โทรสาร ๐ ๕๓๘๗ ๕๕๕๐

ที่ ศธ ๐๕๑๓๓.๑๔.๕/ ๗๙

วิทยาลัยบริหารศาสตร์
มหาวิทยาลัยแม่โจ้
๖๓ หมู่ ๔ ตำบลหนองหาร
อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
๕๐๒๕๐

๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน ประธานผู้สูงอายุหมู่บ้านหนองเต่าคำ

ด้วย นางสาวณมล ภาวธ รหัส ๕๔๐๕๔๐๕๐๐๒ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายและการบริหารสาธารณะ วิทยาลัยบริหารศาสตร์
มหาวิทยาลัยแม่โจ้ กำลังจัดทำการศึกษาอิสระ เรื่อง “การบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ
ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่” โดยมี อาจารย์ ดร.ธรรมพร ดันตรา
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก นั้น

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงขอความอนุเคราะห์
จากท่านอนุญาตให้นักศึกษาดังกล่าวเข้าสัมภาษณ์ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน จำนวน ๕ ท่าน โดยมี
วัตถุประสงค์เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปประกอบการจัดทำวิทยานิพนธ์ ทั้งนี้ นักศึกษาดังกล่าวหมายเลข
โทรศัพท์ ๐๘ ๕๓๑๖/๐ ๓๓๓๓๙ จะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดกับท่านโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.สมคิด แก้วทิพย์)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยบริหารศาสตร์

งานบริการการศึกษาและกิจการนักศึกษา

โทรศัพท์ ๐ ๕๓๘๗ ๕๕๕๕

โทรสาร ๐ ๕๓๘๗ ๕๕๕๐

ที่ ศธ ๐๕๒๓.๑๔.๕/๓๕

วิทยาลัยบริหารศาสตร์
มหาวิทยาลัยแม่โจ้
๖๓ หมู่ ๔ ตำบลหนองหาร
อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
๕๐๒๕๐

๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบขออนุญาตตรวจเก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน ประธานผู้สูงอายุหมู่บ้านป่าไผ่

ด้วย นางสาวณัฐมล ถาวร รหัส ๕๘๐๕๔๐๕๐๐๒ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายและการบริหารสาธารณะ วิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ กำลังจัดทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง "การบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่" โดยมี อาจารย์ ดร.ธรรมพร ต้นตรา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก นั้น

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงขอขออนุญาตจากท่านอนุญาตให้นักศึกษาดังกล่าวเข้าสัมภาษณ์ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน จำนวน ๔ ท่าน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปประกอบการจัดทำวิทยานิพนธ์ ทั้งนี้ นักศึกษาดังกล่าวหมายเลขโทรศัพท์ ๐๘ ๕๓๓๐ ๓๕๓๓๗ จะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดกับท่านโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.สมจิต แก้วทิพย์)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยบริหารศาสตร์

งานบริการการศึกษาและกิจการนักศึกษา

โทรศัพท์ ๐ ๕๓๔๗ ๕๕๔๕

โทรสาร ๐ ๕๓๔๗ ๕๕๔๐

ที่ ศษ ๐๕๒๓.๑๔.๕๗/๒๐

วิทยาลัยบริหารศาสตร์
มหาวิทยาลัยแม่โจ้
๖๓ หมู่ ๔ ตำบลหนองหาร
อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
๕๐๒๕๐

๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน ประธานผู้สูงอายุหมู่บ้านบ้านโป่ง

ด้วย นางสาวณัฐฉัตร ฉาววร รหัส ๕๔๐๕๔๐๔๐๐๒ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายและการบริหารสาธารณะ วิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ กำลังจัดทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง "การบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไม้ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่" โดยมี อาจารย์ ดร.ธรรมพร ดันตรา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก นั้น

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้นักศึกษาดังกล่าวเข้าสัมภาษณ์ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน จำนวน ๔ ท่าน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปประกอบการจัดทำวิทยานิพนธ์ ทั้งนี้ นักศึกษาดังกล่าวหมายเลขโทรศัพท์ ๐๘ ๕๓๓๗ ๓๓๓๓๙ จะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดกับท่านโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.สมคิด แก้วทิพย์)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยบริหารศาสตร์

งานบริการการศึกษาและกิจการนักศึกษา

โทรศัพท์ ๐ ๕๓๔๗ ๕๕๔๕

โทรสาร ๐ ๕๓๔๗ ๕๕๔๖

ที่ ศษ ๐๕๒๓.๑๔.๕/๕๑

วิทยาลัยบริหารศาสตร์
มหาวิทยาลัยแม่โจ้
๖๓ หมู่ ๔ ตำบลหนองหาร
อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
๕๐๒๓๐

๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน ประธานผู้สูงอายุหมู่บ้านศรีบุญเรือง

ด้วย นางสาวณมล อารร รหัส ๕๘๐๕๕๐๕๐๐๒ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายและการบริหารสาธารณะ วิทยาลัยบริหารศาสตร์
มหาวิทยาลัยแม่โจ้ กำลังจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ
ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่" โดยมี อาจารย์ ดร.ธรรมพร ดันตรา
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก นั้น

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงขอความอนุเคราะห์
จากท่านอนุญาตให้นักศึกษาดังกล่าวเข้าสัมภาษณ์ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน จำนวน ๕ ท่าน โดยมี
วัตถุประสงค์เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปประกอบการจัดทำวิทยานิพนธ์ ทั้งนี้ นักศึกษาดังกล่าวหมายเลข
โทรศัพท์ ๐๘ ๕๓๓๗๐ ๓๓๓๓๗ จะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดกับท่านโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.สมคิด แก้วทิพย์)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยบริหารศาสตร์

งานบริการการศึกษาและกิจการนักศึกษา

โทรศัพท์ ๐ ๕๓๔๗ ๕๕๗๕

โทรสาร ๐ ๕๓๔๗ ๕๕๕๐

ที่ ศธ ๐๕๒๓.๑๔.๕7 ๗๕

วิทยาลัยบริหารศาสตร์
มหาวิทยาลัยแม่โจ้
๖๓ หมู่ ๔ ตำบลหนองหาร
อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
๕๐๒๙๐

๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน ประธานผู้สูงอายุหมู่บ้านศรีวังสาร

ด้วย นางสาวณฤมล ตาวรร รหัส ๕๙๐๕๔๐๔๐๐๒ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายและการบริหารสาธารณะ วิทยาลัยบริหารศาสตร์
มหาวิทยาลัยแม่โจ้ กำลังจัดทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง "การบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ
ของเทศบาลตำบลป่าไม้ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่" โดยมี อาจารย์ ดร.ธรรมพร ตันตรา
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก นั้น

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงขอความอนุเคราะห์
จากท่านอนุญาตให้นักศึกษาดังกล่าวเข้าสัมภาษณ์ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน จำนวน ๕ ท่าน โดยมี
วัตถุประสงค์เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปประกอบการจัดทำวิทยานิพนธ์ ทั้งนี้ นักศึกษาดังกล่าวหมายเลข
โทรศัพท์ ๐๘ ๔๓๓๐ ๓๕๓๕ จะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดกับท่านโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.สมคิด แอ้วทิพย์)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยบริหารศาสตร์

งานบริการการศึกษาและกิจการนักศึกษา

โทรศัพท์ ๐ ๕๓๔๓ ๕๕๕๕

โทรสาร ๐ ๕๓๔๓ ๕๕๔๐

ที่ ศธ ๐๕๒๓.๑๙.๕/ ๘๗

วิทยาลัยบริหารศาสตร์
มหาวิทยาลัยแม่โจ้
๖๓ หมู่ ๔ ตำบลหนองหาร
อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
๕๐๒๕๐

๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน ประธานผู้สูงอายุหมู่บ้านหนองเต่าคำใหม่

ด้วย นางสาวณฤมล ถาวร รหัส ๕๘๐๕๕๐๕๐๐๒ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายและการบริหารสาธารณะ วิทยาลัยบริหารศาสตร์
มหาวิทยาลัยแม่โจ้ กำลังจัดทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง "การบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ
ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่" โดยมี อาจารย์ ดร.ธรรมพร ต้นตรา
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก นั้น

ในกรณี เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงขอความอนุเคราะห์
จากท่านอนุญาตให้นักศึกษาดังกล่าวเข้าสัมภาษณ์ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน จำนวน ๔ ท่าน โดยมี
วัตถุประสงค์เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปประกอบการจัดทำวิทยานิพนธ์ ทั้งนี้ นักศึกษาดังกล่าวหมายเลข
โทรศัพท์ ๐๘ ๕๓๑๖ ๓๓๓๑๙ จะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดกับท่านโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.สมคิด แก้วทิพย์)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยบริหารศาสตร์

งานบริการการศึกษาและกิจการนักศึกษา

โทรศัพท์ ๐ ๕๓๘๗ ๕๕๕๕

โทรสาร ๐ ๕๓๘๗ ๕๕๕๐

ที่ ศธ ๐๕๒๓.๑๔.๕/๕๘

วิทยาลัยบริหารศาสตร์
มหาวิทยาลัยแม่โจ้
๖๓ หมู่ ๕ ตำบลหนองหาร
อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
๕๐๒๑๐

๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบขออนุญาตระงับเก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน ประธานผู้สูงอายุหมู่บ้านแพะใต้พัฒนา

ด้วย นางสาวณฤมล อารว รหัส ๕๘๐๕๖๐๕๐๐๒ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายและการบริหารสาธารณะ วิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ กำลังจัดทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง "การบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไม้ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่" โดยมี อาจารย์ ดร.ธรรมพร ต้นตรา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก นั้น

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้นักศึกษาดังกล่าวเข้าสัมภาษณ์ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน จำนวน ๔ ท่าน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปประกอบการจัดทำวิทยานิพนธ์ ทั้งนี้ นักศึกษาดังกล่าวหมายเลขโทรศัพท์ ๐๘ ๕๓๓๗๐ ๓๓๓๓๗ จะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดกับท่านโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.สมคิด แก้วทิพย์)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยบริหารศาสตร์

งานบริการการศึกษาและกิจการนักศึกษา

โทรศัพท์ ๐ ๕๓๔๑ ๕๕๔๕

โทรสาร ๐ ๕๓๔๗ ๕๕๔๐

ที่ ศย ๐๕๒๓.๑๔.๕/๘๕

วิทยาลัยบริหารศาสตร์
มหาวิทยาลัยแม่โจ้
๖๓ หมู่ ๕ ตำบลหนองหาร
อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
๕๐๒๗๐

๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน ประธานผู้สูงอายุหมู่บ้านทุ่งฮาว

ด้วย นางสาวณมล ดาวร รหัส ๕๔๐๕๕๐๕๐๐๒ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายและการบริหารสาธารณะ วิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ กำลังจัดทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง "การบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไม้ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่" โดยมี อาจารย์ ดร.ธรรมพร ต้นตรา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก นั้น

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้นักศึกษาดังกล่าวเข้าสัมภาษณ์ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน จำนวน ๔ ท่าน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปประกอบการจัดทำวิทยานิพนธ์ ทั้งนี้ นักศึกษาดังกล่าวหมายเลขโทรศัพท์ ๐๘ ๙๓๓๗๐ ๓๙๓๓๙ จะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดกับท่านโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.สมคิด แก้วทรัพย์)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยบริหารศาสตร์

งานบริการการศึกษาและกิจการนักศึกษา

โทรศัพท์ ๐ ๕๓๘๗ ๕๕๕๕

โทรสาร ๐ ๕๓๘๗ ๕๕๕๐

ที่ ศธ ๐๕๒๓.๑๙.๕/๘๖

วิทยาลัยบริหารศาสตร์
มหาวิทยาลัยแม่โจ้
๖๓ หมู่ ๕ ตำบลหนองหาร
อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
๕๐๒๙๐

กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน ประธานผู้สูงอายุหมู่บ้านหนองป่าขาว

ด้วย นางสาวณฤต ภาวะ รหัส ๕๕๐๕๕๐๕๐๐๒ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายและการบริหารสาธารณะ วิทยาลัยบริหารศาสตร์
มหาวิทยาลัยแม่โจ้ กำลังจัดทำการศึกษาอิสระ เรื่อง "การบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ
ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่" โดยมี อาจารย์ ดร.ธรรมพร คันทรา
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก นั้น

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงขอความอนุเคราะห์
จากท่านอนุญาตให้นักศึกษาดังกล่าวเข้าสัมภาษณ์ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน จำนวน ๔ ท่าน โดยมี
วัตถุประสงค์เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปประกอบการจัดทำวิทยานิพนธ์ ทั้งนี้ นักศึกษาดังกล่าวหมายเลข
โทรศัพท์ ๐๘ ๕๓๖๖ ๓๙๓๙ จะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดกับท่านโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.สมจิต แก้วทิพย์)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยบริหารศาสตร์

งานบริการการศึกษาและกิจการนักศึกษา

โทรศัพท์ ๐ ๕๑๘๙ ๕๕๔๕

โทรสาร ๐ ๕๓๘๙ ๕๕๔๐

ที่ ศธ ๐๕๒๓.๑๔.๕๖๘๗

วิทยาลัยบริหารศาสตร์
มหาวิทยาลัยแม่โจ้
๖๓ หมู่ ๔ ตำบลหนองหาร
อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
๕๐๒๓๐

๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน ประธานผู้สูงอายุหมู่บ้านบ้านเหมือ

ด้วย นางสาวณมล ดาวร รหัส ๕๔๐๕๓๐๕๐๐๒ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายและการบริหารสาธารณะ วิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ กำลังจัดทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง "การบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่" โดยมี อาจารย์ ดร.ธรรมพร คันทรา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก นั้น

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้นักศึกษาดังกล่าวเข้าสัมภาษณ์ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน จำนวน ๔ ท่าน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปประกอบการจัดทำวิทยานิพนธ์ ทั้งนี้ นักศึกษาดังกล่าวหมายเลขโทรศัพท์ ๐๘ ๔๓๓๖ ๓๓๓๓๓๓ จะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดกับท่านโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.สมจิต แก้วทิพย์)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยบริหารศาสตร์

งานบริการการศึกษาและกิจการนักศึกษา

โทรศัพท์ ๐ ๕๓๘๗ ๕๕๔๕

โทรสาร ๐ ๕๓๘๗ ๕๕๔๐

ที่ ศธ ๐๕๓๓.๑๔.๕/ ๕๘

วิทยาลัยบริหารศาสตร์
มหาวิทยาลัยแม่โจ้
๖๓ หมู่ ๕ ตำบลหนองหาร
อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
๕๐๒๑๐

๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลงานวิจัย

เรื่อง ประชาชนผู้สูงอายุหมู่บ้านเกษตรพัฒนา

ด้วย นางสาวนฤมล ธารวรร รหัส ๕๘๐๕๔๐๕๐๐๒ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายและการบริหารสาธารณะ วิทยาลัยบริหารศาสตร์
มหาวิทยาลัยแม่โจ้ กำลังจัดทำการศึกษาอิสระ เรื่อง "การบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ
ของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่" โดยมี อาจารย์ ดร.ธรรมพร ตันตรา
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก นั้น

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงขอความอนุเคราะห์
จากท่านอนุญาตให้นักศึกษาดังกล่าวเข้าสัมภาษณ์ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน จำนวน ๔ ท่าน โดยมี
วัตถุประสงค์เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปประกอบการจัดทำวิทยานิพนธ์ ทั้งนี้ นักศึกษาดังกล่าวหมายเลข
โทรศัพท์ ๐๘ ๕๓๑๗๐ ๓๓๓๑๗ จะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดกับท่านโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.สมคิด แก้วทิพย์)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยบริหารศาสตร์

งานบริการการศึกษาและกิจการนักศึกษา

โทรศัพท์ ๐ ๕๓๘๑๗ ๕๕๔๕

โทรสาร ๐ ๕๓๘๑๗ ๓๓๕๐

ที่ ศธ ๐๕๒๓.๑๔.๕/๒๕๕

วิทยาลัยบริหารศาสตร์
มหาวิทยาลัยแม่โจ้
๒๓ หมู่ ๔ ตำบลหนองหาร
อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
๕๐๒๕๐

๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน ประธานผู้สูงอายุหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา

ด้วย นางสาวณฤมล ดาวรร รหัส ๕๘๐๕๕๐๔๐๐๒ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายและการบริหารสาธารณะ วิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ กำลังจัดทำการศึกษาวิจัย เรื่อง "การบริหารจัดการด้านการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าไม้ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่" โดยมี อาจารย์ ดร.ธรรมพร ต้นตรา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก นั้น

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้นักศึกษาดังกล่าวเข้าสัมภาษณ์ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน จำนวน ๕ ท่าน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปประกอบการจัดทำวิทยานิพนธ์ ทั้งนี้ นักศึกษาดังกล่าวหมายเลขโทรศัพท์ ๐๘ ๔๗๗๐ ๓๓๓๗ จะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดกับท่านโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.สมคิด แก้วทิพย์)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยบริหารศาสตร์

งานบริการการศึกษาและกิจการนักศึกษา

โทรศัพท์ ๐ ๕๓๘๗ ๕๕๕๕

โทรสาร ๐ ๕๓๘๗ ๕๕๕๐

ภาคผนวก ข

ภาพประกอบการวิจัย

ภาพผนวกที่ 1 การสัมภาษณ์ผู้บริหาร

ภาพผนวกที่ 2 การสัมภาษณ์ผู้สูงอายุ

ภาคผนวก ค

ประวัติผู้วิจัย

บรรณานุกรม

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวนฤมล ถาวร
เกิดเมื่อ	30 สิงหาคม 2525
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2548 ปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่
	พ.ศ. 2546 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคโนโลยีศรีธนาพาณิชยการเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
	พ.ศ. 2544 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสันทรายวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่
	พ.ศ. 2549 ห้างหุ้นส่วนจำกัด ทรายคำก่อสร้าง จังหวัดเชียงใหม่ ตำแหน่งเจ้าหน้าที่การเงิน
ประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2550 สมาคมศิษย์เก่าแม่โจ้ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่ ตำแหน่งเจ้าหน้าที่ธุรการการเงิน